سُورَةُ النَّحْلِ

ស្វូរ៉ោះត្ឌ ១៦
អាន់-ណាស្ប់ល៍

سُورَةُ النَّحْلِ

ស្ស៊ីរ៉ោះតុ៌ ១៦ អាន់-ណាស្ល៍

"អាន់-ណាស្ល៍" ប្រែថា "ឃ្មុំ" មាន ១២៨ អាយ៉ាស្ទ ។

ស្ស៊ីរ៉ោះតុ៌ទី ៧០ យោលតាមលេខរៀងដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីដាក់ចុះមក ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីបានដាក់ស្ស៊ីរ៉ោះតុ៌នេះចុះមកនៅឯម៉ាក់កាស្ទ ។

មគ្គផល - ប្រសិទ្ធភាព

١- ابْنُ بَابَوَيْهِ: بِإِسْنَادِهِ، عَنْ عَاصِمِ بْنِ حُمَيْدٍ الْحَنَّاطِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: «مَنْ قَرَأَ سُورَةَ النَّحْلِ فِي كُلِّ شَهْرٍ، كُفِيَ الْمَغْرَمَ فِي الدُّنْيَا وَ سَبْعِينَ نَوْعاً مِنْ أَنْوَاعِ الْبَلاَءِ أَهْوَنُهُ الْجُنُونُ وَ الْجُذَامُ وَ الْبَرَصُ، وَ كَانَ مَسْكَنُهُ فِي جَنَّةِ عَدْنٍ، وَ هِيَ وَسَطُ الْجِنَانِ». (ثواب الأعمال اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ١٠٧ ، البرهان في تفسير القرآن اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٠١ حَدِيث ٩٩ /٥٩٥٧)**

1. អ៊ីបនូ បាបាវ៉ៃហ៍ យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានលោក បានតំណាលតមកពី អ៊ុស្ម៊ីម ប៊ិន មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ អាល់-ហ្ចាន់ណាត្ធ តមកពី មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន មុស្ល៊ីមដែលបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្ជារ ﷺ ។ ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "អ្នកណាសូត្រស្ស៊ីរ៉ោះតុ៌ អាន់-ណាស្ល៍ រាល់ខែ អ្នកនោះនឹងចាកផុតពីបំណុលក្នុងលោកនេះ នឹងផុតទុក្ខព្រួយចិត្តសិបចំពូក ទុក្ខស្រាលបំផុតគឺវិបត្តិស្មារតី រោគឃ្លង់និងរោគភ្លឺ (រោគស្បែកប្រែពណ៌ទៅជាស) ។ លំនៅរបស់អ្នកនោះគឺនៅកណ្តាលសួនសួគ៌បរមសុខ (គឺនៅកណ្តាលឋានសួគ៌ ។" (ثواب الأعمال: 107)

***

*٢- وَ مِنْ (خَوَاصِّ الْقُرْآنِ): رُوِيَ عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ قَرَأَ هَذِهِ السُّورَةَ لَمْ يُحَاسِبْهُ اللَّهُ تَعَالَى بِمَا أَنْعَمَ عَلَيْهِ، وَ إِنْ مَاتَ يَوْمَهُ أَوْ لَيْلَتَهُ وَ تَلاَهَا كَانَ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ كَالَّذِي مَاتَ وَ أَحْسَنَ الْوَصِيَّةَ،

*2. ដកស្រង់ពី[សាត្រា] ខ្ជ៊ីវ៉ាស្ស៊ូ អាល់-ក្ជូរអាន គេបានរាយការណ៍តមកពីព្រះសាស្តា ﷺ ថាព្រះអង្គ ﷺ មានព្រះវចនៈថា៖ "អ្នកណាសូត្រស្ស៊ីរ៉ោះតុ៌នេះ អល់ឡោះហ្ស៊ីនឹងមិនសាកសួរអំពីអ្វីៗដែលព្រះអង្គ ﷻ បានប្រទានឲ្យអ្នកនោះទេ ។ បើអ្នកនោះស្លាប់ពេលថ្ងៃឬពេលយប់ដោយបានសូត្រស្ស៊ីរ៉ោះតុ៌នេះ អ្នកនោះនឹងបានរង្វាន់ដូចអ្នកដែលបានស្លាប់ដោយបានបន្សល់ទុកនូវកេរមរតកល្អប្រសើរបំផុត ។

وَ مَنْ كَتَبَهَا وَ دَفَنَهَا فِي بُسْتَانٍ احْتَرَقَ جَمِيعُهُ، وَ إِنْ تُرِكَتْ فِي مَنْزِلِ قَوْمٍ هَلَكُوا قَبْلَ السَّنَةِ جَمِيعُهُمْ». (مجمع البيان ٦:٥٣٥ مثله. البرهان في تفسير القرآن اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٠١ حَدِيث ٩٩ /٥٩٦٠)**

អ្នកណាសរសេរស្ស៊ីរ៉ោះតុ៌នេះ ហើយកប់វាក្នុងចម្ការ ចម្ការនោះនឹងឆេះវិនាសគ្មានសល់ ។ បើដាក់

ស៊ូរ៉ោះតុ៌នេះចោលនៅក្នុងផ្ទះអ្នកណាមួយ អ្នកផ្ទះនោះនឹងវិនាសក្នុងឆ្នាំ ។ (អ៊ីមុ៉ាំ صلوات الله عليه والسلام ហាមធ្វើបែបនេះ ព្រោះវាជាអាវុធ លើកលែងតែប្រើវាលើបុគ្គលអប្រិយសត្រូវរបស់អ៊ីស្លាម) ។ (مجمع البيان 6: 535)

***

*٣ وَ عَنِ الصَّادِقِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: «مَنْ كَتَبَهَا وَ جَعَلَهَا فِي حَائِطِ الْبُسْتَانِ لَمْ تَبْقَ شَجَرَةٌ تَحْمِلُ إِلاَّ وَ سَقَطَ حَمْلُهَا وَ تُنْثَرُ،

*3. អាល់-ស្ស:ឌ្ធិ:ក្ធ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "អ្នកណាសរសេរស៊ូរ៉ោះតុ៌នេះ ដាក់វាលើរបងចម្ការ ដើមឈើក្នុងចម្ការនោះនឹងជ្រុះផ្លែគ្មានសល់ ពាសពេញដី ។

وَ إِنْ جَعَلَهَا فِي مَنْزِلِ قَوْمٍ بَادُوا وَ انْقَرَضُوا مِنْ أَوَّلِهِمْ إِلَى آخِرِهِمْ فِي تِلْكَ السَّنَةِ،

បើដាក់វានៅក្នុងផ្ទះអ្នកណាមួយ បណ្ដាអ្នកផ្ទះនោះនឹងរលត់សាបសូន្យ គ្មានសល់ម្នាក់ ក្នុងឆ្នាំ ។

فَاتَّقِ اللَّهَ – يَا فَاعِلَهُ – وَ لاَ تَعْمَلْهُ إِلاَّ لِظَالِمٍ». (خواص القرآن : ٤٣ (مخطوط). البرهان في تفسير القرآن اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٠١ حَدِيث ٩٩ /٥٩٦١)**

ដូច្នេះ ចូរខ្លាចអល់ឡោះហ្ធ:ﷻ បណ្ដាអ្នកប្រព្រឹត្តអ‍ីយ ។ ចូរកុំធ្វើប្រការនេះ ម៉ៀរលែងតែប្រព្រឹត្តទៅលើបុគ្គលអប្រិយប៉ុណ្ណោះ ។"(خواص القرآن : 43 (مخطوط))

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ដោយនូវព្រះនាមអល់ឡោះហ្ធ: ព្រះដ៏មានព្រះមេត្ដាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្ដាករុណាប្រណី ។

أَتَىٰٓ أَمۡرُ ٱللَّهِ فَلَا تَسۡتَعۡجِلُوهُۚ سُبۡحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ١

១. ព្រះបញ្ជាអល់ឡោះហ្ធ:នឹងមកដល់ ដូច្នេះចូរពួកអ្នកកុំបង្ខំឲ្យវាឆាប់មកដល់ ។ សូមថ្វាយសេចក្ដីរុងរឿងចំពោះព្រះអង្គ ព្រះអង្គទ្រង់មហាវិសេសវិសាលលើសអ‍ីដែលពួកគេយកមកចូលរួមហ៊ានហាយជាមួយព្រះអង្គ ។

يُنَزِّلُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةَ بِٱلرُّوحِ مِنۡ أَمۡرِهِۦ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦٓ أَنۡ أَنذِرُوٓاْ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱتَّقُونِ ٢

២. ព្រះអង្គចាត់បញ្ជូនបណ្ដាទេវតាចុះមកជាមួយវិញ្ញាណតាមព្រះបញ្ជាព្រះអង្គ លើបុគ្គលណាស្រេចតែព្រះអង្គ ក្នុងចំណោមបណ្ដាបាវបម្រើរបស់ព្រះអង្គ ថាឲ្យពួកគេដាស់តឿនថាមិនមានព្រះទេក្រៅពីអញ ។ ដូច្នេះចូរពួកអ្នកខ្លាចក្រែងអញ ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១-២

١.٢.١ مُحَمَّدُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ النُّعْمَانِيُّ، قَالَ: أَخْبَرَنَا عَلِيُّ بْنُ أَحْمَدَ، عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ مُوسَى الْعَلَوِيِّ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ، عَنْ

عَلِيِّ بْنِ حَسَّانَ، عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ كَثِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ''أَتَىٰ أَمْرُ اللهِ فَلاَ تَسْتَعْجِلُوهُ''. قَالَ: «هُوَ أَمْرُنَا، أَمَرَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ أَنْ لاَ يُسْتَعْجَلُ بِهِ حَتَّى يُؤَيِّدَهُ اللَّهُ بِثَلاَثَةِ أَجْنَادٍ: اَلْمَلاَئِكَةِ، وَ الْمُؤْمِنِينَ، وَ الرُّعْبِ، وَ خُرُوجُهُ كَخُرُوجِ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ ذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ''كَمَا أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ''». (الغيبة اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ٢٤٣ حَدِيث: ٤٣ ، البرهان في تفسير القرآن اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٠٣ حَدِيث ٩٩ /٥٩٦٢)**

1.2.1. មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ់ ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីមបានថ្លែងថា [...] អ៊ុប់ឌុល រ៉ោះហ៊ីម៉ាន ប៊ិន កាស្ស៊ៀ បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ៊ីម (គឺអ៊ីមុាំ យ៉ាកុ៌ហ្វារ ស្ស ដ្ធ៊ីក្ធ) ។ ព្រះអង្គមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ៊ីជ្ជ "*[១៦:១] ព្រះបញ្ជាអល់ឡោះហ៊ីនឹងមកដល់ ដូច្នេះចូរពួកអ្នកកុំបង្ខំឲ្យវាឆាប់មកដល់* ថា: "នេះគឺរឿង (អាល់-ម៉ាស្ធ៊ីឌ) យើងមានព្រះបញ្ជារបស់អល់ឡោះហ៊ីជ្ជ ។ មិនមានការប្រញាប់ប្រញាល់ឲ្យវាឆាប់មកដល់ទេ លុះត្រាតែអល់ឡោះហ៊ីជ្ជជ្រោមជ្រែងដោយបីទ័ពសិនគឺ: ទ័ពទេវតា ទ័ពមុមីនីន (គឺទ័ពអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា) និងការភ័យខ្លាច ។ ការងើបឡើងរបស់ព្រះអង្គ (គឺអាល់-ក្ធ៊ីអ៊ីម) ដូចការងើបឡើងរបស់រ៉ស៊ូលុលឡោះហ៊ីដែរ នេះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ៊ីជ្ជ *[៨:៥] ដូច្នេះឯងដែលព្រះម្ចាស់អ្នកបានធ្វើឲ្យអ្នកចាកចេញពីផ្ទះអ្នកក្នុងនាមនៃការពិត ។"* (الغيبة: 243/ 43)

***

١.٢.٢ أَبُو جَعْفَرٍ مُحَمَّدُ بْنُ جَرِيرٍ الطَّبَرِيُّ فِي (مُسْنَدِ فَاطِمَةَ): قَالَ: أَخْبَرَنِي أَبُو الْمُفَضَّلِ مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ، قَالَ: أَخْبَرَنَا مُحَمَّدُ بْنُ هَمَّامٍ، قَالَ: أَخْبَرَنَا جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ مَالِكٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ يُونُسَ الْخَزَّازُ، عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ عُمَرَ بْنِ أَبَانٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: «إِذَا أَرَادَ اللَّهُ قِيَامَ الْقَائِمِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، بَعَثَ جَبْرَئِيلُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فِي صُورَةِ طَائِرٍ أَبْيَضَ، فَيَضَعُ إِحْدَى رِجْلَيْهِ عَلَى الْكَعْبَةِ وَ الْأُخْرَى عَلَى بَيْتِ الْمَقْدِسِ، ثُمَّ يُنَادِي بِأَعْلَى صَوْتِهِ ''أَتَىٰ أَمْرُ اللهِ فَلاَ تَسْتَعْجِلُوهُ''

1.2.2. អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្វារ មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ់ ប៊ិន យ៉ាកៀរ អាល់-ត្ធ៊ីបារីបានថ្លែងនៅក្នុង[សាត្រា] មុសណាដ្ធ់ ហ្វាទ្ធ៊ីម៉ាស្ធ់ថា [...] អ៊ីសម៉ាអ៊ីល ប៊ិន អ៊ូម៉ារ ប៊ិន អាបាន បានតំណាមតមកពីឪពុកលោក តមកពី អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ៊ីដែលមានវចន:ថា: "ពេលអល់ឡោះហ៊ីជ្ជចង់ឲ្យអាល់-ក្ធ៊ីអ៊ីមងើបឡើង ព្រះអង្គជ្ជនឹងបញ្ជូនយ៊ីបរ៉អ៊ីលមកដោយមានរូបរាងជាសត្វស្លាបពណ៌ាស ។ យ៊ីបរ៉អ៊ីលនឹងដាក់ជើងម្ខាងលើ កាកុ៌បាស្ធ់ ម្ខាងទៀតលើ បៃទុល ម៉ាក់ឌ្ធីស ហើយស្រែកប្រកាសថា: *"[១៦:១] ព្រះបញ្ជាអល់ឡោះហ៊ីនឹងមកដល់ ដូច្នេះចូរពួកអ្នកកុំបង្ខំឲ្យវាឆាប់មកដល់ ។"*

– قَالَ – فَيَحْضُرُ الْقَائِمُ فَيُصَلِّي عِنْدَ مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ رَكْعَتَيْنِ، ثُمَّ يَنْصَرِفُ وَ حَوَالَيْهِ أَصْحَابُهُ، وَ هُمْ ثَلاَثُمِائَةٍ وَ ثَلاَثَةَ عَشَرَ رَجُلاً، إِنَّ فِيهِمْ لَمَنْ يَسْرِي مِنْ فِرَاشِهِ لَيْلاً فَيَخْرُجُ وَ مَعَهُ الْحَجَرُ، فَيُلْقِيهِ فَتَنْشَبُ الْأَرْضُ». (دلائل الإمامة اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ٢٥٢ ، البرهان في تفسير القرآن اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٠١ حَدِيث ٩٩ /٥٩٦٣)**

ព្រះអង្គមានវចន:ថា: "អាល់-ក្ធ៊ីអ៊ីមនឹងងើបឡើង ។ ព្រះអង្គនឹងស្ធ៊ីឡាតុ៌ពីរ៉ក់អ៊ុតុ៌នៅឯម៉ាក្ធម អ៊ីបរ៉ហ៊ីម ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គនឹងចាកចេញ សាវ៉ក១ទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គនៅជុំវិញព្រះអង្គ ។ សាវ៉ក១ទាំងនេះមានចំនួន ៣១៣ នាក់ ។ ក្នុងចំណោមសាវ៉ក១នេះ អ្នកខ្លះបានងើបពីកន្លែងដេកយប់មកជួបព្រះអង្គនៅឯ អាល់-ហ្ជាយ៉ារ (ថ្មខ្មៅ) ។ ដូច្នេះពួកគេនឹងមកជួបព្រះអង្គ ផែនដីនឹងទៅជាបៃតងជាងមុន ។" (دلائل الإمامة: 252)

***

١.٢.٣ مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَسْبَاطٍ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ أَبِي الْعَلَاءِ عَنْ سَعْدٍ الْإِسْكَافِ قَالَ أَتَى رَجُلٌ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام) يَسْأَلُهُ عَنِ الرُّوحِ أَ لَيْسَ هُوَ جَبْرَئِيلَ فَقَالَ لَهُ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام) جَبْرَئِيلُ (عليه السلام) مِنَ الْمَلَائِكَةِ وَ الرُّوحُ غَيْرُ جَبْرَئِيلَ فَكَرَّرَ ذَلِكَ عَلَى الرَّجُلِ فَقَالَ لَهُ لَقَدْ قُلْتَ عَظِيماً مِنَ الْقَوْلِ مَا أَحَدٌ يَزْعُمُ أَنَّ الرُّوحَ غَيْرُ جَبْرَئِيلَ.

1.2.3. មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន យ៉ាកុ៊ូ្ববបានតំណាលតមកពី [...] សាអ្ទ ដ្ធ អាល់-អ៊ីសកាហ្ស ដែលបានតំណាលថាបុរសម្នាក់បានមកជួបអាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام សូរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អំពីវិញ្ញាណថា៖ "វិញ្ញាណមិនមែនយ៉ូ្ববរ៉ាអ៊ីល عليه السلام ទេ ?" អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام បានប្រាប់គាត់ថា៖ "យ៉ូ្ববរ៉ាអ៊ីល عليه السلام ជាទេវតាមួយអង្គ ។ ឯវិញ្ញាណផ្សេងពីយ៉ូ្ববរ៉ាអ៊ីល عليه السلام ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានប្រាប់បុរសនោះផ្ទួន ។ បុរសនោះបានថា៖ "សម្តីលោក صلوات الله عليه والسلام សម្បើមណាស់ ។ មិនមានអ្នកណាអះអាងថាវិញ្ញាណផ្សេងពីយ៉ូ្ববរ៉ាអ៊ីល عليه السلام ទេ ។"

فَقَالَ لَهُ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام) إِنَّكَ ضَالٌّ تَرْوِي عَنْ أَهْلِ الضَّلَالِ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى لِنَبِيِّهِ (صلى الله عليه وآله) ''أَتى أَمْرُ اللَّهِ فَلا تَسْتَعْجِلُوهُ سُبْحانَهُ وَ تَعالى عَمَّا يُشْرِكُونَ * يُنَزِّلُ الْمَلائِكَةَ بِالرُّوحِ'' وَ الرُّوحُ غَيْرُ الْمَلَائِكَةِ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ. (الكافي اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ٢٧٤ حَدِيث: ٦)

អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام បានប្រាប់គាត់ថា៖ "លោកខុសហើយដែលស្រង់ពត៌មានមកពីអ្នកខុសនោះ ។ អល់ឡោះហ្ជ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[១៦:១] ព្រះបញ្ជាអល់ឡោះហ្ជ៍នឹងមកដល់ ដូច្នេះចូរពួកអ្នកកុំបង្ខំឲ្យវាឆាប់មកដល់ ។ សូមថ្វាយសេចក្តីរុងរឿងចំពោះព្រះអង្គ ព្រះអង្គទ្រង់មហាវិសេសវិសាលលើសអ្វីដែលពួកគេយកមកចូលរួមហ៊ានហាយជាមួយព្រះអង្គ ។ [១៦:២] ព្រះអង្គចាត់បញ្ជូនបណ្តាទេវតាចុះមកជាមួយវិញ្ញាណ ។* វិញ្ញាណផ្សេងពីបណ្តាទេវតា ។ សូមអល់ឡោះហ្ជ ﷻ ប្រទានពរជ័យឲ្យបុគ្គលទាំងនេះ ។" (الكافي 1: 274/ 6)

***

١.٢.٤ ثُمَّ قَالَ: وَ فِي رِوَايَةِ أَبِي الْجَارُودِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فِي قَوْلِهِ ''عَلىٰ مَنْ يَشاءُ مِنْ عِبادِهِ أَنْ أَنْذِرُوا أَنَّهُ لاٰ إِلٰهَ إِلاّٰ أَنَا فَاتَّقُونِ'' يَقُولُ: «بِالْكِتَابِ وَ النُّبُوَّةِ». (تفسير القمّيّ اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ٣٨٢ ، البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٤٠٥)**

1.2.4. បន្ទាប់មក លោក (អ្ទ លី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម) មានប្រសាសន៍ថា អាប៊ូ អាល់-យ៉ារូដ្ធបានធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ូ្ববរ ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ជ ﷻ *[១៦:២] លើបុគ្គលណាស្រេចតែព្រះអង្គ ក្នុងចំណោមបណ្តាជាវបម្រើរបស់ព្រះអង្គ ថាឲ្យដាស់តឿនថាមិនមានព្រះទេក្រៅពីអញ ។ ដូច្នេះចូរពួកអ្នកខ្លាចក្រែងអញ"* ថាអល់ឡោះហ្ជ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ "[ដាស់តឿន]តាមរយៈព្រះគម្ពីរនិងព្រះសាស្តា ។" (تفسير القمّي 1: 382)

***

*١.٢.٥ و قال عليّ بن إبراهيم: نزلت لمَّا سألتْ قريش رسولَ الله (صلّى الله عليه و آله) أن ينزل عليهم العذاب، فأنزل الله تبارك و تعالى: ''أَتىٰ أَمْرُ اللهِ فَلاٰ تَسْتَعْجِلُوهُ'' و قوله: ''يُنَزِّلُ الْمَلاٰئِكَةَ بِالرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِ'' يعني بالقوة التي جعلها الله فيهم. (تفسير القمّيّ اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ٣٨٢ ، البرهان في تفسير القرآن اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٠٥ حَدِيث ٩٩ /٥٩٦٩)**

*1-2-5. អ៊ីលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម មានប្រសាសន៍ថាអាយ៉ាសុ៉ូនេះត្រូវដាក់មកកាលពួកគ្ហ៊ូរ៉យ់ស្ស៊ីបានសួមរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ាﷺឲ្យទម្លាក់ព្រះទណ្ឌកម្មមកលើពួកគេ ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ាﷻបានបើកឲ្យដឹងថា៖ *[១៦:១] ព្រះបញ្ជាអល់ឡោះហ្ស៊ានឹងមកដល់ ដូច្នេះចូរពួកអ្នកកុំបង្ខំឲ្យវាឆាប់មកដល់* និងព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ ﷻ *[១៦:២] ព្រះអង្គចាត់បញ្ជូនបណ្ដាទេវតាចុះមកជាមួយវិញ្ញាណតាមព្រះបញ្ជាព្រះអង្គ* មានន័យថាជាមួយកម្លាំងដែលអល់ឡោះហ្ស៊ានឹងដាក់នៅក្នុងខ្លួនពួកទេវតានោះ ។" (تفسير القمّيّ 1: 382)

***

*٦-٢-١ الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ هِشَامِ بْنِ سَالِمٍ، عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ ''أَتَىٰ أَمْرُ اللهِ فَلاٰ تَسْتَعْجِلُوهُ''. قَالَ: «إِذَا أَخْبَرَ اللَّهُ النَّبِيَّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) بِشَيْءٍ إِلَى الْوَقْتِ فَهُوَ قَوْلُهُ ''أَتَىٰ أَمْرُ اللهِ فَلاٰ تَسْتَعْجِلُوهُ'' حَتَّى يَأْتِيَ ذَلِكَ الْوَقْتُ».

*1-2-6. អាល់-អ៊ែយ៉ាស្ស៊ី [មានប្រសាសន៍]តមកពី ហ្ស៊ីស្ស៊ាំ ប៊ិន សាលីម តមកពីមិត្តយើងម្នាក់ តមកពីអាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ាﷺ ថាខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គﷺអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ *[១៦:១] ព្រះបញ្ជាអល់ឡោះហ្ស៊ានឹងមកដល់ ដូច្នេះចូរពួកអ្នកកុំបង្ខំឲ្យវាឆាប់មកដល់* ។ ព្រះអង្គﷺមានវចន:ថា៖ "ពេលអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻបានប្រាប់ព្រះសាស្ដាﷺឲ្យដឹងអ្វីមួយទាល់តែដល់ពេលដំណត់ នោះគឺព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ ﷻ *[១៦:១] ព្រះបញ្ជាអល់ឡោះហ្ស៊ានឹងមកដល់ ដូច្នេះចូរពួកអ្នកកុំបង្ខំឲ្យវាឆាប់មកដល់"* ទាល់តែពេលនោះមកដល់មែន ។"

وَ قَالَ: «إِنَّ اللهَ إِذَا أَخْبَرَ أَنَّ شَيْئاً كَائِنٌ فَكَأَنَّهُ قَدْ كَانَ». (تفسير العيّاشي اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٥٤ حَدِيث: ٢ ، البرهان في تفسير القرآن اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٠٥ حَدِيث ٩٩ /٥٩٦٧)**

ព្រះអង្គﷺមានវចន:ថា៖ "ពិតណាស់ ពេលអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻបានប្រាប់ឲ្យដឹងថាអ្វីមួយនឹងកើតមានឡើង ដូចវាបានកើតមានឡើងជាស្រេចហើយ (កើតមានឡើងជាស្ថាពរ ពោលគឺប្រាកដជាកើតឡើងមែនជាមិនខាន) ។" (تفسير العيّاشي 2: 254 /2)

خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ بِٱلْحَقِّ ۚ تَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ۝٣

៣. ព្រះអង្គបង្កើតមេឃទាំងឡាយនិងដីដោយសច្ចធម៌ ។ ព្រះអង្គមហាវិសេសវិសាលលើសអ្វីដែលពួកគេយកមកចូលរួមហ៊ុនហាយ[ជាមួយព្រះអង្គ] ។

خَلَقَ ٱلْإِنسَٰنَ مِن نُّطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ ۝٤

៤. ព្រះអង្គបានបង្កើតមនុស្សពីដំណក់ទឹកអសុចិ ។ មើលចុះ គេទៅជាគូប្រឆាំងឥតលាក់លៀម ។

وَٱلْأَنْعَٰمَ خَلَقَهَا ۖ لَكُمْ فِيهَا دِفْءٌ وَمَنَٰفِعُ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ۝٥

៥. ព្រះអង្គបានបង្កើតសត្វចិញ្ចឹមផ្សេងៗសម្រាប់ពួកអ្នក ។ ពួកវាផ្ដល់ឲ្យពួកអ្នកនូវសំលៀកបំពាក់ កក់ក្ដៅនិងអត្ថប្រយោជន៍នានា ពួកអ្នកបរិភោគសត្វទាំងនោះ ។

وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرِيحُونَ وَحِينَ تَسْرَحُونَ ﴿٦﴾

៦. សត្វទាំងនេះមានទ្រព្យសម្ផសម្ផសម្រាប់ពួកអ្នក ពេលអ្នកនាំពួកវាត្រឡប់មក[ក្រោយនាពេលព្រលប់]វិញ និងនាពេលពួកអ្នកនាំពួកវាទៅឃ្វាល[ឯវាលស្មៅពេលព្រឹក] ។

وَتَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلَىٰ بَلَدٍ لَّمْ تَكُونُوا بَالِغِيهِ إِلَّا بِشِقِّ الْأَنفُسِ ۚ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٧﴾

៧. ពួកវាដឹកបន្ទុកផ្សេងៗរបស់ពួកអ្នកលើខ្នងពួកវា ទៅកាន់តំបន់ដែលពួកអ្នកអាចទៅដល់ទាំងលំបាក ។ ការពិតព្រះម្ចាស់ពួកអ្នកមានព្រះហឫទ័យប្រពៃ ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុ ៣-៧

٣.٧.١ أَبُو عَلِيٍّ الْأَشْعَرِيُّ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ الْجَبَّارِ عَنْ صَفْوَانَ بْنِ يَحْيَى عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ يَحْيَى الْكَاهِلِيِّ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) يَقُولُ وَ يَذْكُرُ الْحَجَّ فَقَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) هُوَ أَحَدُ الْجِهَادَيْنِ هُوَ جِهَادُ الضُّعَفَاءِ وَ نَحْنُ الضُّعَفَاءُ أَمَا إِنَّهُ لَيْسَ شَيْءٌ أَفْضَلَ مِنَ الْحَجِّ إِلَّا الصَّلَاةُ وَ فِي الْحَجِّ لَهَاهُنَا صَلَاةٌ وَ لَيْسَ فِي الصَّلَاةِ قِبَلَكُمْ حَجٌّ لَا تَدَعِ الْحَجَّ وَ أَنْتَ تَقْدِرُ عَلَيْهِ

3-7-1. អាប៊ូ អ៊ុលី អាល់-អាស្ស៉ារី បានថ្លែងតមកពី មូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អ៊ុប់ឌុល-យ៉ាប៊ារ តមកពី ស្វហ្ស៉ាន ប៊ិន យ៉ាស្ស៉ា តមកពី អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ស៉ ប៊ិន យ៉ាស្ស៉ា អាល់-កាហ្ស៊ីលី ដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានឮ អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ស៉ អ៊ីមុ៉ាំម (صلوات الله عليه والسلام) មានវចន:អំពីពិធីហ្ចាច្ចថា រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៉ (صلى الله عليه وآله وسلم) មានព្រះវចន: ថា: "វាជាយ៉ាហ្ចាដ្ឋ៉ាមួយ ក្នុងចំណោមយ៉ាហ្ចាដ្ឋ៉ាទាំងពីរ គឺយ៉ាហ្ចាដ្ឋ៉ារបស់អ្នកទន់ខ្សោយ ។" យើង (عليهم السلام) ជាអ្នកទន់ខ្សោយ ។ តែមិនមានអ្វីប្រសើរលើសពិធីហ្ចាច្ចទេ ក្រៅពីស្ស៊ីឡាតុ៌ ។ នៅក្នុងពិធីហ្ចាច្ចមានស្ស៊ីឡាតុ៌ កាលពីមុនលោកពុំមានស្ស៊ីឡាតុ៌ទេនៅក្នុងពិធីហ្ចាច្ចនោះ ។ ចូរកុំចោលពីធីហ្ចាច្ចដរាបណាលោកអាចធ្ចើបាន ។

أَ مَا تَرَى أَنَّهُ يَشْعَثُ رَأْسُكَ وَ يَقْشَفُ فِيهِ جِلْدُكَ وَ يَمْتَنِعُ فِيهِ مِنَ النَّظَرِ إِلَى النِّسَاءِ وَ إِنَّا نَحْنُ لَهَاهُنَا وَ نَحْنُ قَرِيبٌ وَ لَنَا مِيَاهٌ مُتَّصِلَةٌ مَا نَبْلُغُ الْحَجَّ حَتَّى يَشُقَّ عَلَيْنَا فَكَيْفَ أَنْتُمْ فِي بُعْدِ الْبِلَادِ؟

លោកមិនឃើញទេថាវាថ្ចើឲ្យសក់ក្ចន្ទ្ចើង ធ្ចើឲ្យស្បែកលោកគគ្ចាត ហើយនៅក្នុងពេលនោះលោកត្ចូវហាមមើលស្ត្ចី ? យើង (عليهم السلام) នៅទីនេះដើម្ចីពិធីហ្ចាច្ចនេះ ហើយយើង (عليهم السلام) នៅក្ចែ្ច ។ យើងត្ចូវការទឹកឥតឈប់ឈរ ។ យើង (عليهم السلام) បានទៅដល់ពិធីហ្ចាច្ចយ៉ាងលំបាក ។ រ៉ាងលោកដែលនៅស្ចុកឆ្ងាយនោះនឹងពិបាកបែបណាទៅ ?

وَ مَا مِنْ مَلِكٍ وَ لَا سُوقَةٍ يَصِلُ إِلَى الْحَجِّ إِلَّا بِمَشَقَّةٍ فِي تَغْيِيرِ مَطْعَمٍ أَوْ مَشْرَبٍ أَوْ رِيحٍ أَوْ شَمْسٍ لَا يَسْتَطِيعُ رَدَّهَا وَ ذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ وَ تَحْمِلُ أَثْقالَكُمْ إِلى بَلَدٍ لَمْ تَكُونُوا بالِغِيهِ إِلَّا بِشِقِّ الْأَنْفُسِ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرَؤُفٌ رَحِيمٌ. (الكافي الجزء : ٤ صفحة : ٢٥٣ حديث : ٧ ، البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٤٠٦ ٩٩/ ٥٩٧٥)

ពួកស្តេចឬហ្វូងមនុស្សមកបំពេញពិធីហ្ជាជ្ជយ៉ាងលំបាក លំបាកទាំងការហូបចុក ទាំងធាតុអាកាស ទាំងកម្តៅថ្ងៃ មិនអាចរុញច្រានបាន ។ នេះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ជ៑ *[១៦:៧] ពួកវាដឹកបន្ទុកផ្សេងៗ របស់ពួកអ្នកលើខ្នងពួកវា ទៅកាន់តំបន់ដែលពួកអ្នកអាចទៅដល់ទាំងលំបាក ។ ការពិតព្រះម្ចាស់ពួកអ្នកមានព្រះហឫទ័យប្រពៃ ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។"* (الكافي 4: 253/ 7)

***

*٣.٧.٢ عَلِيٌّ عَنْ أَبِيهِ عَنِ اِبْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اَللَّهِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ : اَلْحُجَّاجُ يَصْدُرُونَ عَلَى ثَلاَثَةِ أَصْنَافٍ صِنْفٌ يُعْتَقُ مِنَ اَلنَّارِ وَ صِنْفٌ يَخْرُجُ مِنْ ذُنُوبِهِ كَهَيْئَةِ يَوْمَ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ وَ صِنْفٌ يُحْفَظُ فِي أَهْلِهِ وَ مَالِهِ فَذَاكَ أَدْنَى مَا يَرْجِعُ بِهِ اَلْحَاجُّ . (الكافي ج٤ ص٢٥٣)

*3-7-2. អ៊ុលី[រាយការណ៍]តមកពីឪពុកលោក តមកពី អ៊ីបនូ អាប៊ូ អ៊ូម៉ែរ៉ តមកពី មូអ៊ុវីយ៉ាស៊ុ ប៊ិន អ៊ុំម៉ារ ដែលបានថា អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ជ៑ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "បណ្តាអ្នកត្រឡប់មកពីធ្វើពិធីហ្ជាជ្ជវិញ មានបីប្រភេទគឺ៖ អ្នករួចខ្លួនពីភ្លើងនរក, អ្នកជ្រុះបាបអស់ដូចទើបនឹងកើតពីពោះម្តាយ, អ្នកបានទទួលនូវការការពារផ្នែកគ្រួសារនិងទ្រព្យសម្បត្តិ ។ នោះគឺផ្នែកទាបបំផុតដែលអ្នកធ្វើពិធីហ្ជាជ្ជទទួលបានពេលត្រឡប់មកវិញ ។" (الكافي 4: 253)

***

*٣.٧.٣ اَلْعَيَّاشِيُّ: عَنْ زُرَارَةَ، عَنْ أَحَدِهِمَا (عَلَيْهِمَا اَلسَّلاَمُ)، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ أَبْوَالِ اَلْخَيْلِ وَ اَلْبِغَالِ وَ اَلْحَمِيرِ. قَالَ: فَكَرِهَهَا. قُلْتُ: أَ لَيْسَ لَحْمُهَا حَلاَلاً؟

*3-7-3. អាល់-អ៊ៃយ៉ាស៊ីរ [មានប្រសាសន៍ថា]គេបានរាយការណ៍តមកពីអ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام មួយអង្គក្នុងចំណោមអ៊ីមុាំទាំងពីរ عليهما السلام (អ៊ីមុាំទី ៥ ឬ អ៊ីមុាំទី ៦ صلوات الله عليه والسلام) ថាខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អំពីទឹកនោមសេះ សេះទេស និងលា ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "គួរឲ្យខ្ពើម ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "គេមិនអនុញ្ញាតឲ្យបរិភោគសាច់រ៉ាទេ ?"

قَالَ: فَقَالَ: «أَ لَيْسَ قَدْ بَيَّنَ اَللَّهُ لَكُمْ: ''وَ اَلْأَنْعامَ خَلَقَها لَكُمْ فِيها دِفْءٌ وَ مَنافِعُ وَ مِنْها تَأْكُلُونَ'' وَ قَالَ فِي اَلْخَيْلِ وَ اَلْبِغَالِ وَ اَلْحَمِيرِ: ''لِتَرْكَبُوها وَ زِينَةً'' فَجَعَلَ لِلْأَكْلِ اَلْأَنْعَامَ اَلَّتِي قَصَّ اَللَّهُ فِي اَلْكِتَابِ، وَ جَعَلَ لِلرُّكُوبِ اَلْخَيْلَ وَ اَلْبِغَالَ وَ اَلْحَمِيرَ، وَ لَيْسَ لُحُومُهَا بِحَرَامٍ وَ لَكِنَّ اَلنَّاسَ عَافُوهَا». (تفسير العيّاشي الجزء : ٢ صفحة : ٢٥٥ حديث : ٦ ، البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٤٠٧ حديث : ٩٩/ ٥٩٧٨)

លោកបានថាព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "អល់ឡោះហ្ជ៑ ﷻ មិនបានពន្យល់លោកទេថា *[១៦:៥] ព្រះអង្គបានបង្កើតសត្វចិញ្ចឹមផ្សេងៗសម្រាប់ពួកអ្នក ។ ពួកវាផ្តល់ឲ្យពួកអ្នកនូវសំលៀកបំពាក់ក្តៅនិងអត្ថប្រយោជន៍នានា ពួកអ្នកបរិភោគសត្វទាំងនោះ?* ហើយព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[១៦:៨] សត្វសេះ សត្វសេះទេសនិងសត្វលាទាំងឡាយឲ្យពួកអ្នកជិះនិងជាគ្រឿងលំអ?* បណ្តាសត្វដែលព្រះអង្គ ﷻ រៀបរាប់នៅក្នុងព្រះគម្ពីរនោះ ព្រះអង្គ ﷻ បង្កើតមកវាសម្រាប់បរិភោគ ។ ព្រះអង្គ ﷻ បង្កើតសត្វសេះ សត្វសេះទេសនិងសត្វលាសម្រាប់ជិះ ។ សាច់ពួកវានេះមិនត្រូវហាមទេ តែមនុស្សរកពាក្យដោះសាដើម្បីចៀសវាងបរិភោគសាច់ពួកវា ។"(تفسير العيّاشي 5: 255/ 6)

***

*٣.٧.٤ الشَّيْخُ فِي (التَّهْذِيبِ): بِإِسْنَادِهِ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ، عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ عُرْوَةَ، عَنِ ابْنِ بُكَيْرٍ، عَنْ زُرَارَةَ، عَنْ أَحَدِهِمَا (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ) فِي أَبْوَالِ الدَّوَابِّ تُصِيبُ الثَّوْبَ، فَكَرِهَهُ، فَقُلْتُ: أَ لَيْسَ لُحُومُهَا حَلاَلاً؟ قَالَ: «بَلَى، وَ لَكِنْ لَيْسَ مِمَّا جَعَلَهُ اللَّهُ لِلْأَكْلِ». (التهذيب الجزء : ١ صفحة : ٢٦٤ حديث : ٧٧٢ ، البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٣ صفحة : ٤٠٧ حديث : ٥٩٧٩ /٩٩)**

*3-7-3. អាល់-ស្ទ្ស៊ូ [មានប្រសាសន៍]នៅក្នុង[សាត្រា] អាល់-តាស្ល់ស៊ីប តាមបណ្តាញព័ត៌មានលោក តមកពី អាស្ល់ម៉ាដ្ស់ ប៊ិន ម្ហ៊ាំម៉ាដ្ស់ តមកពី ម្ហ៊ាំម៉ាដ្ស់ ប៊ិន ខ្ហ៊ាលិដ្ស តមកពី អាល់-ក្ហ៊ាស៊ីម ប៊ិន អ៊ីរ៉ាស៊ុ តមកពី អ៊ីបនូ ប៊ូកៃរ៉ តមកពី ស្ហ៊ារ៉ារ៉ះតុ៌ តមកពីព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មួយអង្គ ក្នុងចំណោមព្រះអង្គទាំងពីរ عليهما السلام (គឺអ៊ីម៉ាំ ទី ៥ صلوات الله عليه والسلام ឬ ទី ៦ صلوات الله عليه والسلام) អំពីទឹកនោមសត្វដែលប៉ះសំលៀកបំពាក់ តែព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ស្អប់ខ្ពើម (ពោលគឺ ជាប្រការស្អប់ខ្ពើម) ។ ខ្ញុំក៏បានទូលថា៖ "តែគេមិនអនុញ្ញាត[ឲ្យបរិភោគ]សាច់ពួកវាទេ ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "មែន តែវា (ពោលគឺទឹកនោមពួកវា) មិននៅក្នុងចំណោមអ្វីៗដែលអល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل បង្កើតមកសម្រាប់បរិភោគនោះទេ ។" (التهذيب 1: 274/ 772)

وَٱلْخَيْلَ وَٱلْبِغَالَ وَٱلْحَمِيرَ لِتَرْكَبُوهَا وَزِينَةً ۚ وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨﴾

៨. [ព្រះអង្គបានបង្កើត]សត្វសេះ សត្វសេះទេសនិងសត្វលាទាំងឡាយឲ្យពួកអ្នកជិះនិងជាគ្រឿងលំអ ។ ព្រះអង្គបានបង្កើត[ជីវន្តលោក]ច្រើនទៀតដែលពួកអ្នកមិនដឹង ។

وَعَلَى ٱللَّهِ قَصْدُ ٱلسَّبِيلِ وَمِنْهَا جَآئِرٌ ۚ وَلَوْ شَآءَ لَهَدَىٰكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩﴾

៩. ការចង្អុលបង្ហាញព្រះមាគ៌ា[ចំពោះមនុស្ស]នៅលើអល់ឡោះហ្ស៊ា មានមាគ៌ាខ្លះវៀចវេរ ។ បើព្រះអង្គប្រាថ្នា ព្រះអង្គប្រាកដជាដឹកនាំពួកអ្នកទាំងអស់គ្នា ។

هُوَ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً ۖ لَّكُم مِّنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ ﴿١٠﴾

១០. ព្រះអង្គជាអ្នកប្រទានទឹកមកពីលើមេឃឲ្យពួកអ្នក ។ ពួកអ្នកផឹកទឹកនោះមួយចំណែក ឯមួយចំណែកទៀតសម្រាប់រុក្ខជាតិដែលពួកអ្នកឲ្យសត្វទាំងឡាយស៊ី ។

يُنۢبِتُ لَكُم بِهِ ٱلزَّرْعَ وَٱلزَّيْتُونَ وَٱلنَّخِيلَ وَٱلْأَعْنَـٰبَ وَمِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ ۗ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَـَٔايَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١١﴾

១១. ដោយសារទឹកនេះ ព្រះអង្គបានធ្វើឲ្យធញ្ញជាតិផ្សេងៗ ដើមស្ទ្ស៊ូទន តាលព្រ៊ីក្ស (លម៉ើ ត្នោត ជាដើម) ទំពាំងបាយជូរ ព្រមទាំង[ដើមឈើនិង]ផលានុផលទាំងពួង ដុះលូតលាស់ ។ ទាំងនេះជាសញ្ញាមួយសម្រាប់ជនានុជនណាដែលពិចារណា ។

وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ وَٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ ۖ وَٱلنُّجُومُ مُسَخَّرَٰتٌۢ بِأَمْرِهِۦٓ ۗ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَـَٔايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٢﴾

១២. ព្រះអង្គបានបំបាក់បំបែងយប់និងថ្ងៃ ដួងអាទិត្យនិងដួងចន្ទ្រ សម្រាប់ពួកអ្នក ។ បណ្តាដួងតារាត្រូវបំបាក់បំបែងដោយព្រះរាជបញ្ជាព្រះអង្គ[សម្រាប់ពួកអ្នក] ។ ទាំងនេះជាសញ្ញា [ដើម្បីឲ្យស្គាល់

អល់ឡោះហ្ស៊ា] សម្រាប់ជនានុជនណាដែលពិចារណា ។

وَمَا ذَرَأَ لَكُمْ فِى ٱلْأَرْضِ مُخْتَلِفًا أَلْوَٰنُهُۥٓ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً لِّقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٣﴾

១៣. [ព្រះអង្គបំបាក់បំបប]អ្វីៗដែលព្រះអង្គបានបង្កើតមកសម្រាប់ពួកអ្នកនៅលើផែនដី ដោយមានពណ៌ផ្សេងៗ ។ នេះគឺសញ្ញាមួយសម្រាប់ជនានុជនណាដែលយកចិត្តទុកដាក់ ។

وَهُوَ ٱلَّذِى سَخَّرَ ٱلْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا۟ مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُوا۟ مِنْهُ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا ۖ وَتَرَى ٱلْفُلْكَ مَوَاخِرَ فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا۟ مِن فَضْلِهِۦ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٤﴾

១៤. ព្រះអង្គជាអ្នកបំបាក់បំបបសមុទ្រសម្រាប់ពួកអ្នក ដើម្បីនឹងឲ្យពួកអ្នកបានបរិភោគសាច់ស្រស់ និងដើម្បីនឹងឲ្យពួកអ្នកយកចេញពីសមុទ្រនោះនូវគ្រឿងលំអសម្រាប់ពាក់ ។ ពួកអ្នកឃើញនាវាផ្សេងៗញែកទឹក ដើម្បីពួកអ្នកនឹងអាចចាកចេញទៅស្វែងរកសទ្ធាទានព្រះអង្គ ដើម្បីនឹងឲ្យពួកអ្នកដឹងព្រះគុណ ។

وَأَلْقَىٰ فِى ٱلْأَرْضِ رَوَٰسِىَ أَن تَمِيدَ بِكُمْ وَأَنْهَٰرًا وَسُبُلًا لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥﴾

១៥. ព្រះអង្គបានបោះបណ្តាភ្នំមាំលើផែនដី ដើម្បីបង្ការកុំឲ្យវាកម្រើកជាមួយពួកអ្នករង ។ [ព្រះអង្គបានបង្កើត]បណ្តាស្ទឹងនិងផ្លូវដើម្បីពួកអ្នកនឹងដឹកនាំខ្លួនត្រឹមត្រូវ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៨-១៥

*١/١٥/٨ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ عَلَيْهِمُ اَلسَّلاَمُ أَنَّ اَلنَّبِيَّ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ قَالَ: مَا خَلَقَ اَللَّهُ خَلْقاً إِلاَّ وَ قَدْ أَمَرَ عَلَيْهِ آخَرَ يَغْلِبُ بِهِ، وَ ذَلِكَ اَنَّ اَللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى لَمَّا خَلَقَ اَلْبِحَارَ فِي اَلسَّمَاءِ فَحَرَتْ وَ زَخَرَتْ وَ قَالَتْ: أَيُّ شَيْءٍ يَغْلِبُنِي؟

*8-15-1. យ៉ាកុ ក ហ្ជារ صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ជ់ صلوات الله عليه والسلام[មានវចន:]តមកពីព្រះបិតា صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام តមកពីព្រះអយ្យកោ صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام តមកពីព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله وسلم ដែលមានព្រះវចនថា: "អ្វីដែលអល់ឡោះ ហ្ស៊ា عز وجل បង្កើតមក ព្រះអង្គ عز وجل ធ្វើឲ្យអ្វីមួយទៀតឈ្នះវា ។ នេះពីព្រោះ កាលអល់ឡោះ ហ្ស៊ា تبارك وتعالى បានបង្កើតសមុទ្រនៅលើមេយ វាក្រអឺតក្រទម ឡើងចាង ហើយថា: "មានអ្វីទេដែលអាចឈ្នះអញ ?"

فَخَلَقَ اَللَّهُ تَعَالَى اَلْفَلَكَ فَأَدَارَهَا بِهِ وَ ذَلَّلَهَا، ثُمَّ إِنَّ اَلْأَرْضَ فَحَرَتْ وَ قَالَتْ: أَيُّ شَيْءٍ يَغْلِبُنِي؟ فَخَلَقَ اَللَّهُ تَعَالَى اَلْجِبَالَ فَأَثْبَتَهَا فِي ظَهْرِهَا أَوْتَاداً مِنْهَا مِنْ أَنْ تَمِيدَ بِمَا عَلَيْهَا، فَذَلَّتِ اَلْأَرْضُ وَ اِسْتَقَرَّتْ. (تفسير نور الثقلين ج٣ ص٤٣)

ដូច្នេះអល់ឡោះ ហ្ស៊ា تعالى បង្កើតបណ្តាពិភពផ្កាយ ពិភពផ្កាយទាំងនេះគោចរជាមួយវា ធ្វើឲ្យវាដាក់ខ្លួន ។ បន្ទាប់មក ផែនដីក្រអឺតក្រទម ហើយថា: "មានអ្វីទេដែលអាចឈ្នះអញ ?" អល់ឡោះ ហ្ស៊ា تعالى បានបង្កើតបណ្តាភ្នំ ដាំបណ្តាភ្នំទាំងនេះនៅលើខ្នងវាដូចបង្គោលក្រែងលោកវាកក្រើក (ទប់មិនឈ្នះ) ជាមួយអ្វីៗនៅពីលើវា ។ ដូច្នេះផែនដីដាក់ខ្លួន នៅស្ងៀមវិញ ។" (تفسير نور الثقلين 3: 43)

***

*٨.١٥.٢ فِي أُصُولِ اَلْكَافِي أَحْمَدُ بْنُ مِهْرَانَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَ مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ جَمِيعاً عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ عَنِ اَلْمُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ قَالَ: كَانَ أَمِيرُ اَلْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ بَابَ اَللَّهِ اَلَّذِي لاَ يُؤْتَى إِلاَّ مِنْهُ، وَ سَبِيلُهُ اَلَّذِي مَنْ سَلَكَ بِغَيْرِهِ هَلَكَ، وَ كَذَلِكَ يُجْرَى لِأَئِمَّةِ اَلْهُدَى وَاحِداً بَعْدَ وَاحِدٍ. جَعَلَهُمُ اَللَّهُ أَرْكَانَ اَلْأَرْضِ أَنْ تَمِيدَ بِأَهْلِهَا. (تفسير نور الثقلين ج٣ ص٤٣)

*8-15-2. នៅក្នុង[សាត្រា] អ៊ូស្ស៊ូល អាល់-កាហ្ស៊ី អាស្ស៊ីម៉ាដ្ស ប៊ិន ម៉ិះហ្ស៊ារ៉ន[មានប្រសាសន៍]តមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ស ប៊ិន អ៊ីសា និង មូហ្ហាំម៉ាដ្ស ប៊ិន យ៉ាស្ស៊ីយ៉ា តមកពី អាស្ស៊ីម៉ាដ្ស ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ស តមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ស ប៊ិន ស៊ីណាន តមកពី អាល់-មូហ្ហាដ្ដល់ ប៊ិន អ៊ូម៉ារ តមកពី អាប៊ូ អ៊ាប់ឌ្ឌុលឡោះហ្ស៊ា صلوات الله عليه والسلام ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ជាទ្វាររបស់អល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل គេអាចចូលទៅរកព្រះអង្គ عز وجل បានលុះត្រាតែមកពីព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام (លុះត្រាតែឆ្លងកាត់តាមអាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام) ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ជាផ្លូវរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل អ្នកណាធ្វើដំណើរតាមផ្លូវផ្សេងពីផ្លូវនេះ អ្នកនោះវិនាស ។ ព្រះសន្ដអ៊ីមុាំ عليهم السلام នៃព្រះមាគ៌ាក៏ដូចនេះដែរ ពីព្រះសន្ដអ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام មួយទៅព្រះសន្ដអ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام មួយ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل បានបង្កើតព្រះអង្គទាំងអស់ عليهم السلام ជាព្រះសិលាស្ដម្ភរបស់ផែនដីក្រែងវាកក្រើក (ទប់មិនឈ្នះ) ជាមួយប្រជានិករផែនដីនោះ ។" (تفسير نور الثقلين 3: 43)

***

*٨.١٥.٣ [قَالَ اَلْإِمَامُ] عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: قَالَ [اَلْإِمَامُ] مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ: إِنَّ رَسُولَ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ، لَمَّا اِعْتَذَرَ هَؤُلاَءِ [المنافقين [اَلْمُنَافِقُونَ] إِلَيْهِ] بِمَا اِعْتَذَرُوا، تَكَرَّمَ عَلَيْهِمْ بِأَنْ قَبِلَ ظَوَاهِرَهُمْ وَ وَكَّلَ بَوَاطِنَهُمْ إِلَى رَبِّهِمْ،

*8-15-3. [អ៊ីមុាំអាល់-ហ្ហាសាន់ អាល់-អ៊ាស់ការី صلوات الله عليه والسلام]មានវចន:ថា[អ៊ីមុាំ]មូសា صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន យ៉ាហ្ហ្ហ្ហ ក្ដ់ហ្ហារ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "កាលរ៉ាស្ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា صلى الله عليه وآله وسلم បានឮពួកលាក់ពុតត្បុតឆ្លើយដោះសាយករួចខ្លួនដាក់ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ទុកមុខមាត់ឲ្យពួកគេ ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ព្រមទទួលការសូមទោសតែអាការក្រៅរបស់ពួកគេ ទុករឿងកំបាំង (គំនុំ) របស់ពួកគេនោះឲ្យព្រះម្ចាស់ عز وجل ពួកគេ ។

لَكِنْ جَبْرَئِيلُ عَلَيْهِ السَّلاَمُ أَتَاهُ فَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ إِنَّ اَلْعَلِيَّ اَلْأَعْلَى يَقْرَأُ عَلَيْكَ اَلسَّلاَمَ وَ يَقُولُ: أُخْرُجْ بِهَؤُلاَءِ اَلْمَرَدَةِ اَلَّذِينَ اِتَّصَلَ بِكَ عَنْهُمْ فِي عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: عَلَى نَكْثِهِمْ لِبَيْعَتِهِ، وَ تَوْطِينِهِمْ نُفُوسَهُمْ عَلَى مُخَالَفَتِهِمْ عَلِيّاً لِيَظْهَرَ مِنْ عَجَائِبِ مَا أَكْرَمَهُ اَللَّهُ بِهِ، مِنْ طَوَاعِيَةِ اَلْأَرْضِ وَ اَلْجِبَالِ وَ اَلسَّمَاءِ لَهُ وَ سَائِرِ مَا خَلَقَ اَللَّهُ لَمَّا أَوْقَفَهُ مَوْقِفَكَ وَ أَقَامَهُ مُقَامَكَ لِيَعْلَمُوا أَنَّ وَلِيَّ اَللَّهِ عَلِيّاً، غَنِيٌّ عَنْهُمْ، وَ أَنَّهُ لاَ يَكُفُّ عَنْهُمُ اِنْتِقَامَهُ مِنْهُمْ إِلاَّ بِأَمْرِ اَللَّهِ اَلَّذِي لَهُ فِيهِ وَ فِيهِمُ اَلتَّدْبِيرُ اَلَّذِي هُوَ بَالِغُهُ، وَ اَلْحِكْمَةُ اَلَّتِي هُوَ عَامِلٌ بِهَا وَ مُمْضٍ لِمَا يُوجِبُهَا. (التفسير العسكرى عليه السلام ج١ ص١١٤)

តែយ៉ូ្ចបរ៉ាអ៊ីល عليه السلام បានមកជួបព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ទូលថា៖ "ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ ឧត្ដុង្គឧត្ដមហ្ជសវិស័យ ផ្ញើការគួរសមជូនព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ហើយព្រះអង្គ عز وجل មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ "ចូរព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ចេញទៅខាងក្រៅជាមួយពួកក្ប្ដ់សាសនាទាំងនេះ ដែលបានមករកព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم រឿងអ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام ដែលបានក្ប្ដ់ការសច្ចាស្មោះស្ម័គ្រហើយរួមគំនិតគ្នាប្រឆាំងអ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام ដើម្បីនឹងឲ្យអ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام បង្ហាញពួកគេឲ្យឃើញនូវហេតុការណ៍អស្ចារ្យខ្លះដែលព្រះអល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل បានព្រះរាជទានឲ្យទៅអ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام ។ ហេតុការណ៍អស្ចារ្យ

ទាំងនោះគឺផែនដី បណ្តាភ្នំនិងបណ្តាមេឃ ។ អស់ទាំងនេះបាក់បបនៅក្រោមអំណាចអ៊ីម៉ាលីសម្ដេចនិង អ្វីៗអស់ងទៀតដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីនបានបង្កើតមកនោះដែរ និងដើម្បីនឹងឲ្យដឹងថាហេតុអ្វីអ៊ីម៉ាលីសម្ដេចត្រូវដាក់ឲ្យឈរនៅកន្លែងព្រះអង្គ ដើម្បីនឹងឲ្យពួកគេនឹងថាអ៊ីម៉ាលីសម្ដេច ព្រះរាជអមាត្ររបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីន មិនត្រូវការពួកគេទេ ថាដែលអ៊ីម៉ាលីសម្ដេចទប់ដៃមិនសងសឹកពួកគេទេនោះព្រោះអ៊ីម៉ាលីសម្ដេចគោរពតាមព្រះរាជបញ្ជារបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីន ។ ព្រះរាជបញ្ជានោះជាព្រះរាជផែនការសម្រាប់អ៊ីម៉ាលីសម្ដេចពាក់ព័ន្ធនឹងពួកគេ ហើយអ៊ីម៉ាលីសម្ដេចនឹងអនុវត្តិព្រះរាជផែនការនោះ អ៊ីម៉ាលីសម្ដេចនឹងប្រតិបត្តិការដោយប្រាជ្ញា នឹងបានសម្រេចនូវអ្វីដែលចាំបាច់ ។" (التفسير العسكرى عليه السلام 1: 114)

وَعَلَٰمَٰتٖۚ وَبِٱلنَّجۡمِ هُمۡ يَهۡتَدُونَ ١٦

១៦. [ហើយព្រះអង្គបានបង្កើតឲ្យមាន]សញ្ញាដឹកនាំ ។ ពួកគេរកផ្លូវឃើញអាស្រ័យលើបណ្តាផ្កាយ ។

أَفَمَن يَخۡلُقُ كَمَن لَّا يَخۡلُقُۚ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ١٧

១៧. តើព្រះអ្នកបង្កើត[ឲ្យមានជីវិតនិងមានអត្ថិភាព] និងអ្នកដែលមិនបង្កើតអ្វីបានទេនោះដូចគ្នាទេ ? ពួកអ្នកមិនភ្ញាក់រលឹកទេឬ ?

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៦-១៧

١٦.١٧.١- الْحُسَيْنُ بْنُ مُحَمَّدٍ الْأَشْعَرِيُّ، عَنْ مُعَلَّى بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ أَبِي دَاوُدَ الْمُسْتَرِقِّ، قَالَ: حَدَّثَنَا دَاوُدُ الْجُصَّاصُ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) يَقُولُ: ''وَ عَلاماتٍ وَ بِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ''، قَالَ: «النَّجْمُ: رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله)، وَ الْعَلَامَاتُ: هُمُ الْأَئِمَّةُ (عليهم السلام)». (الكافي ج١ ص٢٠٦)

16.17.1 [...] ដ្ជាវ៉ុដ្ជ អាល់-យ៉ាស្ជោះស្ជ៌ បានតំណាលថាខ្ញុំបានឮ អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីមានសម្ដេចមានវចន:អំពី *[១៦:១៦] សញ្ញាដឹកនាំ ។ ពួកគេរកផ្លូវឃើញអាស្រ័យលើបណ្តាផ្កាយ* ថា: "ផ្កាយគឺ រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីសម្ដេច ។ *សញ្ញាដឹកនាំ* គឺព្រះសន្ត អ៊ីម៉ាំ ទាំងឡាយ ។" (الكافي 1: 160/ 1)

***

١٦.١٧.٢- الْعَيَّاشِيُّ: عَنِ الْمُفَضَّلِ بْنِ صَالِحٍ، عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِهِ، عَنْ أَحَدِهِمَا (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ: ''وَ عَلَامَاتٍ وَ بِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ'' قَالَ: «هُوَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)». (تفسير العيّاشي اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٥٥ حَدِيث: ٧ ، شواهد التنزيل اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ٣٢٧ حَدِيث: ٤٥٣ ، البرهان في تفسير القرآن اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٠٩ حَدِيث ٩٩ /٥٩٨٧)**

16.17.2 អាល់-ណ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ[បានតំណាល]តមកពី អាល់-ម៉ូហ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ ប៊ីន ស្ជ៌លិ:ហ្ជ៌ តមកពីមិត្តលោកម្នាក់ដែលបានតំណាលតមកពីអ៊ីម៉ាំមួយអង្គ (អ៊ីម៉ាំទី ៥ ឬទី ៦) អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីន *[១៦:១៦] សញ្ញាដឹកនាំ ។ ពួកគេរកផ្លូវឃើញអាស្រ័យលើបណ្តាផ្កាយ ។* ព្រះអង្គ មានវចន:ថា: "នេះគឺអាមីរុល-មុមីនីន ។" (تفسير العيّاشي 2: 255/ 7، شواهد التنزيل 1: 327/ 453)

***

١٦.١٧.٣- الطَّبْرِسِيُّ، قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «نَحْنُ الْعَلَامَاتُ، وَ النَّجْمُ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ لَقَدْ

قَالَ: إِنَّ اللهَ جَعَلَ النُّجُومَ أَمَاناً لِأَهْلِ السَّمَاءِ، وَ جَعَلَ أَهْلَ بَيْتِي أَمَاناً لِأَهْلِ الْأَرْضِ». (مجمع البيان اَلْجُزْء: ٥ صَفْحَة : ٥٤٥ ، البرهان في تفسير القرآن اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤١٠ حَدِيث ٩٩ /٥٩٩٤)**

16.17.3 អាល់-ត្ប៊ារ៉ាស៊ីបានតំណាលថា អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ហ៊ានមានវចន:ថា៖ "យើងជា *សញ្ញាដឹកនាំ* ឯ *ផ្កាយ* គឺរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ហ៊ា ﷺ ហើយព្រះអង្គ ﷺ មានព្រះវចន:ថា៖ "អល់ឡោះហ្ហ៊ា ﷻ បានចាត់តាំងផ្កាយជាសន្តិសុខសម្រាប់ប្រជានិករនៅលើមេឃ ព្រះអង្គ ﷻ បានចាត់តាំងព្រះរាជកុលដ្ឋាន ﷺ ខ្ញុំ ﷺ ជាការដោះទុក្ខភ័យ (សន្តិសុខ) សម្រាប់ប្រជានិករនៅលើផែនដី ។" (مجمع البيان 5: 545)

***

*١٦.١٧.٤– عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ أَبِي زِيَادٍ، عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ آبَائِهِ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ) قَالَ: «قَالَ رَسُولُ اللهِ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): ''وَ بِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ'' قَالَ: هُوَ الْجَدْيُ، لِأَنَّهُ نَجْمٌ لاَ يَزُولُ، وَ عَلَيْهِ بِنَاءُ الْقِبْلَةِ، وَ بِهِ يَهْتَدِي أَهْلُ الْبَرِّ وَ الْبَحْرِ». (تفسير العيّاشي اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة :٢٥٦ حَدِيث: ١٢ ، البرهان في تفسير القرآن اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٠٩ حَدِيث ٩٩ /٥٩٩٢)**

*16.17.4 រាយការណ៍មកពី អ៊ីសម៉ាអ៊ីល ប៊ិន អាប៊ូ ស៊ីយ៉ាដ្ធ តមកពី យ៉ាកុ៊ប ហ្ជារ ﷺ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ﷺ តមកពីព្រះបិតា ﷺ ព្រះអង្គ ﷺ តមកពីព្រះបុព្វបុរស ﷺ ព្រះអង្គ ﷺ តមកពី អ៊ាលី ﷺ ប៊ិន អាប៊ូ ត្ប៊ីលិប ﷺ ដែលមានវចន:ថារ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ហ៊ា ﷺ មានព្រះវចន:ថា៖ *"[១៦:១៦] ពួកគេរកផ្លូវឃើញ អាស្រ័យលើបណ្តាផ្កាយ* ថា៖ "នេះគឺមករាសី (ផ្កាយ Capricorn) ព្រោះផ្កាយមិនលិចបាត់ទេ មានការចង្អុលទិសដៅអាស្រ័យលើវា ប្រជានិករដីគោកនិងសមុទ្ររកផ្លូវឃើញអាស្រ័យផ្កាយនេះ ។"
(تفسير العيّاشي 2: 256/ 12)

وَإِن تَعُدُّواْ نِعۡمَةَ ٱللَّهِ لَا تُحۡصُوهَآۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَغَفُورٞ رَّحِيمٞ ١٨

១៨.បើពួកអ្នកចង់រាប់ព្រះឧបការគុណរបស់អល់ឡោះហ្ហ៊ា ពួកអ្នកមិនអាចរាយរាប់វាបានទេ ។ អល់ឡោះហ្ហ៊ាលើកលែងទោស ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។

وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعۡلِنُونَ ١٩

១៩.អល់ឡោះហ្ហ៊ាទ្រង់ញាណអ្វីដែលពួកអ្នកបិទបាំងនិងអ្វីដែលពួកអ្នកបើកឲ្យឃើញ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៨-១៩

١٨.١٩.١– عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِهِ رَفَعَهُ قَالَ كَانَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ (عليه السلام) إِذَا قَرَأَ هَذِهِ الْآيَةَ وَ إِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللهِ لا تُحْصُوها يَقُولُ سُبْحَانَ مَنْ لَمْ يَجْعَلْ فِي أَحَدٍ مِنْ مَعْرِفَةِ نِعَمِهِ إِلَّا الْمَعْرِفَةَ بِالتَّقْصِيرِ عَنْ مَعْرِفَتِهَا كَمَا لَمْ يَجْعَلْ فِي أَحَدٍ مِنْ مَعْرِفَةِ إِدْرَاكِهِ أَكْثَرَ مِنَ الْعِلْمِ أَنَّهُ لَا يُدْرِكُهُ

18.19.1 អ្ហ៊ាលី ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ បានតំណាលតមកពីមិត្តលោកតាមបណ្តាញពតិមានមិនដាច់ ថាពេល អ្ហ៊ាលី ប៊ិន អាល់-ហ្ហ៊ូសៃន ﷺ សូត្រអាយ៉ាស់នេះ *[១៦:១៨] បើពួកអ្នកចង់រាប់ព្រះឧបការគុណរបស់*

អល់ឡោះហ្វ៌ ពួកអ្នកមិនអាចកាយរាប់វាបានទេ ព្រះអង្គ ﷺ តែងមានវចនៈថា៖ "សូមថ្វាយសេចក្ដីរុងរឿងចំពោះព្រះ ﷻ ដែលធ្វើឲ្យអ្នកណាមួយស្គាល់ព្រះឧបការគុណព្រះអង្គ ﷻ អ្នកនោះសុទ្ធតែមិនដឹងព្រះឧបការគុណព្រះអង្គ ﷻ អស់ទេ ដូចព្រះអង្គ ﷻ ឲ្យអ្នកណាមួយស្គាល់ព្រះអង្គ ﷻ តែបែរជាមិនអាចស្គាល់ព្រះអង្គ ﷻ ច្បាស់ទៅវិញនោះដែរ ។

فَشَكَرَ جَلَّ وَ عَزَّ مَعْرِفَةَ الْعَارِفِينَ بِالتَّقْصِيرِ عَنْ مَعْرِفَةِ شُكْرِهِ فَجَعَلَ مَعْرِفَتَهُمْ بِالتَّقْصِيرِ شُكْراً كَمَا عَلِمَ عِلْمَ الْعَالِمِينَ أَنَّهُمْ لَا يُدْرِكُونَهُ فَجَعَلَهُ إِيمَاناً عِلْماً مِنْهُ أَنَّهُ قَدُّ وُسْعِ الْعِبَادِ فَلَا يَتَجَاوَزُ ذَلِكَ فَإِنَّ شَيْئاً مِنْ خَلْقِهِ لَا يَبْلُغُ مَدَى عِبَادَتِهِ وَ كَيْفَ يُبْلَغُ مَدَى عِبَادَتِهِ مَنْ لَا مَدَى لَهُ وَ لَا كَيْفَ تَعَالَى اللَّهُ عَنْ ذَلِكَ عُلُوّاً كَبِيراً. (تفسير العيّاشي اَلْجُزْء: ٨ صَفْحَة :٣٩٤ حَدِيث: ٥٩٢)

សូមថ្វាយអំណរព្រះគុណចំពោះព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុរឿង ដែលបានធ្វើឲ្យអ្នកស្គាល់មានសេចក្ដីសោមនស្សចំពោះការដឹងស្គាល់បន្តិចបន្ទួច ។ ព្រះអង្គ ﷻ បានធ្វើឲ្យការដឹងស្គាល់បន្តិចបន្ទួចបររបស់ពួកគេនោះទៅជាការសម្ដែងឲ្យឃើញនូវអំណរគុណ ដូចព្រះអង្គ ﷻ ទ្រង់ញ្ញាណថាចំណេះរបស់បុគ្គលចេះដឹងនោះមិនអាចធ្វើឲ្យស្គាល់ព្រះអង្គ ﷻ បានទេដែរ ។ ដូច្នេះព្រះអង្គ ﷻ ធ្វើឲ្យជំនឿជ្រះថ្លាទៅជាការដឹងស្គាល់នោះ ដូច្នេះពួកគេមិនអាចហួសពីនេះបានទេ ។ ដូច្នេះមិនមានសត្វលោកណាមួយរបស់ព្រះអង្គ ﷻ អាចទៅដល់ព្រំសីមានៃការគោរពសក្ការៈព្រះអង្គ ﷻ បានទេ ។ តើអាចទៅដល់ព្រំសីមានៃការគោរពសក្ការៈព្រះ ﷻ ដែលគ្មានព្រំសីមាសោះនោះបានដូចម្ដេចទៅ ? មិនអាចកើតឡើងបានទេ ។ អល់ឡោះហ្វ៌ ﷻ មហាខ្ពង់ខ្ពស់លើសនោះទៅទៀត ព្រះអង្គ ﷻ មហាវិសេសវិសាល ព្រះអង្គ ﷻ មហាថ្កុំថ្កើងក្រៃលែង ។" (អាល់-កាហ្ស៊ី ហ្ស៊ីស្ស 15039 ឬ 592 /394 :8 الكافي)

***

*١٦.١٨.١٩.٢ فِي تَهْذِيبِ اَلْأَحْكَامِ سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اَللَّهِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ عَنْ أَبِي إِسْمَعِيلَ اَلْقَمَّاطِ عَنْ بَشَّارٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ قَالَ: مَنْ كَانَ مُعْسِراً فَلَمْ يَتَهَيَّأْ لَهُ حِجَّةُ اَلْإِسْلاَمِ فَلْيَأْتِ قَبْرَ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ فَلْيُعَرِّفْ عِنْدَهُ، فَذَلِكَ يُجْزِيهِ عَنْ حِجَّةِ اَلْإِسْلاَمِ، أَمَا إِنِّي لاَ أَقُولُ يُجْزِي ذَلِكَ عَنْ حِجَّةِ اَلْإِسْلاَمِ إِلاَّ لِمُعْسِرٍ،

*16.18.19.2 នៅក្នុង[សាត្រា] តាស្ងូ ស្ស៊ីប អាល់-អាស្ងកាម សាអ្ហ្ម៉ាដ្ងុ ប៊ិន អ្ហ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ហ៌ [រាយការណ៍]តមកពី មូហ្ហ៊ាំម៉ាដ្ងុ ប៊ិន អ៊ីសា តមកពី មូហ្ហ៊ាំម៉ាដ្ងុ ប៊ិន ស៊ីណាន តមកពី អាប៊ូ អ៊ីសម៉ាអ៊ីល អាល់-ក្ងំម៉ាត្ងុ តមកពី អាប៊ូ អ្ហ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ហ៌ ﷺ ។ ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "អ្នកណាមានថវិកាស្ពួចស្ដើង មិនអាចធ្វើពិធីហ្ហ ជ្ជ អ៊ីស្លាមបាន ចូរអ្នកនោះមកកាន់ផ្ទ្ធ ររបស់ អាប៊ូ អ្ហ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ហ៌ ﷺ (អ៊ីម៉ាំហ្ហ ូសែន ﷺ) ប្រាកដខ្លួននៅឯ ព្រះអង្គ ﷺ វាជាពិធីហ្ហ ជ្ជ អ៊ីស្លាមដែលគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់អ្នកនោះ ។ តែខ្ញុំ ﷺ មិនថាវាជាពិធីហ្ហ ជ្ជ អ៊ីស្លាមដែលគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់តែអ្នកដែលមានថវិកាស្ពួចស្ដើងនោះទេ ។

فَأَمَّا اَلْمُوسِرُ إِذَا كَانَ قَدْ حَجَّ حِجَّةَ اَلْإِسْلاَمِ فَأَرَادَ أَنْ يَتَنَفَّلَ بِالْحَجِّ وَ اَلْعُمْرَةِ فَمَنَعَهُ مِنْ ذَلِكَ شُغُلُ دُنْيَاهُ أَوْ عَائِقٌ فَأَتَى اَلْحُسَيْنَ بْنَ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا اَلسَّلاَمُ فِي يَوْمِ عَرَفَةَ أَجْزَأَهُ ذَلِكَ عَنْ أَدَاءِ حِجَّتِهِ وَ عُمْرَتِهِ، وَ ضَاعَفَ اَللَّهُ لَهُ بِذَلِكَ أَضْعَافاً مُضَاعَفَةً

សម្រាប់បុគ្គលដែលមានធនធាន ពេលបុគ្គលនោះបានបំពេញពិធីហ្ហ ជ្ជ អ៊ីស្លាមរួចហើយ បុគ្គលនេះចង់ធ្វើលើសពីចាំបាច់ពិធីហ្ហ ជ្ជ និងអ៊ូមរ៉ះតុ៌ (គឺធ្វើម្ដងទៀត) តែបុគ្គលនោះខកខានព្រោះតែមមាញឹកនឹង

ការលោកនេះ ឬខ្លាចក្រែងអ្វីម្យ៉ាង ចូរបុគ្គលនោះទៅរក អាល់-ហ៊ូសៃន៍صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អាលីصلوات الله عليه والسلام ថ្ងៃអាុរ៉ហ្វាត់ វាជាការបំពេញពិធីហាច្ជនិងអ៊ុមរ៉ោះត៍គ្រប់គ្រាន់សម្រាប់បុគ្គលនោះ ។ អល់ឡោះហ៊្ធعزّ وجلّនឹងថែមឲ្យបុគ្គលនោះច្រើនលើសលុបទៀតដោយសារប្រការនេះ ។"

قُلْتُ: كَمْ تَعْدِلُ حِجَّةً وَ كَمْ تَعْدِلُ عُمْرَةً؟ قَالَ: لاَ يُحْصَى ذَلِكَ، قُلْتُ: مِأَةً؟ قَالَ: وَ مَنْ يُحْصِي ذَلِكَ، قُلْتُ: أَلْفٌ؟ قَالَ: وَ أَكْثَرُ، ثُمَّ قَالَ: «وَ إِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اَللهِ لاٰ تُحْصُوهٰا». (تفسير نور الثقلين ج٢ ص٥٤٥)

ខ្ញុំបានទូលថា៖ "តើពិធីហាច្ជស្មើប៉ុន្មាន ? តើអ៊ុមរ៉ោះត៍ស្មើប៉ុន្មាន ?" ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "មិនអាចរាប់បានទេ ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "មួយរយ ?" ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "អ្នកណាអាចរាប់បាន ?" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "មួយពាន់ ?" ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "លើសនោះ ។" បន្ទាប់មកព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ *"[១៦:១៨] បើពួកអ្នកចង់រាប់ព្រះឧបការគុណរបស់អល់ឡោះហ៊្ធ ពួកអ្នកមិនអាចរាយរាប់វាបានទេ ។ អល់ឡោះហ៊្ធលើកលែងទោស ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។"* (تفسير نور الثقلين 2: 545)

***

*١٦.١٨.١٩.٣ اِبْنُ مَحْبُوبٍ عَنْ جَمِيلِ بْنِ صَالِحٍ عَنْ سَدِيرٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) قَالَ أَخْبَرَنِي جَابِرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ أَنَّ الْمُشْرِكِينَ كَانُوا إِذَا مَرُّوا بِرَسُولِ اللَّهِ حَوْلَ الْبَيْتِ طَأْطَأَ أَحَدُهُمْ ظَهْرَهُ وَ رَأْسَهُ هَكَذَا وَ غَطَّى رَأْسَهُ بِثَوْبِهِ لَا يَرَاهُ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله) فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ {أَلا إِنَّهُمْ يَثْنُونَ صُدُورَهُمْ لِيَسْتَخْفُوا مِنْهُ أَلا حِينَ يَسْتَغْشُونَ ثِيابَهُمْ يَعْلَمُ ما يُسِرُّونَ وَ ما يُعْلِنُونَ}. (الكافي اَلْجُزْء: ٨ صَفْحَة : ١٤٤ حَدِيث: ١١٥)

*16.18.19.3 [...] អាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "យ៉ាបៀរ ប៊ិន អាប់ឌុលឡោះហ៊្ធرضي الله عنهបានតំណាលប្រាប់ខ្ញុំصلوات الله عليه والسلامថាពេលពួកពហុទេពនិយមដើរជួបរ៉សូលុលឡោះហ៊្ធصلى الله عليه وآله وسلم ពួកគេតែងតែឱនក្បាលហើយទាញសំលៀកបំពាក់មកទទូរក្បាលដើម្បីកុំឲ្យរ៉សូលុលឡោះហ៊្ធصلى الله عليه وآله وسلمស្គាល់ពួកគេ ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ៊្ធعزّ وجلّបានបើកឲ្យដឹងថា៖ *[១១:៥] ពួកគេលាក់បាំងចិត្តថ្លើមខ្លួន ក្នុងបំណងលាក់បំពួនពីព្រះអង្គ ។ ពេលដែលពួកគេទទូរដោយសំលៀកបំពាក់ពួកគេ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណដល់អ្វីដែលពួកគេបិទបាំងនិងអ្វីដែលពួកគេបើកឲ្យឃើញ ។ ការពិតព្រះអង្គទ្រង់ញាណដល់អ្វីដែលមាននៅក្នុងទ្រូង ។"* (អាល់-កាហ្វី ហាឌីស្ស 14563 ឬ 115 /144 :8 الكافي)11:1-6

وَٱلَّذِينَ يَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ لَا يَخۡلُقُونَ شَيۡـٔٗا وَهُمۡ يُخۡلَقُونَ ٢٠

២០. ពួកដែលពួកគេបួងសួងផ្សេងពីអល់ឡោះហ៊្ធនោះមិនបង្កើតអ្វីបានទាល់តែសោះ តែពួកវាផ្ទាល់ត្រូវបង្កើតមក ។

أَمۡوَٰتٌ غَيۡرُ أَحۡيَآءٖۖ وَمَا يَشۡعُرُونَ أَيَّانَ يُبۡعَثُونَ ٢١

២១. ពួកវា[ទាំងនោះសុទ្ធតែ]ស្លាប់ (ឥតជីវិត) មិនរស់ទេ ។ ពួកវាមិនដឹងទេថាកាលណាពួកគេ (គឺពួកគោរពបូជាពួកវា) នឹងរស់ឡើងវិញ ។

إِلَٰهُكُمۡ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۚ فَٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ قُلُوبُهُم مُّنكِرَةٞ وَهُم مُّسۡتَكۡبِرُونَ ٢٢

២២. [មនុស្សទាំងឡាយអើយ] ព្រះពួកអ្នកគឺព្រះតែមួយគត់ ។ ដូច្នេះអ្នកណាដែលពុំជឿថាមានលោកខាងមុខ [ដោយសារតែពួកគេសាងបាបកម្ម អំពើទុច្ចរិត ខ្វះជំនឿ] ដួងចិត្តពួកគេបដិសេធ[មិនព្រមទទួលស្គាល់សច្ចធម៌ទេ] ពួកគេក្រឱងក្រអឺត ។

لَا جَرَمَ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلْمُسْتَكْبِرِينَ ﴿٢٣﴾

២៣. ឥតសង្ស័យទេថាអល់ឡោះហ្ជ៍ទ្រង់ញាណអ្វីដែលពួកគេបិទបាំង និងអ្វីដែលពួកគេបើកចំហឲ្យឃើញ ។ ព្រះអង្គមិនសព្វព្រះហឫទ័យជនក្រឱងក្រអឺតទេ ។

وَإِذَا قِيلَ لَهُم مَّاذَآ أَنزَلَ رَبُّكُمْ ۙ قَالُوٓاْ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾

២៤. ពេលគេប្រាប់ពួកគេថា៖ "តើព្រះម្ចាស់ពួកអ្នកបានបើកឲ្យដឹងអ្វីខ្លះ ?" ពួកគេថា៖ "រឿងតំណាលបុរាណ ។"

لِيَحْمِلُوٓاْ أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۙ وَمِنْ أَوْزَارِ ٱلَّذِينَ يُضِلُّونَهُم بِغَيْرِ عِلْمٍ ۗ أَلَا سَآءَ مَا يَزِرُونَ ﴿٢٥﴾

២៥. ពួកគេនឹងលីរែកអម្រែក[បាបកម្ម]ទាំងអស់របស់ពួកគេនាថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ (ថ្ងៃគីយ៉ាម៉ាស្ហ៊) ជាមួយនឹងអម្រែកមួយចំណែករបស់ពួកដែលពួកគេបានធ្វើឲ្យវង្វេង ដោយគ្មានការចេះដឹងនោះផង ។ អប្រិយបំផុតអម្រែកដែលពួកគេលីរែកនោះ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ហ៊ ២០-២៥

١٦.٢٠.٢٥.١ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي جَعْفَرُ بْنُ أَحْمَدَ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَبْدُ الْكَرِيمِ بْنُ عَبْدِ الرَّحِيمِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْفُضَيْلِ، عَنْ أَبِي حَمْزَةَ الثُّمَالِيِّ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) يَقُولُ فِي قَوْلِهِ: ''فَالَّذِينَ لاٰ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ'': «يَعْنِي أَنَّهُمْ لاَ يُؤْمِنُونَ بِالرَّجْعَةِ أَنَّهَا حَقٌّ ''قُلُوبُهُمْ مُنْكِرَةٌ'' يَعْنِي أَنَّهَا كَافِرَةٌ ''وَ هُمْ مُسْتَكْبِرُونَ'' يَعْنِي أَنَّهُمْ عَنْ وَلاَيَةِ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) مُسْتَكْبِرُونَ ''لاٰ جَرَمَ أَنَّ اللهَ يَعْلَمُ مٰا يُسِرُّونَ وَ مٰا يُعْلِنُونَ إِنَّهُ لاٰ يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ'' عَنْ وَلاَيَةِ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)».

16.20.25.1 អាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម មានប្រសាសន៍ថា [...] អាប៊ូ ហ្ជាំស្ហា អាល់-ស៊្សម៉ាលី មានប្រសាសន៍ថាខ្ញុំបានឮ អាប៊ូ យ៉ាក្ហ៊ារ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ជ៍ عزّ وجلّ *[១៦:២២] ដូច្នេះអ្នកណាដែលពុំជឿថាមានលោកខាងមុខ* មានន័យថាពួកគេមិនជឿថាមាននិវត្តកាល (الرَّجْعَة) ទេ ។ នេះគឺការពិត *ដួងចិត្តពួកគេបដិសេធ* មានន័យថាពួកគេមិនជឿនិវត្តកាលនោះទេ *ពួកគេក្រឱងក្រអឺត* មានន័យថាពួកគេធ្វើឫកឡឹតដាក់វីឡាយ៉ាស្ហ៊របស់អាលី صلوات الله عليه والسلام ។ *[១៦:២៣] ឥតសង្ស័យទេថាអល់ឡោះហ្ជ៍ទ្រង់ញាណអ្វីដែលពួកគេបិទបាំងនិងអ្វីដែលពួកគេបើកចំហឲ្យឃើញ ។ ព្រះអង្គមិនសព្វព្រះហឫទ័យជនក្រឱងក្រអឺតទេ* គឺឡឹតដាក់វីឡាយ៉ាស្ហ៊របស់អាលី صلوات الله عليه والسلام ។"

وَ قَالَ: «نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ هَكَذَا: ''وَ إِذٰا قِيلَ لَهُمْ مٰا ذٰا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ فِي عَلِيٍّ قٰالُوا أَسٰاطِيرُ الْأَوَّلِينَ''». (تفسير القمّيّ اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ٣٨٣ ، البرهان في تفسير القرآن اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤١١ حَدِيث ٩٩ /٥٩٩٧)**

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "អាយ៉ាស៊ុ០នេះត្រូវបើកឲ្យដឹងដូចនេះគឺ: *[១៦:២៤] ពេលគេប្រាប់ពួកគេថា: "តើព្រះម្ចាស់ពួកអ្នកបានបើកឲ្យដឹងអ្វីខ្លះ**អំពីអ៊ុ០ល** ?" ពួកគេថា: "រឿងតំណាលបុរាណ ។""*

(تفسير القمّي 1: 383)

***

١٦.٢٠.٢٥.٢ الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ جَابِرٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ هَذِهِ الْآيَةِ ''وَ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللهِ لاٰ يَخْلُقُونَ شَيْئاً وَ هُمْ يُخْلَقُونَ * أَمْوٰاتٌ غَيْرُ أَحْيٰاءٍ وَ مٰا يَشْعُرُونَ أَيّٰانَ يُبْعَثُونَ''. قَالَ: «الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ: اَلْأَوَّلُ وَ الثَّانِي وَ الثَّالِثُ، كَذَّبُوا رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) بِقَوْلِهِ: وَالُوا عَلِيّاً وَ اتَّبِعُوهُ. فَعَادَوْا عَلِيّاً (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) وَ لَمْ يُوَالُوهُ، وَ دَعَوُا النَّاسَ إِلَى وَلاَيَةِ أَنْفُسِهِمْ، فَذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ: ''وَ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللهِ''».

16.20.25.2 អាល់-ម៉ៃយ៉ាស្ស៊ី [មានប្រសាសន៍]តមកពី យ៉ាកបៀរ តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៎ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام ថាខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អំពីអាយ៉ាស៊ុ០ *[១៦:២០] ពួកដែលពួកគេបួងសួងផ្សេងពីអល់ឡោះហ៊ានោះមិនបង្កើតអ្វីបានទាល់តែសោះ តែពួកវាផ្ទាល់ត្រូវបង្កើតមក ។ [១៦:២១] ពួកវាស្លាប់ មិនរស់ទេ ។ ពួកវាមិនដឹងទេថាកាលណាពួកគេនឹងរស់ឡើងវិញ ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "បុគ្គលដែលបួងសួងផ្សេងពីអល់ឡោះ ﷻ គឺបុគ្គលទីមួយ បុគ្គលទីពីរនិងបុគ្គលទីបី ។ ពួកគេនិយាយបង្ហាច់ព្រះវចន:របស់រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ ដែលថា "ចូរគាំទ្រអ៊ុ០លី صلوات الله عليه والسلام និងតាមគេ صلوات الله عليه والسلام ។" តែពួកគេចោលអ៊ុ០លី صلوات الله عليه والسلام មិនគាំទ្រព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ទេ ហើយហៅមនុស្សឲ្យមករកវីឡាយ៉ាស៊ុ០របស់ខ្លួន ។ ទាំងនេះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ ﷻ *[១៦:២០] ពួកដែលពួកគេបួងសួងផ្សេងពីអល់ឡោះ ﷻ ។"*

قَالَ: «وَ أَمَّا قَوْلُهُ: ''لاٰ يَخْلُقُونَ شَيْئاً'' فَإِنَّهُ يَعْنِي لاَ يَعْبُدُونَ شَيْئاً ''وَ هُمْ يُخْلَقُونَ'' فَإِنَّهُ يَعْنِي وَ هُمْ يُعْبَدُونَ،

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ ﷻ *[១៦:២០] មិនបង្កើតអ្វីបានទាល់តែសោះ* មានន័យថាពួកគេមិនធ្វើសក្តារ:អ្វីទាល់តែសោះ *តែពួកវាផ្ទាល់ត្រូវបង្កើតមក* មានន័យថាគេគោរពសក្តារពួកគេ ។

وَ أَمَّا قَوْلُهُ: ''أَمْوٰاتٌ غَيْرُ أَحْيٰاءٍ'' يَعْنِي كُفَّاراً غَيْرَ مُؤْمِنِينَ، وَ أَمَّا قَوْلُهُ: ''وَ مٰا يَشْعُرُونَ أَيّٰانَ يُبْعَثُونَ'' فَإِنَّهُ يَعْنِي أَنَّهُمْ لاَ يُؤْمِنُونَ، أَنَّهُمْ يُشْرِكُونَ ''إِلٰهُكُمْ إِلٰهٌ وٰاحِدٌ'' فَإِنَّهُ كَمَا قَالَ اللَّهُ.

ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ ﷻ *[១៦:២១] ស្លាប់ មិនរស់ទេ* មានន័យថា ពួកបដិសេធសទ្ធា (កាហ្ហ៊ារ) មិនមែនអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាទេ *ពួកវាមិនដឹងទេថាកាលណាពួកគេនឹងរស់ឡើងវិញ* មានន័យថាពួកគេមិនជឿទេ ហើយពួកគេហ៊ានហាយ (شرك) ជាមួយអល់ឡោះ ﷻ ។ *[១៦:២២] ព្រះពួកអ្នកគឺព្រះតែមួយគត់* ដូចអល់ឡោះ ﷻ មានព្រះបន្ទូលមែន ។

وَ أَمَّا قَوْلُهُ: ''فَالَّذِينَ لاٰ يُؤْمِنُونَ'' فَإِنَّهُ يَعْنِي عَنْ وَلاَيَةِ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) مُسْتَكْبِرُونَ، قَالَ اللَّهُ لِمَنْ فَعَلَ ذَلِكَ وَعِيداً مِنْهُ: ''لاٰ جَرَمَ أَنَّ اللهَ يَعْلَمُ مٰا يُسِرُّونَ وَ مٰا يُعْلِنُونَ إِنَّهُ لاٰ يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ'' عَنْ وَلاَيَةِ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)». (تفسير العيّاشي اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٥٦ حَدِيث: ١٤ ، البرهان في تفسير القرآن اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤١١ حَدِيث ٩٩ /٥٩٩٨)**

ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ *[១៦:២២] ដូច្នេះអ្នកណាដែលពុំជឿ* ពួកគេក្រអឺតដាក់រ៉ីឡាយ៉ាសុ៌អ៊ុលី ﷺ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជមានព្រះបន្ទូលសំដៅបុគ្គលដែលធ្វើបែបនេះថា៖ *[១៦:២៣] ឥតសង្ស័យទេថា អល់ឡោះបូ៌ទ្រង់ញាណអ្វីដែលពួកគេបិទបាំងនិងអ្វីដែលពួកគេលើកចំហឲ្យឃើញ ។ ព្រះអង្គមិនសព្វ ព្រះហឫទ័យជនក្រឱ្ងក្រអឺតទេ* គឺក្រអឺតដាក់រ៉ីឡាយ៉ាសុ៌អ៊ុលី ﷺ ។" (تفسير العيّاشي 2: 256/ 14)

***

١٦.٢٠.٢٥.٣ عَنْ مَسْعَدَةَ بْنِ صَدَقَةَ، قَالَ: مَرَّ الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) بِمَسَاكِينَ قَدْ بَسَطُوا كِسَاءً لَهُمْ، فَأَلْقَوْا عَلَيْهِ كِسَراً، فَقَالُوا: هَلُمَّ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، فَثَنَى وَرِكَهُ فَأَكَلَ مَعَهُمْ، ثُمَّ تَلاَ ''إِنَّهُ لاَ يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ'' ثُمَّ قَالَ: «قَدْ أَجَبْتُكُمْ فَأَجِيبُونِي» قَالُوا: نَعَمْ – يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ – فَقَامُوا مَعَهُ حَتَّى أَتَوْا مَنْزِلَهُ، فَقَالَ لِلرَّبَابِ: «أَخْرِجِي مَا كُنْتِ تَدَّخِرِينَ». (تفسير العيّاشي اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٥٧ حَدِيث: ١٥ ، البرهان في تفسير القرآن اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤١١ حَدِيث ٩٩ /٥٩٩٩)**

16.20.25.3 ម៉ាស់អ៊ុដ្ឋាសុ៌ ប៊ិន ស្ស៊ីដ្ឋាក្ងេះតុ៌ បានតំណាលថា អាល់-ហ្ស៊ីសៃន៍ ប៊ិន អ៊ុលី ﷺ បានជួបជនក្រីក្រមួយក្រុមដែលបានក្រាលកន្ទេលអង្គុយ ។ ពួកគេបានហៅព្រះអង្គ ﷺ អង្គុយថា៖ "បុត្រ ﷺ រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ី ﷺ អើយ អញ្ជើញព្រះអង្គ ﷺ អង្គុយ ។" ព្រះអង្គ ﷺ ក៏បានអង្គុយបរិភោគជាមួយពួកគេ ហើយព្រះអង្គ ﷺ សូត្រថា៖ *[១៦:២៣] ព្រះអង្គមិនសព្វព្រះហឫទ័យជនក្រឱ្ងក្រអឺតទេ ។* បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "ខ្ញុំ ﷺ បានឆ្លើយតបការអញ្ជើញរបស់អស់លោក ។ សូមអស់លោកឆ្លើយតបការអញ្ជើញរបស់ខ្ញុំ ﷺ វិញ ។" ពួកគេបានទូលថា៖ "ក្រាបទូល បុត្រ ﷺ រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ី ﷺ អើយ ។" ពួកគេបានដើរបន្ទ្បើងជាមួយព្រះអង្គ ﷺ ហើយបានមកកាន់ដំណាក់ព្រះអង្គ ﷺ ។ ព្រះអង្គ ﷺ បានប្រាប់ អាល់-រ៉ាបាប់ ថា៖ "ចូរលើកអាហារដែលលោកបានរៀបទុកឲ្យខ្ញុំ ﷺ នោះមក ។" (تفسير العيّاشي 2: 257/ 15)

***

١٦.٢٠.٢٥.٤ وَ بِهَذَا الْإِسْنَادِ عَنْ أَبَانٍ عَنْ عُقْبَةَ بْنِ بَشِيرٍ الْأَسَدِيِّ عَنِ الْكُمَيْتِ بْنِ زَيْدٍ الْأَسَدِيِّ قَالَ دَخَلْتُ عَلَى أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) فَقَالَ وَ اللَّهِ يَا كُمَيْتُ لَوْ كَانَ عِنْدَنَا مَالٌ لَأَعْطَيْنَاكَ مِنْهُ وَ لَكِنْ لَكَ مَا قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله) لِحَسَّانَ بْنِ ثَابِتٍ لَنْ يَزَالَ مَعَكَ رُوحُ الْقُدُسِ مَا ذَبَبْتَ عَنَّا

16.20.25.4 [...] អាល់-គូមៃត៍ ប៊ិន ស្ស៊ៃដ្ធ៌ អាល់-អាសាឌ្ធី បានតំណាលថាខ្ញុំបានមកជួប អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្ជារ ﷺ ។ ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ គូមៃត៍អើយ បើយើង ﷺ មានទ្រព្យខ្លះយើង ﷺ នឹងឲ្យវាទៅលោក ។ តែអ្វីដែលលោកបានគឺអ្វីដែលរ៉ស៊ូលុលឡោះ ﷺ បានប្រាប់ អាល់-ហ្ជាសាន់ ប៊ិន ស្ស៊ាប៊ិត នោះថា៖ "ព្រះសន្តវិញ្ញាណមិនឃ្លាតពីលោកទេដរាបណាលោកនៅតែការពារយើង ﷺ ឥតឈប់ឈរ ។"

قَالَ قُلْتُ خَبِّرْنِي عَنِ الرَّجُلَيْنِ قَالَ فَأَخَذَ الْوِسَادَةَ فَكَسَرَهَا فِي صَدْرِهِ ثُمَّ قَالَ وَ اللَّهِ يَا كُمَيْتُ مَا أُهَرِيقَ مِحْجَمَةٌ مِنْ دَمٍ وَ لَا أُخِذَ مَالٌ مِنْ غَيْرِ حِلِّهِ وَ لَا قُلِبَ حَجَرٌ عَنْ حَجَرٍ إِلَّا ذَاكَ فِي أَعْنَاقِهِمَا. (الكافي اَلْجُزْء: ٨ صَفْحَة : ١٠٢ حَدِيث: ٧٥)

ខ្ញុំបានទូលថា៖ "សូមព្រះអង្គ ﷺ ប្រាប់ឲ្យទូលបង្គំអំពីបុរសពីរនាក់នោះ (គឺ អាប៊ូ បាការ និង អ៊ូម៉ារ) ។" លោក (គឺអ្នកអធិប្បាយ) បានថាព្រះអង្គ ﷺ បានយកខ្នើយមកបត់ ដាក់លើទ្រូងព្រះអង្គ ﷺ ហើយ

មានវចន:ថា៖ "សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ ﷻ គ្មានមែន៏អ៊ីយ ឈ្មោះដែលត្រូវបង្ហូរដោយខុសច្បាប់ ទ្រព្យដែលត្រូវយកដោយគ្មានសិទ្ធិ ថ្មដែលត្រូវយកចេញពីថ្មមួយទៀត សុទ្ធតែត្រូវនៅលើកពួកគេ (ជាអម្រែកពួកគេ) ។" (الكافي 8: 102/ 75)

قَدۡ مَكَرَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ فَأَتَى ٱللَّهُ بُنۡيَٰنَهُم مِّنَ ٱلۡقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيۡهِمُ ٱلسَّقۡفُ مِن فَوۡقِهِمۡ وَأَتَىٰهُمُ ٱلۡعَذَابُ مِنۡ حَيۡثُ لَا يَشۡعُرُونَ ٢٦

២៦.ជនសម័យមុនពួកគេធ្លាប់លបធ្វើផែនការអាក្រក់រួចហើយ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ ﷻ បានកម្ទេចសំណង់ពួកគេចំកណ្តាលគ្រឹះវា ។ ដំបូល[សំណង់ពួកគេ]បាក់ស្រោចលើពួកគេ មកពីខាងលើពួកគេ ។ ការផ្តន្ទាទោសមកដល់ពួកគេតាមកន្លែងណាមួយដែលពួកគេស្មានមិនដល់ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាតុ ២៦

١٦.٢٦.١ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ أَبِي أَيُّوبَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فِي قَوْلِهِ: ''قَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَأَتَى اللهُ بُنْيَانَهُمْ مِنَ الْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَ أَتَاهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لاَ يَشْعُرُونَ''. قَالَ: «بَيْتُ مَكْرِهِمْ، أَيْ مَاتُوا فَأَلْقَاهُمُ اللَّهُ فِي النَّارِ، وَ هُوَ مَثَلٌ لِأَعْدَاءِ آلِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ)». (تفسير القمّيّ اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ٣٨٤ ، البرهان في تفسير القرآن اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤١٧ حَدِيث ٩٩ /٦٠٠٧)**

16.26.1 អ៊ាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម មានប្រសាសន៍ថា [...] មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន មុស្លីម បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ប ហ្ជារ ﷺ ដែលមានវចន:អំពីព្រះន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ ﷻ *[១៦:២៦] ជនសម័យមុនពួកគេធ្លាប់លបធ្វើផែនការអាក្រក់រួចហើយ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ ﷻ បានកម្ទេចសំណង់ពួកគេចំកណ្តាលគ្រឹះវា ។ ដំបូលបាក់ស្រោចលើពួកគេ មកពីខាងលើពួកគេ ។ ការផ្តន្ទាទោសមកដល់ពួកគេតាមកន្លែងណាមួយដែលពួកគេស្មានមិនដល់* ថា៖ "ផ្ទះដែលពួកគេបានជ្រកដើម្បីធ្វើផែនការអាក្រក់នោះ ។ ពួកគេស្លាប់ អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ ﷻ ចោលពួកគេទៅក្នុងភ្លើងនរក ។ ពួកគេជាគំរូសម្រាប់ពួកសត្រូវរបស់ព្រះរាជបុត្ររាជនត្តា ﷺ របស់ មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ﷺ ។" (تفسير القمّي 1: 384)

***

١٦.٢٦.٢ ابْنُ بَابَوَيْهِ: بِإِسْنَادِهِ عَنِ الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنْ آبَائِهِ، عَنْ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: «يَوْمَ الْأَرْبِعَاءِ خَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ مِنْ فَوْقِهِمْ». (الخصال اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ٣٨٨ حَدِيث: ٧٨ ، البرهان في تفسير القرآن اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤١٧ حَدِيث ٩٩ /٦٠٠٦)**

16.26.2 អ៊ីបនូ បាបាវ៉ៃហ៊ូ [បានតំណាល] យោលតាមបណ្តាញពត៌មានលោក តមកពី អាល់-រ៊ីដ្ធ ﷺ ដែលមានវចន:តមកពីព្រះបុព្វការី ﷺ ព្រះអង្គ ﷺ តមកពីអ៊ាលី ﷺ ថា៖ "ថ្ងៃពុធដែល *[១៦:២៦] ដំបូលបាក់ស្រោចលើពួកគេ មកពីខាងលើពួកគេ ។"* (الخصال: 388/ 78)

***

١٦.٢٦.٣ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ زِيَادٍ الصَّيْقَلِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: سَمِعْتُهُ يَقُولُ: «''قَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ'' وَ لَمْ يَعْلَمِ الَّذِينَ آمَنُوا ''فَأَتَى اللهُ بُنْيَانَهُمْ مِنَ الْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ''». (تفسير العيّاشي اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٥٨ حَدِيث: ٢٢ ، البرهان

في تفسير القرآن اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤١٧ حَدِيث ٩٩ /٦٠١١)**

16.26.3 អាល់-ហ្ជាសាន់ ប៊ិន ស៊ីយ៉ាដ្ធ អាល់-ស្ហ្ជយ៉ក្ជ៌ [បានតំណាល]តមកពី អាប៊ូ អ៊ុប៉ាប ឌ្ធុលឡេះ៖ហ្ជ៌ ﷺ ថាខ្ញុំបានឮព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ *"[១៦:២៦] ជនសម័យមុនពួកគេធ្លាប់លបធ្វើផែនការអាក្រក់រួចហើយ* បណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាមិនដឹងរឿងនេះទេ *ដូច្នេះអល់ឡេះ៖ហ្ជ៌បានកម្ទេចសំណង់ពួកគេចំកណ្ដាលគ្រឹះវា ។ ដំបូលបាក់ស្រោចលើពួកគេ ។"* (تفسير العيّاشي 2: 258/ 22)

***

١٦.٢٦.٤ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: ''فَأَتَى اللهُ بُنْيَانَهُمْ مِنَ الْقَوَاعِدِ''. قَالَ: «كَانَ بَيْتَ غَدْرٍ يَجْتَمِعُونَ فِيهِ إِذَا أَرَادُوا الشَّرَّ». (تفسير العيّاشي اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٥٨ حَدِيث: ٢٣ ، البرهان في تفسير القرآن اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤١٨ حَدِيث ٩٩ /٦٠١٢)**

16.26.4 ម៉ូ្ហ៉ាម៉ាដ្ធ ប៊ិន មុស្លីម [បានតំណាល]តមកពី អាប៊ូ យ៉ាក្ជ៌ហ្ជារ ﷺ ដែលមានវចន:ថា៖ *"[១៦:២៦] ដូច្នេះអល់ឡេះ៖ហ្ជ៌បានកម្ទេចសំណង់ពួកគេចំកណ្ដាលគ្រឹះវា* នេះគឺផ្ទះពួកក្បត់ ពួកគេតែងតែប្រជុំគ្នាក្នុងផ្ទះនេះពេលពួកគេមានបំណងធ្វើអាក្រក់ ។" (تفسير العيّاشي 2: 258/ 23)

ثُمَّ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ يُخْزِيهِمْ وَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَآءِىَ ٱلَّذِينَ كُنتُمْ تُشَـٰٓقُّونَ فِيهِمْ ۚ قَالَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ إِنَّ ٱلْخِزْىَ ٱلْيَوْمَ وَٱلسُّوٓءَ عَلَى ٱلْكَـٰفِرِينَ ﴿٢٧﴾

២៧. បន្ទាប់ពីនោះ នាថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ (ថ្ងៃគ្យ៉ាម៉ាស្ស) ព្រះអង្គនឹងបំបាក់មុខពួកគេ ព្រះអង្គនឹងមានព្រះរាជតម្រាស់[ចំពោះពួកគេថា]ថា៖ "ឯណាដៃគូដែលពួកអ្នកបានយកមកចូលរួមហ៊ីនហាយជាមួយអញ ដែលពួកអ្នកតែងតែប្រទូសប្រឆាំងក្នុងនាមពួកវា ?" បណ្ដាអ្នកដែលគេប្រទានឲ្យនូវការចេះដឹងនឹងថា៖ "សេចក្ដីអាម៉ាស់និងអកុសលពើបពះលើពួកបដិសេធសទ្ធាហើយថ្ងៃនេះ ។"

ٱلَّذِينَ تَتَوَفَّىٰهُمُ ٱلْمَلَـٰٓئِكَةُ ظَالِمِىٓ أَنفُسِهِمْ ۖ فَأَلْقَوُا۟ ٱلسَّلَمَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِن سُوٓءٍۭ ۚ بَلَىٰٓ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌۢ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾

២៨. [ពួកទាំងនោះគឺ]បណ្ដាអ្នកដែលបណ្ដាទេវតាយកជីវិត ដ្បិតពួកគេបានប្រព្រឹត្ដខុសលើខ្លួនឯង ។ ពួកគេនឹងសូមបាក់បបចុះចូលថា៖ "យើងពុំបានធ្វើអាក្រក់ទេ !" [គេនឹងប្រាប់ពួកគេថា៖] "ទេ ពួកអ្នកបានធ្វើអាក្រក់ ! អល់ឡេះ៖ហ្ជ៌ទ្រង់ញាណអ្វីដែលពួកអ្នកបានប្រព្រឹត្ដ ។

فَٱدْخُلُوٓا۟ أَبْوَٰبَ جَهَنَّمَ خَـٰلِدِينَ فِيهَا ۖ فَلَبِئْسَ مَثْوَى ٱلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٢٩﴾

២៩. ដូច្នេះចូរពួកអ្នកចូលតាមទ្វារនរកទៅ (ជាលទ្ធផលនៃទង្វើពួកអ្នក) ពួកអ្នកនឹងនៅក្នុងនោះជានិច្ចអនន្ដ ។" ជម្រករបស់បណ្ដាជនក្រឱ្ងក្រអឺតអប្រិយបំផុត ។

۞وَقِيلَ لِلَّذِينَ ٱتَّقَوْا۟ مَاذَآ أَنزَلَ رَبُّكُمْ ۚ قَالُوا۟ خَيْرًا ۗ لِّلَّذِينَ أَحْسَنُوا۟ فِى هَـٰذِهِ ٱلدُّنْيَا حَسَنَةٌ ۚ وَلَدَارُ ٱلْـَٔاخِرَةِ خَيْرٌ ۚ وَلَنِعْمَ دَارُ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٣٠﴾

٣٠. គេនឹងប្រាប់បណ្តាអ្នកដែលជឿ[អល់ឡោះហ្ន៑]សិប់ចិត្តថា៖ "ព្រះម្ចាស់ពួកអ្នកបានបើកឲ្យដឹងអ្វីខ្លះ ?" ពួកគេនឹងថា៖ "[ព្រះអង្គបានបើកឲ្យដឹងនូវ]សេចក្ដីល្អប្រសើរ ។" បណ្តាអ្នកដែលប្រព្រឹត្តល្អនាលោកនេះនឹងបាននូវអ្វីដែលល្អប្រសើរ ។ ជម្រកអាស្រ័យនាលោកមុខរមែងប្រសើរជាង ។ ទីលំនៅរបស់បណ្តាអ្នកជឿ[អល់ឡោះហ្ន៑]សិប់ចិត្តជាទីលំនៅឧត្តម ។

جَنَّٰتُ عَدۡنٖ يَدۡخُلُونَهَا تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُۖ لَهُمۡ فِيهَا مَا يَشَآءُونَۚ كَذَٰلِكَ يَجۡزِي ٱللَّهُ ٱلۡمُتَّقِينَ ٣١

٣១. [គឺ]បណ្តាសួនសួគ៌បរមសុខ ពួកគេនឹងបានចូលទៅក្នុងនោះ មានបណ្តាស្ទឹងហូរនៅខាងក្រោមនោះ ។ នាទីនោះពួកគេនឹងបានអ្វីដែលពួកគេប្រាថ្នា ។ អល់ឡោះហ្ន៑តបស្នងអ្នកណាដែលជឿសិប់ចិត្តបែបនេះឯង ។

ٱلَّذِينَ تَتَوَفَّىٰهُمُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ طَيِّبِينَ يَقُولُونَ سَلَٰمٌ عَلَيۡكُمُ ٱدۡخُلُواْ ٱلۡجَنَّةَ بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ٣٢

٣២. បណ្តាអ្នកដែលទេវតាយកជីវិតក្នុងសភាវ:បរិសុទ្ធ (គឺមនុស្សល្អ កោតក្រែងនិងគោរពបូជាអល់ឡោះហ្ន៑) ដោយថា[ចំពោះពួកគេថា]៖ "ចូរអស់លោកប្រកបដោយសិរីសួស្ដី (សាឡាម) ! ចូរអស់លោកចូលទៅក្នុងឋានសួគ៌ចុះ ដោយសារអ្វីដែលអស់លោកបានសាង ។"

هَلۡ يَنظُرُونَ إِلَّآ أَن تَأۡتِيَهُمُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ أَوۡ يَأۡتِيَ أَمۡرُ رَبِّكَۚ كَذَٰلِكَ فَعَلَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ وَمَا ظَلَمَهُمُ ٱللَّهُ وَلَٰكِن كَانُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ ٣٣

٣٣. ពួកគេរង់ចាំតែបណ្តាទេវតាមករកពួកគេ ឬព្រះបញ្ជារបស់ព្រះម្ចាស់អ្នកមកដល់ពួកគេឬ ? បែបនេះឯងដែលជនមុនពួកគេបានប្រព្រឹត្ត ។ អល់ឡោះហ្ន៑មិនប្រព្រឹត្តដោយអយុត្តិធម៌លើពួកគេទេ ពួកគេទេដែលបានប្រព្រឹត្តដោយអយុត្តិធម៌លើខ្លួនឯងនោះ ។

فَأَصَابَهُمۡ سَيِّـَٔاتُ مَا عَمِلُواْ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ ٣٤

٣៤. លទ្ធផលនៃអំពើអាក្រក់ដែលពួកគេបានប្រព្រឹត្តនោះនឹងធ្វើឲ្យពួកគេរងទុក្ខ ។ អ្វីដែលពួកគេបានចំអកឲ្យនោះនឹងឡោមព័ទ្ធពួកគេ ។

وَقَالَ ٱلَّذِينَ أَشۡرَكُواْ لَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ مَا عَبَدۡنَا مِن دُونِهِۦ مِن شَيۡءٖ نَّحۡنُ وَلَآ ءَابَآؤُنَا وَلَا حَرَّمۡنَا مِن دُونِهِۦ مِن شَيۡءٖۚ كَذَٰلِكَ فَعَلَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ فَهَلۡ عَلَى ٱلرُّسُلِ إِلَّا ٱلۡبَلَٰغُ ٱلۡمُبِينُ ٣٥

٣៥. បណ្តាអ្នកដែលយកដៃគូមកចូលរួមហ៊ានហាយ[ជាមួយអល់ឡោះហ្ន៑ គឺពួកពហុទេពនិយម]ថា៖ "បើអល់ឡោះហ្ន៑ប្រាថ្នា យើងនឹងមិនគោរពបូជាអ្វីផ្សេងពីព្រះអង្គឡើយ ទាំងយើងទាំងដូនតាយើង យើងក៏នឹងពុំបានហាមឃាត់អ្វីដោយឥតបានទទួលការអនុញ្ញាតពីព្រះអង្គដែរឡើយ ។" ជនមុនពួកគេបានប្រព្រឹត្តដូចនេះដែរ ។ តើបណ្តាព្រះសាសន:ទូតមានមុខនាទីអ្វីផ្សេងមុខនាទីផ្សព្វផ្សាយ[ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៑]យ៉ាងច្បាស់លាស់នោះ ?

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِى كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَٱجْتَنِبُوا۟ ٱلطَّٰغُوتَ ۖ فَمِنْهُم مَّنْ هَدَى ٱللَّهُ وَمِنْهُم مَّنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ ٱلضَّلَٰلَةُ ۚ فَسِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ فَٱنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٦﴾

៣៦. យើងបានបញ្ជូនព្រះសាសនៈទូតមួយទៅកាន់សហគមន៍នីមួយៗ [ឲ្យប្រាប់ពួកគេថា:] "ចូរអស់លោកធ្វើសក្តារអល់ឡោះហ្ស៊ា ចូរចោលតុ៌ត្ត (រូបបដិមា ចៅហ្វាយ មនុស្ស វត្ថុ ដែលជាខ្មោច ព្រាយ បិសាច)។" ក្នុងចំណោមពួកគេ មានជនខ្លះដែលអល់ឡោះហ្ស៊ាបានដឹកនាំ មានជនខ្លះទៀតដែលសមតែវង្វេង។ ដូច្នេះចូរពួកអ្នកចរត្រាច់លើផែនដី ហើយពិនិត្យមើលចុះថាអវសានរបស់ពួកបដិសេធ[បណ្តាសាស្តា]នោះដូចម្តេចខ្លះ។

إِن تَحْرِصْ عَلَىٰ هُدَىٰهُمْ فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى مَن يُضِلُّ ۖ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٣٧﴾

៣៧. [ម្ហាលសាស្តា !] ទោះបីអ្នកចង់ឲ្យពួកគេនៅលើព្រះមាគ៌ាក៏ដោយ [ចូរអ្នកដឹងថា]អល់ឡោះហ្ស៊ាមិនដឹកនាំអ្នកណាដែលព្រះអង្គចង់ឲ្យវង្វេងនោះទេ នឹងពុំមានអ្នកជួយពួកគេទេ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ២៧-៣៧

أهل البيت عليهم السلام هم الملجأ في الفتن

١٦.٢٧.٣٧.١ أَمَّا بَعْدُ، فَإِنَّهُ لاَ بُدَّ مِنْ رَحًى تَطْحَنُ ضَلاَلَةً، فَإِذَا طَحَنَتْ قَامَتْ عَلَى قُطْبِهَا. أَلاَ وَ إِنَّ لِطَحْنِهَا رَوْقاً وَ إِنَّ رَوْقَهَا حَدُّهَا وَ عَلَى اَللَّهِ فَلُّهَا. أَلاَ وَ إِنِّي وَ أَبْرَارُ عِتْرَتِي وَ أَطَائِبُ أَرُومَتِي أَحْلَمُ اَلنَّاسِ صِغَاراً وَ أَعْلَمُهُمْ كِبَاراً.

16.27.37.1 [ស្វ៊ីឡែម៍បានថាអាមីរុល-មុមីនីនصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា:] បន្ទាប់ពីបានថាដូច្នេះហើយ ត្បាល់កិនចាំបាច់ត្រូវតែកិនកម្ទេចមគ្គទេសក៍អាក្រក់ ព្រោះក្បាល់កិននៅជាប់នឹងបង្គោលកណ្តាលរបស់វា។ ពេលវាកិន វាមានព្រំសីមាវា ចំណែកឯអល់ឡោះហ្ស៊ាﷻវិញមិនមានព្រំសីមាទេ។ ខ្លួនខ្ញុំ ﷺ គ្រួសារល្អ عليهم السلام របស់ខ្ញុំ ﷺ និងបុគ្គលដែលជាញាតិល្អរបស់ខ្ញុំ ﷺ មានអំណត់ជាងមនុស្សឯទៀតកាលពួកគេនៅក្មេង ពួកគេចេះដឹងជាងគេពេលគ្រប់វ័យ។

مَعَنَا رَايَةُ اَلْحَقِّ وَ اَلْهُدَى، مَنْ سَبَقَهَا مَرَقَ وَ مَنْ خَذَلَهَا مُحِقَ وَ مَنْ لَزِمَهَا لَحِقَ. إِنَّ أَهْلُ بَيْتٍ مِنْ عِلْمِ اَللَّهِ عِلْمُنَا، [وَ مِنْ حُكْمِ اَللَّهِ اَلصَّادِقِ] قِيلُنَا، وَ مِنْ قَوْلِ اَلصَّادِقِ سَمْعُنَا فَإِنْ تَتَّبِعُونَا تَهْتَدُوا بِبَصَائِرِنَا وَ إِنْ تَتَوَلَّوْا عَنَّا يُعَذِّبْكُمُ اَللَّهُ بِأَيْدِينَا أَوْ بِمَا شَاءَ. نَحْنُ أُفُقُ اَلْإِسْلاَمِ، بِنَا يَلْحَقُ اَلْمُبْطِئُ وَ إِلَيْنَا يَرْجِعُ اَلتَّائِبُ.

យើងក្តាប់ទុកនូវទង់សច្ចនិងមគ្គទេសក៍។ អ្នកណាដណ្តើមយកវា អ្នកនោះចេញពីព្រះសាសនា ព្រោះតែដើរខុសមាគ៌ា។ អ្នកណាចោលវា អ្នកនោះវិនាស។ អ្នកណាទទួលយកវា អ្នកនោះបានដល់សច្ចធម៌។ យើង عليهم السلام ព្រះរាជកុលដ្ឋាន عليهم السلام បង្ហាត់បង្រៀនព្រះអភិញ្ញារបស់អល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ។ យើង عليهم السلام និយាយពិតអាស្រ័យព្រះញាណបារមីរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ យើង عليهم السلام ឮមកពីសម្តីសច្ច។ ដូច្នេះ បើអស់លោកតាមយើង عليهم السلام គេនឹងដឹកនាំអស់លោកតាមទស្សនៈវិស័យយើង عليهم السلام។ បើអស់លោកគេចចេញពីយើង عليهم السلام អល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻនឹងផ្តន្ទាទោសអស់លោកដោយដៃយើង عليهم السلام ឬដោយវិធីណាមួយស្រេចតែលើ

ព្រះអង្គ ﷻ ។ យើង عليهم السلام ជាកំពូល (គឺប្រភពដើម) របស់អ៊ីស្លាម ។ បុគ្គលក្រោយគេអាចទាន់គេបាន ដោយសារយើង عليهم السلام បុគ្គលភ្ជាក់រលឹកដឹងកំហុសអាចត្រឡប់វិញបាន ។

وَ اَللَّهِ لَوْ لاَ أَنْ تَسْتَعْجِلُوا وَ يَتَأَخَّرَ اَلْحَقُّ لَنَبَّأْتُكُمْ بِمَا يَكُونُ فِي شَبَابِ اَلْعَرَبِ وَ اَلْمَوَالِي، فَلاَ تَسْأَلُوا أَهْلَ بَيْتِ مُحَمَّدٍ اَلْعِلْمَ قَبْلَ إِبَّانِهِ، وَ لاَ تَسْأَلُوهُمُ اَلْمَالَ عَلَى اَلْعُسْرِ فَتُبَخِّلُوهُمْ، فَإِنَّهُ لَيْسَ مِنْهُمُ اَلْبُخْلُ.

សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ បើអស់លោកមិនតក់ក្រហល់ទេ ការពិតមិនត្រូវពន្យារពេលទេ ខ្ញុំ ﷺ នឹងប្រាប់ដំណឹងល្អនេះដល់អស់លោក សូម្បីតែក្មេងអារ៉ាប់និងមិត្តពួកគេក៏អាចយល់បានដែរ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ចូរកុំសួរព្រះរាជកុលដ្ឋាន عليهم السلام របស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ អំពីព្រះអភិញ្ញាមុនពេល ចូរកុំសូមទ្រព្យពួកគេ عليهم السلام ក្នុងពេលខ្វះខាត ក្រែងលោកអស់លោកនឹងថាពួកគេ عليهم السلام កំណាញ់ ព្រោះពួកគេ عليهم السلام មិនមែនបុគ្គល عليهم السلام កំណាញ់ទេ ។

وَ كُونُوا أَحْلاَسَ اَلْبُيُوتِ، وَ لاَ تَكُونُوا عُجُلاً بُذُراً. كُونُوا مِنْ أَهْلِ اَلْحَقِّ تُعْرَفُوا بِهِ وَ تَتَعَارَفُوا عَلَيْهِ، فَإِنَّ اَللَّهَ خَلَقَ اَلْخَلْقَ بِقُدْرَتِهِ وَ جَعَلَ بَيْنَهُمُ اَلْفَضَائِلَ بِعِلْمِهِ وَ جَعَلَ مِنْهُمْ عِباداً اِخْتَارَهُمْ لِنَفْسِهِ لِيَحْتَجَّ بِهِمْ عَلَى خَلْقِهِ.

ចូរអស់លោកអនុវត្តិតាមហាន:នៅក្នុងផ្ទះជាជាងទៅជាដូចគោរង្វេងផ្លូវ ។ ចូរនៅក្នុងចំណោមបណ្តាអ្នកសច្ច ចូរឲ្យបណ្តាអ្នកសច្ចទាំងនោះទទួលស្គាល់អស់លោកដែរ ព្រោះអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ បង្កើតសត្វលោកដោយព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិព្រះអង្គ ﷻ លើកតម្កើងពួកគេដោយព្រះអភិញ្ញាព្រះអង្គ ﷻ ហើយព្រះអង្គ ﷻ ជ្រើសរើសបាវក្នុងចំណោមពួកគេដោយព្រះអង្គ ﷻ ផ្ទាល់ ដើម្បីតែងតាំងពួកគេ عليهم السلام ជាតឹកតាងសម្រាប់សត្វលោកទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ ﷻ ។

فَجَعَلَ عَلاَمَةَ مَنْ أَكْرَمَ مِنْهُمْ طَاعَتَهُ وَ عَلاَمَةَ مَنْ أَهَانَ مِنْهُمْ مَعْصِيَتَهُ وَ جَعَلَ ثَوَابَ أَهْلِ طَاعَتِهِ اَلنَّضْرَةَ فِي وَجْهِهِ فِي دَارِ اَلْأَمْنِ وَ اَلْخُلْدِ اَلَّذِي لاَ يَوْرُعُ أَهْلُهُ، وَ جَعَلَ [عُقُوبَةَ] أَهْلِ مَعْصِيَتِهِ نَاراً تَأَجَّجُ لِغَضَبِهِ - ''وَ مٰا ظَلَمَهُمُ اَللّٰهُ وَ لٰكِنْ أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ''

ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ ធ្វើឲ្យពួកគេ عليهم السلام ទៅជា "សញ្ញាដឹកនាំ" ។ អ្នកណាគោរពពួកគេ عليهم السلام អ្នកនោះគោរពព្រះរាជបញ្ជា អ្នកណាបដិសេធពួកគេ عليهم السلام អ្នកនោះជាជនល្មើសព្រះរាជបញ្ជា ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ តបស្នងអ្នកគោរពព្រះរាជបញ្ជាដោយឲ្យសុខុមាលភាពនៅលើមុខអ្នកនោះនៅក្នុងព្រះមហាគ្រឹះសន្តិសុខ ឲ្យអ្នកនោះបាននៅក្នុងអនន្តភាពមិនបែកពីគ្រួសារខ្លួនទេ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ នឹងធ្វើទណ្ឌកម្មអ្នកល្មើសព្រះរាជបញ្ជាដោយឲ្យពួកគេចូលភ្លើងដែលឆេះឡើងដោយសារព្រះពិរោធព្រះអង្គ ﷻ ។ *[១៦:៣៣]*
អល់ឡោះហ្ស៊ីមិនប្រព្រឹត្តដោយអយុត្តិធម៌លើពួកគេទេ ពួកគេទេដែលបានប្រព្រឹត្តដោយអយុត្តិធម៌លើខ្លួនឯងនោះ ។

يَا أَيُّهَا اَلنَّاسُ، إِنَّا أَهْلُ بَيْتٍ بِنَا مَيَّزَ اَللَّهُ اَلْكَذِبَ، وَ بِنَا يُفَرِّجُ اَللَّهُ اَلزَّمَانَ اَلْكَلِبَ وَ بِنَا يَنْزِعُ اَللَّهُ رِبْقَ اَلذُّلِّ مِنْ أَعْنَاقِكُمْ وَ بِنَا يَفْتَحُ اَللَّهُ وَ بِنَا يَخْتِمُ اَللَّهُ. فَاعْتَبِرُوا بِنَا وَ بِعَدُوِّنَا وَ بِهُدَانَا وَ بِهُدَاهُمْ وَ بِسِيرَتِنَا وَ سِيرَتِهِمْ وَ مِيتَتِنَا وَ مِيتَتِهِمْ، يَمُوتُونَ بالدال [بِالدَّاءِ] وَ اَلْقُرْحِ وَ اَلدُّبَيْلَةِ، وَ نَمُوتُ بِالْبَطَنِ وَ اَلْقَتْلِ وَ اَلشَّهَادَةِ. (كتاب سُليم ج٢ ص٧١٢)

ប្រជារាស្ត្រអើយ អល់ឡោះហ៊្វ៍عز وجلបើកឲ្យឃើញមុសាវាទតាមរយៈយើងعليهم السلام ព្រះរាជកុលដ្ឋានعليهم السلام ។ អល់ឡោះហ៊្វ៍عز وجلកម្ចាត់អរិភាពពីសុនក (គឺអ្នកឈ្លានពាន) តាមរយៈយើងعليهم السلام ។ អល់ឡោះហ៊្វ៍عز وجلកម្ចាត់ខ្សែអាម៉ាស់ពីលើកអស់លោកតាមរយៈយើងعليهم السلام ។ អល់ឡោះហ៊្វ៍عز وجلចាប់ផ្តើមតាមរយៈយើងعليهم السلام ហើយអល់ឡោះហ៊្វ៍عز وجلបញ្ចប់តាមរយៈយើងعليهم السلام ។ ដូច្នេះចូរអស់លោកយកមេរៀនតាមរយៈយើងعليهم السلام តាមរយៈសត្រូវយើងعليهم السلام តាមរយៈមគ្គទេសក៍យើងعليهم السلامនិងតាមរយៈមគ្គទេសក៍ពួកគេ តាមរយៈមាគ៌ាយើងعليهم السلامនិងតាមរយៈមាគ៌ាពួកគេ តាមរយៈគ្នាយើងعليهم السلامដែលបានចូលទិវង្គតហើយនិងតាមរយៈគ្នាពួកគេដែលបានស្លាប់ហើយ ។ ពួកគេស្លាប់ដោយសារជម្ងឺអាក្រក់ ដោយសារជំងឺឬរលួយនិងដោយសារដុំសាច់ ចំណែកឯយើងعليهم السلام យើងعليهم السلامចូលទិវង្គតដោយសារចុកពោះ ដោយសារឃាតកម្មនិងទុក្ករកម្ម (បូជាជីវិត) ។" (كتاب سليم بن قيس الهلالي ហាឌីស្ស១៧)

***

١٦.٢٧.٣٧.٢ الشَّيْخُ فِي (أَمَالِيهِ) قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو عَبْدِ اللَّهِ مُحَمَّدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ النُّعْمَانِ (رَحِمَهُ اللَّهُ)، قَالَ:أَخْبَرَنِي أَبُو الْحَسَنِ عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ حُبَيْشٍ الْكَاتِبُ، قَالَ: أَخْبَرَنِي الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ الزَّعْفَرَانِيُّ، قَالَ: أَخْبَرَنِي أَبُو إِسْحَاقَ إِبْرَاهِيمُ بْنُ مُحَمَّدٍ الثَّقَفِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ عُثْمَانَ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي سَعِيدٍ، عَنْ فُضَيْلِ بْنِ الْجَعْدِ، عَنْ أَبِي إِسْحَاقَ الْهَمْدَانِيِّ، عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فِيمَا كَتَبَ لِمُحَمَّدِ بْنِ أَبِي بَكْرٍ، وَ لِأَهْلِ مِصْرَ حِينَ وَلاَّهُ مِصْرَ- فِي حَدِيثٍ طَوِيلٍ - قَالَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «يَا عِبَادَ اللَّهِ، إِنَّ أَقْرَبَ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنَ الْمَغْفِرَةِ وَ الرَّحْمَةِ حِينَ يَعْمَلُ [لِلَّهِ] بِطَاعَتِهِ وَ يَنْصَحُهُ فِي تَوْبَتِهِ، عَلَيْكُمْ بِتَقْوَى اللَّهِ فَإِنَّهَا تَجْمَعُ الْخَيْرَ، وَ لاَ خَيْرَ غَيْرُهَا، وَ يُدْرَكُ بِهَا مِنَ الْخَيْرِ مَا لاَ يُدْرَكُ بِغَيْرِهَا مِنْ خَيْرِ الدُّنْيَا وَ خَيْرِ الْآخِرَةِ، قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ''وَ قِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا مٰا ذٰا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قٰالُوا خَيْراً لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هٰذِهِ الدُّنْيٰا حَسَنَةٌ وَ لَدٰارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ وَ لَنِعْمَ دٰارُ الْمُتَّقِينَ''». (الأمالي اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ٢٤ ، البرهان في تفسير القرآن اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤١٨ حَدِيث ٩٩ /٦٠١٤)**

16.27.37.2 អាល់-ស្ហៃខ៍ មានប្រសាសន៍នៅក្នុង[សាត្រា] អាម៉ាលី របស់លោក[...]តមកពី អាប៊ូ អ៊ីសហ្ហាក់ អាល់-ហ្វាំដានី តមកពី អាមីរុល-មុមីនីនصلوات الله عليه والسلامអំពីសេចក្តីសំបុត្រដែលព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامបានសរសេរទៅ មូហាំម៉ាដ់ ប៊ិន អាប៊ូ បាការ និងប្រជារាស្ត្រអេស៊ីបត៍ នៅក្នុងហាឌីស្សមួយ ថា៖ "បាវ អល់ឡោះហ៊្វ៍عز وجلអើយ ទង្វើដែលធ្វើឲ្យបាវបាននៅក្បែរព្រះខមាទោសនិងព្រះមេត្តាប្រណីនោះគឺ ពេលបាវប្រព្រឹត្តតាមអល់ឡោះហ៊្វ៍عز وجلក្នុងការស្តាប់បង្គាប់ព្រះអង្គعز وجل ហើយដឹកនាំខ្លួនដោយភ្ញាក់រលឹកនិងស្មារលាកំហុស ។ អស់លោកត្រូវខ្លាចអល់ឡោះហ៊្វ៍عز وجلព្រោះនេះជាមូលដ្ឋានរបស់សេចក្តីល្អគ្រប់យ៉ាង មិនមានសេចក្តីល្អផ្សេងពីនេះទេ ។ គេអាចទៅដល់សេចក្តីល្អនៃលោកនេះនិងលោកមុខបានអាស្រ័យការខ្លាចអល់ឡោះហ៊្វ៍عز وجل ក្រៅពីនេះគេមិនអាចទៅដល់ទេ ។ អល់ឡោះហ៊្វ៍عز وجلមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[១៦:៣០] គេនឹងប្រាប់បណ្តាអ្នកដែលជឿស៊ប់ចិត្តថា៖ "ព្រះម្ចាស់ពួកអ្នកបានបើកឲ្យដឹងអ្វីខ្លះ ?" ពួកគេនឹងថា៖ "សេចក្តីល្អប្រសើរ ។" បណ្តាអ្នកដែលប្រព្រឹត្តល្អនាលោកនេះនឹងបាននូវអ្វីដែលល្អប្រសើរ ។ ជម្រកអាស្រ័យនាលោកមុខរមែងប្រសើរជាង ។ ទីលំនៅរបស់បណ្តាអ្នកជឿស៊ប់ចិត្តជាទីលំនៅឧត្តម ។"* (الأمالي 1: 24)

***

١٦.٢٧.٣٧.٣ مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ، عَنْ حَمَّادِ بْنِ عِيسَى، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ الْمُخْتَارِ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: «كُلُّ رَايَةٍ تُرْفَعُ قَبْلَ قِيَامِ الْقَائِمِ، فَصَاحِبُهَا طَاغُوتٌ يُعْبَدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ». (الكافي اَلْجُزْء: ٨ صَفْحَة : ٢٩٥ حَدِيث: ٤٥٢ ، البرهان في تفسير القرآن اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤١٩ حَدِيث ٩٩

/٦٠١٧)**

16.27.37.3 [...] អាប៊ូ បាស្ស្ជ៊ៃ បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា ដែលមានវចនៈថា៖ "គ្រប់ទង់ដែលត្រូវលើកឡើងមុនអាល់-ក្ជ៊ីអ៊ីម ﷺ ដើបឡើង ម្ចាស់ទង់នោះជាបុគ្គលយោរយៅដែលធ្វើសក្ការៈអ្នកផ្សេងពីអល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា ។" (الكافي 8: 295/ 452)

***

١٦.٢٧.٣٧.٤ الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ خَطَّابِ بْنِ مَسْلَمَةَ، قَالَ: قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «مَا بَعَثَ اللَّهُ نَبِيّاً قَطُّ إِلاَّ بِوَلاَيَتِنَا وَ الْبَرَاءَةِ مِنْ أَعْدَائِنَا، وَ ذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ فِي كِتَابِهِ: ''وَ لَقَدْ بَعَثْنا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولاً أَنِ اعْبُدُوا اللهَ وَ اجْتَنِبُوا الطّاغُوتَ فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللهُ وَ مِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلالَةُ'' بِتَكْذِيبِهِمْ آلَ مُحَمَّدٍ (صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ)، ثُمَّ قَالَ: ''فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ كانَ عاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ''». (تفسير العيّاشيّ اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٥٨ حَدِيث: ٢٥ ، البرهان في تفسير القرآن اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤١٩ حَدِيث ٩٩ /٦٠١٨)**

16.27.37.4 អាល់-អ៊ៃយ៉ាស៊ី [មានប្រសាសន៍]តតមកពី ខ៉ត្ជ៊ីប ប៊ីន ម៉ាស់ឡាម៉ាស៊ុ ដែលបានថា អាប៊ូ យ៉ាកុ ក្ជ៊ីហ្ជារ ﷺ មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា មិនបានបញ្ជូនព្រះសាស្ត្រា ﷺ មកដោយគ្មានវីឡាយ៉ាស៊ុ យើង ﷺ និងគ្មានការចៀសឆ្ងាយពីសត្រូវយើង ﷺ ទេ ។ នេះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡានៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ ﷻ *[១៦:៣៦] យើងបានបញ្ជូនព្រះសាសនៈទូតមួយទៅកាន់សហគមន៍នីមួយៗ [ឲ្យប្រាប់ពួកគេថា៖] "ចូរអស់លោកធ្វើសក្ការអល់ឡោះហ្ស៊ី ចូរចៅលតុ៌ត្ជូត ។" ក្នុងចំណោមពួកគេ មានជនខ្លះដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីបានដឹកនាំ មានជនខ្លះទៀតដែលសមតែវង្វេង* ព្រោះតែពួកគេប្រឆាំងព្រះរាជបុត្ត ﷺ ។ ហើយអល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡាមានព្រះបន្ទូលថា៖ *ដូច្នេះចូរពួកអ្នកចរគ្រាច់លើផែនដី ហើយពិនិត្យមើលចុះថាអវសានរបស់ពួកបដិសេធនោះដូចម្តេចខ្លះ ។"* (تفسير العياشي 2: 258/ 25)

وَأَقْسَمُواْ بِٱللَّهِ جَهْدَ أَيْمَٰنِهِمْ لَا يَبْعَثُ ٱللَّهُ مَن يَمُوتُۚ بَلَىٰ وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ٣٨

៣៨. ពួកគេបានស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្ស៊ី ដោយពាក្យសម្បថយ៉ាងមាំមួនថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៊ីនឹងមិនឲ្យមនុស្សដែលស្លាប់ហើយរស់វិញទេ ។" ទេ [អល់ឡោះហ្ស៊ីនឹងឲ្យមនុស្សស្លាប់ហើយរស់វិញ] នេះជាពាក្យសន្យាដ៏សច្ចៈរបស់ព្រះអង្គ តែមនុស្សភាគច្រើនពុំដឹងទេ [ព្រោះតែពួកគេប្រព្រឹត្តអំពើទុច្ចរិត ខ្វះសទ្ធា]

لِيُبَيِّنَ لَهُمُ ٱلَّذِى يَخْتَلِفُونَ فِيهِ وَلِيَعْلَمَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَنَّهُمْ كَانُواْ كَٰذِبِينَ ٣٩

៣៩. [ព្រះអង្គនឹងឲ្យពួកគេរស់ពីស្លាប់វិញ] ដើម្បីព្រះអង្គនឹងបំភ្លឺពួកគេអំពីរឿងដែលពួកគេខ្វែងគំនិតគ្នា និងដើម្បីនឹងឲ្យពួកបដិសេធសទ្ធាដឹងថាពួកគេនិយាយមុសា ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ៣៨-៣៩

١٦.٣٨.٣٩.١ سَهْلٌ عَنْ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي بَصِيرٍ قَالَ قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) قَوْلُهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى ''وَ أَقْسَمُوا بِاللَّهِ

جَهْدَ أَيْمانِهِمْ لا يَبْعَثُ اللَّهُ مَنْ يَمُوتُ بَلى وَعْداً عَلَيْهِ حَقًّا وَ لكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لا يَعْلَمُونَ'' قَالَ فَقَالَ لِي يَا أَبَا بَصِيرٍ مَا تَقُولُ فِي هَذِهِ الْآيَةِ قَالَ قُلْتُ إِنَّ الْمُشْرِكِينَ يَزْعُمُونَ وَ يَحْلِفُونَ لِرَسُولِ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله) أَنَّ اللَّهَ لَا يَبْعَثُ الْمَوْتَى قَالَ فَقَالَ تَبّاً لِمَنْ قَالَ هَذَا سَلْهُمْ هَلْ كَانَ الْمُشْرِكُونَ يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ أَمْ بِاللَّاتِ وَ الْعُزَّى قَالَ قُلْتُ جُعِلْتُ فِدَاكَ فَأَوْجِدْنِيهِ

16.38.39.1 [...] អាប៊ូ បាស្ស៊ៀর បានថាខ្ញុំបានសួর អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីអ៊ីមអ៊ីមីន ﷺ អំពីព្រះបន្ទូល អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអ ﷻ *"[១៦:៣៨] ពួកគេបានស្បថក្នុងចំពោះអល់ឡោះហ្ស៊ីដោយពាក្យសម្បថយ៉ាងមាំមួនថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៊ីនឹងមិនឲ្យមនុស្សដែលស្លាប់ហើយរស់វិញទេ ។" ទេ[អល់ឡោះហ្ស៊ីនឹងឲ្យមនុស្សស្លាប់ហើយរស់វិញ] នេះជាពាក្យសន្យាដ៏សច្ចៈរបស់ព្រះអង្គ តែមនុស្សភាគច្រើនពុំដឹងទេ ។* លោកបានថាព្រះអង្គ ﷺ បានសួរខ្ញុំថា៖ "អាប៊ូ បាស្ស៊ៀরអើយ! តើអស់លោក (គឺមនុស្សទូទៅ) ថាអ្វីអំពីអាយ៉ាស៊ុ នេះ ?" លោកបានខ្ញុំបានតបថា៖ "គេថាអាយ៉ាស៊ុ នេះមានន័យថាពួកពហុទេពនិយមបានអះអាង បានស្បថដោយសច្ចាចំពោះរ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ ថាអល់ឡោះ ﷻ មិនធ្វើឲ្យអ្នកស្លាប់ទៅហើយរស់វិញទេ ។" លោកបានថាព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "អបមង្គលលើជនានុជនណាដែលនិយាយដូច្នេះ! ចូរលោកសួរពួកគេថា៖ "តើពួកពហុទេពនិយមស្បថចំពោះអល់ឡោះ ﷻ ឬចំពោះឡាត់ ឬចំពោះអ៊ីស្ហា (រូបចម្លាក់ព្រះ) ?" ខ្ញុំបានតបថា៖ "សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ ﷺ ! សូមព្រះអង្គ ﷺ មេត្តាជួយបំភ្លឺទូលបង្គំផង ។"

قَالَ فَقَالَ لِي يَا أَبَا بَصِيرٍ لَوْ قَدْ قَامَ قَائِمُنَا بَعَثَ اللَّهُ إِلَيْهِ قَوْماً مِنْ شِيعَتِنَا قِبَاعُ سُيُوفِهِمْ عَلَى عَوَاتِقِهِمْ فَيَبْلُغُ ذَلِكَ قَوْماً مِنْ شِيعَتِنَا لَمْ يَمُوتُوا فَيَقُولُونَ بُعِثَ فُلَانٌ وَ فُلَانٌ مِنْ قُبُورِهِمْ وَ هُمْ مَعَ الْقَائِمِ فَيَبْلُغُ ذَلِكَ قَوْماً مِنْ عَدُوِّنَا فَيَقُولُونَ يَا مَعْشَرَ الشِّيعَةِ مَا أَكْذَبَكُمْ هَذِهِ دَوْلَتُكُمْ وَ أَنْتُمْ تَقُولُونَ فِيهَا الْكَذِبَ لَا وَ اللَّهِ مَا عَاشَ هَؤُلَاءِ وَ لَا يَعِيشُونَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ قَالَ فَحَكَى اللَّهُ قَوْلَهُمْ فَقَالَ ''وَ أَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمانِهِمْ لا يَبْعَثُ اللَّهُ مَنْ يَمُوتُ''. (الكافي اَلْجُزْء: ٨ صَفْحَة : ٥٠ حَدِيث: ١٤)

លោកបានថាព្រះអង្គ ﷺ បានតបខ្ញុំថា៖ "អាប៊ូ បាស្ស៊ៀরអើយ ពេលអាល់-ក៏អ៊ីម ﷺ យើងងើបឡើងវិញ អល់ឡោះ ﷻ នឹងចាត់បញ្ជូនស៊ីអ៊ីអ៊ីសុ៊ីយើងមួយក្រុមទៅជួបព្រះអង្គ ﷺ ប្រដាប់ដាវលើស្មា ។ ស៊ីអ៊ីអ៊ីសុ៊ីយើងមួយចំនួនដែលនៅរស់នៅឡើយនឹងបានឮដំណឹងនេះ ។ ពួកគេនឹងប្រាប់គ្នីគ្នាថា៖ "មានគេរស់ឡើងវិញពីក្នុងផ្នូর ពេលនេះពួកគេនៅជាមួយអាល់-ក៏អ៊ីម ﷺ ។" ពេលសត្រូវយើង ﷺ បានឮដំណឹងនេះ ពួកគេនឹងថា៖ "ស៊ីអ៊ីអ៊ីសុ៊ីអើយ! ពួកលោកនិយាយកុហក ។ នេះគឺរដ្ឋបាលរបស់អស់លោក ហើយអស់លោកនៅតែនិយាយកុហកទៀត ? ទេ យើងសូមស្បថចំពោះអល់ឡោះ ﷻ ថាពួកគេនោះមិននៅរស់ទេ ហើយក៏នឹងមិនរស់រហូតដល់ទៅថ្ងៃជំនុំជម្រះទេដែর ។" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះ ﷻ បានស្រង់សម្តីពួកគេ ហើយមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[១៦:៣៨] ពួកគេបានស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្ស៊ីដោយពាក្យសម្បថយ៉ាងមាំមួនថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៊ីនឹងមិនឲ្យមនុស្សដែលស្លាប់ហើយរស់វិញទេ ។"* (الكافي 8: 14/50)

***

١٦.٣٨.٣٩.٢ عَنْ سِيرِينَ، قَالَ: كُنْتُ عِنْدَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) إِذْ قَالَ: «مَا يَقُولُ النَّاسُ فِي هَذِهِ الْآيَةِ ''وَ أَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمانِهِمْ لا يَبْعَثُ اللَّهُ مَنْ يَمُوتُ''؟» قَالَ: يَقُولُونَ: لاَ قِيَامَةَ وَ لاَ بَعْثَ وَ لاَ نُشُورَ. فَقَالَ: «كَذَبُوا وَ اللَّهِ، إِنَّمَا ذَلِكَ إِذَا قَامَ الْقَائِمُ، وَ كَرَّ مَعَهُ الْمُكَرُّونَ، فَقَالَ أَهْلُ خِلاَفِكُمْ: قَدْ ظَهَرَتْ دَوْلَتُكُمْ، يَا مَعْشَرَ الشِّيعَةِ، وَ هَذَا مِنْ كَذِبِكُمْ، تَقُولُونَ: رَجَعَ فُلاَنٌ وَ فُلاَنٌ.

16.38.39.2 ស៊ីរីន បានថាខ្ញុំបាននៅជាមួយ អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ន៑ صلوات الله عليه والسلام កាលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន: ថា: "តើប្រជាជនថាអ្វីខ្លះអំពីអាយ៉ាស់ *[១៦:៣៨] ពួកគេបានស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្ន៑ដោយពាក្យសម្បថយ៉ាងមាំមួនថា: "អល់ឡោះហ្ន៑នឹងមិនឲ្យមនុស្សដែលស្លាប់ហើយរស់វិញទេ?"* លោក (អ្នកអធិប្បាយ) បានថា: "ពួកគេថាមិនមានថ្ងៃជំនុំជម្រះទេ មិនរស់ពីស្លាប់វិញទេ ហើយក៏មិនកើតឡើងវិញទេដែរ ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ! ពួកគេនិយាយកុហាក កាលណាអាល់-ក្ន៑ុអ៊ីម صلوات الله عليه والسلام ងើបឡើងវិញ កាលនោះបណ្តាយុទ្ធជនដែលនៅជាមួយព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام នឹងវាយលុក ។ ពួកប្រឆាំងនឹងថា: "រដ្ឋបាលរបស់អស់លោកលេចឡើងហើយ ក្រុមស្ប៊ីអ៊ុ:ស៊ីអ៊ីយ! នេះគឺសម្តីកុហាករបស់អស់លោកដែលអស់លោកថា: "ម្នាក់នេះ (អាប៊ូ បាការ) និងម្នាក់នេះ (អ៊ូ:ម៉ារ) និង ម្នាក់នេះ (អ៊ុ:ស្ម៉ាន) ត្រឡប់មកវិញ ។

لاَ وَ اللهِ لاَ يَبْعَثُ اللهُ مَنْ يَمُوتُ، أَ لاَ تَرَى أَنَّهُ قَالَ: ''وَ أَقْسَمُوا بِاللهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ'' كَانَ الْمُشْرِكُونَ أَشَدَّ تَعْظِيماً لِلاَّتِ وَ الْعُزَّى مِنْ أَنْ يُقْسِمُوا بِغَيْرِهَا، فَقَالَ اللهُ: ''بَلَىٰ وَعْداً عَلَيْهِ حَقًّا * لِيُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي يَخْتَلِفُونَ فِيهِ وَ لِيَعْلَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ كَانُوا كَاذِبِينَ * إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَنْ نَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ''». (تفسير العيّاشي اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٥٩ حَدِيث: ٢٨ ، البرهان في تفسير القرآن اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٢١ حَدِيث ٩٩ /٦٠٢٤)**

មិនពិតទេ សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ! អល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ នឹងមិនឲ្យអ្នកស្លាប់រស់វិញទេ ។" លោកមិនឃើញព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះបន្ទូលទេ ថា *[១៦:៣៨] ពួកគេបានស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្ន៑ដោយពាក្យសម្បថយ៉ាងមាំមួន* ពួកពហុទេពនិយមតែងតែគោរពសក្តារ: អាល់-ឡាត់ និង អាល់-អ៊ីស្ហ យ៉ាងមឹងម៉ាត់ជាងការស្បថស្បែ្ចចំពោះអ្វីផ្សេងពីទាំងពីរនេះទៅទៀត ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា *[១៦:៣៨] ទេ [អល់ឡោះហ្ន៑នឹងឲ្យមនុស្សស្លាប់ហើយរស់វិញ] នេះជាពាក្យសន្យាដ៏សច្ច:របស់ព្រះអង្គ[...] ។ [១៦:៣៩] ដើម្បីព្រះអង្គនឹងបំភ្លឺពួកគេអំពីរឿងដែលពួកគេខ្វែងគំនិតគ្នា និងដើម្បីនឹងឲ្យពួកបដិសេធសទ្ធាដឹងថាពួកគេនិយាយមុសា ។ [១៦:៤០] ពេលយើងប្រាថ្នា[ចង់ឲ្យ]អ្វីមួយ[កើតឡើង] យើងគ្រាន់តែថា: "ចូរកើតឡើង!" អ្វីនោះក៏កើត ឡើង ។"*

(تفسير العيّاشي 28/259:2)

إِنَّمَا قَوۡلُنَا لِشَيۡءٍ إِذَآ أَرَدۡنَٰهُ أَن نَّقُولَ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ٤٠

៤០. ពេលយើងប្រាថ្នា[ចង់ឲ្យ]អ្វីមួយ[កើតឡើង] យើងគ្រាន់តែថា: "ចូរកើតឡើង!" អ្វីនោះក៏កើតឡើង ។

وَٱلَّذِينَ هَاجَرُواْ فِي ٱللَّهِ مِنۢ بَعۡدِ مَا ظُلِمُواْ لَنُبَوِّئَنَّهُمۡ فِي ٱلدُّنۡيَا حَسَنَةٗۖ وَلَأَجۡرُ ٱلۡأٓخِرَةِ أَكۡبَرُۚ لَوۡ كَانُواْ يَعۡلَمُونَ ٤١

៤១. ជនានុជនដែលភៀសខ្លួនព្រោះ[មូលហេតុ]អល់ឡោះហ្ន៑ ក្រោយពីរងអំពើអយុត្តិធម៌ យើងនឹងឲ្យពួកគេស្ថិតនៅឯស្ថានទីដ៏ល្អក្នុងលោកនេះ ឯការតបស្នងនាលោកខាងមុខប្រសើរជាង បើពួកគេដឹង ។

ٱلَّذِينَ صَبَرُواْ وَعَلَىٰ رَبِّهِمۡ يَتَوَكَّلُونَ ٤٢

៤២. [បណ្តាអ្នកដែលភៀសខ្លួនព្រោះមូលហេតុអល់ឡោះហ្ន៑គឺ]បណ្តាអ្នកដែលអត់ធ្មត់ [លើមាគ៌ា

អល់ឡោះហ្ន៑] ដែលទុកកាយថ្វាយចិត្តលើព្រះម្ចាស់ពួកគេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៤០-៤២

١٦.٤٠.٤٢.١ أَحْمَدُ بْنُ إِدْرِيسَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ الْجَبَّارِ، عَنْ صَفْوَانَ بْنِ يَحْيَى، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي الْحَسَنِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): أَخْبِرْنِي عَنِ الْإِرَادَةِ، مِنَ اللَّهِ وَ مِنَ الْخَلْقِ؟ قَالَ: فَقَالَ: «الْإِرَادَةُ مِنَ الْخَلْقِ الضَّمِيرُ، وَ مَا يَبْدُو لَهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ مِنَ الْفِعْلِ وَ أَمَّا مِنَ اللَّهِ تَعَالَى فَإِرَادَتُهُ إِحْدَاثُهُ، لَا غَيْرُ ذَلِكَ، لِأَنَّهُ لَا يُرَوِّي وَ لَا يَهُمُّ، وَ لَا يَتَفَكَّرُ، وَ هَذِهِ الصِّفَاتُ مَنْفِيَّةٌ عَنْهُ، وَ هِيَ صِفَاتُ الْخَلْقِ، فَإِرَادَةُ اللَّهِ الْفِعْلُ، لَا غَيْرُ ذَلِكَ، يَقُولُ لَهُ: كُنْ فَيَكُونُ، بِلَا لَفْظٍ وَ لَا نُطْقٍ بِلِسَانٍ، وَ لَا هِمَّةٍ، وَ لَا تَفَكُّرٍ، وَ لَا كَيْفَ لِذَلِكَ، كَمَا أَنَّهُ لَا كَيْفَ لَهُ». (الكافي اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ١٠٩ حَدِيث: ٣)

16.40.42.1 អាស្ម៉ាដ៉ូ ប៊ិន អ៊ីដ្ជរីសបានថ្លែងថា[...] ស្ហ្វាវ៉ាន ប៊ិន យ៉ាស្ម៉ាបានតំណាលថាខ្ញុំបានទូលអាប៊ូ អាល់-ហ្ហាសាន់ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "សូមព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ប្រាប់ទូលបង្គំឲ្យបានជ្រាបអំពីបំណងរបស់អល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل និងរបស់សត្វលោក ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "បំណងរបស់សត្វលោកកើតមកពីសម្បជញ្ញ: ហើយចាប់ផ្តើមដោយទង្វើបន្ទាប់ពីនោះ ។ ចំណែកឯបំណងរបស់អល់ឡោះហ្ន៑ تعالى នោះ ព្រះបំណងព្រះអង្គ عز وجل គឺព្រះទង្វើព្រះអង្គ عز وجل មិនផ្សេងពីនេះទេ ព្រោះព្រះអង្គ عز وجل មិនតំណាលទេ មិនម៉ែទេ មិនគិតទេ ទាំងនេះមិនមែនលក្ខណ:សម្បត្តិរបស់ព្រះអង្គ عز وجل ទេ វាជាលក្ខណ:សម្បត្តិរបស់សត្វលោក ។ ដូច្នេះព្រះបំណងរបស់អល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل គឺព្រះទង្វើ មិនផ្សេងពីនេះទេ ។ ព្រះអង្គ عز وجل មានព្រះបន្ទូលទៅព្រះបំណងថា៖ *"[១៦:៤០] ចូរកើតឡើង !" អ្វីនោះក៏កើតឡើង"* ដោយគ្មានតួអក្សរនិយាយដោយអណ្ណាត ដោយគ្មានបំណង ដោយមិនគិត ដោយមិនមាន "កន្លែងណា" ក្នុងនោះទេ ដូចពុំមាន "កន្លែងណា" សម្រាប់ព្រះអង្គ عز وجل នោះទេដែរ ។" (الكافي 1: 109/ 3)

***

*١٦.٤٠.٤٢.٢ وَ عَنْهُ رَفَعَهُ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ رَاشِدٍ عَنْ يَعْقُوبَ بْنِ جَعْفَرٍ عَنْ أَبِي إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) أَنَّهُ قَالَ: لَا أَقُولُ إِنَّهُ قَائِمٌ فَأُزِيلَهُ عَنْ مَكَانِهِ وَ لَا أَحُدُّهُ بِمَكَانٍ يَكُونُ فِيهِ وَ لَا أَحُدُّهُ أَنْ يَتَحَرَّكَ فِي شَيْءٍ مِنَ الْأَرْكَانِ وَ الْجَوَارِحِ وَ لَا أَحُدُّهُ بِلَفْظِ شَقِّ فَمٍ وَ لَكِنْ كَمَا قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى - كُنْ فَيَكُونُ بِمَشِيئَتِهِ مِنْ غَيْرِ تَرَدُّدٍ فِي نَفْسٍ صَمَداً فَرْداً لَمْ يَحْتَجْ إِلَى شَرِيكٍ يَذْكُرُ لَهُ مُلْكَهُ وَ لَا يَفْتَحُ لَهُ أَبْوَابَ عِلْمِهِ. (الكافي الجزء : ١ صفحة : ١٢٥ حَدِيث : ٢)

*16.40.42.2 លោក (មូហ្ហាំម៉ាដ៉ូ ប៊ិន អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ន៑) រាយការណ៍តមកពី អាល់-ហ្ហាសាន់ ប៊ិន រ៉ស្ស៊ីដ្ជ តមកពី យ៉ាកុ៊ប ប៊ិន យ៉ាកុ៊ហ្ជារ តមកពី អាប៊ូ អ៊ីបរ៉ហ៊ីម صلوات الله عليه والسلام (អ៊ីមុាំទី ៧ صلوات الله عليه والسلام) ថាព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام មិនថាព្រះអង្គ عز وجل ឈរទេ ព្រោះខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام បន្ទាបព្រះអង្គ عز وجل ពីកន្លែងព្រះអង្គ عز وجل ។ ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام មិនដាក់ព្រំដែនឲ្យព្រះអង្គ عز وجل ទេ ដោយដាក់ព្រះអង្គ عز وجل នៅកន្លែងនីមួយ ។ ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام មិនដាក់ព្រំដែនឲ្យព្រះអង្គ عز وجل ទេ ដោយថាព្រះអង្គ عز وجل ទៅមកក្នុងអ្វីមួយដូចជាវត្ថុនិងប៉ែកនៃខ្លួនប្រាណជាដើម ។ ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام មិនដាក់ព្រំដែនឲ្យព្រះអង្គ عز وجل ទេដោយសម្តីចេញតាមមាត់ ។ តែខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام គ្រាន់តែថាដូចអល់ឡោះហ្ន៑ تبارك وتعالى មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *"[១៦:៤០] ចូរកើតឡើង !" អ្វីនោះក៏កើតឡើង"* ដោយព្រះបំណងរបស់ព្រះអង្គ عز وجل ដោយពុំមានការស្ទាក់ស្ទើរទេ ។ ព្រះអង្គ عز وجل គឺ *អាល់-ស្ម៉ាដ្ជ* ឯកតោ មិនត្រូវការដៃគូដើម្បីប្រាប់ឲ្យដឹងព្រះរាជាណាចក្រព្រះអង្គ صلى الله عليه وسلم ឲ្យព្រះអង្គ عز وجل ទេ ដើម្បីបើកទ្វារព្រះអភិញ្ញាព្រះអង្គ عز وجل ឲ្យព្រះអង្គ عز وجل ទេ ។"

(الكافي 1: 125 / 2)

وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ إِلَّا رِجَالٗا نُّوحِيٓ إِلَيۡهِمۡۖ فَسۡـَٔلُوٓاْ أَهۡلَ ٱلذِّكۡرِ إِن كُنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ ٤٣

៤៣. យើងបានចាត់បញ្ជូនមកកាលពីមុនអ្នកតែបណ្តាបុរសទេដែលយើងបានបើកឲ្យដឹង ។ ដូច្នេះចូរពួកអ្នកសាកសួរព្រះរាជកុលដ្ឋាន (គឺគ្រួសារ) របស់ព្រះកម្រើនរំឭក បើពួកអ្នកមិនដឹង ។

بِٱلۡبَيِّنَٰتِ وَٱلزُّبُرِۗ وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلذِّكۡرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيۡهِمۡ وَلَعَلَّهُمۡ يَتَفَكَّرُونَ ٤٤

៤៤. [បណ្តាសាស្តាបាននាំមកនូវ]បណ្តាភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់និងបណ្តាគម្ពីរ ។ យើងបានប្រទានព្រះកម្រើនរំឭកមកឲ្យអ្នក ដើម្បីនឹងឲ្យអ្នកអធិប្បាយពណ៌នាដល់មនុស្ស[និងសហគមន៍]ទាំងពួងនូវអ្វីដែលគេបានបើកឲ្យពួកគេដឹង ដើម្បីពួកគេនឹងត្រិះរិះពិចារណា ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៤៣-៤៤

١٦.٤٣.٤٤.١ الْحُسَيْنُ بْنُ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُعَلَّى بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ الْوَشَّاءِ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَجْلَانَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ''فَسْئَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لا تَعْلَمُونَ.'' قَالَ: «رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله): الذِّكْرُ أَنَا، وَ الْأَئِمَّةُ أَهْلُ الذِّكْرِ». (الكافي اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ١ حَدِيث : ١٦٣)

16.43.44.1 អាល់-ហ្ជូសៃន៍ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ [បានតំណាល]តមកពី មូអ្ហាទ្ធា ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ តមកពី អាល់-វ៉ាស្ស:ស្ហ:អ៊ុ តមកពី អ្ហាប់ឌ្ធុលឡោះហ្ន៍ ប៊ិន អ្ហាជ្ជ:ឡាន់ តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ:ហ្ជ:ារ ﷺ ដែលមានវចន: អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៍ ﷻ *[១៦:៤៣] ដូច្នេះចូរពួកអ្នកសាកសួរព្រះរាជកុលដ្ឋានរបស់ព្រះកម្រើនរំឭកបើពួកអ្នកមិនដឹង ។* ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថារ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ន៍ ﷺ មានព្រះវចន:ថា: "ខ្ញុំ ﷺ គឺព្រះកម្រើនរំឭក (الذِّكْرُ) ។ ឯអ៊ីមុាំទាំងឡាយ ﷺ ជាព្រះរាជកុលដ្ឋានរបស់ព្រះកម្រើនរំឭក (أَهْلُ الذِّكْرِ) ។"
(الكافي 1: 210 /1) 87:7-13

***

١٦.٤٣.٤٤.٢ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ اَلْحُسَيْنِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ عَنْ مَنْصُورِ بْنِ يُونُسَ عَنْ أَبِي بَكْرٍ اَلْحَضْرَمِيِّ قَالَ: كُنْتُ عِنْدَ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ وَ دَخَلَ عَلَيْهِ اَلْوَرْدُ أَخُو اَلْكُمَيْتِ فَقَالَ جَعَلَنِيَ اَللَّهُ فِدَاكَ اِخْتَرْتُ لَكَ سَبْعِينَ مَسْأَلَةً مَا يَحْضُرُنِي مَسْأَلَةٌ وَاحِدَةٌ مِنْهَا قَالَ وَ لاَ وَاحِدَةٌ يَا وَرْدُ قَالَ بَلَى قَدْ حَضَرَنِي وَاحِدَةٌ قَالَ وَ مَا هِيَ قَالَ قَوْلُ اَللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى « فَسْئَلُوا أَهْلَ اَلذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لاٰ تَعْلَمُونَ » قَالَ يَا وَرْدُ أَمَرَكُمُ اَللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى أَنْ تَسْأَلُونَّا وَ لَنَا إِنْ شِئْنَا أَجَبْنَاكُمْ وَ إِنْ شِئْنَا لَمْ نُجِبْكُمْ. (بصائر الدرجات ج١ ص٣٨)

16.43.44.2 មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អាល់-ហ្ជូសៃន៍ បានតំណាលប្រាប់យើងថា [...] អាប៊ូ បាការ អាល់-ហ្ជាដ្ធ:រ៉ាមី បានតំណាលថាខ្ញុំបាននៅជុំជាមួយ អាប៊ូ យ៉ាកុ:ហ្ជ:ារ ﷺ កាល អាល់-វ៉ារ៉ដ្ធ: បងប្អូនរបស់ អាល់-គ្ធ:ម៉ៃ:ត៍ បានចូលមកដល់ ។ លោកបានទូលថា: "សូមអល់ឡោះហ្ន៍ ﷻ ឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ ﷺ ។ ទូលបង្គំបានជ្រើសរើស ៧០ សំណួរដើម្បីសួរព្រះអង្គ ﷺ តែទូលបង្គំចាំបានតែសំណួរមួយទេ ។" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា: "មិនចាំផ្សេងទៀតទេ វ៉ារ៉ដ្ធ: ?" វ៉ារ៉ដ្ធ:បានទូលថា: "ក្រាបទូល ទូលបង្គំចាំបានមួយ ។" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា: "សំណួរអ្វី ?" វ៉ារ៉ដ្ធ:បានទូលថា: "ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៍ ﷻ

[១៦:៤៣] ដូច្នេះចូរពួកអ្នកសាកសួរព្រះកុលដ្ឋានរបស់ព្រះកម្រើនរំឭក បើពួកអ្នកមិនដឹង ។" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "ហ៊ីរ៉ាដ្ធ៉ូអ៊ីយ អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា ﷻ បានបញ្ជាលោកឲ្យសួរយើង ﷺ (យើង ﷺ គឺ អាស្ល់លុល-ស៊ីរ៉ាកៀរ) ។ យើង ﷺ អាចជ្រើសរើសបាន បើយើង ﷺ ចង់យើង ﷺ នឹងឆ្លើយលោក បើយើង ﷺ យល់ឃើញវាមិនសក្តិសមទេ យើង ﷺ នឹងមិនឆ្លើយទេ ។" (بصائر الدرجات 1: 38)

***

١٦.٤٣.٤٤.٣ حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنِ اَلْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ عَنْ صَفْوَانَ عَنْ أَبِي عُثْمَانَ عَنِ اَلْمُعَلَّى بْنِ خُنَيْسٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: فِي قَوْلِ اَللَّهِ تَعَالَى « فَسْئَلُوا أَهْلَ اَلذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لاٰ تَعْلَمُونَ » قَالَ هُمْ آلُ مُحَمَّدٍ فَذَكَرْنَا لَهُ حَدِيثَ اَلْكَلْبِيِّ أَنَّهُ قَالَ هِيَ فِي أَهْلِ اَلْكِتَابِ قَالَ فَلَعَنَهُ وَ كَذَّبَهُ. (بصائر الدرجات ج١ ص٤١)

16.43.44.3 មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូ ប៊ិន អាល់-ហ្ស៊ីសៃន៍បានតំណាលប្រាប់យើងថា [...] អាល់-មូអ៊ុ១ឡា ប៊ិន យ៉ូណៃស៍ បានធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍ថា អាប៊ូ អ៊ុ១ប់ឌុលឡោះហ្ស៊ី ﷺ មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូល អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា *[១៦:៤៣] ដូច្នេះចូរពួកអ្នកសាកសួរព្រះរាជកុលដ្ឋានរបស់ព្រះកម្រើនរំឭក បើពួកអ្នកមិនដឹង* ថា៖ "ជនទាំងនោះគឺរាជបុត្ត្រាជនត្តា ﷺ របស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូ ﷺ ។" យើងបានប្រាប់ព្រះអង្គ ﷺ នូវ សម្តីរបស់ អាល់-កាល់ប៊ី ដែលបានថ្លែងថាអាយ៉ាស៊ុ១នេះស្តីអំពីជនគម្ពីរ (គឺពួកយ៉ាហ្ស៊ូ១ឌ៊ីនិងពួកគ្រិស្ត) ។ លោក (គឺអ្នកអធិប្បាយ) បានថាព្រះអង្គ ﷺ បានដាក់បណ្តាសាពួកនោះ ហើយព្រះអង្គ ﷺ ជំទាស់ពួកនោះ ។" (بصائر الدرجات 1: 41)

***

١٦.٤٣.٤٤.٤ حَدَّثَنَا عَبْدُ اَللَّهِ بْنُ جَعْفَرٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ جَابِرٍ وَ عَبْدِ اَلْكَرِيمِ عَنْ عَبْدِ اَلْحَمِيدِ بْنِ أَبِي اَلدَّيْلَمِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: فِي قَوْلِ اَللَّهِ تَعَالَى « فَسْئَلُوا أَهْلَ اَلذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لاٰ تَعْلَمُونَ » قَالَ كِتَابُ اَللَّهِ اَلذِّكْرُ وَ أَهْلُهُ آلُ مُحَمَّدٍ اَلَّذِينَ أَمَرَ اَللَّهُ بِسُؤَالِهِمْ وَ لَمْ يُؤْمَرُوا بِسُؤَالِ اَلْجُهَّالِ وَ سَمَّى اَللَّهُ اَلْقُرْآنَ ذِكْراً فَقَالَ « وَ أَنْزَلْنٰا إِلَيْكَ اَلذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنّٰاسِ مٰا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ». (بصائر الدرجات ج١ ص٤١)

16.43.44.4 អ៊ុ១ប់ឌុលឡោះហ្ស៊ី ប៊ិន យ៉ាកុ១ប់ហ្ស៊ារ បានតំណាលប្រាប់យើងថា [...] អ៊ុ១ប់ឌុលហ្ស៊ាមីដ្ធ ប៊ិន អាប៊ូ អាល់-ដ្ធ៉ៃឡ១ំ បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ៊ុ១ប់ឌុលឡោះហ្ស៊ី ﷺ ដែលមានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូល អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា *[១៦:៤៣] ដូច្នេះចូរពួកអ្នកសាកសួរព្រះរាជកុលដ្ឋានរបស់ព្រះកម្រើនរំឭកបើពួកអ្នកមិនដឹង* ថា៖ "ព្រះគម្ពីររបស់អល់ឡោះហ្ស៊ី ﷻ គឺព្រះកម្រើនរំឭក រីឯអ្នកគម្ពីរអល់ឡោះហ្ស៊ី ﷻ នេះគឺរាជបុត្ត្រាជនត្តា ﷺ របស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូ ﷺ គឺបណ្តាអ្នកដែលអល់ឡោះហ្ស៊ី ﷻ បញ្ជាឲ្យសាកសួរនោះ ព្រះអង្គ ﷻ មិនបញ្ជាឲ្យសាកសួរបុគ្គលអវិជ្ជាទេ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ី ﷻ ហៅគ្ពីរអានថាព្រះកម្រើនរំឭក (ឬសេចក្តីរំលឹក) ព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[១៦:៤៤] បណ្តាភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់និងបណ្តាគម្ពីរ ។ យើងបានប្រទានព្រះកម្រើនរំឭកមកឲ្យអ្នក ដើម្បីនឹងឲ្យអ្នកអធិប្បាយពណ៌នាដល់មនុស្សទាំងពួងនូវអ្វីដែលគេបានបើកឲ្យពួកគេដឹង ដើម្បីពួកគេនឹងត្រិះរិះពិចារណា ។"* (بصائر الدرجات 1: 41)

***

١٦.٤٣.٤٤.٥ حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنِ اَلْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ عَنْ أَبِي دَاوُدَ اَلْمُسْتَرِقِّ عَنْ ثَعْلَبَةَ بْنِ مَيْمُونٍ عَنْ زُرَارَةَ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ قَوْلُ اَللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى « فَسْئَلُوا أَهْلَ اَلذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لاٰ تَعْلَمُونَ » مَنِ اَلْمَعْنِيُّ بِذَلِكَ قَالَ قُلْتُ فَأَنْتُمُ اَلْمَسْئُولُونَ قَالَ نَعَمْ قَالَ قُلْتُ وَ نَحْنُ اَلسَّائِلُونَ قَالَ نَعَمْ قَالَ قُلْتُ فَعَلَيْنَا أَنْ نَسْأَلَكُمْ قَالَ نَعَمْ قُلْتُ وَ عَلَيْكُمْ أَنْ تُجِيبُونَا قَالَ لاَ ذَاكَ إِلَيْنَا إِنْ شِئْنَا فَعَلْنَا

وَ إِنْ شِئْنَا لَمْ نَفْعَلْ ثُمَّ قَالَ « هٰذَا عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ». (بصائر الدرجات ج١ ص٤٢)

16.43.44.5 អាស្ម៉ាដ្ដ ប៊ិន ម៉ូហ្ម៉ាដ្ដ បានតំណាលប្រាប់យើងថា [...] ស្ហាអ៊ុល់បាស្ដ ប៊ិន ម៉ែ៉ូន បានធ្វើសេចក្ដីរាយការណ៍ថា ស៊ូរ៉ោះតុ៌ បានសួរ អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្ជារ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ជ៉ា تبارك وتعالى *[១៦:៤៣] ចូរពួកអ្នកសាកសួរព្រះរាជកុលដ្ឋានរបស់ព្រះកម្រើនរំឭកបើពួកអ្នកមិនដឹង* ផ្ដោតទៅលើអ្នកណា ? ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មែនទេដែលគេត្រូវសាកសួរនោះ ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "ត្រូវហើយ ។" ខ្ញុំបានទូលថា: "យើងជាអ្នកសាកសួរមែនទេ ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "ត្រូវហើយ ។" ខ្ញុំបានទូលថា: "យើងត្រូវសាកសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មែនទេ ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "ត្រូវហើយ ។" ខ្ញុំបានទូលថា: "ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ត្រូវតែឆ្លើយយើងមែនទេ ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "ទេ ។ យើង عليهم السلام មានសិទ្ធិជ្រើសរើស បើយើង عليهم السلام ចង់យើង عليهم السلام នឹងឆ្លើយ ។ បើយើង عليهم السلام ចង់យើង عليهم السلام នឹងមិនឆ្លើយទេ ។" បន្ទាប់មក ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: *[៣៨:៣៩] "នេះគឺអំណោយរបស់យើង ។ ចូរអ្នកប្រទានឲ្យគេ ឬអ្នកទុកវាបានដោយសេរី ដោយឥតគណនា ។"* (بصائر الدرجات 1: 42)

***

١٦.٤٣.٤٤.٦ مُحَمَّدٌ، عَنْ أَحْمَدَ، عَنِ ابْنِ فَضَّالٍ، عَنِ ابْنِ بُكَيْرٍ، عَنْ حَمْزَةَ بْنِ الطَّيَّارِ، أَنَّهُ عَرَضَ عَلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) بَعْضَ خُطَبِ أَبِيهِ، حَتَّى إِذَا بَلَغَ مَوْضِعاً مِنْهَا، قَالَ لَهُ: «كُفَّ وَ اسْكُتْ». ثُمَّ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام): «لَا يَسَعُكُمْ فِيمَا يَنْزِلُ بِكُمْ مِمَّا لَا تَعْلَمُونَ إِلَّا الْكَفُّ عَنْهُ وَ التَّثَبُّتُ، وَ الرَّدُّ إِلَى أَئِمَّةِ الْهُدَى حَتَّى يَحْمِلُوكُمْ فِيهِ عَلَى الْقَصْدِ، وَ يُجْلُوا عَنْكُمْ فِيهِ الْعَمَى، وَ يُعَرِّفُوكُمْ فِيهِ الْحَقَّ، قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: ''فَسْئَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لا تَعْلَمُونَ''». (الكافي اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ٥٠ حَدِيث : ١٠)

16.43.44.6 [...] រាយការណ៍តមកពី ហ្ជ៉ាំស្ហាស្ដ ប៊ិន អាល់-ត្ប៊ីយ៉ារ ថាលោកបានថ្លែងឃុត្ដ្ববាស្ដ ១ របស់ឪពុកលោកប្រាប់ អាប៊ូ អ៊ុ:ឌ្ដុលឡោះហ្ជ៉ា صلوات الله عليه والسلام លុះដល់រឿងមួយ ។ អាប៊ូ អ៊ុ:ឌ្ដុលឡោះហ្ជ៉ា صلوات الله عليه والسلام បានប្រាប់លោកថា: "ឈប់សិន ស្ងាត់មាត់ ។" បន្ទាប់មក អាប៊ូ អ៊ុ:ឌ្ដុលឡោះហ្ជ៉ា صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "លោកមិនមានសិទ្ធិធ្វើបានតាមតែចិត្ដចំពោះអ្វីដែលលោកទទួលបានមកនោះ ដែលលោកមិនស្គាល់ មិនដឹងទេនោះ ។ អ្វីដែលលោកត្រូវធ្វើគឺផ្អ:កមួយរយ:សិនដើម្បីស្វែងរកសេចក្ដីបំភ្លឺថាពិតឬមិនពិត ទៅរកអ៊ីម៉ាំ عليهم السلام ព្រះមគ្គទេសក៏លុះត្រាតែព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានពន្យល់អស់លោកឲ្យយល់គោលដៅរបស់វា បានបំភ្លឺអស់លោកនិងបានឲ្យអស់លោកស្គាល់ការពិតដែលបង្ក:ប់នៅក្នុងនោះ ។ អល់ឡោះហ្ជ៉ា تبارك وتعالى មានព្រះបន្ទូលថា: *[១៦:៤៣] ចូរពួកអ្នកសាកសួរព្រះរាជកុលដ្ឋានរបស់ព្រះកម្រើនរំឭកបើពួកអ្នកមិនដឹង ។"* (الكافي 1: 50/ 10)

***

١٦.٤٣.٤٤.٧ ابْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ بْنِ شَاذَوَيْهِ الْمُؤَدِّبُ وَ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ مَسْرُورٍ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا)، قَالاَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرٍ الْحِمْيَرِيِّ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ الرَّيَّانِ بْنِ الصَّلْتِ، قَالَ: حَضَرَ الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) مَجْلِسَ الْمَأْمُونِ بِمَرْوَ وَ قَدِ اجْتَمَعَ فِي مَجْلِسِهِ جَمَاعَةٌ مِنْ عُلَمَاءِ الْعِرَاقِ وَ خُرَاسَانَ، وَ ذَكَرَ الْحَدِيثَ إِلَى أَنْ قَالَ فِيهِ الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «نَحْنُ أَهْلُ الذِّكْرِ الَّذِينَ قَالَ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ: ''فَسْئَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لاَ تَعْلَمُونَ'' فَنَحْنُ أَهْلُ الذِّكْرِ، فَاسْأَلُونَا إِنْ كُنْتُمْ لاَ تَعْلَمُونَ».

16.43.44.7 អ៊ីបន្ទ បាបាវ៉ៃហ្ម៉ាបានថ្លែងថា [...] អាល់-រ៉យ៉ាន ប៊ិន អាល់-ស្ហ្ល:ត៌ បានតំណាលថា: "អាល់-រ៉ីដ្ធ صلوات الله عليه والسلام បាននៅក្នុងអង្គប្រជុំរបស់ អាល់-ម៉ាកុ៌មូន នៅឯស្រុកម៉ារូ ។ នៅក្នុងអង្គប្រជុំនោះមានអ្នកប្រាជ្ញអ៊ីរ៉ាក្ខ:និងអ្នកប្រាជ្ញតំបន់ឃ្យ:សាន ។" លោកបាននិយាយដល់ហ្ជ:ឌ្ជ:ស្ហ:ដែលចែងអំពីអាល់-រ៉ីដ្ធ

ﷺមានវចន:ថា៖ "យើងؑជាព្រះរាជកុលដ្ឋានؑរបស់ព្រះកម្រើនរំឭក (أَهْلُ الذِّكْرِ) ដែលអល់ឡោះហ្គ៌ؘ ﷻ ចែងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ ﷻ ថា៖ *[១៦:៤៣] ចូរពួកអ្នកសាកសួរព្រះរាជកុលដ្ឋានរបស់ព្រះកម្រើនរំឭកបើពួកអ្នកមិនដឹង ។* ដូច្នេះយើងؑគឺព្រះរាជកុលដ្ឋានؑរបស់ព្រះកម្រើនរំឭក អស់លោកត្រូវសាកសួរយើងؑបើអស់លោកមិនដឹងទេនោះ ។"

فَقَالَتِ الْعُلَمَاءُ: إِنَّمَا عَنَى اللَّهُ بِذَلِكَ الْيَهُودَ وَ النَّصَارَى. فَقَالَ أَبُو الْحَسَنِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «سُبْحَانَ اللَّهِ، وَ هَلْ يَجُوزُ ذَلِكَ؟ إِذَنْ يَدْعُونَا إِلَى دِينِهِمْ، وَ يَقُولُونَ: هُوَ أَفْضَلُ مِنْ دِينِ الْإِسْلاَمِ».

ពួកអ្នកប្រាជ្ញបានថា៖ "តែអល់ឡោះហ្គ៌ؘ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថានេះគឺពួកយ៉ាហ្ស៊ូអ៊ីនិងពួកគ្រិស្តនោះទេ !" អាប៊ូ អាល់-ហ្ចាសាន់ﷺមានវចន:ថា៖ "សូមថ្វាយសេចក្ដីរុងរឿងចំពោះអល់ឡោះហ្គ៌ؘ ﷻ ! តើអាចដូច្នេះកើតទេ ? ដូច្នេះគេហៅយើងទៅចូលសាសនាពួកគេ ។ ពួកគេនឹងថាសាសនាពួកគេខ្ពស់ត្រដែតជាងព្រះសាសនាអ៊ីស្លាម !"

فَقَالَ الْمَأْمُونُ: فَهَلْ عِنْدَكَ فِي ذَلِكَ شَرْحٌ بِخِلاَفِ مَا قَالُوا، يَا أَبَا الْحَسَنِ؟ فَقَالَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «نَعَمْ، الذِّكْرُ: رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ نَحْنُ أَهْلُهُ، وَ ذَلِكَ بَيِّنٌ فِي كِتَابِ اللَّهِ تَعَالَى حَيْثُ يَقُولُ فِي سُورَةِ الطَّلاَقِ: ''فَاتَّقُوا اللهَ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ الَّذِينَ آمَنُوا قَدْ أَنْزَلَ اللهُ إِلَيْكُمْ ذِكْراً * رَسُولاً يَتْلُوا عَلَيْكُمْ آيَاتِ اللهِ مُبَيِّنَاتٍ'' فَالذِّكْرُ: رَسُولُ اللَّهِ، وَ نَحْنُ أَهْلُهُ». (عيون أخبار الرّضا (عليه السّلام) اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ٢٢٨ حَدِيث : ١ ، البرهان في تفسير القرآن اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٢٦ حَدِيث ٩٩ /٦٠٤١)**

អាល់-ម៉ាកុ៌ម៉ូន បានថា៖ "អាប៊ូ អាល់-ហ្ចាសាន់ﷺអ‍ើយ តើព្រះអង្គﷺអាចអធិប្បាយបានទេថាសម្ដីពួកគេនោះខុសគ្នាត្រង់ណាខ្លះ ?" ព្រះអង្គﷺមានវចន:ថា៖ "បាន ។ ព្រះកម្រើនរំឭកគឺរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្គ៌ ﷺ យើងؑគឺព្រះរាជកុលដ្ឋានؑរបស់ព្រះកម្រើនរំឭកនេះ ។ សេចក្ដីអធិប្បាយរបស់រឿងនោះមាននៅក្នុងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្គ៌ؘ ﷻ កន្លែងព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះបន្ទូលក្នុងស៊ូរ៉ោះតុ៌ អាល់-ត្ប៊ាលាកុ៌ថា៖ *[៦៥:១០] ដូច្នេះចូរពួកអ្នកខ្លាចអល់ឡោះហ្ស៊ា បណ្ដាអ្នកមានប្រាជ្ញាដែលមានសទ្ធាអ‍ើយ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ាបានប្រទានចុះមកឲ្យពួកអ្នកនូវព្រះកម្រើនរំឭកម្នាក់ [៦៥:១១] ព្រះសាសន:ទូតមួយរូបដែលសូត្របណ្ដាព្រះឱ្ជ្ជាវជាក់ច្បាស់របស់អល់ឡោះហ្ស៊ាឲ្យពួកអ្នកជ្រាប ។* ដូច្នេះព្រះកម្រើនរំឭកគឺរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្គ៌ ﷺ យើងؑគឺព្រះរាជកុលដ្ឋានؑរបស់ព្រះកម្រើនរំឭកនេះ ។"
(عيون أخبار الرضا (عليه السلام) 1: 228/ 1)81:20-28

أَفَأَمِنَ ٱلَّذِينَ مَكَرُواْ ٱلسَّيِّـَٔاتِ أَن يَخۡسِفَ ٱللَّهُ بِهِمُ ٱلۡأَرۡضَ أَوۡ يَأۡتِيَهُمُ ٱلۡعَذَابُ مِنۡ حَيۡثُ لَا يَشۡعُرُونَ ٤٥

៤៥. បណ្ដាអ្នកដែលធ្វើផែនការអាក្រក់ជឿជាក់ថាអល់ឡោះហ្ស៊ានឹងមិនធ្វើឲ្យដីស្រូបពួកគេទេ ឬ ទណ្ឌកម្មនឹងមិនពើបពះលើពួកគេទេពីកន្លែងណាមួយដែលពួកគេស្មានមិនដល់ ?

***

អំពីការបកស្រាយអាយ៉ាសុ៉ូនេះ អ៊ីមុាំ យ៉ាកុ៌ហ្ជារ ស្ស៊ ឌ្ឍិ ﷺ ﷺ បានថ្លែងថា៖ "ពួកគេជាសត្ត្រូវរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ ពួកគេនឹងត្ត្រូវខ្ជ ចរូបរាង នឹងត្ត្រូវគ្ររ៉ែងចោល នឹងត្ត្រូវដីស្រូប ។" (តាហ្ស៊ាសៀរ អ‍ៃយ៉ាស្ស៊ី ក្ឌ្ឍាលទី២ ទំព័រ២៦០)

أَوْ يَأْخُذَهُمْ فِي تَقَلُّبِهِمْ فَمَا هُم بِمُعْجِزِينَ ﴿٤٦﴾

៤៦. ឬ[ជឿ]ជាក់ថា]ព្រះអង្គនឹងមិនច្បាមពួកគេទេ (គឺមិនធ្វើទណ្ឌកម្មពួកគេទេ) ក្នុងពេលដែលពួកគេកំពុងទៅមកដោយពុំអាចគេចរួច ?

أَوْ يَأْخُذَهُمْ عَلَىٰ تَخَوُّفٍ فَإِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٤٧﴾

៤៧. ឬ[ជឿ]ជាក់ថា]ព្រះអង្គនឹងមិនច្បាមពួកគេទេ (គឺមិនធ្វើទណ្ឌកម្មពួកគេទេ) ពេលពួកគេកំពុងវិនាសអន្តរាយ ? ការពិត ព្រះម្ចាស់ពួកអ្នកប្រកបដោយព្រះខន្តី ប្រកបដោយព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុ ៤៥-៤៧

١٦.٤٥.٤٧.١ الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ جَابِرٍ الْجُعْفِيِّ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، يَقُولُ: «الْزَمِ الْأَرْضَ، لاَ تُحَرِّكْ يَدَكَ وَ لاَ رِجْلَكَ أَبَداً حَتَّى تَرَى عَلاَمَاتٍ أَذْكُرُهَا لَكَ فِي سَنَةٍ وَ تَرَى مُنَادِياً يُنَادِي بِدِمَشْقَ، وَ خَسْفاً بِقَرْيَةٍ مِنْ قُرَاهَا، وَ تَسْقُطُ طَائِفَةٌ مِنْ مَسْجِدِهَا، فَإِذَا رَأَيْتَ التُّرْكَ جَازُوهَا، فَأَقْبَلَتِ التُّرْكُ حَتَّى نَزَلَتِ الْجَزِيرَةَ [٦]، وَ أَقْبَلَتِ الرُّومُ حَتَّى نَزَلَتِ الرَّمْلَةَ [٧]، وَ هِيَ سَنَةُ احْتِلاَفٍ فِي كُلِّ أَرْضٍ مِنْ أَرْضِ الْعَرَبِ.

---

[٦] الجزيرة: و هي التي بين دجلة و الفرات. «معجم البلدان ٢:١٣٤».

[٧] الرملة: و تطلق على عدّة أماكن، منها: مدينة عظيمة بفلسطين، و محلّة خربت نحو شاطئ مقابل للكرخ ببغداد، و قرية في البحرين. «معجم- البلدان ٣:٦٩».

16.45.47.1. អាល់-ម៉ែយ៉ាស្ស៊ី មានប្រសាសន៍តមកពី យ៉ាកូបៀរ អាល់-ជូអ្ហ៊ីហ្ស៊ី តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៎ប់ហ្ជារ ﷺ ដែលមានវចនៈថា៖ "ត្រូវអង្គុយមួយកន្លែង (នៅស្ងៀម) ។ ចូរលោកកុំកម្រើកដៃជើងឡើយដរាបណាលោកមិនបានឃើញសញ្ញាដែលខ្ញុំ ﷺ នឹងថ្លែងប្រាប់លោកនោះទេក្នុងឆ្នាំនីមួយ ។ លោកនឹងបានឃើញគេប្រកាសចេញមកពីស្រុកដ្វាម៉ាស់ ។ ស្រុកមួយនឹងលិចបាត់[ទៅក្នុងដី] ម៉ាស់ជ្ជិដ្ជស្រុកនោះនឹងរលំ ។ លោកនឹងឃើញពួកទ្ជរគីឆ្លងកាត់តាមនោះ ។ លោកនឹងឃើញពួកទ្ជរគីបោះជំរុំនៅឯកោះមួយ[៦] ។ ពួករ្ជមនឹងមក នឹងបោះជំរុំនៅឯ រ៉ម៉ឡាស្ជ[៧] ។ ឆ្នាំនោះនឹងមានជម្លោះនៅឯគ្រប់ដែនដីអារ៉ាប់ ។

---

[៦] កោះនៅចន្លោះស្ទឹង ដ្ជាថ្ជ៉ឡាស្ជ និងស្ទឹង ហ្ជ៊ីរ៉ត ។

[៧] ស្រុកមួយនៅឯ ប៉ាលេស្ទីន ឬកន្លែងបាក់បែកនៅឯតំបន់ អាល់-ការ៉ូ៎ នាទីក្រុង បាកុ៎ដ្ជាដ្ជ៉ ឬស្រុកមួយនៅដែនដីបាស្ជ៉ារ៉ែន ។

وَ إِنَّ أَهْلَ الشَّامِ يَخْتَلِفُونَ عِنْدَ ذَلِكَ عَلَى ثَلاَثِ رَايَاتٍ: اَلْأَصْهَبِ [١]، وَ الْأَبْقَعِ [٢]، وَ السُّفْيَانِيِّ، مَعَ بَنِي ذَنَبِ الْحِمَارِ مُضَرُ، وَ مَعَ السُّفْيَانِيِّ أَخْوَالُهُ مِنْ كَلْبٍ، فَيَظْهَرُ السُّفْيَانِيُّ وَ مَنْ مَعَهُ عَلَى بَنِي ذَنَبِ الْحِمَارِ حَتَّى يُقْتَلُوا قَتْلاً لَمْ يَقْتُلْهُ شَيْءٌ قَطُّ. وَ يَحْضُرُ رَجُلٌ بِدِمَشْقَ، فَيُقْتَلُ هُوَ وَ مَنْ مَعَهُ قَتْلاً لَمْ يَقْتُلْهُ شَيْءٌ قَطُّ، وَ هُوَ مِنْ بَنِي ذَنَبِ الْحِمَارِ، وَ هِيَ الْآيَةُ الَّتِي يَقُولُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى: ﴿فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ مَشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيمٍ﴾.

---

[١] الصهبة: الشّقرة في شعر الرأس. «الصحاح–صهب–١٦٦:١».

[٢] الأبقع: الذي يخالط لونّه لون آخر.

ប្រជារាស្ត្រតំបន់ស្ហាំ (ស៊ីរី) នឹងឈ្លោះគ្នាក្រោមទង់បីគឺៈ អាល់-អាស្ហ្វហ្វាប់[១] អាល់-អាប់ក្ហ្វក់[២] និងស៊ុហ្វយ៉ានី ទល់នឹងប្រជាជាតិ បានី ស្ហាណាប់ អាល់-ហ៊្វីម៉ារ មូឌ្ហារ ។ ស៊ុហ្វយ៉ានីនឹងចូលដៃជាមួយឪពុកមា[ឬឪពុកធំ]របស់ខ្លួនខាងម្ដាយ ដែលជាឆ្កែមួយ (បុគ្គលប្លន់អំណាចគេ) ។ ស៊ុហ្វយ៉ានីនិងបណ្ដាបក្សពួកនឹងប្រយុទ្ធទល់នឹងប្រជាជាតិ បានី ស្ហាណាប់ អាល់-ហ៊្វីម៉ារ សម្លាប់ពួកគេនោះអស់យ៉ាងអាណោចអាធម្ម ពុំដែលបានឮបានស្គាល់មកឡើយ ។ បុរសម្នាក់នឹងមកឯដ្ហាម៉ាស់ ។ បុរសនេះនិងអ្នកដែលនៅខាងបុរសនេះនឹងត្រូវសម្លាប់ដោយការកាប់សម្លាប់ដែលពុំធ្លាប់មានឡើយកាលពីមុន ។ បុរសនោះជាអ្នក បានី ស្ហាណាប់ អាល់-ហ៊្វីម៉ារ ។ នេះគឺអាយ៉ាស់ដែលអល់ឡោះហ្វ៍تبارك وتعالىថែង គឺៈ *[១៩:៣៧] តែក្រុមទាំងឡាយក្នុងចំណោមពួកគេបានខ្វែងគំនិតគ្នា ។ អបមង្គលលើបណ្ដាអ្នកដែលមិនជឿពេលបានឃើញថ្ងៃដ៏សម្បើម ។"*

----

[១] ក្រហម ដូចសក់ក្រហម ។

[២] ពណ៌មួយលាយចូលនឹងពណ៌មួយទៀត ។

وَ يَظْهَرُ السُّفْيَانِيُّ وَ مَنْ مَعَهُ حَتَّى لاَ يَكُونَ لَهُ هِمَّةٌ إِلاَّ آلَ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ شِيعَتَهُمْ، فَيَبْعَثُ – وَ اللَّهِ – بَعْثاً إِلَى الْكُوفَةِ، فَيُصَابُ بِأُنَاسٍ مِنْ شِيعَةِ آلِ مُحَمَّدٍ بِالْكُوفَةِ قَتْلاً وَ صَلْباً،

ស៊ុហ្វយ៉ានីនិងទ័ពរបស់គេ ផ្ដោតអារម្មណ៍ទៅលើតែការកាប់សម្លាប់ក្រុមគ្រួសាររបស់រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្វ៍ﷺនិងស្ហ៊ីអាស់របស់ព្រះអង្គعليهم السلامទេ ។ សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្វ៍عز وجل! ស៊ុហ្វយ៉ានីនឹងចាត់បញ្ជូនពួកគេទៅឯ អាល់-គូហ្វាស់ វាយប្រហារបណ្ដាអ្នកដែលជាស្ហ៊ីអ៊ាស់របស់ព្រះរាជបុត្ររាជនត្តាعليهم السلامរបស់មូហ៊ាំម៉ាដ្ទ៍ﷺនៅឯ គូហ្វាស់ ដោយសម្លាប់ពួកគេ ចងឆ្កាងពួកគេ ។

وَ تُقْبِلُ رَايَةٌ مِنْ خُرَاسَانَ حَتَّى تَنْزِلَ سَاحِلَ الدِّجْلَةِ، يَخْرُجُ رَجُلٌ مِنَ الْمَوَالِي ضَعِيفٌ وَ مَنْ تَبِعَهُ فَيُصَابُ بِظَهْرِ الْكُوفَةِ، وَ يَبْعَثُ بَعْثاً إِلَى الْمَدِينَةِ فَيَقْتُلُ بِهَا رَجُلاً، وَ يَهْرُبُ الْمَهْدِيُّ وَ الْمَنْصُورُ مِنْهَا، وَ يُؤْخَذُ آلُ مُحَمَّدٍ صَغِيرُهُمْ وَ كَبِيرُهُمْ، لاَ يُتْرَكُ مِنْهُمْ أَحَدٌ إِلاَّ حُبِسَ، وَ يَخْرُجُ الْجَيْشُ فِي طَلَبِ الرَّجُلَيْنِ.

ទ័ពមួយនឹងផុសឡើងពីតំបន់ ឃូរ៉សាន ទៅកាន់ឆ្នេរស្ទឹង ដ្ឋាច់ឡាស់ (ទីគ្រីស) ។ បន្ទាប់មកបុរសម្នាក់ក្នុងចំណោមអ្នកស្រឡាញ់យើងعليهم السلامដែលខ្សោយនឹងលេចឡើង ជាមួយបណ្ដាអ្នកតាមបុរសនោះ ។ គេនឹងត្រូវវាយប្រហារនៅឯក្រោយ អាល់-គូហ្វាស់ ។ ស៊ុហ្វយ៉ានីនឹងចាត់បញ្ជូនបេសកជនទៅឯម៉ាឌីណាស់ បុគ្គលនោះនឹងសម្លាប់បុរសម្នាក់នៅទីនោះ ។ អាល់-ម៉ាស្ហ៍ឌីعجل الله فرجه និង អាល់-ម៉ាន់ស៊្វរ នឹងចាកចេញពីទីនោះ ។ ព្រះរាជបុត្ររាជនត្តាعليهم السلامរបស់មូហ៊ាំម៉ាដ្ទ៍ﷺនឹងត្រូវចាប់ខ្លួន ក្មេងនិងចាស់ ទាំងអស់គ្នាត្រូវឃុំឃាំង ។ ទ័ពស៊ុហ្វយ៉ានីនឹងទៅស្វែងរកបុរសទាំងពីរនាក់ ។

وَ يَخْرُجُ الْمَهْدِيُّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) مِنْهَا عَلَى سُنَّةِ مُوسَى (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) خَائِفاً يَتَرَقَّبُ حَتَّى يَقْدَمَ مَكَّةَ، وَ يُقْبِلُ الْجَيْشُ حَتَّى إِذَا نَزَلُوا الْبَيْدَاءَ [4]- وَ هُوَ جَيْشُ الْهَلاَكِ [5]- خُسِفَ بِهِمْ، فَلاَ يُفْلِتُ مِنْهُمْ إِلاَّ مُخْبِرٌ، فَيَقُومُ الْقَائِمُ بَيْنَ الرُّكْنِ وَ الْمَقَامِ فَيُصَلِّي وَ يَنْصَرِفُ، وَ مَعَهُ وَزِيرُهُ،

[٤] البيداء: اسم لأرض ملساء بين مكّة و المدينة، «معجم البلدان ١:٥٢٣».

[٥] في المصدر: الهملات.

អាល់-ម៉ាស្ងំ ឌ្ឍី ﷻ នឹងចេញពីទ្ធីនោះដូចមូសា ﷺ ដែរ ដោយខ្លាច ដោយប្រុងប្រយ័ត្នជាមុន ឆ្ពោះទៅកាន់ម៉ាក់កាស្ងុ ។ កងទ័ពនឹងទៅតាមព្រះអង្គ ﷺ បានបោះជុំរ៉ូនៅឯ អាល់-បៃដ្ធាអ៊ុ[٤] ។ នេះគឺទ័ពដែលត្រូវប្រហារ ។ ដី[នៃស្រុក អាល់-បៃដ្ធាអ៊ុ]នឹងស្រូបពួកគេកប់ទៅក្នុងដី បណ្ដាលឲ្យស្លាប់អស់ សល់តែម្នាក់ គឺអ្នកឲ្យដំណឹងម្នាក់ ។ អាល់-ក្ធ៊ីអ៊ីម ﷻ នឹងនៅឯចន្លោះ *រ: កន* និង *ម៉ាក្ធម* (ជ្រុងកាត់ៗ) ។ ព្រះអង្គ ﷺ ធ្វើនមស្ការនៅទីនោះហើយចាកចេញ ។ នៅជាមួយព្រះអង្គ ﷻ នឹងមានមន្ត្រីម្នាក់របស់ព្រះអង្គ ﷻ ។

---

[٤] ដែនដីនៅចន្លោះម៉ាក់កាស្ងុនិងអាល់-ម៉ាឌ្ធីណាស្ងុ ។

فَيَقُولُ: يَا أَيُّهَا النَّاسُ، إِنَّا نَسْتَنْصِرُ اللَّهَ عَلَى مَنْ ظَلَمَنَا وَ سَلَبَ حَقَّنَا، مَنْ يُحَاجُّنَا فِي اللَّهِ فَإِنَّا أَوْلَى بِاللَّهِ، وَ مَنْ يُحَاجُّنَا فِي آدَمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فَإِنَّا أَوْلَى النَّاسِ بِآدَمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، وَ مَنْ حَاجَّنَا فِي نُوحٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فَإِنَّا أَوْلَى النَّاسِ بِنُوحٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، وَ مَنْ حَاجَّنَا فِي إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فَإِنَّا أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، وَ مَنْ حَاجَّنَا فِي مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) فَإِنَّا أَوْلَى النَّاسِ بِمُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ مَنْ حَاجَّنَا فِي النَّبِيِّينَ فَنَحْنُ أَوْلَى النَّاسِ بِالنَّبِيِّينَ، وَ مَنْ حَاجَّنَا فِي كِتَابِ اللَّهِ فَنَحْنُ أَوْلَى النَّاسِ بِكِتَابِ اللَّهِ.

ព្រះអង្គ ﷻ នឹងប្រកាសថា៖ "ប្រជារាស្ត្រអើយ! អល់ឡោះហ្ធ៑ ﷻ ជួយយើងប្រឆាំងពួកដែលធ្វើបាបយើង ﷺ ដែលប្លន់សិទ្ធិ ។ អ្នកណាឈ្លោះនឹងយើងរឿងអល់ឡោះហ្ធ៑ ﷻ យើង ﷺ ជាអ្នកជិតស្និទ្ធនឹងអល់ឡោះហ្ធ៑ ﷻ ជាងគេ ។ អ្នកណាឈ្លោះនឹងយើងរឿងអាដ្ធ៑ ﷺ យើង ﷺ ជាអ្នកជិតស្និទ្ធនឹងអាដ្ធ៑ ﷺ ជាងមនុស្សទូទៅ ។ អ្នកណាឈ្លោះនឹងយើងរឿងនុះហ៑ ﷺ យើង ﷺ ជាអ្នកជិតស្និទ្ធនឹងនុះហ៑ ﷺ ជាងមនុស្សទូទៅ ។ អ្នកណាឈ្លោះនឹងយើងរឿងអ៊ីបរ៉ហ៊ីម ﷺ យើង ﷺ ជាអ្នកជិតស្និទ្ធនឹងអ៊ីបរ៉ហ៊ីម ﷺ ជាងមនុស្សទូទៅ ។ អ្នកណាឈ្លោះនឹងយើងរឿងមូហ៑ាំម៉ាដ្ធ៑ ﷺ យើង ﷺ ជាអ្នកជិតស្និទ្ធនឹងមូហ៑ាំម៉ាដ្ធ៑ ﷺ ជាងមនុស្សទូទៅ ។ អ្នកណាឈ្លោះនឹងយើងរឿងព្រះសាស្ដាទាំងឡាយ ﷺ យើង ﷺ ជាអ្នកជិតស្និទ្ធនឹងព្រះសាស្ដាទាំងឡាយ ﷺ ជាងមនុស្សទូទៅ ។ អ្នកណាឈ្លោះនឹងយើងរឿងព្រះគម្ពីររបស់អល់ឡោះហ្ធ៑ ﷻ យើង ﷺ ជាអ្នកជិតស្និទ្ធនឹងព្រះគម្ពីររបស់អល់ឡោះហ្ធ៑ ﷻ ជាងមនុស្សទូទៅ ។

إِنَّا نَشْهَدُ وَ كُلُّ مُسْلِمٍ الْيَوْمَ أَنَّا قَدْ ظُلِمْنَا، وَ طُرِدْنَا، وَ بُغِيَ عَلَيْنَا، وَ أُخْرِجْنَا مِنْ دِيَارِنَا وَ أَمْوَالِنَا وَ أَهْلِينَا، وَ قُهِرْنَا، أَلاَ إِنَّا نَسْتَنْصِرُ اللَّهَ الْيَوْمَ وَ كُلُّ مُسْلِمٍ.

យើង ﷺ និងមុស្លីមគ្រប់រូបជាសាក្ស៊ីថ្ងៃនេះ! យើង ﷺ ត្រូវគេធ្វើបាប ត្រូវគេបណ្ដេញ ត្រូវគេប្រឆាំងបះបោរ យើង ﷺ ត្រូវគេនិរទេសចេញពីផ្ទះសម្បែងយើង ﷺ ទ្រព្យយើង ﷺ និងគ្រួសារយើង ﷺ ត្រូវគេប្លន់យកពីយើង ﷺ ត្រូវគេបង្ខិតបង្ខំ ។ ថ្ងៃនេះអល់ឡោះហ្ធ៑ ﷻ និងមុស្លីមគ្រប់រូបជួយយើង ﷺ ។"

وَ يَجِيءُ - وَ اللَّهِ - ثَلاَثُ مِائَةٍ وَ بِضْعَةَ عَشَرَ رَجُلاً، فِيهِمْ خَمْسُونَ امْرَأَةً، يَجْتَمِعُونَ بِمَكَّةَ عَلَى غَيْرِ مِيعَادٍ، قُزَعاً كَقُزَعِ الْخَرِيفِ، يَتْبَعُ بَعْضُهُمْ بَعْضاً، وَ هِيَ الْآيَةُ الَّتِي قَالَ اللَّهُ: ﴿أَيْنَ ما تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمُ اللهُ جَمِيعاً إِنَّ اللهَ عَلىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ فَيَقُولُ رَجُلٌ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): أُخْرُجْ مِنْهَا، فَهِيَ الْقَرْيَةُ الظَّالِمُ أَهْلُهَا.

សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ធ៑ ﷻ! នឹងមានបណ្ដាបក្សពួកជាង ٣١٠ ចូលរួមជាមួយ ក្នុងចំណោមបក្សពួក

ទាំងនេះនឹងមានស្ត្រី ៥០ នាក់ ។ ពួកគេនឹងមកជួបជុំគ្នាដោយពុំមានការណាត់ជួបជាមុន ដូចជុំពពក ប្រជុំគ្នានៅលើមេយរដូវវស្សា ជាបន្តបន្ទាប់គ្នា ។ នេះគឺអត្ថន័យរបស់អាយ៉ាស្ទ់ *[២:១៤៨] ទោះបីពួកអ្នក នៅឯណាក៏ដោយ អល់ឡោះហ្ចាន៍នឹងនាំពួកអ្នកទាំងអស់គ្នាមក ។ អល់ឡោះហ្ចាន៍មានសព្វានុភាពលើសព្វ សារពើ ។* បុរសម្នាក់ជាប់សាលោហិតព្រះរាជបុត្ររាជនត្តាعليهم السلامមូហ្ចាំម៉ាដ្ទ់ صلى الله عليه وآله وسلم នឹងថា៖ "ចូរចាកចេញពីស្រុកដែលធ្វើបាបអ្នកស្រុក !"

ثُمَّ يَخْرُجُ مِنْ مَكَّةَ هُوَ وَ مَنْ مَعَهُ الثَّلاَثُ مِائَةٍ وَ بِضْعَةَ عَشَرَ يُبَايِعُونَهُ بَيْنَ الرُّكْنِ وَ الْمَقَامِ، وَ مَعَهُ عَهْدُ نَبِيِّ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ رَايَتُهُ، وَ سِلاَحُهُ، وَ وَزِيرُهُ مَعَهُ،

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ عجل الله فرجك នឹងចាកចេញពីម៉ាក់កាស្ទ់ជាមួយកនព្រះអង្គ عجل الله فرجك ចំនួន ៣១០ នាក់ដែលបានស្បថ ស្ម័គ្រស្មោះនឹងព្រះអង្គ عجل الله فرجك នៅចន្លោះ អាល់-រុកន៍ និង អាល់-ម៉ាក្ចម[អ៊ីបរ៉ហ្ចាីម عليه السلام ក្បែរកាក្ច៉បាស្ទ់] ។ នៅជាមួយព្រះអង្គ عجل الله فرجك មានកិច្ចសន្យារបស់រ៉ស្ទ៉លុលឡោះហ្ចាន៍ صلى الله عليه وآله وسلم ទង់ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم និងអាវុធព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ។ មន្ត្រីព្រះអង្គ عجل الله فرجك នៅជាមួយព្រះអង្គ عجل الله فرجك ។

فَيُنَادِي الْمُنَادِي بِمَكَّةَ بِاسْمِهِ وَ أَمْرِهِ مِنَ السَّمَاءِ،حَتَّى يَسْمَعُهُ أَهْلُ الْأَرْضِ كُلُّهُمْ: اِسْمُهُ اسْمُ نَبِيٍّ، إِنْ أَشْكَلَ عَلَيْكُمْ فَلَمْ يُشْكِلْ عَلَيْكُمْ عَهْدُ نَبِيِّ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ رَايَتُهُ، وَ سِلاَحُهُ، وَ النَّفْسُ الزَّكِيَّةُ مِنْ وُلْدِ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فَإِنْ أَشْكَلَ عَلَيْكُمْ هَذَا فَلاَ يُشْكِلُ عَلَيْكُمُ الصَّوْتُ مِنَ السَّمَاءِ بِاسْمِهِ وَ أَمْرِهِ، وَ إِيَّاكَ وَ شُذَّاذاً مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ، فَإِنَّ لِآلِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ (عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ) رَايَةً، وَ لِغَيْرِهِمْ رَايَاتٍ،

អ្នកប្រកាសនឹងប្រកាសនៅម៉ាក់កាស្ទ់ដោយថ្លែងព្រះនាមព្រះអង្គ عجل الله فرجك និងរឿងព្រះអង្គ عجل الله فرجك ពីលើមេយ ដោយសម្លេងដែលមនុស្សគ្រប់រូបលើផែនដីនឹងឲ ថា៖ "ព្រះនាមរបស់ព្រះអង្គ عجل الله فرجك ដូចព្រះនាមរបស់ព្រះ សាស្តា صلى الله عليه وآله وسلم ។ បើលោកមិនជាក់ក្នុងចិត្តអំពីបណ្តាសញ្ញាទាំងនេះទេ លោកអាចជឿជាក់ក្នុងចិត្តបានអំពី កិច្ចសន្យារបស់ព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله وسلم របស់អល់ឡោះហ្ចាន៍ عز وجل អំពីទង់របស់ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم អំពីអាវុធរបស់ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم អំពីវិញ្ញាណបរិសុទ្ធរបស់បណ្តាព្រះរាជបុត្រ عليهم السلام របស់ហ្ចាសៃន៍ صلوات الله عليه والسلام ។ បើលោកនៅតែមិនជឿជាក់ក្នុងចិត្ត លោកអាចជឿជាក់បានចំពោះការប្រកាសពីលើមេយដែលថ្លែងព្រះនាមព្រះអង្គ عجل الله فرجك និងរឿងព្រះ អង្គ عجل الله فرجك ។ ចូរប្រយ័ត្នការស្ទាក់ស្ទើររឿងព្រះរាជបុត្ររាជនត្តា عليهم السلام របស់មូហ្ចាំម៉ាដ្ទ់ صلى الله عليه وآله وسلم ! ព្រោះព្រះរាជបុត្រ រាជនត្តា عليهم السلام របស់មូហ្ចាំម៉ាដ្ទ់ صلى الله عليه وآله وسلم មានទង់មួយ ឯពួកឯទៀតមានទង់ផ្សេង !"

فَالْزَمِ الْأَرْضَ وَ لاَ تَتْبَعْ مِنْهُمْ رَجُلاً أَبَداً حَتَّى تَرَى رَجُلاً مِنْ وُلْدِ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، مَعَهُ عَهْدُ نَبِيِّ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ رَايَتُهُ وَ سِلاَحُهُ، فَإِنَّ عَهْدَ نَبِيِّ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) صَارَ عِنْدَ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ)، ثُمَّ صَارَ عِنْدَ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ، (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ)، وَ يَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ، فَالْزَمْ هَؤُلاَءِ أَبَداً، وَ إِيَّاكَ وَ مَنْ ذَكَرْتُ لَكَ.

តែចូរលោកនៅស្ងៀម កុំតាមពួកគេណាមួយឡើយ លុះត្រាតែលោកបានយើញបុរសម្នាក់ដែលចេញ មកពីបណ្តាព្រះរាជបុត្រ عليهم السلام របស់អាល់-ហ្ចាសៃន៍ صلوات الله عليه والسلام ដែលក្តាប់ទុកកិច្ចសន្យារបស់ព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله وسلم ទង់ និងអាវុធរបស់ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ព្រោះកិច្ចសន្យារបស់ព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله وسلم របស់អល់ឡោះហ្ចាន៍ عز وجل បានផ្ទេរឲ្យទៅ អ្ចាលី صلوات الله عليه والسلام ហ៊ិន អាល់-ហ្ចាសៃន៍ صلوات الله عليه والسلام បន្ទាប់មកនឹងផ្ទេរឲ្យទៅ មូហ្ចាំម៉ាដ្ទ់ صلوات الله عليه والسلام ហ៊ិន អ្ចាលី صلوات الله عليه والسلام ។ អល់ឡោះហ្ចាន៍ عز وجل ធ្វើអ្វីស្រេចតែលើព្រះអង្គ عز وجل ចង់ ។ ចូរលោកតាមពួកគេ عليهم السلام នេះជានិច្ច ។ ចូរលោកប្រយ័ត្ន រឿងដែលខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام បានប្រាប់លោករួចហើយ ។

فَإِذَا خَرَجَ رَجُلٌ مِنْهُمْ مَعَهُ ثَلاَثُمِائَةٍ وَ بِضْعَةَ عَشَرَ رَجُلاً، وَ مَعَهُ رَايَةُ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، عَامِداً إِلَى الْمَدِينَةِ حَتَّى يَمُرَّ بِالْبَيْدَاءِ حَتَّى يَقُولَ: هَذَا مَكَانُ الْقَوْمِ الَّذِينَ يُخْسَفُ بِهِمْ، وَ هِيَ الْآيَةُ الَّتِي قَالَ اللَّهُ: ﴿أَ فَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ يَخْسِفَ اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لاَ يَشْعُرُونَ * أَوْ يَأْخُذَهُمْ فِي تَقَلُّبِهِمْ فَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ﴾.

ពេលបុរស ម្នាក់ក្នុងចំណោមពួកគេ ងើបឡើង បុរស នោះនឹងមានគ្នា ៣១០ នាក់ ជាមួយទង់រ៉ស៊ូលុលឡោះហ៍ ដោយមានចេតនាទៅកាន់ អាល់-ម៉ាឌីណាស្ល៍ ព្រះអង្គ នឹងឆ្លងកាត់តាម អាល់-បៃដ្ហាអ៍ ។ នៅទីនេះព្រះអង្គ នឹងមានវចនៈថា៖ "ទីនេះឯងដែលដីនឹងស្រូបមនុស្ស" ។ នេះគឺអាយ៉ាស្ល៍ដែលអល់ឡោះហ្ជ៍ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *"[១៦:៤៥] បណ្ដាអ្នកដែលធ្វើផែនការអាក្រក់ជឿជាក់ថាអល់ឡោះហ៍នឹងមិនធ្វើឲ្យដីស្រូបពួកគេទេ ឬទណ្ឌកម្មនឹងមិនពើបពះលើពួកគេទេពីកន្លែងណាមួយដែលពួកគេស្មានមិនដល់ ?" [១៦:៤៦] ឬ[ជឿជាក់ថា]ព្រះអង្គនឹងមិនច្បាមពួកគេទេក្នុងពេលដែលពួកគេកំពុងទៅមកដោយពុំអាចគេចរួច ?"* (تفسير العيّاشي 1: 64/ 117) 2:148

فَإِذَا قَدِمَ الْمَدِينَةَ أَخْرَجَ مُحَمَّدَ بْنَ الشَّجَرِيِّ عَلَى سُنَّةِ يُوسُفَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، ثُمَّ يَأْتِي الْكُوفَةَ فَيُطِيلُ بِهَا الْمَكْثَ مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ يَمْكُثَ حَتَّى يَظْهَرَ عَلَيْهَا، ثُمَّ يَسِيرُ حَتَّى يَأْتِيَ الْعَذْرَاءَ [٣] هُوَ وَ مَنْ مَعَهُ، وَ قَدْ لَحِقَ بِهِ نَاسٌ كَثِيرٌ، وَ السُّفْيَانِيُّ يَوْمَئِذٍ بِوَادِي الرَّمْلَةِ، حَتَّى إِذَا الْتَقَوْا – وَ هُوَ يَوْمُ الْأَبْدَالِ – يَخْرُجُ أُنَاسٌ كَانُوا مَعَ السُّفْيَانِيِّ مِنْ شِيعَةِ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ يَخْرُجُ نَاسٌ كَانُوا مَعَ آلِ مُحَمَّدٍ إِلَى السُّفْيَانِيِّ، فَهُمْ مِنْ شِيعَتِهِ حَتَّى يَلْحَقُوا بِهِمْ، وَ يَخْرُجُ كُلُّ أُنَاسٍ إِلَى رَايَتِهِمْ، وَ هُوَ يَوْمُ الْأَبْدَالِ.

---

[٣] العذراء: هي قرية بغوطة دمشق من إقليم خولان. «معجم البلدان ٤:٩١».

ពេលព្រះអង្គ បានមកដល់ អាល់-ម៉ាឌីណាស្ល៍ ព្រះអង្គ នឹងឲ្យ មូហ៊ាំម៉ាដ៍ ប៊ិន អាល់-ស្ហាយ៉ារី ចេញដោយសម្ងាត់ ដូចណាបីយូស៊ុហ្វ ដែរ ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គ នឹងទៅកាន់ គូហ្វាស្ល៍ នៅទីនោះអស់រយៈពេលស្រេចតែអល់ឡោះហ្ជ៍ មានព្រះបំណង ទាល់តែវាយយកស្រុកនេះបាន ។ បន្ទាប់ពីនោះព្រះអង្គ ទៅកាន់ អាល់-អ៊ុស្រ៉ រ [ភូមិមួយក្បែរខេត្តដ្ហាម៉ាស់] ជាមួយកនព្រះអង្គ ។ មនុស្សច្រើននឹងតាមព្រះអង្គ ។ ក្នុងពេលតែមួយនេះ ស៊ុហ្វយ៉ានីនឹងនៅឯរ៉ម់ឡាស្ល៍ ។ ទ័ពទាំងពីរនឹងប្រឈមមុខគ្នា ។ ពេលនេះហើយដែលគេហៅថាថ្ងៃផ្លាស់ប្ដូរ ពេលដែលស៊ីអ៊ាស្ល៍មួយចំនួនរបស់ព្រះរាជកុលដ្ឋានរ៉ស៊ូលុលឡោះហ៍ នឹងលាលែងពីទ័ពស៊ុហ្វយ៉ានីមកសូមចូលរួមក្នុងទ័ពរបស់អ៊ីមុាំ អាល់-ម៉ាស្ទ៍ឌី ។ បណ្ដាអ្នកស្រឡាញ់ទ័ពស៊ុហ្វយ៉ានីនឹងលាលែងពីទ័ពរបស់ អ៊ីមុាំ អាល់-ម៉ាស្ទ៍ឌី ទៅចុះចូលជាមួយទ័ពស៊ុហ្វយ៉ានី ។ ថ្ងៃនោះម្នាក់ៗនឹងតាមទង់របស់គេរៀងៗខ្លួន ។ នោះគឺថ្ងៃផ្លាស់ប្ដូរ ។

قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): وَ يُقْتَلُ يَوْمَئِذٍ السُّفْيَانِيُّ وَ مَنْ مَعَهُ حَتَّى لاَ يُتْرَكُ مِنْهُمْ مُخْبِرٌ، وَ الْخَائِبُ يَوْمَئِذٍ مَنْ خَابَ مِنْ غَنِيمَةِ بَنِي كَلْبٍ،

អាមីរុល មុមីនីន មានវចនៈអំពីថ្ងៃនោះថា៖ "ថ្ងៃនោះស៊ុហ្វយ៉ានីនិងជនទាំងអស់ដែលតាមគេនឹងត្រូវសម្លាប់គ្មានសល់ម្នាក់ សូម្បីតែអ្នករាយការណ៍របស់ពួកគេក៏គ្មានសល់ ។ បុគ្គលបរាជ័យគឺបុគ្គលដែលត្រូវទ្រព្យរបស់ "បនឆ្កែ (បុគ្គលប្លន់អំណាច)" បោកប្រាស់ (ពោលគឺបណ្ដាជនបរាជ័យពិតប្រាកដគឺបណ្ដាជនដែលមិនបាននៅក្នុងទ័ពរបស់អ៊ីមុាំអាល់-ម៉ាស្ទ៍ឌី ថ្ងៃនោះ) ។

ثُمَّ يُقْبِلُ إِلَى الْكُوفَةِ فَيَكُونُ مَنْزِلُهُ بِهَا، فَلاَ يَتْرُكُ عَبْداً مُسْلِماً إِلاَّ اشْتَرَاهُ وَ أَعْتَقَهُ، وَ لاَ غَارِماً إِلاَّ قَضَى دَيْنَهُ، وَ لاَ مَظْلِمَةً لِأَحَدٍ مِنَ

النَّاسِ إِلاَّ رَدَّهَا، وَ لاَ يُقْتَلُ مِنْهُ عَبْدٌ إِلاَّ أَدَّى ثَمَنَهُ، دِيَةً مُسَلَّمَةً إِلَى أَهْلِهِ [٤]، وَ لاَ يُقْتَلُ قَتِيلٌ إِلاَّ قَضَى عَنْهُ دَيْنَهُ، وَ أَلْحَقَ عِيَالَهُ فِي الْعَطَاءِ، حَتَّى يَمْلَأَ الْأَرْضَ قِسْطاً وَ عَدْلاً، كَمَا مُلِئَتْ ظُلْماً وَ جَوْراً وَ عُدْوَاناً.

---

[٤] في المصدر: أهلها.

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ﷻ នឹងត្រឡប់ទៅឯគូហ្វាស៊ុ៌រិញ ព្រះអង្គ ﷻ នឹងស្នាក់នោះទីនោះ ។ ព្រះអង្គ ﷺ នឹងដោះលែងទាស:មុស្លីមគ្រប់រូបឲ្យមានសេរីភាព នឹងសងបំណុលឲ្យមុស្លីមគ្រប់រូប នឹងប្រគល់សិទ្ធិរបស់បណ្តាមុស្លីមឲ្យទៅពួកគេវិញ (ពោលគឺរំដោះបណ្តាមុស្លីមឲ្យរួចផុតពីអំពើសង្កត់សង្កិន) ។ ព្រះអង្គ ﷺ នឹងសងបំណុលឈាមឲ្យទៅក្រុមគ្រួសាររបស់បណ្តាអ្នកណាដែលព្រះអង្គ ﷺ បានសម្លាប់ ហើយព្រះអង្គ ﷺ នឹងសងបំណុលឲ្យទៅបណ្តាជនណាដែលត្រូវសម្លាប់ក្នុងទ័ពរបស់ព្រះអង្គ ﷺ ដោយការទូទាត់សងក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេ ។ ព្រះអង្គ ﷺ នឹងបំពេញផែនដីដោយសមធម៌និងយុត្តិធម៌ ដូចដែលវាបានពេញទៅដោយអំពើសង្កត់សង្កិននិងអំពើសាហាវយង់ឃ្នង ។

وَ يَسْكُنُ هُوَ وَ أَهْلُ بَيْتِهِ الرُّحْبَةَ [٥]، وَ الرُّحْبَةُ إِنَّمَا كَانَتْ مَسْكَنَ نُوحٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، وَ هِيَ أَرْضٌ طَيِّبَةٌ، وَ لاَ يَسْكُنُ الرَّجُلُ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ) وَ لاَ يُقْتَلُ إِلاَّ بِأَرْضٍ طَيِّبَةٍ زَاكِيَةٍ، فَهُمُ الْأَوْصِيَاءُ الطَّيِّبُونَ». (البرهان في تفسير القرآن - الجزء: ١ الصفحة: ٣٥٠ الحديث: ٩٩/ ٦٩٤، تفسير العيّاشي - الجزء: ١ الصفحة: ٦٤ الحديث : ١١٧)**

---

[٥] الرّحبة: تطلق على عدّة أماكن، منها: قرية بحذاء القادسية على مرحلة من الكوفة، و قرية قريبة من صنعاء اليمن، و ناحية بين المدينة و الشام قريبة من وادي القرى. «معجم البلدان ٣:٣٣».

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ﷺ និងក្រុមគ្រួសារព្រះអង្គ ﷺ នឹងទៅកាន់រុះហ្ស៊ីបះហ្ស៊ី ភូមិមួយនៅឯខាងត្បូងនៃស្រុកណាយ៉ាហ្ស៊ូ ដែលណាប៊ីនុះហ្ស៊ី (عليه السلام) ធ្លាប់រស់នៅ ។ រុះហ្ស៊ីបះហ្ស៊ីជាទឹកដីមួយដែលប្រកបដោយសិរីសួស្តី ។ ដែនដីណាមួយដែលមានក្រុមគ្រួសាររបស់រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ ធ្លាប់នៅ ឬធ្លាប់បូជាជីវិត ដែនដីនោះជាដែនដីដែលប្រកបដោយសិរីសួស្តី ។ ពិតណាស់ អាស៊ូលុល-បៃត៑ (عليهم السلام) ជាបណ្តាអ្នកស្នងបរិសុទ្ធ ។" (تفسير العيّاشي 1: 64/ 117)

***

١٦.٤٥.٤٧.٢ الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ عُمَرَ، عَمَّنْ سَمِعَ أَبَا جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) يَقُولُ: «إِنَّ عَهْدَ نَبِيِّ اللَّهِ صَارَ عِنْدَ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، ثُمَّ صَارَ عِنْدَ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، ثُمَّ يَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ، فَالْزَمْ هَؤُلاَءِ، فَإِذَا خَرَجَ رَجُلٌ مِنْهُمْ مَعَهُ ثَلاَثُمِائَةِ رَجُلٍ، وَ مَعَهُ رَايَةُ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، عَامِداً إِلَى الْمَدِينَةِ حَتَّى يَمُرَّ بِالْبَيْدَاءِ فَيَقُولَ: هَذَا مَكَانُ الْقَوْمِ الَّذِينَ خُسِفَ بِهِمْ، وَ هِيَ الْآيَةُ الَّتِي قَالَ اللَّهُ: ''أَ فَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ يَخْسِفَ اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لاٰ يَشْعُرُونَ * أَوْ يَأْخُذَهُمْ فِي تَقَلُّبِهِمْ فَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ''». (تفسير العيّاشي اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٦١ حَدِيث : ٣٤ ، البرهان في تفسير القرآن اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٢٩ حَدِيث ٩٩ /٦٠٥٢)**

16.45.47.2 អាល់-អ៊ែយ៉ាស៊ី [បានតំណាល]តមកពី អ៊ីបរ៉ហ៊ីម ប៊ិន អ៊ូ ម៉ារ តមកពីបុរសម្នាក់ដែលបានឮ អាប៊ូ យ៉ាកុ ហ្ជាវ ﷺ មានវចន:ថា៖ "កិច្ចសន្យារបស់ព្រះសាស្តា ﷺ របស់អល់ឡោះ ﷻ បានមកឯ អ៊ីលី ﷺ ប៊ិន អាល់-ហ្ស៊ីសែន ﷺ ហើយបានមកឯ មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ប៊ិន អ៊ីលី ﷺ បន្ទាប់មកអល់ឡោះ ﷻ នឹងធ្វើអ្វីស្រេចតែលើព្រះអង្គ ﷻ ។ គេនឹងសន្យាថាបុរស ﷺ ម្នាក់មកជាមួយរេហ៍ពល ៣០០ នាក់ ។

បុរសصلوات الله عليه والسلامនោះនឹងកាន់ទង់របស់រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីصلى الله عليه وآله وسلم ។ បុរសصلوات الله عليه والسلامនោះនឹងទៅកាន់ស្រុក អាល់-បៃដ្ធាអ៊ុ ដោយចេតនាហើយនឹងមានវចនៈថា៖ "កន្លែងនេះឯងដែលមនុស្សត្រូវដីស្រូប ។ នេះគឺអាយ៉ាស៊ុំដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីវជ្ជ៉ាមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[១៦:៤៥] បណ្ដាអ្នកដែលធ្វើផែនការអាក្រក់ជឿជាក់ថាអល់ឡោះហ្ស៊ីនឹងមិនធ្វើឲ្យដីស្រូបពួកគេទេ ឬទណ្ឌកម្មនឹងមិនពើបពះលើពួកគេទេពីកន្លែងណាមួយដែលពួកគេស្មានមិនដល់ ? [១៦:៤៦] ឬព្រះអង្គនឹងមិនចាកមពួកគេទេក្នុងពេលដែលពួកគេកំពុងទៅមកដោយពុំអាចគេចរួច ?"* (تفسير العيّاشي 2: 261/ 34)

***

١٦.٤٥.٤٧.٣ عَنِ ابْنِ سِنَانٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) سُئِلَ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى: ''أَ فَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ يَخْسِفَ اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ''، قَالَ: «هُمْ أَعْدَاءُ اللَّهِ، وَ هُمْ يُمْسَخُونَ وَ يُقْذَفُونَ وَ يَسِيحُونَ فِي الْأَرْضِ». (تفسير العيّاشي اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٦١ حَدِيث : ٣٥ ، البرهان في تفسير القرآن اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٢٩ حَدِيث ٩٩ /٦٠٥٣)**

16.45.47.3 អ៊ីបនូ ស៊ីណាន [បានតំណាល]តមកពី អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីصلوات الله عليه والسلام កាលគេបានសួរព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីតាឡា *[១៦:៤៥] បណ្ដាអ្នកដែលធ្វើផែនការអាក្រក់ជឿជាក់ថាអល់ឡោះហ្ស៊ីនឹងមិនធ្វើឲ្យដីស្រូបពួកគេទេ ។* ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "ពួកគេជាសត្រូវរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវជ្ជ៉ា ។ ពួកគេនឹងត្រូវប្រែរូបរាង នឹងត្រូវគ្រវាត់ចោល ហើយនឹងត្រូវកប់ខ្លួនក្នុងដី ។"
(تفسير العيّاشي 2: 261/ 35)

***

١٦.٤٥.٤٧.٤ حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى وَ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ جَمِيعاً عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ غَالِبٍ الْأَسَدِيِّ عَنْ أَبِيهِ عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ قَالَ كَانَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ (عليه السلام) يَعِظُ النَّاسَ وَ يُزَهِّدُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَ يُرَغِّبُهُمْ فِي أَعْمَالِ الْآخِرَةِ بِهَذَا الْكَلَامِ فِي كُلِّ جُمُعَةٍ فِي مَسْجِدِ رَسُولِ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله) وَ حُفِظَ عَنْهُ وَ كُتِبَ

16.45.47.4 មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន យ៉ាស្ដ៍យ៉ាបានតំណាលប្រាប់ខ្ញុំតមកពី [...] សាអ៊ីដ្ធ ប៊ិន អាល់-មូសៃយ៉ាប់ ដែលបានតំណាលថា អ៊ីលីصلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អាល់-ហ្ហ៊ូសៃន៍صلوات الله عليه والسلام រមែងដាស់តឿនមនុស្សឲ្យកាន់វត្តប្រតិបត្តិ តឹងរ៉ឹងក្នុងលោកនេះ ឲ្យមនុស្សទេរទៅរកទង្វើដើម្បីលោកមុខដោយសម្ដីនេះ រៀងរាល់ថ្ងៃសុក្រនៅក្នុងម៉ាស់ជ្ធិដ្ធរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីصلى الله عليه وآله وسلم ដែលគេបានកត់ត្រាទុកនិងរក្សាទុក គឺ៖

وَ أَشْعِرُوا قُلُوبَكُمْ خَوْفَ اللَّهِ وَ تَذَكَّرُوا مَا قَدْ وَعَدَكُمُ اللَّهُ فِي مَرْجِعُكُمْ إِلَيْهِ مِنْ حُسْنِ ثَوَابِهِ كَمَا قَدْ خَوَّفَكُمْ مِنْ شَدِيدِ الْعِقَابِ فَإِنَّهُ مَنْ خَافَ شَيْئاً حَذِرَهُ وَ مَنْ حَذِرَ شَيْئاً تَرَكَهُ وَ لَا تَكُونُوا مِنَ الْغَافِلِينَ الْمَائِلِينَ إِلَى زَهْرَةِ الدُّنْيَا الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ فَإِنَّ اللَّهَ يَقُولُ فِي مُحْكَمِ كِتَابِهِ ''أَ فَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ يَخْسِفَ اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذابُ مِنْ حَيْثُ لا يَشْعُرُونَ ، أَوْ يَأْخُذَهُمْ فِي تَقَلُّبِهِمْ فَما هُمْ بِمُعْجِزِينَ أَوْ يَأْخُذَهُمْ عَلى تَخَوُّفٍ''

អស់លោកត្រូវធ្វើឲ្យចិត្ដអស់លោកនឹកខ្លាចអល់ឡោះហ្ស៊ីវជ្ជ៉ា ចូរនឹកឃើញអ្វីដែលព្រះអង្គវជ្ជ៉ាបានសន្យាឲ្យអស់លោកពាក់ព័ន្ធនឹងការវិលត្រឡប់ទៅរកព្រះអង្គវជ្ជ៉ាវិញ ដែលជាការតបស្ដងល្អមួយពីព្រះអង្គវជ្ជ៉ា ឲ្យដូចអស់លោកខ្លាចទណ្ឌកម្មអាក្រក់ដែរ ព្រោះអ្នកណាខ្លាចប្រការនីមួយ អ្នកនោះនឹងប្រយ័ត្នខ្លួនអំពីប្រការនោះ អ្នកណាប្រយ័ត្នខ្លួនអំពីប្រការនីមួយ អ្នកនោះចៀសវាងប្រការនោះ ។ ចូរអស់លោកកុំក្លាយទៅជាអ្នកគ្មានការចាប់ភ្ជឹក គឺអ្នកស្រឡាញ់លម្អរបស់លោករបស់ជនទាំងនោះដែលប្រឌិតឡើងនូវ

ប្រការអាក្រក់ ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្គ៌ﷻមានព្រះបន្ទូលនៅក្នុងព្រះគម្ពីរផ្ដាច់ព្រ័ត្ររបស់ព្រះអង្គﷻថា៖ *[១៦:៤៥] បណ្ដាអ្នកដែលធ្វើផែនការអាក្រក់ជឿជាក់ថាអល់ឡោះហ្គ៌នឹងមិនធ្វើឲ្យដីស្រូបពួកគេទេ ឬ ទណ្ឌកម្មនឹងមិនពើបពះលើពួកគេទេពីកន្លែងណាមួយដែលពួកគេស្មានមិនដល់ ? [១៦:៤៦] ឬព្រះអង្គនឹងមិនចាប់ពួកគេទេក្នុងពេលដែលពួកគេកំពុងទៅមកដោយពុំអាចគេចរួច ? [១៦:៤៧] ឬព្រះអង្គនឹងមិនចាប់ពួកគេទេពេលពួកគេកំពុងវិនាសអន្តរាយ ?*

فَاحْذَرُوا مَا حَذَّرَكُمُ اللَّهُ بِمَا فَعَلَ بِالظَّلَمَةِ فِي كِتَابِهِ وَ لَا تَأْمَنُوا أَنْ يُنْزِلَ بِكُمْ بَعْضَ مَا تَوَاعَدَ بِهِ الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ فِي الْكِتَابِ وَ اللَّهِ لَقَدْ وَعَظَكُمُ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ بِغَيْرِكُمْ فَإِنَّ السَّعِيدَ مَنْ وُعِظَ بِغَيْرِهِ. (الكافي الجزء : ٨ صفحة : ٢ حَدِيث : ٢٩)

ដូច្នេះចូរអស់លោកប្រយ័ត្នខ្លួនអំពីអ្វីដែលអល់ឡោះហ្គ៌ﷻបានដាស់តឿនអស់លោក គឺប្រយ័ត្នប្រការដែលព្រះអង្គﷻបានប្រព្រឹត្តចំពោះពួកទុច្ចរិតនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គﷻ ហើយចូរអស់លោកកុំមានអារម្មណ៍ថារួចផុតពីអ្វីដែលព្រះអង្គﷻបានសន្យាជាមួយពួកទុច្ចរិតនៅក្នុងព្រះគម្ពីរនោះ ។ សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្គ៌ﷻ អល់ឡោះហ្គ៌ﷻបានដាស់តឿនអស់លោកនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គﷻតាមរយៈមនុស្សឯទៀត ។ ដូច្នេះអ្នកណាយកមេរៀនពីការដាស់តឿនដែលគេបានដាស់តឿនមនុស្សឯទៀតនោះ អ្នកនោះប្រកបដោយសុភមង្គល ។" (អាល់-កាហ្ស៊ី ហ្ស៊ីឌីស 14477 ឬ 29 /72 :8 الكافي)

أَوَ لَمْ يَرَوْا۟ إِلَىٰ مَا خَلَقَ ٱللَّهُ مِن شَىْءٍ يَتَفَيَّؤُا۟ ظِلَٰلُهُۥ عَنِ ٱلْيَمِينِ وَٱلشَّمَآئِلِ سُجَّدًا لِّلَّهِ وَهُمْ دَٰخِرُونَ ﴿٤٨﴾

៤៨. ពួកគេពុំបានឃើញទេ សព្វសារពើដែលអល់ឡោះហ្គ៌បានបង្កើតមកនោះ ? ស្រមោលវាទន់ទេរ ទៅស្ដាំទៅឆ្វេង [ក្នុងឥរិយាបទ]ក្រាបថ្វាយបង្គំអល់ឡោះហ្គ៌ដោយដាក់ខ្លួន ?

وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ مِن دَآبَّةٍ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٤٩﴾

៤៩. សព្វសារពើនៅលើមេឃ សព្វសារពើនៅលើដី បណ្ដាសត្វមានជីវិត បណ្ដាទេវតា រមែងក្រាបថ្វាយបង្គំអល់ឡោះហ្គ៌ដោយពុំមានឫកឆ្មើងក្រអឺតឡើយ ។

يَخَافُونَ رَبَّهُم مِّن فَوْقِهِمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ۩ ﴿٥٠﴾

៥០. ពួកគេខ្លាច [ដោយគារវភ័ក្ដិ] ព្រះម្ចាស់ពួកគេ [ដែលជាម្ចាស់ជីវិតពួកគេ] ដែលនៅលើពួកគេ ។ ពួកគេប្រតិបត្តិតាមបញ្ជាដែលគេដាក់មកលើពួកគេ ។

۞وَقَالَ ٱللَّهُ لَا تَتَّخِذُوٓا۟ إِلَٰهَيْنِ ٱثْنَيْنِ ۖ إِنَّمَا هُوَ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ فَإِيَّٰىَ فَٱرْهَبُونِ ﴿٥١﴾

៥១. អល់ឡោះហ្គ៌មានតម្រាស់ថា៖ "ចូរពួកអ្នកកុំយកព្រះពីរឡើយ ។ ព្រះអង្គជាព្រះតែមួយ ។ ដូច្នេះមានតែអញមួយទេដែលពួកអ្នកត្រូវខ្លាចក្រែង[ដោយគារវភ័ក្ដិ] ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៤៨-៥១

١٦.٤٨.٥١.١ الطَّبْرِسِيُّ فِي (الْإِحْتِجَاجِ): قَالَ: سُئِلَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قِيلَ لَهُ: وَ لِمَ لاَ يَجُوزُ أَنْ يَكُونَ صَانِعُ الْعَالَمِ أَكْثَرَ مِنْ وَاحِدٍ؟ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «لاَ يَخْلُو قَوْلُكَ أَنَّهُمَا اثْنَانِ مِنْ أَنْ يَكُونَا قَدِيمَيْنِ قَوِيَّيْنِ أَوْ يَكُونَا ضَعِيفَيْنِ، أَوْ يَكُونَ أَحَدُهُمَا قَوِيّاً وَ الْآخَرُ ضَعِيفاً، فَإِنْ كَانَا قَوِيَّيْنِ، فَلِمَ لاَ يَدْفَعُ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا صَاحِبَهُ وَ يَتَفَرَّدُ بِالرُّبُوبِيَّةِ؟ وَ إِنْ زَعَمْتَ أَنَّ أَحَدَهُمَا قَوِيٌّ وَ الْآخَرَ ضَعِيفٌ ثَبَتَ أَنَّهُ وَاحِدٌ كَمَا تَقُولُ لِلْعَجْزِ الظَّاهِرِ فِي الثَّانِي، وَ إِنْ قُلْتَ: إِنَّهُمَا اثْنَانِ لَمْ يَخْلُ مِنْ أَنْ يَكُونَا مُتَّفِقَيْنِ مِنْ كُلِّ جِهَةٍ أَوْ مُفْتَرِقَيْنِ مِنْ كُلِّ جِهَةٍ، فَلَمَّا رَأَيْنَا الْخَلْقَ مُنْتَظِماً، وَ الْفَلَكَ جَارِياً، وَ اخْتِلاَفَ اللَّيْلِ وَ النَّهَارِ وَ الشَّمْسِ وَ الْقَمَرِ، دَلَّ ذَلِكَ عَلَى صِحَّةِ الْأَمْرِ وَ التَّدْبِيرِ وَ ائْتِلاَفِ الْأُمُورِ، وَ أَنَّ الْمُدَبِّرَ وَاحِدٌ». (الإحتجاج الْجُزْء: ١ صَفْحَة : ٣٣٣ ، البرهان في تفسير القرآن الْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٣٠ حَدِيث ٩٩ /٦٠٥٧)**

16.48.51.1 អាល់-ត៏្តបារស៊ី បានតំណាលនៅក្នុង[សាត្រា] អាល់-អ៊ិះហ៊្ទីយ៉ាច់ ថាគេបានសួរ អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ៍ﷺ ថា៖ "ហេតុអ្វីមិនអាចមានអ្នកបង្កើតភពផែនចក្រវាលពីរនាក់ ?" អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ៍ﷺ មានវចនៈថា៖ "សម្ដីលោកបង្កប់អត្ថន័យថាមានពីរនាក់ ម្នាក់ចាស់ជាងគេ ហើយខ្លាំងជាងគេ ឬខ្សោយជាងគេ ។ ឬម្នាក់ខ្លាំងជាងគេ ឯម្នាក់ទៀតខ្សោយ ។ ពីព្រោះ បើទាំងពីរនាក់ខ្លាំង ហេតុអ្វីម្នាក់មិនវាយច្រានម្នាក់ទៀត ដើម្បីទៅជាម្ចាស់តែម្នាក់ឯង ? បើលោកអះអាងថាម្នាក់ខ្លាំង ឯម្នាក់ទៀតខ្សោយនោះ បានសេចក្ដីថាមានតែម្នាក់ទេ ឯអ្នកម្នាក់ទៀតមិនគ្រប់លក្ខណៈទេ ។ បើលោកថាទាំងពីរនាក់គាប់ជួនគ្នាគ្រប់វិស័យ ឬខុសគ្នាគ្រប់វិស័យ ពេលយើងឃើញសព្វសារពើដែលត្រូវបានរៀបចំនោះ ឃើញផ្កាយអណ្ដែតទៅវិថីរបស់វា ឃើញការផ្លាស់ប្ដូរយប់ថ្ងៃ ដួងចន្ទនិងដួងអាទិត្យ នេះបញ្ជាក់ឲ្យដឹងថាមានសណ្ដាប់ធ្នាប់និងមានការរៀបចំត្រឹមត្រូវ រឿងទាំងឡាយចុះសម្រុងគ្នា គឺមានតែមេគំនិតមួយទេ ។" (الاحتجاج: 333)

***

١٦.٤٨.٥١.٢ الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) يَقُولُ: «"لاَ تَتَّخِذُوا إِلٰهَيْنِ اثْنَيْنِ إِنَّمَا هُوَ إِلٰهٌ وٰاحِدٌ" يَعْنِي بِذَلِكَ وَ لاَ تَتَّخِذُوا إِمَامَيْنِ إِنَّمَا هُوَ إِمَامٌ وَاحِدٌ». (تفسير العيّاشيّ الْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٦١ حَدِيث : ٣٦ ، البرهان في تفسير القرآن الْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٣٠ حَدِيث ٩٩ /٦٠٥٨)**

16.48.51.2 អាល់-អ៊ែយ៉ាស៊្លី [បានតំណាល]តមកពី អាប៊ូ បាស្ស៊ៀរ ដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានឮ អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ៍ﷺ មានវចនៈថា៖ *"[១៦:៥១] ចូរពួកអ្នកកុំយកព្រះពីរឡើយ ព្រះអង្គជាព្រះតែមួយ* មានន័យថាចូរកុំយកអ៊ីម៉ាំពីរ (តែម្ដង) អ៊ីម៉ាំﷺ នោះគឺអ៊ីម៉ាំﷺ មួយទេ ។" (تفسير العياشي 2: 261/ 36)

وَلَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَلَهُ ٱلدِّينُ وَاصِبًاۚ أَفَغَيۡرَ ٱللَّهِ تَتَّقُونَ ﴿٥٢﴾

៥២. សព្វសារពើនៅលើមេឃនិងដីជាកម្មសិទ្ធិរបស់ព្រះអង្គ ។ ព្រះសាសនាជានិច្ចនិរន្តរ៍ (សក្ការ ការស្ដាប់បង្គាប់ ភក្ដីភាព) ជាកម្មសិទ្ធិរបស់ព្រះអង្គ ។ ពួកអ្នកនឹងខ្លាចក្រែងអ្នកផ្សេងពីអល់ឡោះហ៍ឬ ?

وَمَا بِكُم مِّن نِّعۡمَةٖ فَمِنَ ٱللَّهِۖ ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ ٱلضُّرُّ فَإِلَيۡهِ تَجۡـَٔرُونَ ﴿٥٣﴾

៥៣. អ្វីៗដែលល្អប្រពៃដែលពួកអ្នកទទួលបាននោះ វាមកពីអល់ឡោះហ៍ ។ ពេលសេចក្ដីអាក្រក់ពើបពះលើពួកអ្នក ពួកអ្នកត្រូវបួងសួងព្រះអង្គសូមជំនួយ ។

ثُمَّ إِذَا كَشَفَ ٱلضُّرَّ عَنكُمۡ إِذَا فَرِيقٞ مِّنكُم بِرَبِّهِمۡ يُشۡرِكُونَ ٥٤

៥៤. បន្ទាប់មក ពេលព្រះអង្គបានកម្ចាត់សេចក្ដីអាក្រក់ចេញពីពួកអ្នកអស់ហើយ ពួកអ្នកមួយចំនួនយកអ្វីផ្សេងមកចូលរួមហ៊ានហាយជាមួយព្រះម្ចាស់ខ្លួន ។

لِيَكۡفُرُواْ بِمَآ ءَاتَيۡنَٰهُمۡۚ فَتَمَتَّعُواْ فَسَوۡفَ تَعۡلَمُونَ ٥٥

៥៥. និរគុណអំពីអ្វីៗដែលយើងបានប្រទានឲ្យពួកគេ ។ ចូរពួកអ្នកត្រេកត្រអាលបន្ដិចសិនចុះ បន្ដិចទៀតពួកអ្នកនឹងដឹង ។

وَيَجۡعَلُونَ لِمَا لَا يَعۡلَمُونَ نَصِيبٗا مِّمَّا رَزَقۡنَٰهُمۡۗ تَٱللَّهِ لَتُسۡـَٔلُنَّ عَمَّا كُنتُمۡ تَفۡتَرُونَ ٥٦

៥៦. ពួកគេបរិច្ចាគមួយចំណែកនៃអ្វីដែលយើងបានប្រទានឲ្យពួកគេ ទៅលើអ្វីដែលពួកគេមិនដឹងមិនស្គាល់ ។ សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ន៑ ពួកអ្នកនឹងត្រូវសាកសួរអំពីអ្វីដែលពួកអ្នកបានប្រឌិតឡើងនោះ ។

وَيَجۡعَلُونَ لِلَّهِ ٱلۡبَنَٰتِ سُبۡحَٰنَهُۥ وَلَهُم مَّا يَشۡتَهُونَ ٥٧

៥៧. ពួកគេកំណត់ឲ្យអល់ឡោះហ្ន៑នូវបណ្ដាបុត្រី ។ អល់ឡោះហ្ន៑ទ្រង់មហារុងរឿងហួសវិស័យ ។ ឯពួកគេវិញកំណត់ឲ្យខ្លួនឯងនូវអ្វីៗស្រេចតែខ្លួនចង់បាន ។

وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِٱلۡأُنثَىٰ ظَلَّ وَجۡهُهُۥ مُسۡوَدّٗا وَهُوَ كَظِيمٞ ٥٨

៥៨. ពេលគេប្រាប់ដំណឹងដល់ពួកគេណាម្នាក់ថាគេមានកូនស្រី (គេទើបនឹងបានកូនស្រី) មុខអ្នកនោះទៅជាខ្មៅ ក្រេវក្រោធក្នុងចិត្ត ។

يَتَوَٰرَىٰ مِنَ ٱلۡقَوۡمِ مِن سُوٓءِ مَا بُشِّرَ بِهِۦٓۚ أَيُمۡسِكُهُۥ عَلَىٰ هُونٍ أَمۡ يَدُسُّهُۥ فِي ٱلتُّرَابِۗ أَلَا سَآءَ مَا يَحۡكُمُونَ ٥٩

៥៩. គេគេចមុខពីមនុស្សម្នាដោយសារតែអកុសលដែលគេបានទទួលដំណឹងនោះ ។ [គេគិតក្នុងចិត្ត ថា] តើគេនឹងទុកកូននោះទាំងអាម៉ាស់មុខ ឬនឹងកប់វាចោលក្នុងដី ? ការវិនិច្ឆ័យរបស់ពួកគេអាក្រក់ណាស់ ។

لِلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ مَثَلُ ٱلسَّوۡءِۖ وَلِلَّهِ ٱلۡمَثَلُ ٱلۡأَعۡلَىٰۚ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ٦٠

៦០. បណ្ដាអ្នកដែលពុំជឿថាមានលោកមុខទេនោះជាគំរូអប្រិយ ។ [រីឯបណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាដឹងច្បាស់ ថា]គំរូឧត្ដុង្គឧត្ដមបំផុតជារបស់អល់ឡោះហ្ន៑ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះអង្គជាព្រះមុនិរាជ ។

وَلَوۡ يُؤَاخِذُ ٱللَّهُ ٱلنَّاسَ بِظُلۡمِهِم مَّا تَرَكَ عَلَيۡهَا مِن دَآبَّةٖ وَلَٰكِن يُؤَخِّرُهُمۡ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗىۖ فَإِذَا جَآءَ أَجَلُهُمۡ لَا يَسۡتَـٔۡخِرُونَ سَاعَةٗ وَلَا يَسۡتَقۡدِمُونَ ٦١

៦១. បើអល់ឡោះហ្ន៑ចាម (គឺផ្ដន្ទាទោស) មនុស្សដែលប្រព្រឹត្ដអាក្រក់[ភ្លាមៗ] ប្រាកដជាព្រះអង្គនឹងមិនបណ្ដោយឲ្យសត្វលោកណាមួយ[ដែលប្រព្រឹត្ដអំពើអាក្រក់]សេសសល់នៅលើផែនដីឡើយ ។ តែ

ព្រះអង្គទុកពេលឲ្យពួកគេដរាបដល់កាលកំណត់ ។ លុះដល់កាលកំណត់នោះពួកគេមិនអាចពន្យារពេលបានមួយម៉ោងឬអាចបង្ខំកាលកំណត់នោះបានឡើយ ។

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَ ۚ وَتَصِفُ أَلْسِنَتُهُمُ ٱلْكَذِبَ أَنَّ لَهُمُ ٱلْحُسْنَىٰ ۚ لَا جَرَمَ أَنَّ لَهُمُ ٱلنَّارَ وَأَنَّهُم مُّفْرَطُونَ ﴿٦٢﴾

៦២. ពួកគេកំណត់ឲ្យអល់ឡោះហ៊ានូវអ្វីដែលពួកគេស្អប់ខ្ពើម ។ អណ្តាតពួកគេនិយាយមុសាថាពួកគេនឹងបានអ្វីដែលប្រសើរបំផុត ។ ពួកគេប្រាកដនឹងបានភ្លើងនរកជាមិនខាន (ជាលទ្ធផលនៃទង្វើអាក្រក់របស់ពួកគេ) ពួកគេនឹងត្រូវទុកចោល[នៅក្នុងភ្លើងនរកនោះ] ។

تَٱللَّهِ لَقَدْ أَرْسَلْنَآ إِلَىٰٓ أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ فَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ أَعْمَٰلَهُمْ فَهُوَ وَلِيُّهُمُ ٱلْيَوْمَ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾

៦៣. សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ៊ា [ម្ចាលសាស្តា] យើងបានចាត់បញ្ជូន[បណ្តាព្រះសាសនៈទូត]ទៅកាន់សហគមន៍នានាកាលពីមុនអ្នក ។ តែស្ទ្រ៊ីតុ្ជនបានធ្វើឲ្យពួកគេស្រឡាញ់ទង្វើរបស់ខ្លួន (គឺពួកប្រព្រឹត្តិខុស) ដូច្នេះវាជាចៅហ្វាយពួកគេថ្ងៃនេះ ។ ពួកគេនឹងរងទណ្ឌកម្មឈឺចាប់ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៥២-៦៣

١٦.٥٢.٦٣.١ اَلْعَيَّاشِيُّ: عَنْ سَمَاعَةَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اَللَّهِ: ''وَ لَهُ اَلدِّينُ وٰاصِباً''. قَالَ: «وَاجِباً». (تفسير العيّاشيّ اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٦٢ حَدِيث : ٣٧ ، البرهان في تفسير القرآن اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٣١ حَدِيث ٩٩ /٦٠٥٩)**

16.52.63.1 អាល់-អ៊ៃយ៉ាស្ស៊ី [បានតំណាល]តមកពី សាម៉ាអ៊ុ៌ស៊ុ ដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូអ៊ុ០ប ឌុ្ល០ឡោះហ៊ា០អំពីព្រះបន្ទូ០ល០ឡោះ០ហ៊ា០ ﷻ *[១៦:៥២] ព្រះសាសនាជានិច្ចនិរន្តរ៍ជាកម្មសិទ្ធិ០ របស់ព្រះ០អ្ង ។* ០ព្រ០ះ០ង្ក០ﷺ០ម០ន០ វ០ច០ន:ថា០ " កា០ត០ព្ធ០ កិ០ច្ច ។" (تفسير العيّاشي 2: 262/ 37)

***

١٦.٥٢.٦٣.٢ اِبْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِمْرَانَ اَلدَّقَّاقُ (رَحِمَهُ اَللَّهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ اَلْكُوفِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ إِسْمَاعِيلَ اَلْبَرْمَكِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا اَلْحُسَيْنُ بْنُ اَلْحَسَنِ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ حَنَانِ بْنِ سَدِيرٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) عَنِ اَلْعَرْشِ وَ اَلْكُرْسِيِّ – وَ ذَكَرَ اَلْحَدِيثَ – إِلَى أَنْ قَالَ: ''وَ لِلَّهِ اَلْمَثَلُ اَلْأَعْلىٰ'' اَلَّذِي لاَ يُشْبِهُهُ شَيْءٌ، وَ لاَ يُوصَفُ، وَ لاَ يُتَوَهَّمُ، فَذَلِكَ اَلْمَثَلُ اَلْأَعْلَى. (التوحيد اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ٣٢١ حَدِيث : ١ ، البرهان في تفسير القرآن اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٣١ حَدِيث ٩٩ /٦٠٦٢)**

16.52.63.2 អ៊ីបន ប៊ាបាវ៉ៃ០ហ៊ា០ បានថ្លែ០ងថា [...] ហ្ជ០ណាន់ ប៊ីន សាឌ្ធ០ៃ០ បានតំណាលថាខ្ញុំ០ បានសួ០រ អាប៊ូ០ អ៊ុ០ប ឌ០ុ្ល០ឡោ០ះ០ហ៊ា០អ០ំ០ពីព្ធ០ះ០រ០ាជ០ប០ល្ល០ង្ក០និ០ងព្ធ០ះ០រ០ាជ០អ០ាស០ន: ។ ហ្ជ០ាឌ្ធ០ីស០ប០ាន០ថ្ល០ែ០ងដ០ល់ត្រ០ង់ព្ធ០ះ០អ០ង្ក០ﷺ០ ម០ាន០ វ០ច០ន:ថា០ *"[១៦:៦០] គ០ំ០រ០ឌ០ុ០ត្ត០ង្ក០ឌ០ុ០ត្ត០ម០ប០ំ០ផ០ុ០ត ជ០ា០ រ០ប០ស់០ អ០ល់០ឡោ០ះ០ហ៊ា០* មិ០ន០ម០ាន០អ្ធ០ីដ០ូ០ច០ព្ធ០ះ០អ០ង្ក០ﷺ០ឡ០ើ០យ០ មិ០ន០អ០ាច០រ០ៀ០ប០រ០ាប់០អ០ធ០ិ០ប្ប០ាយ០អ០ំ០ពីព្ធ០ះ០អ០ង្ក០ﷻ០ ប០ាន០ឡ០ើ០យ០ ហ០ើ០យ០មិ០ន០អ០ាច០ប្ធ០ដូ០ច០ព្ធ០ះ០អ០ង្ក០ﷻ០ នឹ០ង០រ០ូ០ប០ភ០ាព០ប០ាន០ ឡ០ើ០យ ។ ន០េ០គ០ឺ០គ០ំ០រ០ឌ០ុ០ត្ត០ង្ក០ឌ០ុ០ត្ត០ម០ប០ំ០ផ០ុ០ត ។" (التوحيد: 321/ 1)

***

١٦.٥٢.٦٣.٣ اَلْعَيَّاشِيُّ: عَنْ حُمْرَانَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): «اَلْأَجَلُ اَلَّذِي سُمِّيَ فِي لَيْلَةِ اَلْقَدْرِ، هُوَ اَلْأَجَلُ اَلَّذِي قَالَ اَللَّهُ: ''فَإِذَا جاءَ أَجَلُهُمْ لا يَسْتَأْخِرُونَ ساعَةً وَ لا يَسْتَقْدِمُونَ''». (تفسير العيّاشي اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٦٢ حَدِيث : ٣٨ ، البرهان في تفسير القرآن اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٣٢ حَدِيث ٩٩ /٦٠٦٥)**

16.52.63.3 អាល់-អ៊ៃយ៉ាស្ស៊ី [បានតំណាល]តមកពី ហ្ស៊ាមរ៉ន តមកពី អាប៊ូ អ្ហ៊ាប់ឌ្ឍុលឡោះហ្ស៊ាsallallahu alayhi wa salam ដែលមានវចនៈថា៖ "កាលកំណត់ត្រូវបានកំណត់ក្នុងយប់បុព្វបញ្ញត្តិ (لَيْلَةِ اَلْقَدْرِ) នេះគឺកាលកំណត់ដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីwa ta'ala ចែងថា៖ *[១៦:៦១] លុះដល់កាលកំណត់នោះពួកគេមិនអាចពន្យារពេលមួយម៉ោងបាន ឬបង្ខំកាលកំណត់នោះបានឡើយ ។"* (تفسير العيّاشي 2: 262/ 38)

***

١٦.٥٢.٦٣.٤ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنِ النَّضْرِ بْنِ سُوَيْدٍ، عَنِ الْحَلَبِيِّ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُسْكَانَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «اَلْأَجَلُ الْمَقْضِيُّ: هُوَ الْمَحْتُومُ اَلَّذِي قَضَاهُ اللَّهُ وَ حَتَمَهُ، وَ الْمُسَمَّى: هُوَ اَلَّذِي فِيهِ الْبَدَاءُ، يُقَدِّمُ مَا يَشَاءُ، وَ يُؤَخِّرُ مَا يَشَاءُ، وَ الْمَحْتُومُ لَيْسَ فِيهِ تَقْدِيمٌ وَ لاَ تَأْخِيرٌ». (تفسير القمّيّ اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ١٩٤ ، البرهان في تفسير القرآن اَلْجُزْء : ٢ صَفْحَة : ٤٠٠ حَدِيث ٩٩/ ٣٤٠٤)**

16.52.63.4 អ្ហ៊ាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម មានប្រសាសន៍ថាឪពុកខ្ញុំបានតំណាលប្រាប់ខ្ញុំតមកពី អាល់-ណាដ្ស៊ីរ ប៊ិន ស្ហ៊ីវ៉ៃដ្ស៊ី តមកពី អាល់-ហ្ហ្ការ៉ាប៊ី តមកពី អ្ហ៊ាប់ឌ្ឍុលឡោះហ្ស៊ា ប៊ិន មុសកាន តមកពី អាប៊ូ អ្ហ៊ាប់ឌ្ឍុលឡោះហ្ស៊ាsallallahu alayhi wa salam ។ ព្រះអង្គsallallahu alayhi wa salam មានវចនៈថា៖ "បុព្វកាលកំណត់ជាកាលកំណត់ដែលមិនអាចចៀសរួច ដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីwa ta'ala បានកំណត់ជាមុនហើយដោយចៀសមិនរួច ។ រីឯកាល់កំណត់យថាប្រភេទដែលបានកំណត់ហើយនោះ គឺកាលកំណត់ដែល[អាច]ផ្លាស់ប្តូរ ។ ព្រះអង្គwa ta'ala ធ្វើឲ្យអ្វីឆាប់មកដល់ស្រេចតែព្រះអង្គwa ta'ala ព្រះអង្គwa ta'ala ពន្យារពេលអ្វីស្រេចតែព្រះអង្គwa ta'ala ។ បុព្វកាលកំណត់គឺកាលកំណត់ដែលមិនអាចបង្ខំឲ្យឆាប់មកដល់ ហើយក៏មិនអាចពន្យារបានទេដែរ ។" (تفسير القمّي 1: 194)

***

*١٦.٥٢.٦٣.٥ وَ عَنِ اَلصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: مَنْ لَمْ يَعْلَمْ أَنَّ لِلَّهِ عَلَيْهِ نِعْمَةً فِي مَطْعَمٍ أَوْ مَلْبَسٍ فَقَدْ قَصُرَ عَمَلُهُ وَ دَنَا عَذَابُهُ. (تفسير الصافي ج٣ ص١٤٠)

*16.52.63.5 រាយការណ៍តមកពី អាល់-ស្ស៊ូឌ្ស៊ីក្ក sallallahu alayhi wa salam ។ ព្រះអង្គsallallahu alayhi wa salam មានវចនៈថា៖ "អ្នកណាមិនដឹងថាអល់ឡោះហ្ស៊ីwa ta'ala មានព្រះគុណមកលើខ្លួនដែលខ្លួនបានបរិភោគឬស្លៀកពាក់នោះ ទង្វើរបស់អ្នកនោះនឹងត្រូវកាត់បន្ថយ ទណ្ឌកម្មអ្នកនោះខិតមកជិត ។" (تفسير الصافي 3: 140)

***

*١٦.٥٢.٦٣.٦ عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ اَلْحَكَمِ عَنْ أَبِي اَلْعَبَّاسِ اَلزَّيَّاتِ عَنْ حَمْزَةَ بْنِ حُمْرَانَ يَرْفَعُهُ قَالَ: أُتِيَ رَجُلٌ وَ هُوَ عِنْدَ اَلنَّبِيِّ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فَأُخْبِرَ بِمَوْلُودٍ أَصَابَهُ فَتَغَيَّرَ وَجْهُ اَلرَّجُلِ فَقَالَ لَهُ اَلنَّبِيُّ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ مَا لَكَ فَقَالَ خَيْرٌ فَقَالَ قُلْ قَالَ خَرَجْتُ وَ اَلْمَرْأَةُ تَمْخَضُ فَأُخْبِرْتُ أَنَّهَا وَلَدَتْ جَارِيَةً فَقَالَ لَهُ اَلنَّبِيُّ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ اَلْأَرْضُ تُقِلُّهَا وَ اَلسَّمَاءُ تُظِلُّهَا وَ اَللَّهُ يَرْزُقُهَا وَ هِيَ رَيْحَانَةٌ تَشَمُّهَا. (الكافي ج٦ ص٥)

*16.52.63.6 មិត្តយើងច្រើននាក់បានតំណាលតមកពី អាស្ម៉ាដ្ដ ប៊ិន ម្ហ៊ាំម៉ាដ្ដ ប៊ិន ខ្ញ៉ូលិដ្ដ តមកពី អ៊ុលី ប៊ិន អាល់-ហ្ការ៉ាកាំ តមកពី អាប៊ូ អាល់-អ៊ុប៉ាស់ អាល់-ស្ទ្រៃយ៉ាប់ តមកពី ហ្ការ៉ាំស្ការ៉ាស ប៊ិន ហ្ការ៉ាមរ៉ន ដែលបានលើកឡើងថា[ឆ្ងប]បានមករកបុរសម្នាក់កាលគាត់កំពុងនៅជាមួយព្រះសាស្តា ﷺ ។ គេបានប្រាប់បុរសនោះថាកូនគាត់ជិតកើត ។ ទឹកមុខបុរសនោះផ្លូ ។ ព្រះសាស្តា ﷺ បានសួរគាត់ថា៖ "លោកមានរឿងអ្វី ?" គាត់បានទូលថា៖ "មិនមានអ្វីទេ ។" ព្រះអង្គ ﷺ មានព្រះវចន:ថា៖ "និយាយមក ។" គាត់បានទូលថា៖ "ទូលបង្គំពីផ្ទះ ភរិយាទូលបង្គំកំពុងឈឺពោះកើតកូន ។ ឆ្ងបបានប្រាប់ទូលបង្គំថាភរិយាទូលបង្គំកើតកូនស្រី ។" ព្រះសាស្តា ﷺ ក៏បានប្រាប់គាត់ថា៖ "ផែនដីនឹងទ្រនាង ។ មេយនឹងឲ្យម្ហូប់នាង ។ អល់ឡោះហ្ស ﷻ នឹងផ្ដត់ផ្ដង់នាង ។ នាងមានក្លិនក្រអូបដូចផ្ការ ។" (الكافي 6: 5)

***

*١٦.٥٢.٦٣.٧ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ اَلنَّوْفَلِيِّ عَنِ اَلسَّكُونِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: نِعْمَ اَلْوَلَدُ اَلْبَنَاتُ مُلْطِفَاتٌ مُجَهِّزَاتٌ مُونِسَاتٌ مُبَارَكَاتٌ مُفَلِّيَاتٌ. (الكافي ج٦ ص٥ ح٥)

*16.52.63.7 អ៊ុលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ្ម៊ីម [បានតំណាល]តមកពីឪពុកលោក តមកពី អាល់-ណ៊ាហ្ការ៉ាលី តមកពី អាល់-សាគ្ងនី តមកពី អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ស ﷺ ។ ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថារ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស ﷺ មានព្រះវចន:ថា៖ "កូនប្រសើរជាងគេគឺកូនស្រី ចិត្តល្អ, ចេះបម្រើ (ប្រើបាន), ចេះមើលថែទាំ, ប្រកបដោយព្រះពរ, ប្រកបដោយសេចក្ដីស្រឡាញ់ ។" (الكافي 6: 5/ 5)

***

*١٦.٥٢.٦٣.٨ فِي كِتَابِ ثَوَابِ اَلْأَعْمَالِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ قَالَ: اَلْبَنَاتُ حَسَنَاتٌ، وَ اَلْبَنُونَ نِعْمَةٌ، وَ اَلْحَسَنَاتُ يُثَابُ عَلَيْهَا وَ اَلنِّعْمَةُ يُسْئَلُ عَنْهَا،

*16.52.63.8 នៅក្នុង[សាត្រា] ស្ងាវ៉ាប់ អាល់-អាក្ដ៌ម៉ាល រាយការណ៍តមកពី អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ស ﷺ ។ ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ "កូនស្រីជាទង្វើល្អ ។ កូនប្រុសជាសប្បុរសធម៌ ។ គេនឹងតបស្នងទង្វើល្អ ។ គេនឹងសួរចម្លើយអំពីសប្បុរសធម៌ ។"

وَ قَالَ: إِنَّهُ بَشَّرَ اَلنَّبِيُّ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ بِفَاطِمَةَ عَلَيْهَا اَلسَّلاَمُ، فَنَظَرَ فِي وُجُوهِ أَصْحَابِهِ فَرَأَى اَلْكَرَاهِيَةَ فِيهِمْ، فَقَالَ: مَا لَكُمْ رَيْحَانَةٌ أَشُمُّهَا وَ رِزْقُهَا عَلَى اَللَّهِ. (تفسير نور الثقلين ج٣ ص٦١)

ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា គេបានប្រាប់ព្រះសាស្តា ﷺ ថាព្រះនាងហ្ការ៉ាទ្ម៉ីម៉ាស ស៊ូ សាឡាមុ អាឡាយ ប្រសូត ។ ព្រះអង្គ ﷺ មើលមុខបណ្ដាខាវកព្រះអង្គ ﷺ ។ ព្រះអង្គ ﷺ បានឃើញពួកគេស្អប់ខ្ពើម ។ ដូច្នេះព្រះអង្គ ﷺ មានព្រះវចន:ថា៖ "អស់លោកកើតអ្វី ! នាង ស្ងាឡាម ជាក្លិនក្រអូប ។ ខ្ញុំ ﷺ ហ៊ីតក្លិននាង ស្ងាឡាម ។ ការផ្ដត់ផ្ដង់នាង ស្ងាឡាម នៅលើអល់ឡោះហ្ស ﷻ ។" (تفسير نور الثقلين 3: 61)

***

*١٦.٥٢.٦٣.٩ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ اِبْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ هِشَامِ بْنِ اَلْحَكَمِ عَنْ عُمَرَ بْنِ يَزِيدَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: مَنْ عَالَ ثَلاَثَ بَنَاتٍ أَوْ ثَلاَثَ أَخَوَاتٍ وَجَبَتْ لَهُ اَلْجَنَّةُ فَقِيلَ يَا رَسُولَ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ اِثْنَتَيْنِ فَقَالَ وَ اِثْنَتَيْنِ فَقِيلَ يَا رَسُولَ اَللَّهِ وَ وَاحِدَةً فَقَالَ وَ وَاحِدَةً. (الكافي ج٦ ص٦ ح١٠)

*16.52.63.9 អ៊ុលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ្ម៊ីម [បានតំណាល]តមកពីឪពុកលោក តមកពី អ៊ីបនូ ស្ហ៊ីម៉ៃ៉ រ តមកពី

ហ្ស៊ីស្ម៉ាំ ប៊ិន អាល់-ហ្ការ៉ាកាំ តមកពី អ៊ូ ម៉ារ ប៊ិន យ៉ាស្ស៊ីដ្ធ តមកពី អាប៊ូ អ្ហាប់ឌ្ធុលឡោះហ្ស៊ីតាន ដែលមានវចនៈថារ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ មានព្រះវចនៈថា៖ "អ្នកណាចិញ្ចឹមកូនស្រីបីនាក់ ឬបងស្រី-ប្អូនស្រីបីនាក់ អ្នកនោះចាំបាច់ត្រូវតែបានឋានសួគ៌ ។" គេបានសួរព្រះអង្គ ﷺ ថា៖ "រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ អ៊ីយ ! ចុះពីរនាក់ ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានព្រះវចនៈថា៖ "[ទោះបីមានតែ]ពីរនាក់[ក៏ដោយ] ។" គេបានសួរព្រះអង្គ ﷺ ថា៖ "រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ អ៊ីយ ! ចុះម្នាក់ ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានព្រះវចនៈថា៖ "[ទោះបីមានតែ]ម្នាក់[ក៏ដោយ] ។" (الكافي 6: 6/ 10)

وَمَآ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ ٱلَّذِى ٱخۡتَلَفُواْ فِيهِ وَهُدًى وَرَحۡمَةً لِّقَوۡمٍ يُؤۡمِنُونَ ٦٤

៦៤.យើងមិនបានបើកឲ្យអ្នកដឹងព្រះគម្ពីរ (គ្ពុរអាន) ដើម្បីអ្វីផ្សេងពីដើម្បីនឹងឲ្យអ្នកអធិប្បាយបំភ្លឺពួកគេទេ អំពីរឿងពួកគេខ្វែងគំនិតគ្នានោះ និងដើម្បីជាព្រះមគ្គទេសក៍ដឹកនាំនិងជាព្រះមេត្តាធម៌សម្រាប់ប្រជានិករដែលមានសទ្ធា ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៦៤

١٦.٦٤.١ وَ مِنْ طَرِيقِ اَلْعَامَّةِ: رَوَى اَلْإِمَامُ اَلْحَافِظُ أَبُو نُعَيْمٍ أَحْمَدُ بْنُ عَبْدِ اَللَّهِ بْنِ أَحْمَدَ بِسَنَدِهِ فِي (حِلْيَتِهِ): عَنِ أَنَسٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «يَا أَنَسُ، أُسْكُبْ لِي وَضُوءاً». ثُمَّ قَامَ فَصَلَّى رَكْعَتَيْنِ، ثُمَّ قَالَ: «يَا أَنَسُ، أَوَّلُ مَنْ يَدْخُلُ عَلَيْكَ مِنْ هَذَا اَلْبَابِ أَمِيرُ اَلْمُؤْمِنِينَ، وَ سَيِّدُ اَلْمُسْلِمِينَ، وَ قَائِدُ اَلْغُرِّ اَلْمُحَجَّلِينَ، وَ خَاتَمُ اَلْوَصِيِّينَ».

16.64.1 [...] អ៊ីមុាំ អាល់-ហ្ការ៉ាកាំ អាប៊ូ ណាអ៊ីម ប៊ិន អ្ហាប់ឌ្ធុលឡោះ ﷺ ប៊ិន អាស្ម៉ាដ្ធ បានតំណាលតាមបណ្តាញព័ត៌មានលោកក្នុង[សាត្រា] ហ្ស៊ីលយ៉ាទិះ ﷺ របស់លោក តមកពី អាណាស់ ដែលបានតំណាលថារ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ មានព្រះវចនៈថា៖ "អាណាស់អ៊ីយ សូមលោកស្រោចទឹក (វ៉ូឌ្ធុអ៊ូ) ឲ្យខ្ញុំ ﷺ ។" រួចហើយព្រះអង្គ ﷺ បានងើបទៅស្ងួតភ្ជាប់ពីរ៉ក់អ្ហាត្ធ ហើយព្រះអង្គ ﷺ មានព្រះវចនៈថា៖ "អាណាស់អ៊ីយ បុគ្គលដែលចូលតាមទ្វារនេះជា អាមីរុល-មុមីនីន ﷺ ព្រះអគ្គប្រមុខរបស់មុស្លីមទាំងឡាយ ព្រះមគ្គទេសក៍ដឹកនាំរបស់បណ្តាអ្នកត្រចះត្រចង់ ជាអ្នកស្នងក្រោយបង្ហ្ស ។"

قَالَ أَنَسٌ: قُلْتُ: اَللَّهُمَّ اِجْعَلْهُ رَجُلاً مِنَ اَلْأَنْصَارِ، وَ كَتَمْتُهُ، إِذْ جَاءَ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، فَقَالَ: «مَنْ هَذَا، يَا أَنَسُ؟» فَقُلْتُ: عَلِيٌّ، فَقَامَ مُسْتَبْشِراً فَاعْتَنَقَهُ، ثُمَّ جَعَلَ يَمْسَحُ عَرَقَ وَجْهِهِ بِوَجْهِهِ، وَ يَمْسَحُ عَرَقَ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) بِوَجْهِهِ.

អាណាស់បានថាខ្ញុំបាននឹកក្នុងចិត្តថា៖ "អល់ឡោះ ﷻ អ៊ីយ សូមព្រះអង្គ ﷻ ឲ្យបុគ្គលនោះជាអ្នកអាន់ស្ហារ" ខ្ញុំបានលាក់សម្តីនេះទុកក្នុងចិត្តពេលអ្ហាលី ﷺ ដើរចូលមក ។ រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ មានព្រះវចនៈថា៖ "អាណាស់អ៊ីយ អ្នកណាហ្ន៎ ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "អ្ហាលី ﷺ !" រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ ក៏បានងើបឡើងទាំងរីករាយខ្លាំងហើយបានឱបអ្ហាលី ﷺ ។ ហើយរ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ បានជូតញើសពីលើមុខអ្ហាលី ﷺ ដោយមុខព្រះអង្គ ﷺ ឯង ធ្វើឲ្យញើសអ្ហាលី ﷺ ជាប់លើមុខព្រះអង្គ ﷺ ។"

فَقَالَ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): «يَا رَسُولَ اَللَّهِ، لَقَدْ رَأَيْتُكَ صَنَعْتَ شَيْئاً مَا صَنَعْتَ بِي مِنْ قَبْلُ». قَالَ: «وَ مَا يَمْنَعُنِي وَ أَنْتَ تُؤَدِّي عَنِّي، وَ

تُسْمِعُهُمْ صَوْتِي، وَ تُبَيِّنُ لَهُمْ مَا اِخْتَلَفُوا فِيهِ بَعْدِي». (حلية الأولياء اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ٦٣ ، ترجمة الإمام عليّ (عليه السّلام) من تاريخ ابن عساكر اَلْجُزْء : ٢ صَفْحَة : ٤٨٦ حَدِيث : ١٠١٤ . البرهان في تفسير القرآن اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٣٣ حَدِيث ٩٩ /٦٠٦٨)**

អ៊ីលីបានទូលថា៖ "រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីអ៊ីយ ព្រះអង្គ ﷺ បានធ្វើអ្វីមួយចំពោះទូលបង្គំ ﷺ ដែលព្រះអង្គ ﷺ មិនធ្លាប់ធ្វើកាលពីមុនឡើយ ។" រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីអ៊ីﷺ មានព្រះវចន:ថា៖ "មិនមានអ្វីហាមឃាត់ខ្ញុំ ﷺ ធ្វើដូច្នេះទេ ។ អ្នក ﷺ ជាអ្នកប្រកាសរបស់ខ្ញុំ ﷺ ។ អ្នក ﷺ ធ្វើឲ្យពួកគេស្តាប់សម្តីខ្ញុំ ﷺ ។ អ្នក ﷺ ជាអ្នកអធិប្បាយបំភ្លឺពួកគេពេលពួកគេឈ្លោះគ្នាអត់ពីខ្ញុំ ﷺ ទៅ ។" (حلية الأولياء 1: 63)

وَٱللَّهُ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَحْيَا بِهِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَآ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٦٥﴾

៦៥. អល់ឡោះហ្ស៊ីបានប្រទានទឹកមកពីលើមេឃ ព្រះអង្គបានធ្វើឲ្យដីដែលស្លាប់ទៅហើយរស់ឡើងវិញដោយសារទឹកនោះ ។ នេះជាសញ្ញាមួយសម្រាប់ជនទាំងឡាយណាដែលស្តាប់[ដោយស្មោះស្ម័គ្រ] ។

وَإِنَّ لَكُمْ فِى ٱلْأَنْعَٰمِ لَعِبْرَةً ۖ نُّسْقِيكُم مِّمَّا فِى بُطُونِهِۦ مِنۢ بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَّبَنًا خَالِصًا سَآئِغًا لِّلشَّٰرِبِينَ ﴿٦٦﴾

៦៦. ក្នុងបណ្តាបសុសត្ว (គឺសត្ว ចិញ្ចឹម) មាននូវមេរៀនមួយសម្រាប់ពួកអ្នក ។ យើងឲ្យពួកអ្នកបានផឹកអ្វីដែលនៅក្នុងពោះពួកវាដែលកើតមកពីអាហារលាយនិងឈាម គឺទឹកដោះបរិសុទ្ធ មានឱជារសសម្រាប់អ្នកផឹក ។

وَمِن ثَمَرَٰتِ ٱلنَّخِيلِ وَٱلْأَعْنَٰبِ تَتَّخِذُونَ مِنْهُ سَكَرًا وَرِزْقًا حَسَنًا ۗ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾

៦៧. មកពីផលានុផលតាលព្រឹក្សនិងទំពាំងបាយជូរ ពួកអ្នកផលិតគ្រឿងស្រវឹងនិងអាហារល្អ ។ នេះជាសញ្ញាមួយសម្រាប់ជនានុជនណាដែលចេះប្រើប្រាជ្ញា ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុ ៦៥-៦៧

١٦.٦٥.٦٧.١ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ النَّوْفَلِيِّ، عَنِ السَّكُونِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله): «لَيْسَ أَحَدٌ يَغَصُّ بِشُرْبِ اللَّبَنِ، لِأَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ ''لَبَناً خالِصاً سائِغاً لِلشَّارِبِينَ''». (الكافي- الجزء : ٦ صفحة : ٣٣٦ حديث : ٥)

16.65.67.1 អ៊ីលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ាហ៊ីម [បានតំណាល]តមកពីឪពុកលោក តមកពី អាល់-ណៅហ្ស្លាលី តមកពី អាល់-សាគ្ងនី តមកពី អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីﷺ ថាព្រះអង្គﷺ មានវចន:ថារ៉ាស៊ូលុលឡោះﷺ មានព្រះវចន:ថា៖ "មិនមានអ្នកណាអួលដោយសារផឹកទឹកដោះទេ ព្រោះអល់ឡោះﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[១៦:៦៦] ទឹកដោះបរិសុទ្ធ មានឱជារសសម្រាប់អ្នកផឹក ។"* (الكافي 6: 336/ 5)

***

١٦.٦٥.٦٧.٢ الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ سَعِيدِ بْنِ يَسَارٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) قَالَ: «إِنَّ اللَّهَ أَمَرَ نُوحاً (عَلَيْهِ السَّلَامُ) أَنَّ يَحْمِلَ فِي السَّفِينَةِ مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ. فَحَمَلَ الْفَحْلَ وَ الْعَجْوَةَ، فَكَانَا زَوْجاً، فَلَمَّا نَضَبَ الْمَاءُ أَمَرَ اللَّهُ نُوحاً أَنْ يَغْرِسَ الْحَبَلَةَ وَ هِيَ الْكَرْمُ،

فَأَتَاهُ إِبْلِيسُ فَمَنَعَهُ مِنْ غَرْسِهَا، وَ أَبَى نُوحٌ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) إِلاَّ أَنْ يَغْرِسَهَا، وَ أَبَى إِبْلِيسُ أَنْ يَدَعَهُ يَغْرِسُهَا، وَ قَالَ: لَيْسَتْ لَكَ وَ لاَ لِأَصْحَابِكَ، إِنَّمَا هِيَ لِي وَ لِأَصْحَابِي فَتَنَازَعَا مَا شَاءَ اللَّهُ.

16.65.67.2 អាល់-ម៉ៃយ៉ាស្ស៊ី [បានថ្លែង]តមកពី សាអ៊ីដ្ន ប៊ិន យ៉ាសារ តមកពី អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ស៊ា ﷺ ដែលមានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ បានបញ្ជាឲ្យនុះហ៊ូ ﷺ ដឹកគ្រប់គ្ងក្នុងនាវា ។ ព្រះអង្គ ﷺ បានដឹកដើមលម្មើ *អាល់-អ៊ូ ច់ហ៊ីស* (លម្មើណ្ណលេខមួយ) មួយគូ ។ ពេលទឹកស្រកអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ បានបញ្ជាឲ្យនុះហ៊ូ ﷺ ដាំដើមលម្មើនោះ ។ អ៊ីប្លីស ﷺ បានមកជួបព្រះអង្គ ﷺ រារាំងព្រះអង្គ ﷺ មិនឲ្យដាំដើមលម្មើនោះទេ ។ នុះហ៊ូ ﷺ មិនស្តាប់អ៊ីប្លីស ﷺ ទេ ព្រះអង្គ ﷺ នឹងដាំដើមលម្មើ តែអ៊ីប្លីស ﷺ មិនបណ្តោយឲ្យព្រះអង្គ ﷺ ដាំទេហើយថា៖ "នេះមិនបានលើអ្នក ﷺ និងបក្សពួកអ្នក ﷺ ទេ តែត្រូវបានមកលើខ្ញុំ ﷺ និងបក្សពួកខ្ញុំ ﷺ ។" ដូច្នេះជម្លោះបានកើតឡើងយ៉ាងយូរស្រេចតែអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ មានព្រះបំណង ។

ثُمَّ إِنَّهُمَا اصْطَلَحَا عَلَى أَنْ جَعَلَ نُوحٌ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) لِإِبْلِيسَ ثُلُثَيْهَا وَ لِنُوحٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) ثُلُثَهَا، وَ قَدْ أَنْزَلَ اللَّهُ لِنَبِيِّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) فِي كِتَابِهِ مَا قَدْ قَرَأْتُمُوهُ: ﴿وَ مِنْ ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَ الْأَعْنَابِ تَتَّخِذُونَ مِنْهُ سَكَراً وَ رِزْقاً حَسَناً﴾ فَكَانَ الْمُسْلِمُونَ [يَشْرَبُونَ] بِذَلِكَ، ثُمَّ أَنْزَلَ اللَّهُ آيَةَ التَّحْرِيمِ، هَذِهِ الْآيَةَ: ﴿إِنَّمَا الْخَمْرُ وَ الْمَيْسِرُ وَ الْأَنْصَابُ وَ الْأَزْلَامُ﴾ -إِلَى- ﴿مُنْتَهُونَ﴾ يَا سَعِيدُ، فَهَذِهِ آيَةُ التَّحْرِيمِ، وَ هِيَ نَسَخَتِ الْآيَةَ الْأُخْرَى». (البرهان في تفسير القرآن أ - الجزء: ٣ الصفحة: ٤٣٤ الحديث: ٩٩/ ٦٠٧٢، تفسير العيّاشي - الجزء: ٢ الصفحة: ٢٦٢ الحديث: ٤٠)**

អ្នកទាំងពីរបានស្រុះស្រួលគ្នា នុះហ៊ូ ﷺ ព្រមចែកពីរភាគបីនៃលម្មើឲ្យទៅអ៊ីប្លីស ﷺ មួយភាគបីបានមកឯនុះហ៊ូ ﷺ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ បានបើកឲ្យព្រះសាស្តា ﷺ ﷺ ជ្រាបនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ ﷻ ដែលលោកសូត្រនោះគឺ៖ *[១៦:៦៧] មកពីផលានុផលតាលព្រីក្យនិងទំពាំងបាយជូរ ពួកអ្នកផលិតគ្រឿងស្រវឹងនិងអាហារល្អ ។* ដូច្នេះពួកមុស្លីមបានផឹកគ្រឿងស្រវឹងនោះ ។ បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ បានដាក់មកនូវអាយ៉ាស៊ុបម្រាមនេះគឺ៖ *[៥:៩០] បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអើយ! សុរា ល្បែងស៊ីសង ក្តារ ឬជានិងគ្រាប់ព្ជេញ* ដល់ *[៥:៩១] ពួកអ្នកមិនចៀសចេញទេ ?* សាអ៊ីដ្ន អើយ! នេះគឺអាយ៉ាស៊ុបម្រាមវាលើកចោលអាយ៉ាស៊ុមួយទៀត ។" (تفسير العيّاشي 2: 262/ 40) 5:90-91

وَأَوۡحَىٰ رَبُّكَ إِلَى ٱلنَّحۡلِ أَنِ ٱتَّخِذِى مِنَ ٱلۡجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ ٱلشَّجَرِ وَمِمَّا يَعۡرِشُونَ ٦٨

៦៨. ព្រះម្ចាស់អ្នកបានបើកឲ្យឃ្មុំដឹងថា៖ "ចូរអ្នកធ្វើសំបុកនៅតាមភ្នំ តាមដើមឈើនិងតាមអ្វីដែលពួកគេសាងសង់ ។

ثُمَّ كُلِى مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ فَٱسۡلُكِى سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا ۚ يَخۡرُجُ مِنۢ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُّخۡتَلِفٌ أَلۡوَٰنُهُۥ فِيهِ شِفَآءٌ لِّلنَّاسِ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً لِّقَوۡمٍ يَتَفَكَّرُونَ ٦٩

៦៩. ចូរអ្នកបរិភោគផលានុផល ចូរអ្នកដើរតាមបណ្តាផ្លូវរបស់ព្រះម្ចាស់អ្នកដោយដាក់ខ្លួន ។" មានទឹកដែលមានពណ៌ផ្សេងៗចេញពីពោះពួកវា នៅក្នុងទឹកនោះមានថ្នាំព្យាបាលសម្រាប់មនុស្ស ។ នេះជាសញ្ញាមួយ [សម្រាប់ឲ្យឃើញថាមានអល់ឡោះហ្ស៊ា] សម្រាប់ជនានុជនណាដែលពិចារណា ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៦៨-៦៩

١٦.٦٨–٦٩.١ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنِ اَلْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ اَلْوَشَّاءِ، عَنْ رَجُلٍ، عَنْ حَرِيزِ بْنِ عَبْدِ اَللَّهِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): فِي قَوْلِهِ: ''وَ أَوْحىٰ رَبُّكَ إِلَى اَلنَّحْلِ''. قَالَ: «نَحْنُ اَلنَّحْلُ اَلَّذِي أَوْحَى اَللَّهُ إِلَيْهَا: ''أَنِ اِتَّخِذِي مِنَ اَلْجِبَالِ بُيُوتاً'' أَمَرَنَا أَنْ نَتَّخِذَ مِنَ اَلْعَرَبِ شِيعَةً ''وَ مِنَ اَلشَّجَرِ'' يَقُولُ: مِنَ اَلْعَجَمِ ''وَ مِمَّا يَعْرِشُونَ'' مِنَ اَلْمَوَالِي، وَ اَلَّذِي ''يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ'' اَلْعِلْمُ اَلَّذِي يَخْرُجُ مِنَّا إِلَيْكُمْ». (تفسير القمّيّ – اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ٣٨٧ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٣٥ حَدِيث ٩٩ /٦٠٧٣)**

16.68-69.1 អ៊ីលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ាហ៊ីមបានថ្លែងថា [...] ហ្ការីស ប៊ិន អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្វ៉ាបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្វ៉ា ﷺ ។ ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ៉ា ﷻ *[១៦:៦៨] ព្រះម្ចាស់អ្នកបានបើកឲ្យឃ្ពុំដឹង* ថា: "យើង ﷺ គឺឃ្ពុំដែលអល់ឡោះហ្វ៉ា ﷻ បើកឲ្យដឹងថា: *"ចូរអ្នកធ្វើសំបុកនៅតាមភ្នំ* អល់ឡោះហ្វ៉ា ﷻ បានបញ្ជាយើងឲ្យយកស្ពឺអ៊ីមុ៉ាស់ក្នុងចំណោមពួកអារ៉ាប់ *តាមដើមឈើ* ក្នុងចំណោមពួកមិនមែនអារ៉ាប់ *និងតាមអ្វីដែលពួកគេសាងសង់* ក្នុងចំណោមពួកទាស:ទាសី ។ *[១៦:៦៩] មានទឹកដែលមានពណ៌ផ្សេងៗចេញពីពោះពួកវា* ពណ៌វាគឺអភិញ្ញា (គឺចំណេះ) ដែលមកពីយើង ﷺ ទៅកាន់អស់លោក ។" (تفسير القمّي 1: 387)

***

١٦.٦٨–٦٩.٢ اَلْعَيَّاشِيُّ: عَنْ مَسْعَدَةَ بْنِ صَدَقَةَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): فِي قَوْلِهِ: ''وَ أَوْحىٰ رَبُّكَ إِلَى اَلنَّحْلِ أَنِ اِتَّخِذِي مِنَ اَلْجِبَالِ بُيُوتاً وَ مِنَ اَلشَّجَرِ وَ مِمَّا يَعْرِشُونَ إِلَى إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ'': «فَالنَّحْلُ: اَلْأَئِمَّةُ، وَ اَلْجِبَالُ: اَلْعَرَبُ، وَ اَلشَّجَرُ: اَلْمَوَالِي عَتَاقَةً، وَ مِمَّا يَعْرِشُونَ: يَعْنِي اَلْأَوْلاَدَ وَ اَلْعَبِيدَ مِمَّنْ لَمْ يُعْتَقْ وَ هُوَ يَتَوَلَّى اَللَّهَ وَ رَسُولَهُ وَ اَلْأَئِمَّةَ.

16.68-69.2 អាល់-អ៊ៃយ៉ាស្ពឺ [បានតំណាល]តមកពី ម៉ាស់អ៊ុដ្ធាស់ ប៊ិន ស្ស៊ីដ្ធាក្ការ៉ុះតុ៌ ដែលបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្វ៉ា ﷺ ។ ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ៉ា ﷻ *[១៦:៦៨] ព្រះម្ចាស់អ្នកបានបើកឲ្យឃ្ពុំដឹងថា: "ចូរអ្នកធ្វើសំបុកនៅតាមភ្នំ តាមដើមឈើនិងតាមអ្វីដែលពួកគេសាងសង់* ដល់ *[១៦:៦៩] នេះជាសញ្ញាមួយសម្រាប់ជនានុជនណាដែលពិចារណា* ថា: *"ឃ្ពុំ* គឺអ៊ីមុ៉ាំ ﷺ ។ *ភ្នំ* គឺ ពួកអារ៉ាប់ ។ *ដើមឈើ* គឺពួកទាស:ទាសីដែលគេបានដោះលែងឲ្យមានសេរីភាព ។ *អ្វីដែលពួកគេសាងសង់* មានន័យថា កូនក្មេងនិងពួកទាស:ទាសីដែលគេមិនបានដោះលែងឲ្យមានសេរីភាពទេ ហើយពួកគេស្រឡាញ់អល់ឡោះហ្វ៉ា ﷻ សឡាញ់រ៉ាស៊ូល ﷺ របស់អល់ឡោះហ្វ៉ា ﷻ និងស្រឡាញ់អ៊ីមុ៉ាំទាំងឡាយ ﷺ ។

وَ اَلثَّمَرَاتُ اَلْمُخْتَلِفُ أَلْوَانُهَا: فُنُونُ اَلْعِلْمِ اَلَّذِي قَدْ يُعَلِّمُ اَلْأَئِمَّةُ شِيعَتَهُمْ: ''فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ'' يَقُولُ: فِي اَلْعِلْمِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ، وَ اَلشِّيعَةُ هُمُ اَلنَّاسُ، وَ غَيْرُهُمْ اَللَّهُ أَعْلَمُ بِهِمْ مَا هُمْ».

មានទឹកដែលមានពណ៌ផ្សេងៗ គឺអភិញ្ញាដ៏ជំនាញដែលអ៊ីមុ៉ាំ ﷺ បានបង្ហាត់ស្ពឺអ៊ីមុ៉ាស់ព្រះអង្គ ﷺ *នៅក្នុងទឹកនោះមានថ្នាំពេទ្យបាលសម្រាប់មនុស្ស* ស្ពឺអ៊ីមុ៉ាស់គឺមនុស្ស រីឯមនុស្សផ្សេងទៀត មានតែអល់ឡោះហ្វ៉ា ﷻ ទេដែលទ្រង់ញ្ញាណថាពួកគេនោះជាអ្វី ។"

قَالَ: «وَ لَوْ كَانَ كَمَا يَزْعُمُ أَنَّهُ الْعَسَلُ الَّذِي يَأْكُلُهُ النَّاسُ، إِذَنْ مَا أَكَلَ مِنْهُ وَ لاَ شَرِبَ ذُو عَاهَةٍ إِلاَّ بَرِئَ، لِقَوْلِ اللَّهِ: ''فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ'' وَ لاَ خُلْفَ لِقَوْلِ اللَّهِ، وَ إِنَّمَا الشِّفَاءُ فِي عِلْمِ الْقُرْآنِ ، لِقَوْلِهِ: ''وَ نُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ ما هُوَ شِفاءٌ وَ رَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ'' فَهُوَ شِفَاءٌ وَ رَحْمَةٌ لِأَهْلِهِ لاَ شَكَّ فِيهِ وَ لاَ مِرْيَةَ، وَ أَهْلُهُ: أَئِمَّةُ الْهُدَى الَّذِينَ قَالَ اللَّهُ: ''ثُمَّ أَوْرَثْنَا الْكِتابَ الَّذِينَ اصْطَفَيْنا مِنْ عِبادِنا''». (تفسير العيّاشي – الْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٦٣ حَدِيث : ٤٣ ، البرهان في تفسير القرآن – الْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٣٥ حَدِيث ٩٩ /٦٠٧٤)**

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "បើដូចពួកគេថាមែននោះ គឺទឹកឃ្មុំដែលមនុស្សបរិភោគនោះ អ្នកពិការ ច្បាស់ជាជាសះស្បើយពីពិការភាពនោះ យោលតាមព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ *នៅក្នុងទឹកនោះមានថ្នាំ ព្យាបាលសម្រាប់មនុស្ស* វាមិនផ្ទុយនឹងព្រះបន្ទូលទាំងឡាយរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ ទេ ។ តែថ្នាំព្យាបាល គឺព្រះអភិញ្ញាគួរអានឯនោះទេ យោលតាមព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ *[១៧:៨២] យើងបានបើកឲ្យដឹង តាមរយៈគួរអាន នូវអ្វីដែលធ្វើឲ្យជាសះស្បើយនិងមេត្តាធម៌សម្រាប់បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ។* ដូច្នេះនេះគឺថ្នាំព្យាបាលនិងជាព្រះមេត្តាធម៌សម្រាប់អ្នកគួរអាននោះ មិនមានអ្វីគួរឲ្យសង្ស័យទេនៅក្នុងគួរអាននេះ ។ រីឯអ្នកគួរអានគឺអ៊ីម៉ាំ عليهم السلام ព្រះមគ្គទេសក៍ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ មានព្រះបន្ទូលអំពីអ៊ីម៉ាំ عليهم السلام ព្រះមគ្គទេសក៍ទាំងនេះ عليهم السلام ថា៖ *[៣៥:៣២] យើងបានប្រទានគម្ពីរជាកេរមរតកឲ្យទៅបណ្តាអ្នកដែលយើងបានជ្រើសរើសក្នុងចំណោមបាវបម្រើរបស់យើង ។"* (تفسير العيّاشي 2: 263/ 43)

***

٦٩.٣–١٦.٦٨ اِبْنُ شَهْرَ آشُوبٍ: عَنِ الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): فِي هَذِهِ الْآيَةِ: «قَالَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): عَلِيٌّ أَمِيرُ بَنِي هَاشِمٍ، فَسُمِّيَ أَمِيرَ النَّحْلِ». (المناقب – الْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٣١٥ ، البرهان في تفسير القرآن – الْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٣٥ حَدِيث ٩٩ /٦٠٧٦)**

16.68-69.3 អ៊ីបនូ ស្ហ្ស៊ូ៉ារ អាស្ស៊ីប [បានតំណាល]តមកពី អាល់-រីដ្ធ៊ី صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈអំពីអាយ៉ាស់នេះ (១៦:៦៨) ថារ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ូ صلى الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "អ៊ីម៉ាមីលី صلوات الله عليه والسلام ជាអាមៀរ (គឺព្រះអង្គម្ចាស់) របស់ បានី-ហ្ហាស្ស៊ីម ដូច្នេះគេហៅគេ صلوات الله عليه والسلام ថាអ៊ីម៉ាមៀររបស់ឃ្មុំ (أَمِير النَّحْلِ ព្រះអង្គម្ចាស់ឃ្មុំ) ។" (المناقب 2: 315)

***

٦٩.٤–١٦.٦٨ اَلْحَسَنُ بْنُ أَبِي الْحَسَنِ الدَّيْلَمِيُّ، بِإِسْنَادِهِ عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ''وَ أَوْحىٰ رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ أَنِ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبالِ بُيُوتاً وَ مِنَ الشَّجَرِ وَ مِمّا يَعْرِشُونَ''. قَالَ: «مَا بَلَغَ بِالنَّحْلِ أَنْ يُوحَى إِلَيْهَا، بَلْ فِينَا نَزَلَتْ، وَ نَحْنُ النَّحْلُ، وَ نَحْنُ الْمُقِيمُونَ لِلَّهِ فِي أَرْضِهِ بِأَمْرِهِ، وَ الْجِبَالُ: شِيعَتُنَا، وَ الشَّجَرُ: النِّسَاءُ الْمُؤْمِنَاتُ». (تأويل الآيات – الْجُزْء: ١ صَفْحَة : ٢٥٦ حَدِيث : ١٢ عن الديلميّ في تفسيره. ، البرهان في تفسير القرآن – الْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٣٦ حَدِيث ٩٩ /٦٠٧٨)**

16.68-69.4 អាល់-ហ្ហាសាន់ ប៊ិន អាប៊ូ អាល់-ហ្ហាសាន់ អាល់-ដ្ធ្ហ្ស៊ីមី យោលតាមបណ្តាញតិមានលោក [បានតំណាល]តមកពី អាប៊ូ បាស្ស៊ៀ៖ តមកពី អាប៊ូ អ្ហ្ស៊ាប់ឌ្ធ្ហ្ល ឡោះហ្ស៊ូ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ *[១៦:៦៨] ព្រះម្ចាស់អ្នកបានបើកឲ្យឃ្មុំដឹងថា៖ "ចូរអ្នកធ្វើសំបុកនៅតាមភ្នំ តាមដើមឈើ និងតាមអ្វីដែលពួកគេសាងសង់ ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "បើគេបានបើកឲ្យឃ្មុំដឹង អ្វីទៅដែលបានដឹងដោយសារវា ? តែអាយ៉ាស់នេះត្រូវបើកឲ្យដឹងអំពីយើង عليهم السلام ទេ យើង عليهم السلام គឺឃ្មុំ យើង عليهم السلام ជាអ្នក

រៀបចំក្នុងព្រះនាមអល់ឡោះហ្ន៑ﷻនៅលើផែនដីព្រះអង្គﷻតាមព្រះបញ្ជាព្រះអង្គﷻ ។ *ភ្ជុ* គឺស្ត្រីអ្នកស្ងុយើង *ដើមឈើ* គឺស្ត្រីអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ។" (تأويل الآيات 1: 256/ 12، عن الديلمي في تفسيره)

***

١٦.٦٨-٦٩.٥ عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) قَالَ: «لَعْقَةُ اَلْعَسَلِ فِيهَا شِفَاءٌ، قَالَ: ''مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ''». (تفسير العيّاشي – اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٦٣ حَدِيث : ٤٢ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٣٦ حَدِيث ٩٩ /٦٠٨٠)**

16.68-69.5 អាប៊ូ បាស្ស៊ៀর [បានតំណាល]តមកពី អាប៊ូ អ្ហ៑ប់ឌ្ហុលឡោះហ្ន៑صلوات الله عليه والسلامដែលមានវចន:ថា៖ "ចូរលិតទឹកឃ្ម៉ុ ព្រោះមានថ្នាំនៅក្នុងនោះ ។ អល់ឡោះហ្ន៑ﷻមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[១៦:៦៩] មានទឹកដែលមានពណ៌ផ្សេងៗចេញពីពោះពួកវា នៅក្នុងទឹកនោះមានថ្នាំព្យាបាលសម្រាប់មនុស្ស ។"*
(تفسير العيّاشي 2: 263/ 42)

***

١٦.٦٨-٦٩.٦ عَنْ سَيْفِ بْنِ عَمِيرَةَ، عَنْ شَيْخٍ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) قَالَ: كُنَّا عِنْدَهُ، فَسَأَلَهُ شَيْخٌ، فَقَالَ: بِي وَجَعٌ وَ أَنَا أَشْرَبُ لَهُ اَلنَّبِيذَ، وَ وَصَفَهُ لِي اَلشَّيْخُ؟ فَقَالَ لَهُ: «مَا يَمْنَعُكَ مِنَ اَلْمَاءِ اَلَّذِي جَعَلَ اَللَّهُ مِنْهُ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ؟» قَالَ: لاَ يُوَافِقُنِي.

16.68-69.6 សៃហ្ន៑ ប៊ីន អ្ហ៑ីមីរ៉ោះតុ៌ [បានតំណាល]តមកពី ស្ស៊ៃខ៑ម្នាក់ដែលជាមិត្តយើង តមកពី អាប៊ូ អ្ហ៑ប់ឌ្ហុលឡោះហ្ន៑صلوات الله عليه والسلام ថាខ្ញុំបាននៅជុំជាមួយព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامកាលបុរសចំណាសម្នាក់បានសួរព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامថា៖ "ទូលបង្គំឈឺហើយទូលបង្គំផឹកគ្រឿងស្រវឹងដើម្បីព្យាបាល ។ ស្ស៊ៃខ៑ (គឺគ្រូពេទ្យ) ម្នាក់បានបញ្ជាឲ្យធ្វើបែបនេះ ?" ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامបានប្រាប់គាត់ថា៖ "ហេតុអ្វីលោកមិនផឹកទឹកដែលអល់ឡោះហ្ន៑ﷻធ្វើឲ្យសព្វសត្វរស់រានមានជីវិត ?" គាត់បានទូលថា៖ "មិនត្រូវនឹងទូលបង្គំទេ ។"

قَالَ لَهُ أَبُو عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): «فَمَا يَمْنَعُكَ مِنَ اَلْعَسَلِ؟ قَالَ اَللَّهُ: ''فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ'' قَالَ: لاَ أَجِدُهُ. قَالَ: «فَمَا يَمْنَعُكَ مِنَ اَللَّبَنِ اَلَّذِي نَبَتَ مِنْهُ لَحْمُكَ، وَ اِشْتَدَّ عَظْمُكَ». قَالَ: لاَ يُوَافِقُنِي. فَقَالَ لَهُ أَبُو عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): «أَ تُرِيدُ أَنْ آمُرَكَ بِشُرْبِ اَلْخَمْرِ؟! لاَ وَ اَللَّهِ، لاَ آمُرُكَ». (تفسير العيّاشي – اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٦٤ حَدِيث : ٤٥ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٣٦ حَدِيث ٩٩ /٦٠٨١)**

អាប៊ូ អ្ហ៑ប់ឌ្ហុលឡោះហ្ន៑صلوات الله عليه والسلامបានប្រាប់គាត់ថា៖ "ហេតុអ្វីលោកមិនបរិភោគទឹកឃ្ម៉ុ ? អល់ឡោះហ្ន៑ﷻមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[១៦:៦៩] នៅក្នុងទឹកនោះមានថ្នាំព្យាបាលសម្រាប់មនុស្ស ។"* គាត់បានទូលថា៖ "ទូលបង្គំរកមិនបានទេ ។" ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامមានវចន:ថា៖ "ហេតុអ្វីលោកមិនផឹកទឹកដោះដែលធ្វើឲ្យសាច់លោកធាត់ធំ ធ្វើឲ្យឆ្អឹងលោករឹង ?" គាត់បានទូលថា៖ "មិនត្រូវនឹងទូលបង្គំទេ ។" អាប៊ូ អ្ហ៑ប់ឌ្ហុលឡោះហ្ន៑صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "លោកចង់ឲ្យខ្ញុំصلوات الله عليه والسلامបញ្ជាឲ្យលោកផឹកគ្រឿងស្រវឹងមែនទេ ? ទេ សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ន៑ﷻ ខ្ញុំصلوات الله عليه والسلامមិនបញ្ជាឲ្យធ្វើបែបនេះទេ ។" (تفسير العيّاشي 2: 264/ 45)

وَٱللَّهُ خَلَقَكُمۡ ثُمَّ يَتَوَفَّىٰكُمۡۚ وَمِنكُم مَّن يُرَدُّ إِلَىٰٓ أَرۡذَلِ ٱلۡعُمُرِ لِكَيۡ لَا يَعۡلَمَ بَعۡدَ عِلۡمٖ شَيۡـًٔاۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٞ قَدِيرٞ ٧٠

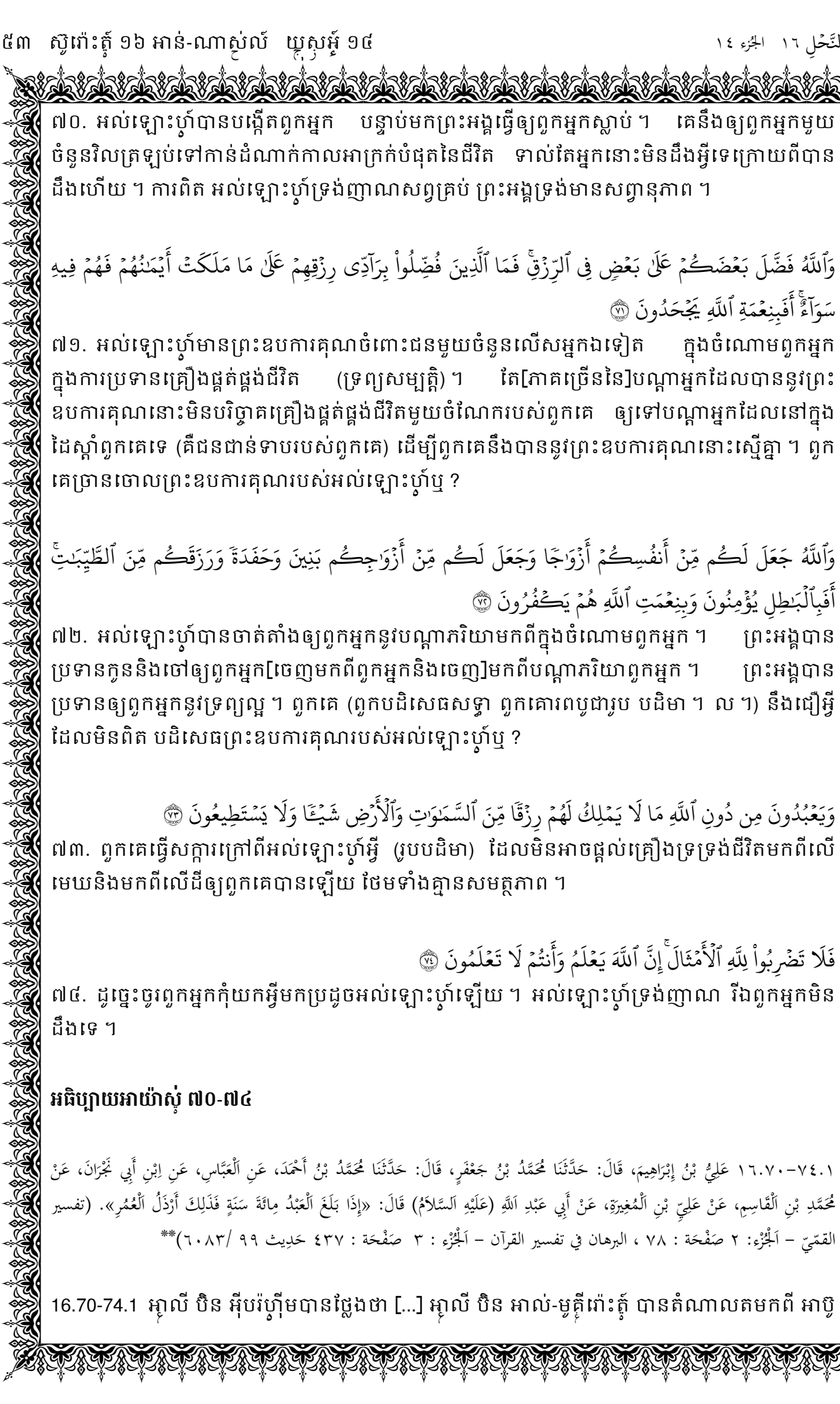

៧០. អល់ឡោះហ្ស៊ីបានបង្កើតពួកអ្នក បន្ទាប់មកព្រះអង្គធ្វើឲ្យពួកអ្នកស្លាប់ ។ គេនឹងឲ្យពួកអ្នកមួយចំនួនវិលត្រឡប់ទៅកាន់ដំណាក់កាលអាក្រក់បំផុតនៃជីវិត ទាល់តែអ្នកនោះមិនដឹងអ្វីទេក្រោយពីបានដឹងហើយ ។ ការពិត អល់ឡោះហ្ស៊ីទ្រង់ញាណសព្វគ្រប់ ព្រះអង្គទ្រង់មានសព្វានុភាព ។

وَٱللَّهُ فَضَّلَ بَعۡضَكُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖ فِي ٱلرِّزۡقِۚ فَمَا ٱلَّذِينَ فُضِّلُواْ بِرَآدِّي رِزۡقِهِمۡ عَلَىٰ مَا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُهُمۡ فَهُمۡ فِيهِ سَوَآءٌۚ أَفَبِنِعۡمَةِ ٱللَّهِ يَجۡحَدُونَ ٧١

៧១. អល់ឡោះហ្ស៊ីមានព្រះឧបការគុណចំពោះជនមួយចំនួនលើសអ្នកឯទៀត ក្នុងចំណោមពួកអ្នកក្នុងការប្រទានគ្រឿងផ្គត់ផ្គង់ជីវិត (ទ្រព្យសម្បត្តិ) ។ តែ[ភាគច្រើននៃ]បណ្តាអ្នកដែលបាននូវព្រះឧបការគុណនោះមិនបរិច្ចាគគ្រឿងផ្គត់ផ្គង់ជីវិតមួយចំណែករបស់ពួកគេ ឲ្យទៅបណ្តាអ្នកដែលនៅក្នុងដៃស្តាំពួកគេទេ (គឺជនជាន់ទាបរបស់ពួកគេ) ដើម្បីពួកគេនឹងបាននូវព្រះឧបការគុណនោះស្មើគ្នា ។ ពួកគេច្រានចោលព្រះឧបការគុណរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីឬ ?

وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّنۡ أَنفُسِكُمۡ أَزۡوَٰجٗا وَجَعَلَ لَكُم مِّنۡ أَزۡوَٰجِكُم بَنِينَ وَحَفَدَةٗ وَرَزَقَكُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِۚ أَفَبِٱلۡبَٰطِلِ يُؤۡمِنُونَ وَبِنِعۡمَتِ ٱللَّهِ هُمۡ يَكۡفُرُونَ ٧٢

៧២. អល់ឡោះហ្ស៊ីបានចាត់តាំងឲ្យពួកអ្នកនូវបណ្តាភរិយាមកពីក្នុងចំណោមពួកអ្នក ។ ព្រះអង្គបានប្រទានកូននិងចៅឲ្យពួកអ្នក[ចេញមកពីពួកអ្នកនិងចេញ]មកពីបណ្តាភរិយាពួកអ្នក ។ ព្រះអង្គបានប្រទានឲ្យពួកអ្នកនូវទ្រព្យល្អ ។ ពួកគេ (ពួកបដិសេធសទ្ធា ពួកគោរពបូជារូប បដិមា ។ ល ។) នឹងជឿអ្វីដែលមិនពិត បដិសេធព្រះឧបការគុណរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីឬ ?

وَيَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَمۡلِكُ لَهُمۡ رِزۡقٗا مِّنَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ شَيۡـٔٗا وَلَا يَسۡتَطِيعُونَ ٧٣

៧៣. ពួកគេធ្វើសក្តាការក្រៅពីអល់ឡោះហ្ស៊ីអ្វី (រូបបដិមា) ដែលមិនអាចផ្តល់គ្រឿងទ្រទ្រង់ជីវិតមកពីលើមេឃនិងមកពីលើដីឲ្យពួកគេបានឡើយ ថែមទាំងគ្មានសមត្ថភាព ។

فَلَا تَضۡرِبُواْ لِلَّهِ ٱلۡأَمۡثَالَۚ إِنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ وَأَنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ ٧٤

៧៤. ដូច្នេះចូរពួកអ្នកកុំយកអ្វីមកប្រដូចអល់ឡោះហ្ស៊ីឡើយ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីទ្រង់ញាណ រីឯពួកអ្នកមិនដឹងទេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៧០-៧៤

١٦.٧٠-٧٤.١ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ، عَنِ الْعَبَّاسِ، عَنِ ابْنِ أَبِي نَجْرَانَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْقَاسِمِ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْمُغِيرَةِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) قَالَ: «إِذَا بَلَغَ الْعَبْدُ مِائَةَ سَنَةٍ فَذَلِكَ أَرْذَلُ الْعُمُرِ». (تفسير القمّيّ – الْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٧٨ ، البرهان في تفسير القرآن – الْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٣٧ حَدِيث ٩٩ /٦٠٨٣)**

16.70-74.1 អ ាលី ប៊ិន អ ីុបរ ាហ ីុមបានថ្លែងថា [...] អ ាលី ប៊ិន អាល់-មូ ត្តីរ ោះតុ៌ បានតំណាលតមកពី អាប ីុ

អ៊ុប់ឌុលឡោះហ៍ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ "ពេលបាវដល់អាយុមួយរយឆ្នាំ នេះគឺ *[១៦:៧០] ដំណាក់កាលអាក្រក់បំផុតនៃជីវិត* (أَرْذَلُ الْعُمُرِ) ។" (تفسير القمّي 2: 78)

***

٧٤.٢-١٦.٧٠ الطَّبْرِسِيُّ: رُوِيَ عَنْ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): «إِنَّ أَرْذَلَ اَلْعُمُرِ خَمْسٌ وَ سَبْعُونَ سَنَةً». وَ رُوِيَ عَنِ اَلنَّبِيِّ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) مِثْلُ ذَلِكَ. (مجمع البيان – اَلْجُزْء: ٥ صَفْحَة : ٥٧٤ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٣٧ حَدِيث ٩٩ /٦٠٨٤)**

16.70-74.2 អាល់-ត៏ាបារស៊ី [បានតំណាលថា] គេបានធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍តមកពី អ៊ុលី صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ *"[១៦:៧០] ដំណាក់កាលអាក្រក់បំផុតនៃជីវិត* (أَرْذَلُ الْعُمُرِ) គឺអាយុចិតសិបប្រាំឆ្នាំ ។" រាយការណ៍មកពីព្រះសាស្តា ﷺ ដូចនេះឯង ។" (مجمع البيان 5: 574)

***

٧٤.٣-١٦.٧٠ حَدَّثَنَا عِمْرَانُ بْنُ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ مَعْبَدٍ عَنْ عَبْدِ اَللَّهِ بْنِ عَبْدِ اَللَّهِ اَلْوَاسِطِيِّ عَنْ دُرُسْتَ بْنِ أَبِي مَنْصُورٍ عَمَّنْ ذَكَرَهُ عَنْ جَابِرٍ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ عَنِ اَلرُّوحِ قَالَ يَا جَابِرُ [...]

16.70-74.3 អ៊ុំរ៉ន ប៊ិន មូសា ប៊ិន យ៉ាក់ហ្វារ បានតំណាលប្រាប់យើងថា [...] យ៉ាប៊ៀរបានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام អំពីវិញ្ញាណ ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "យ៉ាប៊ៀរអើយ...

[...] وَ أَمَّا مَا ذَكَرْتَ مِنْ أَصْحَابِ اَلْمَيْمَنَةِ فَهُمُ اَلْمُؤْمِنُونَ حَقّاً جَعَلَ فِيهِمْ أَرْبَعَةَ أَرْوَاحٍ رُوحَ اَلْإِيمَانِ وَ رُوحَ اَلْقُوَّةِ وَ رُوحَ اَلشَّهْوَةِ وَ رُوحَ اَلْبَدَنِ وَ لاَ يَزَالُ اَلْعَبْدُ مُسْتَعْمِلاً بِهَذِهِ اَلْأَرْوَاحِ اَلْأَرْبَعَةِ حَتَّى يَهُمَّ بِالْخَطِيئَةِ فَإِذَا هَمَّ بِالْخَطِيئَةِ زَيَّنَ لَهُ رُوحُ اَلشَّهْوَةِ وَ شَجَّعَهُ رُوحُ اَلْقُوَّةِ وَ قَادَهُ رُوحُ اَلْبَدَنِ حَتَّى يُوقِعَهُ فِي تِلْكَ اَلْخَطِيئَةِ فَإِذَا لاَمَسَ اَلْخَطِيئَةَ اِنْتَقَصَ مِنَ اَلْإِيمَانِ وَ اِنْتَقَصَ اَلْإِيمَانُ مِنْهُ فَإِنْ تَابَ تَابَ اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ قَدْ يَأْتِي عَلَى اَلْعَبْدِ تَارَاتٌ يَنْقُصُ مِنْهُ بَعْضُ هَذِهِ اَلْأَرْبَعَةِ وَ ذَلِكَ قَوْلُ اَللَّهِ تَعَالَى « وَ مِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ إِلىٰ أَرْذَلِ اَلْعُمُرِ لِكَيْ لاٰ يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئاً» فَتَنْتَقِصُ رُوحُ اَلْقُوَّةِ وَ لاَ يَسْتَطِيعُ مُجَاهَدَةَ اَلْعَدُوِّ وَ لاَ مُعَالَجَةَ اَلْمَعِيشَةِ وَ يَنْتَقِصُ مِنْهُ رُوحُ اَلشَّهْوَةِ فَلَوْ مَرَّتْ بِهِ أَحْسَنُ بَنَاتِ آدَمَ لَمْ يَحِنَّ إِلَيْهَا وَ تَبْقَى فِيهِ رُوحُ اَلْإِيمَانِ وَ رُوحُ اَلْبَدَنِ فَبِرُوحِ اَلْإِيمَانِ يَعْبُدُ اَللَّهَ وَ بِرُوحِ اَلْبَدَنِ يَدِبُّ وَ يَدْرُجُ حَتَّى يَأْتِيَهُ مَلَكُ اَلْمَوْتِ [...] (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام – ج١ ص٤٤٧ ح٥)

រីឯសេចក្តីរាយការណ៍អំពីជនខាងស្តាំដៃនោះ ពួកគេគឺអ្នកមានសទ្ធាពិតជ្រះថ្លាប្រាកដ ។ អល់ឡោះហ៊ូ ﷻ ដាក់វិញ្ញាណបួននៅក្នុងខ្លួនពួកគេគឺ៖ វិញ្ញាណជំនឿ វិញ្ញាណកម្លាំងពលំ វិញ្ញាណតណ្ហា វិញ្ញាណកាយ ។ បាវប្រើវិញ្ញាណទាំងបួននេះឥតឈប់ឈរលុះបានប្រព្រឹត្តអំពើបាប ។ ពេលបាវនោះកំពុងតែប្រព្រឹត្តបាបនោះ វិញ្ញាណតណ្ហាតែងលំអអំពើបាបនោះឲ្យបាវនោះឃើញថាត្រឹមត្រូវ វិញ្ញាណកម្លាំងពលំញ៉ាំងបាវនោះ ទាល់តែបាវនោះប្រព្រឹត្តអំពើបាបនោះ ។ លុះបានប្រព្រឹត្តអំពើបាបហើយ បាវនោះឃ្លាតឆ្ងាយពីជំនឿ (អ៊ីម៉ាន់) ហើយជំនឿត្រូវឃ្លាតឆ្ងាយពីបាវនោះ ។ បើបាវនោះភ្ញាក់រលឹកបែរមករកអល់ឡោះហ៊ូ ﷻ វិញ អល់ឡោះហ៊ូ ﷻ ខមាទោសឲ្យបាវនោះ ហើយអល់ឡោះហ៊ូ ﷻ នឹងដកវិញ្ញាណមួយក្នុងចំណោមវិញ្ញាណទាំងបួននេះចេញពីបាវនោះ ។ នេះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ៊ូ ﷻ *[១៦:៧០] អល់ឡោះហ៍បានបង្កើតពួកអ្នក បន្ទាប់មកព្រះអង្គធ្វើឲ្យពួកអ្នកស្លាប់ ។ គេនឹងឲ្យពួកអ្នកមួយចំនួនវិលត្រឡប់ទៅកាន់ដំណាក់កាលអាក្រក់បំផុតនៃជីវិត ទាល់តែអ្នកនោះមិនដឹងអ្វីទេក្រោយពីបានដឹងហើយ* ។ បើវិញ្ញាណ

កម្លាំងពលំត្រូវដកចេញ បាវនោះមិនអាចការពារខ្លួនទល់សត្រូវបានទេ មិនអាចប្រកបកិច្ចការដើម្បីចិញ្ចឹមជីវិតបានទេ ។ បើវិញ្ញាណតណ្ហាត្រូវដកចេញ បាវនោះមិនអើពើកូនស្រីដ៏ល្អរបស់អាដ្ធាំ(ﷺ)ទេ មិនទៅរកពួកនាងទេ ។ បាវនោះនឹងនៅសល់តែវិញ្ញាណជំនឿនិងវិញ្ញាណកាយ ។ អាស្រ័យវិញ្ញាណជំនឿ បាវនោះធ្វើសក្តារ:អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ ។ អាស្រ័យវិញ្ញាណកាយ បាវនោះប្រព្រឹត្ត[ទង្វើនានា] និងមានទំនាក់ទំនង[ជាមួយមនុស្សឯទៀត] លុះត្រាតែទេវតាយមទូតមករកបាវនោះ ។"

(بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام 1: 447/ 5)

***

٧٤.٤–١٦.٧٠ حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنِ اَلْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ دَاوُدَ عَنِ اِبْنِ هَارُونَ اَلْعَبْدِيِّ عَنْ مُحَمَّدٍ عَنِ اَلْأَصْبَغِ بْنِ نُبَاتَةَ قَالَ: أَتَى رَجُلٌ أَمِيرَ اَلْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ فَقَالَ أُنَاسٌ يَزْعُمُونَ أَنَّ اَلْعَبْدَ لاَ يَزْنِي وَ هُوَ مُؤْمِنٌ وَ لاَ يَسْرِقُ وَ هُوَ مُؤْمِنٌ وَ لاَ يَشْرَبُ اَلْخَمْرَ وَ هُوَ مُؤْمِنٌ وَ لاَ يَأْكُلُ اَلرِّبَا وَ هُوَ مُؤْمِنٌ وَ لاَ يَسْفِكُ اَلدَّمَ اَلْحَرَامَ وَ هُوَ مُؤْمِنٌ فَقَدْ كَبُرَ هَذَا عَلَيَّ وَ جَرَحَ مِنْهُ صَدْرِي حَتَّى زَعَمَ أَنَّ هَذَا اَلْعَبْدَ اَلَّذِي يُصَلِّي إِلَى قِبْلَتِي وَ يَدْعُو دَعْوَتِي وَ يُنَاكِحُنِي وَ أُنَاكِحُهُ وَ يُوَارِثُنِي وَ أُوَارِثُهُ فَأُخْرِجُهُ مِنَ اَلْإِيمَانِ مِنْ أَجْلِ ذَنْبٍ يَسِيرٍ أَصَابَهُ...

16.70-74.4 អាស្ត់ម៉ាដ្ធ ប៊ិន ម្ហ្ហ៊ាំម៉ាដ្ធ បានតំណាលប្រាប់យើងថា [...] អាល់-អាស្ប៊ាកុ ប៊ិន នូបាតាស៊ុ បានតំណាលថាបុរសម្នាក់បានមកជួប អាមីរុល-មុមីនីន(صلوات الله عليه والسلام) ទូលព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)ថា: "គេគិតថាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាមិនប្រព្រឹត្តអំពើខុសច្បាប់ផ្លូវភេទទេ មិនលួចទេ មិនផឹកស្រាទេ មិនស៊ីការប្រាក់ទេ មិនបង្ហូរឈាមខុសច្បាប់ខណ:ដែលខ្លួនជាអ្នកមានសទ្ធាស្មោះត្រង់នោះទេ ។ រឿងនេះធ្ងន់ណាស់សម្រាប់ទូលបង្គំ ធ្វើឲ្យទូលបង្គំបារម្ភ បណ្តាលឲ្យទូលបង្គំគិតថាបាវនោះស្ទ្ធ៊ីឡាតុ៌ទៅរកគ្ធ៊ីបឡាតុ៌ដូចទូលបង្គំ បួងសួងឌ្ធ្ធ៊ីអ្ធ៊ីអ៊ីដ ដែលទូលបង្គំបួងសួង បានរៀបការឲ្យទូលបង្គំ ហើយទូលបង្គំបានរៀបការឲ្យគាត់ ជាអ្នកស្នងទូលបង្គំ ទូលបង្គំជាអ្នកស្នងគាត់ គាត់អាចចេញពីជំនឿដោយសារបាបស្រាល ។"

...وَ أَمَّا مَا ذَكَرْتَ مِنْ أَصْحَابِ اَلْمَيْمَنَةِ فَهُمُ اَلْمُؤْمِنُونَ حَقّاً بِأَعْيَانِهِمْ فَجَعَلَ فِيهِمْ أَرْبَعَةَ أَرْوَاحٍ رُوحَ اَلْإِيمَانِ وَ رُوحَ اَلْقُوَّةِ وَ رُوحَ اَلشَّهْوَةِ وَ رُوحَ اَلْبَدَنِ وَ لاَ يَزَالُ اَلْعَبْدُ يَسْتَكْمِلُ بِهَذِهِ اَلْأَرْوَاحِ اَلْأَرْبَعَةِ حَتَّى تَأْتِيَ حَالاَتٌ قَالَ وَ مَا هَذِهِ اَلْحَالاَتُ فَقَالَ عَلِيٌّ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ أَمَّا أَوَّلُهُنَّ فَهُوَ كَمَا قَالَ اَللَّهُ « وَ مِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ إِلىٰ أَرْذَلِ اَلْعُمُرِ لِكَيْ لاٰ يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئاً » فَهَذَا يَنْقُصُ مِنْهُ جَمِيعُ اَلْأَرْوَاحِ وَ لَيْسَ مِنَ اَلَّذِي يَخْرُجُ مِنْ دِينِ اَللَّهِ لِأَنَّ اَللَّهَ اَلْفَاعِلَ ذَلِكَ بِهِ رَدَّهُ إِلَى أَرْذَلِ عُمُرِهِ فَهُوَ لاَ يَعْرِفُ لِلصَّلاَةِ وَقْتاً وَ لاَ يَسْتَطِيعُ اَلتَّهَجُّدَ بِاللَّيْلِ وَ لاَ اَلصِّيَامَ بِالنَّهَارِ وَ لاَ اَلْقِيَامَ فِي صَفٍّ مِنَ اَلنَّاسِ فَهَذَا نُقْصَانٌ مِنْ رُوحِ اَلْإِيمَانِ فَلَيْسَ يَضُرُّهُ شَيْءٌ إِنْ شَاءَ اَللَّهُ... (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام - ج١ ص٤٤٩ ح٦)

អាមីរុល-មុមីនីន(صلوات الله عليه والسلام)មានវចន:ថា: "រីឯជនខាងស្តាំដៃដែលគេបាននិយាយដល់នោះ ពួកគេគឺអ្នកមានសទ្ធាពិតប្រាកដ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីដាក់វិញ្ញាណបួននៅក្នុងខ្លួនពួកគេគឺ: វិញ្ញាណជំនឿ វិញ្ញាណកម្លាំងពលំ វិញ្ញាណតណ្ហា វិញ្ញាណកាយ ។ បាវប្រើវិញ្ញាណទាំងបួននេះឥតឈប់ឈរលុះស្ថានការណ៍មួយបានកើតឡើងចំពោះបាវនេះ ។" គាត់បានទូលថា: "ស្ថានការណ៍អ្ធ៊ីទៅ ?" អ្ធ៊ីលី(صلوات الله عليه والسلام)មានវចន:ថា: "ស្ថានការណ៍ទីមួយក្នុងចំណោមស្ថានការណ៍ទាំងបួននោះ គឺដូចអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ(عز وجل)មានព្រះបន្ទូលថា: *[១៦:៧០] អល់ឡោះហ្ស៊ីបានបង្កើតពួកអ្នក បន្ទាប់មកព្រះអង្គធ្វើឲ្យពួកអ្នកស្លាប់ ។ គេនឹងឲ្យពួកអ្នកមួយចំនួនវិលត្រឡប់ទៅកាន់ដំណាក់កាលអាក្រក់បំផុតនៃជីវិត ទាល់តែអ្នកនោះមិនដឹងអ្ធ៊ីទេក្រោយពីបានដឹងហើយ ។* នេះគឺពេលគេដកចេញវិញ្ញាណទាំងអស់ ហើយមិនមែនបណ្តាអ្នកដែលចេញពីសាសនារបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ(عز وجل)ទេ ព្រោះនេះគឺទង្វើរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ(عز وجل)ដែលធ្វើឲ្យអ្នកនោះត្រឡប់ទៅ

កាន់ដំណាក់កាលអាក្រក់បំផុតនៃជីវិត ។ នេះគឺពេលអ្នកនោះមិនស្គាល់ពេលស្ង៊ូឡាតុ៌ទេ មិនស្ង៊ូឡាតុ៌ ស្ង៊ូឡាតុ៌យប់ទេ (التهجد) មិនកាន់សីលត្រណមអាហារពេលថ្ងៃទេ មិនឈរក្នុងជួរមនុស្សទេ ។ នេះគឺការខ្វះវិញ្ញាណជំនឿ ។ មិនមានអ្វីអាចជះឥទ្ធិពលអាក្រក់ទៅលើគាត់បានទេ បើអល់ឡោះហ្ស៊ីមានព្រះបំណង ។" (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام 1: 449/ 6)

***

٧٤.٥-١٦.٧٠ اَلْعَيَّاشِيُّ: عَنْ عَبْدِ اَلرَّحْمَنِ اَلْأَشَلِّ، قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): عَنْ قَوْلِ اَللَّهِ: ''وَ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَنِينَ وَ حَفَدَةً''. قَالَ: «اَلْحَفَدَةُ: بَنُو اَلْبِنْتِ، وَ نَحْنُ حَفَدَةُ رَسُولِ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)». (تفسير العيّاشي - اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٦٤ حَدِيث : ٤٦ ، البرهان في تفسير القرآن - اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٣٨ حَدِيث ٩٩ /٦٠٨٧)**

16.70-74.5 អាល់-អ៊ៃយ៉ាស្ស៊ី បានតំណាលតមកពី អ៊ាប់ឌុលរ៉ោះហ្ម៉ាន អាល់-អាស្ហាល់ ថា អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ម៉ាមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីជ ***[១៦:៧២] បានប្រទានកូននិងចៅឲ្យពួកអ្នកមកពីបណ្តាភរិយាពួកអ្នក*** الْحَفَدَةً (ចៅ) គឺបណ្តាកូនប្រុសរបស់កូនស្រី យើងអ៊ីមានជាគឺចៅ (الْحَفَدَةً) របស់រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ម៉ា ។" (تفسير العيّاشي 2: 264/ 46)

***

٧٤.٦-١٦.٧٠ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنَا حُمَيْدُ بْنُ زِيَادٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ اَلْحُسَيْنِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ طَلْحَةَ بْنِ زَيْدٍ، عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ أَبِيهِ (عَلَيْهِمَا اَلسَّلاَمُ): فِي حَدِيثِ تَفْسِيرِ قَوْلِهِ تَعَالَى: ''اَللَّهُ نُورُ اَلسَّمَاوَاتِ وَ اَلْأَرْضِ مَثَلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ اَلْمِصْبَاحُ'' اَلْآيَةَ، وَ فِي آخِرِ اَلْحَدِيثِ: قُلْتُ لِجَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ: جُعِلْتُ فِدَاكَ - يَا سَيِّدِي - إِنَّهُمْ يَقُولُونَ: مَثَلُ نُورِ اَلرَّبِّ؟ قَالَ: «سُبْحَانَ اَللَّهِ! لَيْسَ لِلَّهِ مَثَلٌ، قَالَ اَللَّهُ: ''فَلاَ تَضْرِبُوا لِلَّهِ اَلْأَمْثَالَ''». (تفسير القمّيّ - اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ١٠٣، البرهان في تفسير القرآن - اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٣٢ حَدِيث ٩٩ /٦٠٦٣)**

16.70-74.6 អ៊ុលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ្ម៉ីម មានប្រសាសន៍ថា ហ្ស៊ូម៉ៃដ្ធ ប៊ិន ស្ស៊ីយ៉ាដ្ធ បានតំណាលប្រាប់យើងតមកពី មូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អាល់-ហ្ស៊ូសៃន៍ តមកពី មូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន យ៉ាស្ស៊ីយ៉ា តមកពី ត្ពល់ហ្ហាស្ធ ប៊ិន ស្ស៊ៃដ្ធ ដែលបានតំណាលតមកពី យ៉ាកុ៌ហ្ហារ ប៊ិន មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ធ តមកពីព្រះបិតាអ៊ីព្រះអង្គនៅក្នុងហ្ហាឌ្ធីស្ធតាហ្ការ៉ាសៀរអាយ៉ាស្ធ ***[២៤:៣៥] អល់ឡោះហ្ម៉ាជារស្មីនៃមេឃទាំងឡាយនិងផែនដី ។ រស្មីនៃព្រះអង្គប្រៀបបាននឹងអង្កែលុងដែលមានចង្កៀងមួយ[ភ្លឺ]នៅក្នុងនោះ ។*** នៅក្នុងហ្ហាឌ្ធីស្ធមួយទៀត [លោកអ្នកអធិប្បាយមានប្រសាសន៍ថា] ខ្ញុំបានទូល យ៉ាកុ៌ហ្ហារ ប៊ិន មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ធ ថា: "សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ ព្រះបរមគ្រូអ៊ីយ ពួកគេ (គឺមនុស្ស) បានថា: "ព្រះជាម្ចាស់ដ្ធ ដូចរស្មី ?" ព្រះអង្គមានវចន:ថា: "សូមថ្វាយសេចក្តីរុងរឿងចំពោះអល់ឡោះហ្ម៉ា ។ មិនមានគំរូប្រៀបផ្ទឹមអល់ឡោះហ្ម៉ាទេ ។ អល់ឡោះហ្ម៉ាមានព្រះរាជបន្ទូលថា: ***[១៦:៧៤] ដូច្នេះចូរពួកអ្នកកុំយកអ្វីមកប្រដូចអល់ឡោះហ្ម៉ាឡើយ ។"*** (تفسير القمّي 2: 103)

۞ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا عَبۡدًا مَّمۡلُوكًا لَّا يَقۡدِرُ عَلَىٰ شَيۡءٖ وَمَن رَّزَقۡنَٰهُ مِنَّا رِزۡقًا حَسَنًا فَهُوَ يُنفِقُ مِنۡهُ سِرًّا وَجَهۡرًا هَلۡ يَسۡتَوُۥنَۚ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِۚ بَلۡ أَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ٧٥

៧៥. អល់ឡោះហ្ម៉ាលើកឡើងជាគំរូនូវទាស:ម្នាក់ដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់គេ ពុំមានអំណាចលើអ្វីឡើយ និងបុរសម្នាក់[ដែលប្រតិបត្តិតាមព្រះបញ្ជាអល់ឡោះហ្ម៉ា] ដែលយើងបានប្រទានឲ្យនូវគ្រឿងទ្រទ្រង់

ជីវិតដ៏បវរ គេបរិច្ចាគគ្រឿងទ្រទ្រង់ជីវិតនោះ[លើមាគ៌ាយើង]ដោយបិទបាំងនិងដោយបើកឲ្យឃើញ ។ តើគេទាំងពីរស្មើគ្នាទេ ? សូមថ្វាយថ្លៃមនាការចំពោះអល់ឡោះហ្ន៑ តែពួកគេភាគច្រើនមិនដឹងទេ ។

وَضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا رَّجُلَيْنِ أَحَدُهُمَآ أَبْكَمُ لَا يَقْدِرُ عَلَىٰ شَىْءٍ وَهُوَ كَلٌّ عَلَىٰ مَوْلَىٰهُ أَيْنَمَا يُوَجِّههُّ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ هَلْ يَسْتَوِى هُوَ وَمَن يَأْمُرُ بِٱلْعَدْلِ وَهُوَ عَلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٧٦﴾

៧៦. អល់ឡោះហ្ន៑លើកឡើងជាគំរូនូវបុរសពីរនាក់ ម្នាក់ជាមនុស្សគ ពុំមានសមត្ថភាពសោះ ថែមជាបន្ទុកធ្ងន់របស់ចៅហ្វាយគេ ។ ទោះបីចៅហ្វាយគេបញ្ជូនគេទៅទីណាក៏ដោយ គេពុំបាននាំមកនូវផលប្រយោជន៑ល្អណាមួយឡើយ ។ តើគេស្មើគ្នានិងបុគ្គលដែលបង្គាប់ឲ្យប្រព្រឹត្តដោយយុត្តិធម៑ទេ ឯខ្លួនឯងផ្ទាល់ក៏ស្ថិតនៅលើមាគ៌ាត្រង់ត្រូវ ?

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៧៥-៧៦

١٦.٧٥-٧٦.١ اَلشَّيْخُ فِي (اَلتَّهْذِيبِ): بِإِسْنَادِهِ عَنِ اَلْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ، عَنْ حَمَّادِ بْنِ عِيسَى، عَنْ حَرِيزٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) عَنْ رَجُلٍ يُنْكِحُ أَمَتَهُ مِنْ رَجُلٍ، أَ يُفَرِّقُ بَيْنَهُمَا إِذَا شَاءَ؟ فَقَالَ: «إِنْ كَانَ مَمْلُوكَهُ، فَلْيُفَرِّقْ بَيْنَهُمَا إِذَا شَاءَ، إِنَّ اَللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ: ''عَبْداً مَمْلُوكاً لاٰ يَقْدِرُ عَلىٰ شَيْءٍ'' فَلَيْسَ لِلْعَبْدِ شَيْءٌ مِنَ اَلْأَمْرِ، وَ إِنْ كَانَ زَوْجُهَا حُرّاً فَإِنَّ طَلاَقَهَا عِتْقُهَا». (التهذيب – اَلْجُزْء: ٧ صَفْحَة : ٣٤٠ حَدِيث : ١٣٩٢ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٣٨ حَدِيث ٩٩ /٦٠٨٩)**

16.75-76.1 អាល់-ស្ហ៊ីខ៑ [មានប្រសាសន៑]នៅក្នុង[សាត្រា] អាល់-តាស្ស៊ីប តាមបណ្តាញព័ត៑មានលោកតមកពី [...] ម៉ូហ្ម៉ាម៉ាដ្ទ ប៊ិន មុស្លីម ដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ន៑ صلوات الله عليه والسلام អំពីបុរសដែលរៀបការទាសីរបស់ខ្លួនឲ្យទៅបុរសម្នាក់ ថាតើគាត់អាចបំបែកអ្នកទាំងពីរនេះបានទេ បើគាត់ចង់បំបែក ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "បើបុរសនោះជាទាស:របស់គាត់ គាត់អាចបំបែកអ្នកទាំងពីរបាន បើគាត់ចង់បំបែក ។ អល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[១៦:៧៥] ជាកម្មសិទ្ធិរបស់គេ ពុំមានអំណាចលើអ្វីឡើយ ។* ដូច្នេះមិនមានបញ្ហាអ្វីមួយសម្រាប់ទាស:ទេ ។ បើបុរសនោះរៀបការជាមួយនារី នារីនោះមានសេរីភាព ។ បើបុរសនោះលែងលះនារីនោះ នារីនោះជាទាសីដែលត្រូវដោះលែងឲ្យមានសេរីភាព ។" (التهذيب 7: 340/ 1392)

***

١٦.٧٥-٧٦.٢ وَ عَنْهُ: بِإِسْنَادِهِ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى، عَنْ عَلِيِّ بْنِ اَلْحَكَمِ، عَنْ أَبَانِ بْنِ عُثْمَانَ، عَنْ شُعَيْبِ بْنِ يَعْقُوبَ اَلْعَقَرْقُوفِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) قَالَ: سُئِلَ – وَ أَنَا عِنْدَهُ أَسْمَعُ – عَنْ طَلاَقِ اَلْعَبْدِ. قَالَ: «لَيْسَ لَهُ طَلاَقٌ وَ لاَ نِكَاحٌ، أَ مَا تَسْمَعُ اَللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ: ''عَبْداً مَمْلُوكاً لاٰ يَقْدِرُ عَلىٰ شَيْءٍ''» قَالَ: «لاَ يَقْدِرُ عَلَى طَلاَقٍ وَ لاَ عَلَى نِكَاحٍ إِلاَّ بِإِذْنِ مَوْلاَهُ». (التهذيب – اَلْجُزْء: ٧ صَفْحَة : ٣٤٧ حَدِيث : ١٤٢١ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٣٨ حَدِيث ٩٩ /٦٠٩٠)**

16.75-76.2 [...] ស៊ីអ៊ែរ៉ ប៊ិន យ៉ាកុ៑ប អាល់-អ៊ុ្ការ្ហ ប៊ីហ្ន៑ បានតំណាលថាគេបានសួរ អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ន៑ صلوات الله عليه والسلام កាលខ្ញុំបាននៅជុំជាមួយព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អំពីការលែងលះរបស់ទាស: ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "មិនមានការលែងលះ មិនមានអាពាហ៑ពិពាហ៑សម្រាប់ទាស:ទេ ។ លោកមិនបាន

ព្អអល់ឡោះហ្វ័تعالىមានព្រះបន្ទូលទេថា៖ *[១៦:៧៥] ទាសៈម្នាក់ដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់គេ ពុំមានអំណាចលើអ្វីឡើយ?*" ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "ទាសៈនោះមិនមានអំណាចលើការលែងលះទេ មិនមានអំណាចលើការរៀបការទេ លើកលែងតែបានទទួលការអនុញ្ញាតពីម្ចាស់របស់ខ្លួន ។" (التهذيب 7: 347/ 1421)

***

*١٦.٧٥-٧٦.٣ مُحَمَّدٌ عَنْ أَحْمَدَ عَنْ ابْنِ فَضَّالٍ عَنْ مُفَضَّلِ بْنِ صَالِحٍ عَنْ لَيْثٍ الْمُرَادِيِّ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنِ الْعَبْدِ هَلْ يَجُوزُ طَلاَقُهُ فَقَالَ إِنْ كَانَتْ أَمَتَكَ فَلَا إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ ''عَبْداً مَمْلُوكاً لا يَقْدِرُ عَلى شَيْءٍ'' وَ إِنْ كَانَتْ أَمَةَ قَوْمٍ آخَرِينَ أَوْ حُرَّةً جَازَ طَلاَقُهُ. (الكافي – الجزء : ٦ صفحة : ١٦٨ حديث : ٢)

*16.75-76.3 មូហ៊ាំម៉ាដ់ [បានតំណាល]តមកពី អាស៊ុម៉ាដ់ តមកពី អ៊ីបនូ ហ្វាដ្ឌ៌ដូល់ តមកពី មូហ្វាដ្ឌ៌ដូល់ ប៊ិន ស្វ៉លិះហ៍ តមកពី ឡៃស្ស៍ អាល់-មូរ៉ាឌី ដែលមានប្រសាសន៍ថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ្វ៍صلوات الله عليه والسلامអំពីទាសៈថាតើគេអនុញ្ញាតទាសៈលែងលះបានទេ ? ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "បើជាទាសី (ខ្ញុំស្រី) គេមិនអនុញ្ញាតឲ្យលែងលះទេ ។ អល់ឡោះហ្វ៍ﷻមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[១៦:៧៥] ទាសៈម្នាក់ដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់គេ ពុំមានអំណាចលើអ្វីឡើយ ។* បើនាងជាទាសីរបស់ ប្រជាជាតិផ្សេង ឬជាស្រីមានសេរីភាព គេអនុញ្ញាតឲ្យលែងលះបាន ។" (الكافي 6: 168 /2)

***

١٦.٧٥-٧٦.٤ اِبْنُ شَهْرَ آشُوبٍ: عَنْ حَمْزَةَ بْنِ عَطَاءٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: ''هَلْ يَسْتَوِي هُوَ وَ مَنْ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ''. قَالَ: «هُوَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ، وَ هُوَ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ». (المناقب – اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ١٠٧ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٤٠ حَدِيث ٩٩ /٦١٠٢)**

16.75-76.4 អ៊ីបនូ ស្ហាស្ស៍រី អាស៊្ហូប [បានតំណាល]តមកពី ហ៊ាំស្វាស់ ប៊ិន អាត្តក់ តមកពី អាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារصلوات الله عليه والسلامអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ៍تعالى *[១៦:៧៦] តើគេស្មើគ្នានិងបុគ្គលដែលបង្គាប់ឲ្យប្រព្រឹត្តដោយយុត្តិធម៌ទេ* ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "នេះគឺ អាលីصلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អាប៊ូ ត៉ូលិបﷺ ដែលបញ្ជាឲ្យប្រព្រឹតដោយយុត្តិធម៌ *ឯខ្លួនឯងផ្ទាល់ក៏ស្ថិតនៅលើមាគ៌ាត្រង់ត្រូវ ។*" (المناقب 2: 107)

وَلِلَّهِ غَيۡبُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ وَمَآ أَمۡرُ ٱلسَّاعَةِ إِلَّا كَلَمۡحِ ٱلۡبَصَرِ أَوۡ هُوَ أَقۡرَبُۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ٧٧

៧៧. អទិស្សមានភាពនៃមេឃនិងដីជាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ្វ៍ ។ រឿងវេលាគ្រាន់តែដូចមួយពព្រិចភ្នែក ឬឆាប់ជាងនោះ ។ អល់ឡោះហ្វ៍ទ្រង់មានសព្វានុភាពលើសព្វសារពើ ។

وَٱللَّهُ أَخۡرَجَكُم مِّنۢ بُطُونِ أُمَّهَٰتِكُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ شَيۡـٔٗا وَجَعَلَ لَكُمُ ٱلسَّمۡعَ وَٱلۡأَبۡصَٰرَ وَٱلۡأَفۡـِٔدَةَ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ٧٨

៧៨. អល់ឡោះហ្វ៍បានធ្វើឲ្យពួកអ្នកចេញពីពោះម្ដាយពួកអ្នក ពួកអ្នកមិនបានដឹងអ្វីសោះ ។ ព្រះអង្គឲ្យពួកអ្នកមានត្រចៀក មានភ្នែក មានបេះដូង ដើម្បីពួកអ្នកនឹងដឹងព្រះគុណ[ចំពោះអល់ឡោះហ្វ៍ដែលមានព្រះឧបការគុណដល់ពួកអ្នក] ។

أَلَمْ يَرَوْا۟ إِلَى ٱلطَّيْرِ مُسَخَّرَٰتٍ فِى جَوِّ ٱلسَّمَآءِ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا ٱللَّهُ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٧٩﴾

៧៩. ពួកគេមិនឃើញបណ្ដាសត្វស្លាបទេ ដែលត្រូវទប់នៅលើលំហមេឃ ? ពុំមានអ្វីទ្រពួកវាសោះ ក្រៅពីអល់ឡោះហ្ន៑ ? អ្វីទាំងនេះសុទ្ធតែជាសញ្ញាសម្រាប់ជនានុជនដែលមានសទ្ធា ។

وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّنۢ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ لَكُم مِّن جُلُودِ ٱلْأَنْعَٰمِ بُيُوتًا تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ إِقَامَتِكُمْ وَمِنْ أَصْوَافِهَا وَأَوْبَارِهَا وَأَشْعَارِهَآ أَثَٰثًا وَمَتَٰعًا إِلَىٰ حِينٍ ﴿٨٠﴾

៨០. អល់ឡោះហ្ន៑បានប្រទានគេហដ្ឋានឲ្យពួកអ្នកជាទីអាស្រ័យ ។ ព្រះអង្គបានប្រទានឲ្យពួកអ្នកនូវបណ្ដាគេហដ្ឋានធ្វើអំពីស្បែកសត្វ ដែលពួកអ្នកឃើញថាស្រាល[ក្នុងការដឹកជញ្ជូន]ពេលពួកអ្នកធ្វើដំណើរនិងពេលពួកអ្នកបោះជំរំ ។ [ព្រះអង្គបានប្រទាន]រោម លោមចម្ម (គឺស្បែកមានរោម) និងរោមរឹង (ប្រែង ។ ល ។) របស់ពួកវាជារបស់ប្រើប្រាស់ក្នុងផ្ទះនិងជាគ្រឿងត្រូវការមួយរយៈ ។

وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّمَّا خَلَقَ ظِلَٰلًا وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ ٱلْجِبَالِ أَكْنَٰنًا وَجَعَلَ لَكُمْ سَرَٰبِيلَ تَقِيكُمُ ٱلْحَرَّ وَسَرَٰبِيلَ تَقِيكُم بَأْسَكُمْ ۚ كَذَٰلِكَ يُتِمُّ نِعْمَتَهُۥ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُونَ ﴿٨١﴾

៨១. អល់ឡោះហ្ន៑បានផ្ដល់ម្លប់ឲ្យពួកអ្នកមកពីអ្វីៗដែលព្រះអង្គបានបង្កើតមក ។ ព្រះអង្គបានផ្ដល់ទីជ្រកកោនឲ្យពួកអ្នកមកពីបណ្ដាភ្នំ ។ ព្រះអង្គផ្ដល់សំលៀកបំពាក់ឲ្យពួកអ្នកដើម្បីការពារពួកអ្នកពីកម្ដៅ ព្រមទាំងសំលៀកបំពាក់ដែលការពារពួកអ្នកពីការប្រយុទ្ធ[របស់សត្រូវ]របស់ពួកអ្នក ។ ព្រះអង្គបង្ក្រប់ព្រះឧបការធម៌ព្រះអង្គលើពួកអ្នកដូច្នេះឯង ដើម្បីពួកអ្នកនឹងចុះចូល ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៧៧-៨១

١٦.٧٧-٨١.١ قَالَ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ: وَ فِي رِوَايَةِ أَبِي اَلْجَارُودِ: فِي قَوْلِهِ: ''أَثَاثاً'' قَالَ: «اَلْمَالُ»، ''وَ مَتَاعاً'' قَالَ: «اَلْمَنَافِعُ»، ''إِلَى حِينٍ'': «أَيْ إِلَى حِينِ بَلَاغِهَا». (تفسير القمّيّ – اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ٣٨٨ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٤١ حَدِيث ٩٩ /٦١٠٤)**

16.77-81.1 អ្នកលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម មានប្រសាសន៍តមកពី អាប៊ូ អាល់-ជ្ជារូដ ដែលបានធ្វើសេចក្ដីរាយការណ៍អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ *[១៦:៨០] របស់ប្រើប្រាស់ក្នុងផ្ទះ* (أَثَاثاً) ព្រះអង្គ ﷺ (គឺអ៊ីមុាំទី ៥ ﷺ) មានវចនៈថា៖ "ទ្រព្យ ។" *គ្រឿងត្រូវការ* ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "ផលប្រយោជន៑ ។" *មួយរយៈ* ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "លុះបានដល់កាលកំណត់ ។" (تفسير القمّي 1: 388)

***

١٦.٧٧-٨١.٢ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ ابْنِ مَحْبُوبٍ عَنْ مَالِكِ بْنِ عَطِيَّةَ عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ خَالِدٍ قَالَ سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنِ الْحَرِّ وَ الْبَرْدِ مِمَّا يَكُونَانِ فَقَالَ لِي يَا أَبَا أَيُّوبَ إِنَّ الْمِرِّيخَ كَوْكَبٌ حَارٌّ وَ زُحَلَ كَوْكَبٌ بَارِدٌ فَإِذَا بَدَأَ الْمِرِّيخُ فِي الِارْتِفَاعِ انْحَطَّ زُحَلُ وَ ذَلِكَ فِي الرَّبِيعِ فَلَا يَزَالَانِ كَذَلِكَ كُلَّمَا ارْتَفَعَ الْمِرِّيخُ دَرَجَةً انْحَطَّ زُحَلُ دَرَجَةً ثَلَاثَةَ أَشْهُرٍ حَتَّى يَنْتَهِيَ الْمِرِّيخُ فِي الِارْتِفَاعِ وَ يَنْتَهِيَ زُحَلُ فِي الْهُبُوطِ

16.77-81.2 អ៊ុលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម [មានប្រសាសន៍]តមកពី [...] ស្ហ៊ីឡ្ស៊ីម៉ាន ប៊ិន ខ៉ លិដ្ធ បានតំណាលថា ខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ៊ុប់ឌ្ធុលឡ្ហ:ប៉ូ៎ صلوات الله عليه والسلام អំពីកម្ពៅនិងអាការត្រជាក់ថាតើវាកើតមកពីអ្វី ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ប្រាប់ខ្ញុំថា: "អាប៊ូ អ៊ែយ្ហ្ស:ប៉ីយ ផ្ការយអង្ការជាពិភពក្ដៅ ឯផ្ការយសៅរ៍ជាពិភពត្រជាក់ ។ ដូច្នេះ បើផ្ការយអង្ការរ: ផ្ការយសៅរ៍លិចទាបបន្ដិច នេះនៅក្នុងនិទាយ:រដូវ ។ ផ្ការយទាំងពីរនេះប្រព្រឹត្ដទៅដូច្នេះ ឥតឈប់ ។ រៀងរាល់ដងដែលផ្ការយអង្ការរ:មួយថ្នាក់ ផ្ការយសៅរ៍ធ្លាក់ចុះបីខែ ទាល់តែផ្ការយអង្ការបានឡើងដល់កំពូល ផ្ការយសៅរ៍លិចបាត់ ។

فَيَجْلُوَ الْمِرِّيخُ فَلِذَلِكَ يَشْتَدُّ الْحَرُّ فَإِذَا كَانَ فِي آخِرِ الصَّيْفِ وَ أَوَّلِ الْخَرِيفِ بَدَأَ زُحَلُ فِي الِارْتِفَاعِ وَ بَدَأَ الْمِرِّيخُ فِي الْهُبُوطِ فَلَا يَزَالَانِ كَذَلِكَ كُلَّمَا ارْتَفَعَ زُحَلُ دَرَجَةً انْحَطَّ الْمِرِّيخُ دَرَجَةً حَتَّى يَنْتَهِيَ الْمِرِّيخُ فِي الْهُبُوطِ وَ يَنْتَهِيَ زُحَلُ فِي الِارْتِفَاعِ فَيَجْلُوَ زُحَلُ وَ ذَلِكَ فِي أَوَّلِ الشِّتَاءِ وَ آخِرِ الْخَرِيفِ فَلِذَلِكَ يَشْتَدُّ الْبَرْدُ

សម្រាប់ផ្ការយអង្ការនេះគឺពេលក្ដៅខ្លាំងបំផុតរបស់វា ។ ពេលចុងរដូវក្ដៅ ដើមសរទរដូវ ផ្ការយសៅរ៍ចាប់ផ្ដើមងើបឡើង ផ្ការយអង្ការចាប់ផ្ដើមលិចចុះ ។ ផ្ការយទាំងពីរនេះប្រព្រឹត្ដទៅដូច្នេះឥតឈប់ ។ រាល់ដងដែលផ្ការយសៅរ៍រ:ឡើងមួយថ្នាក់ ផ្ការយអង្ការធ្លាក់ចុះមួយថ្នាក់ នេះនៅដើមរដូវត្រជាក់ ចុងរដូវក្ដៅ ។ នេះគឺពេលត្រជាក់បំផុត ។

وَ كُلَّمَا ارْتَفَعَ هَذَا هَبَطَ هَذَا وَ كُلَّمَا هَبَطَ هَذَا ارْتَفَعَ هَذَا فَإِذَا كَانَ فِي الصَّيْفِ يَوْمٌ بَارِدٌ فَالْفِعْلُ فِي ذَلِكَ لِلْقَمَرِ وَ إِذَا كَانَ فِي الشِّتَاءِ يَوْمٌ حَارٌّ فَالْفِعْلُ فِي ذَلِكَ لِلشَّمْسِ هَذَا تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ وَ أَنَا عَبْدُ رَبِّ الْعَالَمِينَ. (الكافي – اَلْجُزْء: ٨ صَفْحَة : ٣٠٦ حَدِيث : ٤٧٤)

រាល់ពេលដែលមួយរ:ឡើង មួយទៀតលិចចុះ ។ រាល់ពេលដែលមួយលិចចុះ មួយទៀតរ:ឡើង ។ ដូច្នេះ បើមានថ្ងៃត្រជាក់ក្នុងរដូវក្ដៅ វាមកពីសកម្មភាពរបស់ខែ បើមានថ្ងៃក្ដៅក្នុងរដូវត្រជាក់ វាមកពីដួងអាទិត្យ ។" (الكافي 8: 306/ 474)

فَإِن تَوَلَّوْاْ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ ٱلْبَلَٰغُ ٱلْمُبِينُ ﴿٨٢﴾

៨២. បើពួកគេបែរក្រោយ អ្នកមាននាទីត្រឹមតែធ្វើការផ្សព្វផ្សាយ[ព្រះរាជសាររយើង]យ៉ាងជាក់ច្បាស់ប៉ុណ្ណោះ ។

يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ ٱللَّهِ ثُمَّ يُنكِرُونَهَا وَأَكْثَرُهُمُ ٱلْكَٰفِرُونَ ﴿٨٣﴾

៨៣. ពួកគេស្គាល់ព្រះឧបការធម៌របស់អល់ឡ្ហ:ប៉ូ៎ បន្ទាប់មក [ព្រោះតែពួកគេមិនទៀងត្រង់] ពួកគេបដិសេធព្រះឧបការធម៌នោះ ។ ពួកគេភាគច្រើនជាជនអសទ្ធា ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៨២-៨៣

١٦.٨٢-٨٣.١ الْحُسَيْنُ بْنُ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُعَلَّى بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مُحَمَّدٍ الْهَاشِمِيِّ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ عِيسَى، قَالَ: حَدَّثَنِي جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ (عليه السلام) فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ ''يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللَّهِ ثُمَّ يُنْكِرُونَهَا''.

16.82-83.1 [...] អាស្ល់ម៉ាដ:ុ ប៊ិន អ:ុ៊ីសា បានតំណាលថា យ:ាកុ:ហ:ារ ប៊ិន ម:ូហ:ាំម៉ាដ:ុ ﷺ មានវចន:ប្រាប់ខ:ុំតមកពីព្រះបិតា ﷺ ព្រះអង្គ ﷺ តមកពីព្រះអយ្យកោ ﷺ ព្រះអង្គ ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ:ហ:ា ﷻ *[១٦:៨៣] ពួកគេស្គាល់ព្រះឧបការធម៌របស់អល់ឡោះ:ហ:ា បន្ទាប់មកពួកគេបដិសេធព្រះឧបការធម៌នោះ ។*

قَالَ: «لَمَّا نَزَلَتْ: ''إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَ رَسُولُهُ وَ الَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلاةَ وَ يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَ هُمْ راكِعُونَ'' اجْتَمَعَ نَفَرٌ مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) فِي مَسْجِدِ الْمَدِينَةِ فَقَالَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ: مَا تَقُولُونَ فِي هَذِهِ الْآيَةِ؟ فَقَالَ بَعْضُهُمْ: إِنْ كَفَرْنَا بِهَذِهِ الْآيَةِ نَكْفُرُ بِسَائِرِهَا، وَ إِنْ آمَنَّا فَإِنَّ هَذَا ذُلٌّ حِينَ يُسَلِّطُ عَلَيْنَا ابْنَ أَبِي طَالِبٍ

ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា: "កាលអាយ៉ាស:ុ *[៥:៥៥] ឧបត្ថម្ភករបស់ពួកអ្នកគឺមានតែអល់ឡោះ:ហ:ា ព្រះសាស្ត្ររបស់ព្រះអង្គនិងបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាឥតខ្ចោ:ដែលធ្វើនមស្ការ និងធ្វើសទ្ធាទានខណ:ខ្ចីនលំទោនទេ* ត្រូវបើកឲ្យដឹង សាវ:កមួយចំនួនច្រើនរបស់រ:ស:ូលុលឡោ:ហ:ា ﷺ បានប្រជុំគ្នានៅងម៉ាស់ជ:ិដ្ អាល់-ម៉ាឌ:ីណាស:ុ ។ ពួកគេមួយចំនួនបានសួរគ្នាថា: "តើអស់លោកយល់ឃើញយ៉ាងណាអំពីអាយ៉ាស:ុនេ: ?" ពួកគេមួយចំនួនបានថា: "បើយើងបដិសេធអាយ៉ាស:ុនេ: យើងត្រូវបដិសេធអ:ីៗផ្សេងពីនេ:ដែ: ។ បើយើងជឿអាយ៉ាស:ុនេ: វានឹងធ្វើឲ្យយើងអាម៉ាស់មុខពេល អ:ុ៊ីលី ﷺ ប៊ិន អាប:ូ ត:ុ៊ីលិប ﷺ នឹងមានអំណាចលើយើង ។"

فَقَالُوا: قَدْ عَلِمْنَا أَنَّ مُحَمَّداً (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) صَادِقٌ فِيمَا يَقُولُ، وَ لَكِنَّا نَتَوَلَّاهُ وَ لَا نُطِيعُ عَلِيّاً فِيمَا، أَمَرَنَا قَالَ فَنَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ: ''يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللَّهِ ثُمَّ يُنْكِرُونَهَا'' يَعْرِفُونَ يَعْنِي وَلَايَةَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) وَ أَكْثَرُهُمُ الْكَافِرُونَ بِالْوَلَايَةِ». (الكافي – اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ٤٢٧ حَدِيث : ٧٧)

ពួកគេបានថា: "យើងដឹងថាម:ូហ:ាំម៉ាដ:ុ ﷺ និយាយពិតជានិច្ ; តែយើងនឹងប្រឆាំងព្រះអង្គ ﷺ យើងនឹងមិនគោរពអ:ុ៊ីលី ﷺ តាមបញ្ជាព្រះអង្គ ﷺ ដែលដាក់មកលើយើងនោ:ទេ ។" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា: "ដូច្នេ:អាយ៉ាស:ុនេ:ត្រូវបើកឲ្យដឹងថា: *[១٦:៨៣] ពួកគេស្គាល់ព្រះឧបការធម៌របស់អល់ឡោះ:ហ:ា បន្ទាប់មកពួកគេបដិសេធព្រះឧបការធម៌នោ:* មានន័យថាវ:ីឡាយ៉ាស:ុ់របស់អ:ុ៊ីលី ﷺ ប៊ិន អាប:ូ ត:ុ៊ីលិប ﷺ ។ *ពួកគេភាគច្រើនជាជនអសទ្ធា* ចំពោ:វ:ីឡាយ៉ាស:ុ ។" (الكافي 1:427 / 77)

***

١٦.٨٢–٨٣.٢ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ اَلْهَيْثَمِ، عَنْ سَعْدِ بْنِ ظَرِيفٍ، عَنِ اَلْأَصْبَغِ بْنِ نُبَاتَةَ، عَنْ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) قَالَ: «مَا بَالُ قَوْمٍ غَيَّرُوا سُنَّةَ رَسُولِ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ عَدَلُوا عَنْ وَصِيِّهِ، لاَ يَخَافُونَ أَنْ يَنْزِلَ بِهِمُ اَلْعَذَابُ، ثُمَّ تَلاَ هَذِهِ اَلْآيَةَ ''اَلَّذِينَ بَدَّلُوا نِعْمَتَ اَللَّهِ كُفْراً وَ أَحَلُّوا قَوْمَهُمْ دَارَ اَلْبَوَارِ * جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا وَ بِئْسَ اَلْقَرَارُ''». ثُمَّ قَالَ: «نَحْنُ – وَ اَللَّهِ – نِعْمَةُ اَللَّهِ اَلَّتِي أَنْعَمَ اَللَّهُ بِهَا عَلَى عِبَادِهِ، وَ بِنَا فَازَ مَنْ فَازَ». (تفسير القمّيّ – اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ٨٦ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٤٢ حَدِيث ٩٩ /٦١٠٨)**

16.82-83.2 អ:ុ៊ីលី ប៊ិន អ:ុ៊ីបរ:ហ:ីម បានថាឪពុកខ:ុំបានតំណាលប្រាប់ខ:ុំតមកពី អ:ុ៊ីសហ:ាកុ: ប៊ិន អាល់-

ហ្វែាស្មាំ តមកពី សាគ៉ុង ប៊ិន ស្ម៉ិរិក្វ តមកពី អាល់-អាស្វ៉ាបាគ៉ុ ប៊ិន នូបាតាស្វ តមកពី អាលីصلوات الله عليه والسلامដែលមានវចនៈថា៖ "ហេតុអ្វីមនុស្សផ្លាស់ប្តូរស៊ូណាស្ទ៍របស់រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្វ៍ﷺ បង្វែចកេរដំណែលមរតករបស់ព្រះអង្គﷺ ? ពួកគេមិនខ្លាចព្រះទណ្ឌកម្មដែលអាចស្រោចមកលើពួកគេទេ ?" បន្ទាប់ពីនោះព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامបានសូត្រអាយ៉ាស្ទ៍នេះ *[១៤:២៨] អ្នកមិនឃើញទេ ជនទាំងឡាយដែលដូរព្រះឧបការធមិអល់ឡោះហ្វ៍ជាមួយអកតញ្ញូតា ហើយដឹកនាំប្រជារាស្ត្រខ្លួនទៅរកជម្រកដែលប្រកបដោយវិនាស ? [១៤:២៩] ពួកគេនឹងចូលក្នុងនរក វាជាកន្លែងអាក្រក់សម្រាប់តាំងលំនៅ ។* បន្ទាប់មកព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្វ៍عزّ وجلّ យើងعليهم السلامគឺព្រះឧបការធមិរបស់អល់ឡោះហ្វ៍عزّ وجلّដែលព្រះអង្គعزّ وجلّបានប្រោសមកលើបាវទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គعزّ وجلّ ។ បុគ្គលដែលបានជោគជ័យនឹងបានជោគជ័យតាមរយៈយើងعليهم السلام ។" (تفسير القمّي 1: 86)

***

٨٣.٣–١٦.٨٢ اِبْنُ شَهْرَ آشُوبٍ: عَنِ اَلْبَاقِرِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: ''يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اَللهِ'' اَلْآيَةَ. قَالَ: «عَرَّفَهُمْ وَلاَيَةَ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) وَ أَمَرَهُمْ بِوَلاَيَتِهِ، ثُمَّ أَنْكَرُوا بَعْدَ وَفَاتِهِ». (المناقب – اَلْجُزْء: ٣ صَفْحَة : ٩٩ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٤٢ حَدِيث ٩٩ /٦١٠٩)**

16.82-83.3 អ៊ីបនូ ស្ហាស្ទ៍រី អាស្ហ៊ូប [បានតំណាល]តមកពី អាល់-បាក្វៀរصلوات الله عليه والسلامដែលមានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ៍تعالى *[១៦:៨៣] ពួកគេស្គាល់ព្រះឧបការធមិរបស់អល់ឡោះហ្វ៍* ថា៖ "ព្រះអង្គﷺ (គឺរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្វ៍ﷺ) បានឲ្យពួកគេស្គាល់វីឡាយ៉ាស្ទ៍របស់អាលីصلوات الله عليه والسلام ហើយបានបញ្ជាឲ្យពួកគេទទួលវីឡាយ៉ាស្ទ៍របស់អាលីصلوات الله عليه والسلام ។ ពួកគេបានបដិសេធវីឡាយ៉ាស្ទ៍របស់អាលីصلوات الله عليه والسلامបន្ទាប់ពីព្រះអង្គﷺសោយព្រះទិវង្គត ។" (المناقب 3: 99)

وَيَوۡمَ نَبۡعَثُ مِن كُلِّ أُمَّةٖ شَهِيدٗا ثُمَّ لَا يُؤۡذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُواْ وَلَا هُمۡ يُسۡتَعۡتَبُونَ ﴿٨٤﴾

៨៤. ថ្ងៃដែលយើងនឹងលើកសាក្សីមួយឡើងពីសហគមន៍នីមួយៗ គេនឹងមិនបើកសិទ្ធិឲ្យបណ្តាអ្នកដែលបដិសេធសទ្ធា[និយាយនិងថ្លែងដោះសាកែខ្លួន]ទេ មិនអនុញ្ញាតឲ្យពួកគេទទូចសូមសេចក្តីមេត្តាទេ ។

وَإِذَا رَءَا ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ ٱلۡعَذَابَ فَلَا يُخَفَّفُ عَنۡهُمۡ وَلَا هُمۡ يُنظَرُونَ ﴿٨٥﴾

៨៥. ពេលពួកទុច្ចរិតនឹងបានឃើញទណ្ឌកម្ម គេនឹងមិនសម្រាលទណ្ឌកម្មនោះឲ្យពួកគេទេ គេនឹងមិនទុកពេលឲ្យពួកគេទេ ។

وَإِذَا رَءَا ٱلَّذِينَ أَشۡرَكُواْ شُرَكَآءَهُمۡ قَالُواْ رَبَّنَا هَٰٓؤُلَآءِ شُرَكَآؤُنَا ٱلَّذِينَ كُنَّا نَدۡعُواْ مِن دُونِكَۖ فَأَلۡقَوۡاْ إِلَيۡهِمُ ٱلۡقَوۡلَ إِنَّكُمۡ لَكَٰذِبُونَ ﴿٨٦﴾

៨៦. ពេលបណ្តាអ្នកដែលបានយកអ្វីមកចូលរួមហ៊ុនហាយ[ជាមួយអល់ឡោះហ្វ៍]នោះ នឹងបានឃើញបណ្តាដៃគូរបស់ពួកគេ (គឺរូបបដិមាដែលជាដៃគូរបស់ពួកគេ) ពួកគេនឹងថា៖ "ព្រះម្ចាស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអើយ នេះគឺដៃគូរបស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំដែលអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំតែងតែបួងសួងក្រៅពីព្រះអង្គ ។" តែពួកទាំងនោះ (គឺរូបបដិមាទាំងនោះ) នឹងថ្លែងបកដាក់ពួកគេវិញថា៖ "អស់លោកជាអ្នក

កុហកភូតភរ !"

وَأَلْقَوْا۟ إِلَى ٱللَّهِ يَوْمَئِذٍ ٱلسَّلَمَ ۖ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ ﴿٨٧﴾

៨៧. ថ្ងៃនោះពួកគេ (ជនទាំងឡាយដែលគោរពបូជារូបបដិមា) នឹងសូមចុះចូលចំពោះអល់ឡោះហ្ន៑ ។ អ្វីដែលពួកគេបានប្រឌិតឡើងនោះនឹងចាកចោលពួកគេអស់ ។

ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَصَدُّوا۟ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ زِدْنَٰهُمْ عَذَابًا فَوْقَ ٱلْعَذَابِ بِمَا كَانُوا۟ يُفْسِدُونَ ﴿٨٨﴾

៨៨. បណ្ដាអ្នកដែលបដិសេធសទ្ធា ដែលច្រាន[មនុស្ស]ចេញពីព្រះមាគ៌ាអល់ឡោះហ្ន៑ យើងនឹងដាក់ទោសពួកគេទណ្ឌកម្មមួយលើទណ្ឌកម្មមួយ ដោយសារតែពួកគេបានបង្ក្រាវិនាស[លើខ្លួនឯងនិងលើផែនដី] ។

وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِى كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِم مِّنْ أَنفُسِهِمْ ۖ وَجِئْنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِ ۚ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ تِبْيَٰنًا لِّكُلِّ شَىْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ ﴿٨٩﴾

៨៩. ថ្ងៃដែលយើងនឹងលើកសាក្សីមួយឡើងក្នុងសហគមន៍នីមួយៗលើពួកគេ ក្នុងចំណោមពួកគេ យើងនឹងនាំអ្នក [មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៉ូអ៊ីយ] មកជាសាក្សីលើពួកគេនេះ ។ យើងបានបើកឲ្យអ្នកដឹងនូវព្រះគម្ពីរជាការអធិប្បាយបំភ្លឺសព្វសារពើ ជាព្រះមគ្គទេសក៍បង្ហាញផ្លូវ ជាព្រះមេត្តាធម៌និងជាដំណឹងល្អសម្រាប់បណ្ដាអ្នកចុះចូល (ជនទាំងអស់ដែលគោរពតាមឱង្ការអល់ឡោះហ្ន៑ ព្រមទាំងសក្ការៈព្រះអង្គ) ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៨៤-៨៩

١٦.٨٤-٨٩.١ ويؤيد هذا التأويل: مَا رَوَاهُ صَاحِبُ كِتَابِ اَلْإِحْتِجَاجِ بِإِسْنَادِهِ إِلَى عَبْدِ اَللَّهِ بْنِ جَعْفَرٍ اَلْحِمْيَرِيِّ ذَكَرَ حَدِيثاً مُسْنَداً يَرْفَعُهُ إِلَى حَمَّادٍ اَللَّحَّامِ قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اَللَّهِ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: نَحْنُ وَ اَللَّهِ نَعْلَمُ مَا فِي اَلسَّمَاوَاتِ وَ مَا فِي اَلْأَرْضِ وَ مَا فِي اَلْجَنَّةِ وَ مَا فِي اَلنَّارِ، وَ مَا بَيْنَ ذَلِكَ. قَالَ حَمَّادٌ فَبُهِتُّ إِلَيْهِ أَنْظُرُ. فَقَالَ: يَا حَمَّادُ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابِ اَللَّهِ يَقُولُهَا ثَلاَثاً، ثُمَّ تَلاَ هَذِهِ اَلْآيَةَ ''وَ يَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيداً عَلَيْهِمْ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَ جِئْنا بِكَ شَهِيداً عَلىٰ هٰؤُلاٰءِ وَ نَزَّلْنا عَلَيْكَ اَلْكِتٰابَ تِبْيٰاناً لِكُلِّ شَيْءٍ وَ هُدىً وَ رَحْمَةً وَ بُشْرىٰ لِلْمُسْلِمِينَ''. إِنَّهُ مِنْ كِتَابِ اَللَّهِ اَلَّذِي فِيهِ تِبْيَانُ كُلِّ شَيْءٍ. (تأويل الآيات الظاهرة في فضائل العترة الطاهرة ج١ ص ٦١١)

16.84-89.1 សេចក្ដីអធិប្បាយនេះផ្អែកទៅលើសេចក្ដីរាយការណ៍របស់អ្នកចងក្រងសាត្រា អាល់-អ៊ីះហ្ន៑ទីយ៉ាច្ចំ យោលតាមបណ្ដាញព័ត៌មានរបស់លោក ដែលឡើងទៅដល់ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ន៑ ប៊ិន យ៉ាកុ៌ហ្ជារ អាល់-ហ្ជ៊ីមយ៉ារី ដោយផ្អែកលើបណ្ដាញព័ត៌មានឡើងទៅដល់ ហ្ជាំម៉ាដ្ដ៉ូ អាល់ឡាហ្ជាំ ដែលបានថ្លែងថា អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ន៑ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل យើង عليهم السلام ដឹងនូវអ្វីដែលមាននៅលើមេឃនិងលើដី និងអ្វីដែលមាននៅក្នុងឋានសួគ៌ និងអ្វីដែលមាននៅក្នុងឋាននរក ព្រមទាំងអ្វីដែលមាននៅក្នុងចន្លោះនោះ ។" ហ្ជាំម៉ាដ្ដ៉ូបានថា៖ "ខ្ញុំបានសម្លឹងមើលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ហ្ជាំម៉ាដ្ដ៉ូអ៊ីយ ! នោះគឺអ្វីដែលនៅក្នុងព្រះមហាគម្ពីរអល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈដូចនេះបីដង ។" បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام សូត្រអាយ៉ាស់នេះ *[១៦:៨៩] ថ្ងៃដែលយើងនឹងលើក*

សាក្សីមួយឡើងក្នុងសហគមន៍នីមួយៗលើពួកគេ ក្នុងចំណោមពួកគេ យើងនឹងនាំអ្នកមកជាសាក្សីលើពួកគេនេះ ។ យើងបានបើកឲ្យអ្នកដឹងនូវព្រះគម្ពីរជាការអធិប្បាយបំភ្លឺសព្វសារពើ ជាព្រះមគ្គទេសក៍ បង្ហាញផ្លូវ ជាព្រះមេត្តាធម៌និងជាដំណឹងល្អសម្រាប់បណ្តាអ្នកចុះចូល នេះគឺអ្វីដែលមាននៅក្នុងព្រះមហាគម្ពីរអល់ឡោះហ្វ៉ា ﷻ នៅក្នុងព្រះមហាគម្ពីរនេះមាននូវការអធិប្បាយពណ៌នាពិស្តារអំពីសព្វសារពើ ។" (تأويل الآيات الظاهرة 1: 611) 55:1-4

***

١٦.٨٤-٨٩.٢ حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ عَبْدِ اَلرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي نَجْرَانَ عَنْ يُونُسَ بْنِ يَعْقُوبَ عَنِ اَلْحَسَنِ بْنِ اَلْمُغِيرَةِ عَنْ عَبْدِ اَلْأَعْلَى وَ عُبَيْدَةَ بْنِ بَشِيرٍ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اَللَّهِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: اِبْتِدَاءً مِنْهُ وَ اَللَّهِ إِنِّي لَأَعْلَمُ مَا فِي اَلسَّمَاوَاتِ وَ مَا فِي اَلْأَرْضِ وَ مَا فِي اَلْجَنَّةِ وَ مَا فِي اَلنَّارِ وَ مَا كَانَ وَ مَا يَكُونُ إِلَى أَنْ تَقُومَ اَلسَّاعَةُ ثُمَّ قَالَ أَعْلَمُهُ مِنْ كِتَابِ [اَللَّهِ] أَنْظُرُ إِلَيْهِ هَكَذَا ثُمَّ بَسَطَ كَفَّيْهِ ثُمَّ قَالَ إِنَّ اَللَّهَ يَقُولُ إِنَّا ''أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ اَلْكِتَابَ فِيهِ تِبْيَانُ كُلِّ شَيْءٍ''. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام ج١ ص١٢٧)

16.84-89.2 អាស្ស៊ីម៉ាដ្ស៊ូ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ស៊ូ បានតំណាលប្រាប់យើង [...] តមកពី អ៊ុប៉ាប ឌ្ហុល អាកុ៌ឡា និង អ៊ូ២ដ្ធាស ប៊ិន បាស្ស៊ៀ ដែលបានតំណាលថា អាប៊ូ អ៊ុប៉ាឌ្ហុលឡោះហ្វ៉ា ﷺ មានវចន:ថា៖ "ដើមឡើយ សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្វ៉ា ﷻ ខ្ញុំ ﷺ ដឹងថាមានអ្វីខ្លះនៅលើមេឃទាំងឡាយ មានអ្វីខ្លះនៅលើដី មានអ្វីខ្លះនៅក្នុងឋានសួគ៌ មានអ្វីខ្លះនៅក្នុងឋាននរក អ្វីខ្លះបានកើតឡើងហើយ អ្វីខ្លះនឹងកើតមានឡើងរហូតដល់វេលានឹងមកដល់ ។" បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ "ខ្ញុំ ﷺ ដឹងអ្វីទាំងនេះមកពីមើលព្រះគម្ពីរ ។" បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ﷺ លាតសន្ធឹងដៃព្រះអង្គ ﷺ ហើយមានវចន:ថា៖ "អល់ឡោះហ្វ៉ា ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[១៦:៨៩] យើងបានបើកឲ្យអ្នកដឹងនូវព្រះគម្ពីរជាការអធិប្បាយបំភ្លឺសព្វសារពើ ។"* (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام 1: 127)

***

١٦.٨٤-٨٩.٣ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ إِسْمَاعِيلَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَمْرٍو اَلزَّيَّاتِ عَنْ عَبْدِ اَللَّهِ بْنِ اَلْوَلِيدِ قَالَ: قَالَ لِي أَبُو عَبْدِ اَللَّهِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ أَيُّ شَيْءٍ يَقُولُ اَلشِّيعَةُ فِي عِيسَى وَ مُوسَى وَ أَمِيرِ اَلْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ قُلْتُ يَقُولُونَ إِنَّ عِيسَى وَ مُوسَى أَفْضَلُ مِنْ أَمِيرِ اَلْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ قَالَ فَقَالَ أَ يَزْعُمُونَ أَنَّ أَمِيرَ اَلْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ قَدْ عَلِمَ مَا عَلِمَ رَسُولُ اَللَّهِ قُلْتُ نَعَمْ وَ لَكِنْ لاَ يُقَدِّمُونَ عَلَى أُولِي اَلْعَزْمِ مِنَ اَلرُّسُلِ أَحَداً

16.84-89.3 មូហ្ហាំម៉ាដ្ស៊ូ ប៊ិន អ៊ីសម៉ាអ៊ីលបានតំណាលប្រាប់យើង [...] តមកពី អ៊ុប៉ាឌ្ហុលឡោះហ្វ៉ា ប៊ិន អាល់-វ៉ាលីដ ដែលបានតំណាលថា អាប៊ូ អ៊ុប៉ាឌ្ហុលឡោះហ្វ៉ា ﷺ បានប្រាប់ខ្ញុំថា៖ "តើអ្នកតាមយើង[មួយចំនួន]ថាអ្វីខ្លះអំពីអ៊ីសា ﷺ អំពីមូសា ﷺ និងអាមីរុល-មុមីនីន ﷺ ?" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "ពួកគេថាអ៊ីសា ﷺ និងមូសា ﷺ [មានហាន:]ខ្ពស់ជាងអាមីរុល-មុមីនីន ﷺ ។" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ "ពួកគេមិនដឹងទេថាអាមីរុល-មុមីនីន ﷺ ដឹងអ្វីដែលរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្វ៉ា ﷺ ដឹង ?" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "ក្រាបទូល ទូលបង្គំបានប្រាប់ពួកគេថាអាមីរុល-មុមីនីន ﷺ ដឹងអ្វីដែលរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្វ៉ា ﷺ ដឹង តែពួកគេថាអាមីរុល-មុមីនីន ﷺ មិនខ្ពស់ជាងព្រះសាស្តាប្រសិត ﷺ អ៊ូលីល-អ៊ុ២ស៊ីមទេ ។"

قَالَ أَبُو عَبْدِ اَللَّهِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ فَخَاصِمْهُمْ بِكِتَابِ اَللَّهِ قَالَ قُلْتُ وَ فِي أَيِّ مَوْضِعٍ مِنْهُ أُخَاصِمُهُمْ قَالَ قَالَ اَللَّهُ تَعَالَى لِمُوسَى « كَتَبْنَا لَهُ فِي اَلْأَلْوَاحِ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ » عَلِمْنَا أَنَّهُ لَمْ يَكْتُبْ لِمُوسَى كُلَّ شَيْءٍ وَ قَالَ اَللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى لِعِيسَى « وَ لِأُبَيِّنَ لَكُمْ بَعْضَ اَلَّذِي تَخْتَلِفُونَ

فِيهِ » وَ قَالَ اَللَّهُ تَعَالَى لِمُحَمَّدٍ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ « وَ جِئْنا بِكَ شَهِيداً عَلىٰ هٰؤُلاٰءِ وَ نَزَّلْنا عَلَيْكَ اَلْكِتابَ تِبْياناً لِكُلِّ شَيْءٍ ». (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام ج١ ص٢٢٧)

អាប៊ូ អ:ប់ឌ:ុលឡ្រោ:ហ្ម៍ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "ចូរជជែករកខ:ុសត្រូវជាមួយពួកគេតាមព្រ:គម្ពីរ ។" ខ:ុំបានទ:ូលថា: "តើទ:ូលបង្គំជជែករកខ:ុសត្រូវជាមួយពួកគេអ:ំពីរឿងអ:ីក្ន:ុងព្រ:គម្ពីរនោ: ?" ព្រ:អង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "អល់ឡ្រោ:ហ្ម៍ تعالى មានព្រ:បន្ទ:ូលចំពោ:មូសាថា: *"[៧:១៤៥] យើងបានចារ:ក:នៅលើបន្ទ:ះ សំណេ:ទាំងឡ:ាយសម្រាប់គេន:ូវការណែនាំគ្រប់យ:ាង* អល់ឡ្រោ:ហ្ម៍ ﷻ មិនបានចារសព្ទសារពើឲ្យមូសា عليه السلام ទេ ។ អល់ឡ្រោ:ហ្ម៍ تبارك وتعالى មានព្រ:បន្ទ:ូលឲ្យអ:ីសា عليه السلام ថា: *[៤៣:៦៣] ដើម្បីបំភ្លឺអ:ស់លោកត្រ:ង់រឿងមួយចំន:ួនដែលធ្វើឲ្យអ:ស់លោកខ្វែងគំ:និតគ្នា ។* ហើយអល់ឡ្រោ:ហ្ម៍ ﷻ មានព្រ:បន្ទ:ូលឲ្យមូហ:ាំម:ាដ:ុ صلى الله عليه وآله وسلم ថា: *[១៦:៨៩] ថ្ងៃដែលយើងនឹងលើកសាក្ស:ីមួយឡើងក្ន:ុងសហគមន៍នីមួយ:ៗលើពួកគេ ក្ន:ុងចំណោមពួកគេ យើងនឹងនាំអ្ន:កមកជាសាក្ស:ីលើពួកគេនេ: ។ យើងបានបើកឲ្យអ្ន:កដឹងន:ូវព្រ:គម្ពីរជាការអធិប្ប:ាយបំភ្លឺសព្ទសារពើ ។"* (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام 1: 227)

***

١٦.٨٤-٨٩.٤ مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْمُؤْمِنِ عَنْ عَبْدِ الْأَعْلَى مَوْلَى آلِ سَامٍ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) يَقُولُ: وَ اللَّهِ إِنِّي لَأَعْلَمُ كِتَابَ اللَّهِ مِنْ أَوَّلِهِ إِلَى آخِرِهِ كَأَنَّهُ فِي كَفِّي فِيهِ خَبَرُ السَّمَاءِ وَ خَبَرُ الْأَرْضِ، وَ خَبَرُ مَا كَانَ، وَ خَبَرُ مَا هُوَ كَائِنٌ، قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ''فِيهِ تِبْيَانُ كُلِّ شَيْءٍ''. (الكافي – الجزء : ١ صفحة : ٢٢٩ حديث : ٤)

16.84-89.4 មូហ:ាំម:ាដ:ុ ប៊ិន យ:ាស:ុ:យ:ា [បានថ្លែង]តមកពី [...] អ:ាប់ឌ:ុល អ:ាក:ុឡ:ា បម្រើរបស់គ្រួសារ ស:ាំ ដែលបានតំណាលថាខ:ុំបានឮ អាប៊ូ អ:ាប់ឌ:ុលឡ្រោ:ហ្ម៍ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "សូមស្ប:ថនឹងអល់ឡ្រោ:ហ្ម៍ ﷻ ខ:ុំ صلوات الله عليه والسلام ចេ:ដឹងព្រ:គម្ពីរអល់ឡ្រោ:ហ្ម៍ ﷻ ពីដើមដ:ល់ចប់ ដូចនៅលើបាតដៃខ:ុំ صلوات الله عليه والسلام អញ្ចឹង ។ នៅក្ន:ុងព្រ:គម្ពីរអល់ឡ្រោ:ហ្ម៍ ﷻ នោ:មានដំណឹងមេយនិងដំណឹងដី ដំណឹងអ:ីដែលបានកើតឡើងហើយនិងដំណឹងរឿងដែលនឹងកើតមានឡើង ។ អល់ឡ្រោ:ហ្ម៍ ﷻ មានព្រ:បន្ទ:ូលថា: *[១៦:៨៩] នៅក្ន:ុងព្រ:គម្ពីរនោ:មានការអធិប្ប:ាយបំភ្លឺសព្ទសារពើ ។"* (الكافي 1: 229 /4)

***

٨٩.٥-١٦.٨٤ وَ عَنْهُ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ سَعْدٍ، عَنْ حَمْدَانَ بْنِ سُلَيْمَانَ اَلنَّيْسَابُورِيِّ، عَنْ عَبْدِ اَللَّهِ بْنِ مُحَمَّدٍ اَلْيَمَانِيِّ، عَنْ مُسْلِمِ بْنِ اَلْحَجَّاجِ، عَنْ يُونُسَ، عَنِ اَلْحُسَيْنِ بْنِ عُلْوَانَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) قَالَ: «إِنَّ اَللَّهَ خَلَقَ أُولِي اَلْعَزْمِ مِنَ اَلرُّسُلِ، وَ فَضَّلَهُمْ بِالْعِلْمِ، وَ أَوْرَثَنَا عِلْمَهُمْ وَ فَضَّلَهُمْ، وَ فَضَّلَنَا عَلَيْهِمْ فِي عِلْمِهِمْ، وَ عَلَّمَ رَسُولَ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) مَا لَمْ يَعْلَمُوا، وَ عَلَّمَنَا عِلْمَ اَلرَّسُولِ وَ عِلْمَهُمْ». (بصائر الدرجات – اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ٢٤٧ حَدِيث : ٢ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٤٤ حَدِيث ٩٩ /٦١١٧)**

16.84-89.5 [...] អាល់-ហ្ស:ាសែន ប៊ិន អ:ូលវ:ាន បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ:ាប់ឌ:ុលឡ្រោ:ហ្ម៍ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា: "អល់ឡ្រោ:ហ្ម៍ ﷻ បានបង្កើតបុគ្គលម្ត:ាជ្ញ:ាមុតម:ាំ (أُولِي الْعَزْمِ) ក្ន:ុងចំណោមព្រ:សាស្ត្:ា عليهم السلام បានប្រទានព្រ:អភិញ្ញ:ាឲ្យព្រ:អង្គ عليهم السلام បានឲ្យយើង عليهم السلام ទ:ូលព្រ:អភិញ្ញ:ានិងបារមីរបស់ព្រ:អង្គ عليهم السلام ជ:ាកេ:ម:ត:ក បានប្រទានព្រ:អភិញ្ញ:ាឲ្យយើង عليهم السلام លើសព្រ:អភិញ្ញ:ារបស់អង្គទាំងឡ:ាយ عليهم السلام បានបង្ហ:ាត់

បង្រៀនរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីﷺ ឲ្យចេះដឹងអ្វីដែលព្រះអង្គﷻមិនបានបង្ហាត់បង្រៀនព្រះសាស្ត្រាទាំងឡាយ អ៊ីសាﷺទេ បានឲ្យយើងﷺចេះដឹងព្រះអភិញ្ញារបស់រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីﷺ និងព្រះអភិញ្ញារបស់ព្រះសាស្ត្រាទាំងឡាយﷺ[ដែរ] ។" (بصائر الدرجات: 247/ 2)

***

١٦.٨٤-٨٩.٦ عن عبد الملك بن سليمان: أنه وجد في دفين الزمازي رق مكتوب فيه تأريخه ألف و مائتا سنة بخط السريانية، و تفسيره بالعربية، قال: لما وقعت المشاجرة بين موسى بن عمران و الخضر (عليهما السلام) في قوله عز و جل في سورة الكهف في قصة السفينة و الغلام و الجدار، و رجع إلى قومه فسأله أخوه هارون عما استعمله من الخضر، فقال له: علم ما لم يضر جهله، و لكن كان ما هو أعجب من ذلك. قال: و ما هو؟

16.84-89.6 រាយការណ៍មកពី អ្ហាប់ឌ្ឍុល ម៉ាលិក ប៊ិន ស៊ូឡៃម៉ាន ដែលបានរកឃើញបន្ទះសំណរកំណាប់មួយដែលមានថ្លែងអំពីប្រវត្តិកាលពី ១២០០ ឆ្នាំមុន ជាភាសាអាស់ស៊ីរីដោយមានសេចក្ដីអធិប្បាយជាភាសាអារ៉ាប់ថាកាលមូសា ប៊ិន អ៊ីមរ៉ានﷺបានខ្ទ្ងែងគំនិតជាមួយអាល់-ខ៏ឌ្ឌ្ងៀរﷺអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ នៅក្នុងស៊ូរ៉ោះតុ៌ អាល់-កាស្ហ្ស (ស៊ូរ៉ោះតុ៌ ១៨) រឿងទូក រឿងក្មេងប្រុស រឿងកំផែង ។ ពេលមូសាﷺបានត្រឡប់មករកប្រជាជាតិព្រះអង្គﷺវិញ ហ្ហារ៉ូនﷺ បងព្រះអង្គﷺ បានសួរព្រះអង្គﷺថាមានអ្វីកើតឡើងជាមួយអាល់-ខ៏ឌ្ឌ្ងៀរﷺ ។ មូសាﷺបានប្រាប់ហ្ហារ៉ូនﷺថា: "ព្រះអង្គﷺបានបង្ហាត់ខ្ញុំﷺនូវអ្វីដែលមិនមានអន្តរាយដល់ការមិនចេះដឹងរបស់ព្រះអង្គﷺទេ ។ តែមានរឿងមួយដែលចម្លែកលើសនោះទៅទៀត ។" ហ្ហារ៉ូនﷺមានវចន:ថា: "រឿងអ្វី ?"

قال: بينما نحن على شاطئ البحر وقوف إذ أقبل طائر على هيئة الخطاف فنزل على البحر، فأخذ في منقاره ماء فرمى به إلى المشرق، ثم أخذ ثانية و رمى به إلى المغرب، ثم أخذ ثالثة فرمى به [إلى الجنوب، ثم أخذ رابعة فرمى به إلى الشمال، ثم أخذ فرمى به] إلى السماء، ثم أخذ فرمى به إلى الأرض، ثم أخذ مرة أخرى فرمى به إلى البحر، ثم جعل يرفرف و طار، فبقينا مبهوتين لا نعلم ما أراد الطائر بفعله.

មូសាﷺមានវចន:ថា: "យើងបានឈប់សម្រាកនៅឯមាត់ទន្លេ ស្រាប់តែមានសត្វស្លាបមួយចុះមកលើទន្លេ យកតំណក់ទឹកដោយចំពុះវាទៅចោលឯទិសខាងកើត ។ រួចហើយវាយកតំណក់ទឹកម្ដងទៀតទៅចោលឯទិសខាងលិច ។ បន្ទាប់មកវាយកតំណក់ទឹកលើកទីបីទៅចោលឯទិសខាងត្បូង ។ បន្ទាប់មកទៀតវាយកតំណក់ទឹកជាលើកទីបួនទៅចោលឯទិសខាងជើង ។ រួចហើយវាយកតំណក់ទឹកជាលើកទីប្រាំទៅចោលឯមេឃ ។ រួចហើយវាយកទៅចោលឯដីគោក ។ បន្ទាប់មកវាយកតំណក់ទឹកម្ដងទៀតទៅចោលក្នុងទន្លេ ។ រួចហើយវាទទះស្លាបហើរទៅបាត់ ។ យើងﷺភ្ញាក់ផ្អើលខ្លាំង មិនដឹងថាសត្វស្លាបនោះចង់ធ្វើអ្វីទេដោយទង្វើទាំងនេះ ។"

فبينما نحن كذلك إذ بعث الله علينا ملكا في صورة آدمي، فقال: ما لي أراكما مبهوتين؟ قلنا: فيما أراد الطائر بفعله، قال: أو ما تعلمان ما أراد؟ قلنا له: الله أعلم. قال: إنه يقول: ... ليبعثن الله في آخر الزمان نبيا اسمه محمد (صلى الله عليه و آله)، له وصي اسمه علي (عليه السلام)، و علمكما جميعا في علمهما مثل هذه القطرة في هذا البحر. (الروضة لابن شاذان:٢٦،عنه البحار ١٧٧/ ٤٠:٦٠ ، البرهان في تفسير القرآن - اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٤٧ حَدِيث ٩٩ /٦١٢٩)**

យើងﷺក៏បាននៅកណ្ដាលព្រឹត្តិការណ៍នោះឡើងវិញ ខណ:ដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻបានចាត់បញ្ជូនទេវតាមួយអង្គមកដោយមានរូបរាងជាមនុស្ស ហើយមានវចន:ថា: "មានរឿងអ្វីបានជាខ្ញុំឃើញលោកទាំងពីរﷺភ្ញាក់ផ្អើល ?" យើងﷺបានថា: "គឺរឿងអាកប្បកិរិយារបស់សត្វស្លាបនោះ មិនដឹងថាវាចង់ធ្វើអ្វីទេ ។" ទេវតាមានវចន:ថា: "តើលោកទាំងពីរﷺដឹងថាវាចង់ធ្វើអ្វី ?" យើងﷺបានថា: "អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻទេទ្រង់ញាណ ។" ទេវតាមានវចន:ថា: "អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻនឹងចាត់បញ្ជូនព្រះសាស្ត្រាﷺ

មកនាអវសានកាល ដែលមានព្រះនាមថាមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ﷺ និងមានអ្នកស្នងព្រះអង្គ ﷺ ដែលមានព្រះនាមថាអ្ហ្ម៉ាលី ﷺ ។ ចំណេះចេះដឹងរបស់ព្រះអង្គទាំងពីរ ﷺ ដូចតំណក់ទឹកទន្លេនេះ ប្រៀបធៀបនឹងព្រះអភិញ្ញារបស់ព្រះអង្គទាំងពីរអង្គ ﷺ នោះ ។" (الروضة بن شاذان: 26 ، عنه البحار 40: 177/ 60)

۞إِنَّ ٱللَّهَ يَأۡمُرُ بِٱلۡعَدۡلِ وَٱلۡإِحۡسَٰنِ وَإِيتَآيِٕ ذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَيَنۡهَىٰ عَنِ ٱلۡفَحۡشَآءِ وَٱلۡمُنكَرِ وَٱلۡبَغۡيِۚ يَعِظُكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَذَكَّرُونَ ٩٠

៩០. អល់ឡោះហ្ន៑ដាក់បញ្ជាឲ្យប្រព្រឹត្តដោយយុត្តិធម៌ ឲ្យប្រព្រឹត្តល្អ ឲ្យប្រគល់ឲ្យញាតិសន្តាន ។ ព្រះអង្គហាមប្រព្រឹត្តអសីលធម៌ អំពើអាក្រក់ និងអំពើកំណាចផ្តាច់ការ ។ ព្រះអង្គដាស់តឿនពួកអ្នកដើម្បីពួកអ្នកនឹងយកចិត្តទុកដាក់ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ៩០

١٦.٩٠.١ اَلْعَيَّاشِيُّ: عَنْ سَعْدٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): ''إِنَّ اَللّٰهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَ اَلْإِحْسانِ'' قَالَ: «يَا سَعْدُ، إِنَّ اَللّٰهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَ هُوَ مُحَمَّدٌ (صَلَّى اَللّٰهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ اَلْإِحْسَانِ وَ هُوَ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) وَ إِيتَاءِ ذِي اَلْقُرْبَى وَ هُوَ قَرَابَتُنَا، أَمَرَ اَللّٰهُ اَلْعِبَادَ بِمَوَدَّتِنَا وَ إِيتَائِنَا، وَ نَهَاهُمْ عَنِ اَلْفَحْشَاءِ وَ اَلْمُنْكَرِ، مَنْ بَغَى عَلَى أَهْلِ اَلْبَيْتِ وَ دَعَا إِلَى غَيْرِنَا». (تفسير العيّاشيّ – اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٦٧ حَدِيث : ٥٩ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٤٨ حَدِيث ٩٩ /٦١٣٣)**

16.90.1 អាល់-ម៉ៃយ៉ាស៊ី [បានតំណាល]តមកពី សាអ្ធ៑ដ្ធ៑ តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៑ហ្ជារ ﷺ អំពី *[១៦:៩០] អល់ឡោះហ្ន៑ដាក់បញ្ជាឲ្យប្រព្រឹត្តដោយយុត្តិធម៌ ឲ្យប្រព្រឹ*ត្តល្អ ។ ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "សាអ្ធ៑ដ្ធ៑អើយ អល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ ដាក់បញ្ជាឲ្យមានយុត្តិធម៌ បុគ្គលនោះគឺមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ﷺ ឲ្យប្រព្រឹត្តល្អ បុគ្គលគឺអ្ហ្ម៑ លី ﷺ ឲ្យប្រគល់ឲ្យញាតិសន្តាន ពួកគេជាញាតិសន្តានយើង ﷺ ។ អល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ ដាក់បញ្ជាឲ្យបាវទាំងឡាយស្រឡាញ់យើង ﷺ ស្តាប់បង្គាប់យើង ﷺ ហាមពួកគេធ្វើអំពើអសីលធម៌ ហាមពួកគេធ្វើអាក្រក់ ហាមពួកគេបះបោរប្រឆាំងព្រះរាជកុលដ្ឋាន ﷺ និងហាមពួកគេហៅទៅរកអ្នកផ្សេងពីយើង ﷺ ។" (تفسير العياشي 2: 267/ 59)

***

١٦.٩٠.٢ عَنْ إِسْمَاعِيلَ اَلْحَرِيرِيِّ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اَللّٰهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): قَوْلُ اَللّٰهِ: ''إِنَّ اَللّٰهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَ اَلْإِحْسانِ وَ إِيتاءِ ذِي اَلْقُرْبى وَ يَنْهى عَنِ اَلْفَحْشاءِ وَ اَلْمُنْكَرِ وَ اَلْبَغْيِ''؟ قَالَ: «اِقْرَأْ كَمَا أَقُولُ لَكَ – يَا إِسْمَاعِيلُ – إِنَّ اَللّٰهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَ اَلْإِحْسَانِ وَ إِيتَاءِ ذِي اَلْقُرْبَى حَقَّهُ».

16.90.2 ទទួលបានពី អ៊ីសម៉ាអ៊ីល អាល់-ហ្ជារីរី ដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានទូល អាប៊ូ អ្ធ៑ប់ឌុលឡោះហ្ន៑ ﷺ ថា៖ "[មានន័យថាអ្វី] ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ *[១៦:៩០] អល់ឡោះហ្ន៑ដាក់បញ្ជាឲ្យប្រព្រឹ*ត្តដោយយុត្តិធម៌ ឲ្យប្រព្រឹ*ត្តល្អ ឲ្យប្រគល់ឲ្យញាតិសន្តាន ។ ព្រះអង្គហាមប្រព្រឹ*ត្ត*អសីលធម៌ អំពើអាក្រក់ និងអំពើកំណាចផ្តាច់ការ*?" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "អ៊ីសម៉ាអ៊ីលអើយ ចូរលោកសូត្រដូចខ្ញុំ ﷺ ប្រាប់លោក គឺ៖ *អល់ឡោះហ្ន៑ដាក់បញ្ជាឲ្យប្រព្រឹ*ត្តដោយយុត្តិធម៌ ឲ្យប្រព្រឹ*ត្តល្អ ឲ្យប្រគល់ឲ្យញាតិសន្តាន**នូវសិទ្ធិពួកគេ*** ។

فَقُلْتُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ، إِنَّا لاَ نَقْرَأُ هَكَذَا فِي قِرَاءَةِ زَيْدٍ. قَالَ: «وَ لَكِنَّا نَقْرَؤُهَا هَكَذَا فِي قِرَاءَةِ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)».

ខ្ញុំបានទូលថា៖ "សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام យើងមិនសូត្រអាយ៉ាស៊ុនេះដូចនេះទេយោលតាមការសូត្ររបស់ស៊ៃដ៏ ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "តែយើង عليهم السلام សូត្រអាយ៉ាស៊ុនេះដូចនេះយោលតាមការសូត្ររបស់អ្ហាលី صلوات الله عليه والسلام ។"

قُلْتُ: فَمَا يَعْنِي ''بِالْعَدْلِ''؟ قَالَ: «شَهَادَةَ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اَللَّهُ». قُلْتُ: وَ ''اَلْإِحْسَانِ''؟ قَالَ: «شَهَادَةَ أَنَّ مُحَمَّداً رَسُولُ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)». قُلْتُ: فَمَا يَعْنِي ''بِإِيتَاءِ ذِي اَلْقُرْبَى حَقَّهُ''؟ قَالَ: «أَدَاءَ إِمَامٍ إِلَى إِمَامٍ بَعْدَ إِمَامٍ» ''وَ يَنْهىٰ عَنِ اَلْفَحْشَاءِ وَ اَلْمُنْكَرِ'' قَالَ: «وَلاَيَةَ فُلاَنٍ وَ فُلاَنٍ». (تفسير العيّاشيّ – اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٦٧ حَدِيث : ٦٠ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٤٨ حَدِيث ٩٩ /٦١٣٤)**

ខ្ញុំបានទូលថា៖ "តើ *"ប្រព្រឹត្តដោយយុត្តិធម៌"* មានន័យថាអ្វី ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "សច្ចាថាមិនមានព្រះទេក្រៅពីអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ *"ឲ្យប្រព្រឹត្តល្អ* មានន័យថាអ្វី ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "សច្ចាថាមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៌ صلى الله عليه وآله وسلم ជារ៉ាស៊ូល صلى الله عليه وآله وسلم របស់អល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "តើ *ឲ្យប្រគល់ឲ្យញាតិសន្តានទ្ធវសិទ្ធិពួកគេ* មានន័យថាអ្វី ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "ធ្វើតាម[ច្បាប់]អ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام អ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام មួយទៅអ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام មួយ ។" *ហាមប្រព្រឹត្តអសីលធម៌ អំពើអាក្រក់* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "គឺវីឡាយ៉ាស៊ុំរបស់បុគ្គលនេះមួយ (គឺអាប៊ូ បាការ) និងបុគ្គលនេះមួយ (គឺអ៊ូម៉ារ) ។"
(تفسير العياشي 2: 267/ 60)

***

١٦.٩٠.٣ عَنْ عَامِرِ بْنِ كَثِيرٍ، وَ كَانَ دَاعِيَةَ اَلْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ، عَنْ مُوسَى بْنِ أَبِي اَلْغَدِيرِ، عَنْ عَطَاءٍ اَلْهَمْدَانِيِّ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): فِي قَوْلِ اَللَّهِ: ''إِنَّ اَللّٰهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَ اَلْإِحْسٰانِ وَ إِيتٰاءِ ذِي اَلْقُرْبىٰ''. قَالَ: «اَلْعَدْلُ: شَهَادَةُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اَللَّهُ، وَ اَلْإِحْسَانُ: وَلاَيَةُ أَمِيرِ اَلْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، وَ يَنْهَى عَنِ اَلْفَحْشَاءِ: اَلْأَوَّلِ، وَ اَلْمُنْكَرِ: اَلثَّانِي، وَ اَلْبَغْيِ: اَلثَّالِثِ». (تفسير العيّاشيّ – اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٦٧ حَدِيث : ٦٢ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٤٩ حَدِيث ٩٩ /٦١٣٦)**

16.90.3 ទទួលបានពី អ្ហាមៀរ ប៊ិន កាស្ស៊ៀរ ដែលជាមេធាវីរបស់ អាល់-ហ្ហ៊ូសៃន៍ ប៊ិន អ្ហាលី តមកពី មូសា ប៊ិន អាប៊ី អាល់-ក្ដ៌ដ្ធ៌ៀរ តមកពី អ្ហាតុ ក្ដ៌ អាល់-ហ្ហាំដ្ធានី តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ ក្ដ៌ហ្ហារ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ *[១៦:៩០] អល់ឡោះហ្ស៊ីដាក់បញ្ជាឲ្យប្រព្រឹត្តដោយយុត្តិធម៌ ឲ្យប្រព្រឹត្តល្អ ឲ្យប្រគល់ឲ្យញាតិសន្តាន* ថា៖ *"យុត្តិធម៌* គឺសច្ចាថាមិនមានព្រះទេក្រៅពីអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ ។ *ប្រព្រឹត្តល្អ* គឺវីឡាយ៉ាស៊ុំរបស់អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ។ *ហាមប្រព្រឹត្តអសីលធម៌* គឺបុគ្គលទីមួយ (អាប៊ូ បាការ) ។ *អំពើអាក្រក់* គឺបុគ្គលទីពីរ (អ៊ូម៉ារ) ។ *អំពើកំណាចផ្តាច់ការ* គឺបុគ្គលទីបី (អ៊ុស្ម៉ាន) ។"
(تفسير العياشي 2: 267/ 62)

***

١٦.٩٠.٤ اَلْحَسَنُ بْنُ أَبِي اَلْحَسَنِ اَلدَّيْلَمِيُّ: بِإِسْنَادِهِ إِلَى عَطِيَّةَ بْنِ اَلْحَارِثِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: ''إِنَّ اَللّٰهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَ اَلْإِحْسٰانِ وَ إِيتٰاءِ ذِي اَلْقُرْبىٰ وَ يَنْهىٰ عَنِ اَلْفَحْشٰاءِ وَ اَلْمُنْكَرِ وَ اَلْبَغْيِ''.

16.90.4 អាល់-ហ៊ាសាន់ ប៊ិន អាប៊ូ អាល់-ហ៊ាសាន់ អាល់-ដៃឡាមី [បានតំណាល]យោលតាមបណ្ដាញព័ត៌មានលោកដែលឡើងទៅដល់ អាទុទ្ទីយ៉ាស់ ប៊ិន ហ៊ារីស្ស [ដែលបានតំណាល]តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុប្ហារ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ៍ تعالى *[១៦:៩០] អល់ឡោះហ្វ៍ដាក់បញ្ជាឲ្យប្រព្រឹត្តដោយយុត្តិធម៌ ឲ្យប្រព្រឹត្តល្អ ឲ្យប្រគល់ឲ្យញាតិសន្ដាន ។ ព្រះអង្គហាមប្រព្រឹត្តអសីលធម៌ អំពើអាក្រក់ និងអំពើកំណាចផ្ដាច់ការ ។*

قَالَ: «اَلْعَدْلُ: شَهَادَةُ اَلْإِخْلاَصِ، وَ أَنَّ مُحَمَّداً رَسُولُ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ اَلْإِحْسَانُ: وَلاَيَةُ أَمِيرِ اَلْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِمُ اَلسَّلاَمُ)، وَ اَلْإِتْيَانُ بِطَاعَتِهِمَا (صَلَوَاتُ اَللَّهِ عَلَيْهِمَا). وَ إِيتَاءُ ذِي اَلْقُرْبَى: اَلْحَسَنُ وَ اَلْحُسَيْنُ وَ اَلْأَئِمَّةُ مِنْ وُلْدِهِ (عَلَيْهِمُ اَلسَّلاَمُ)، وَ يَنْهىٰ عَنِ اَلْفَحْشٰاءِ وَ اَلْمُنْكَرِ وَ اَلْبَغْيِ وَ هُوَ مَنْ ظَلَمَهُمْ وَ قَتَلَهُمْ وَ مَنَعَ حُقُوقَهُمْ وَ مُوَالاَةُ أَعْدَائِهِمْ، فَهُوَ اَلْمُنْكَرُ اَلشَّنِيعُ وَ اَلْأَمْرُ اَلْفَظِيعُ».
(تأويل الآيات اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ٢٦١ حَدِيث : ٢٠ ، عنه البحار اَلْجُزْء: ٢٤ صَفْحَة : ١٨٨ حَدِيث : ٧. البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٤٩ حَدِيث ٩٩ /٦١٣٨)**

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ *"យុត្តិធម៌* គឺការសច្ចាដ៏ស្មោះត្រង់ថាមូហ៊ាំម៉ាដ្ឋ صلى الله عليه وآله وسلم ជារ៉ស៊ូលុលឡោះហ្វ៍ ។ *ល្អ* គឺវីឡាយ៉ាស់របស់អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ឯ*ប្រព្រឹត្តល្អ* គឺស្ដាប់បង្គាប់ព្រះអង្គទាំងពីរ عليهم السلام ។ *ឲ្យប្រគល់ឲ្យញាតិសន្ដាន* គឺ អាល់-ហ៊ាសាន់ صلوات الله عليه والسلام អាល់-ហ៊ូសៃន៍ صلوات الله عليه والسلام និងអ៊ីម៉ាំទាំងឡាយ عليهم السلام ដែលចេញមកពីរាជបុត្រ عليهم السلام របស់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។ ហាមប្រព្រឹត្ត*អសីលធម៌ អំពើអាក្រក់ និងអំពើកំណាចផ្ដាច់ការ* នេះគឺបុគ្គលទាំងឡាយដែលប្រព្រឹត្តដោយអយុត្តិធម៌មកលើព្រះអង្គទាំងនេះ عليهم السلام ដែលសម្លាប់ព្រះអង្គ عليهم السلام ប្លន់យកសិទ្ធិព្រះអង្គ عليهم السلام ដែលចងមេត្រីភាពជាមួយសត្រូវរបស់ព្រះអង្គ عليهم السلام នេះគឺបទអាក្រក់សាហាវយង់ឃ្នងគួរឲ្យរន្ធត់ ។" (تأويل الآيات 1: 261 /20)

وَأَوۡفُواْ بِعَهۡدِ ٱللَّهِ إِذَا عَٰهَدتُّمۡ وَلَا تَنقُضُواْ ٱلۡأَيۡمَٰنَ بَعۡدَ تَوۡكِيدِهَا وَقَدۡ جَعَلۡتُمُ ٱللَّهَ عَلَيۡكُمۡ كَفِيلًاۚ إِنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ مَا تَفۡعَلُونَ ﴿٩١﴾

៩១. ចូរពួកអ្នកគោរពពាក្យសន្យា[ដែលពួកអ្នកសន្យា]ជាមួយអល់ឡោះហ្វ៍ កាលណាពួកអ្នកបានធ្វើកិច្ចសន្យាហើយ ។ ចូរពួកអ្នកកុំក្បត់ពាក្យសន្យាក្រោយពីបានសន្យាយ៉ាងឧឡារិកហើយ ដោយបានយកអល់ឡោះហ្វ៍ជាអ្នកធានា[ចំពោះការស្បថនោះ] ។ អល់ឡោះហ្វ៍ទ្រង់ញាណអ្វីដែលពួកអ្នកប្រព្រឹត្ត ។

وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّتِي نَقَضَتۡ غَزۡلَهَا مِنۢ بَعۡدِ قُوَّةٍ أَنكَٰثٗا تَتَّخِذُونَ أَيۡمَٰنَكُمۡ دَخَلَۢا بَيۡنَكُمۡ أَن تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرۡبَىٰ مِنۡ أُمَّةٍۚ إِنَّمَا يَبۡلُوكُمُ ٱللَّهُ بِهِۦۚ وَلَيُبَيِّنَنَّ لَكُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ مَا كُنتُمۡ فِيهِ تَخۡتَلِفُونَ ﴿٩٢﴾

៩២. ចូរពួកអ្នកកុំយកគម្រាប់តាមស្រីដែលរុះរើខ្សែអំបោះវេញ ក្រោយពីបានវេញវាយ៉ាងមាំហើយ ។ ចូរពួកអ្នកកុំយកពាក្យសម្បថមកប្រើជាឧបាយកលបោកប្រាស់រវាងពួកអ្នកឡើយ ដើម្បីពួកអ្នកនឹងទៅជាសហគមន៍មួយដែលចម្រើនជាងសហគមន៍មួយទៀត ។ តែអល់ឡោះហ្វ៍ល្បងពិសោធពួកអ្នកទេដោយប្រការទាំងនោះ ។ ព្រះអង្គនឹងបំភ្លឺឲ្យពួកអ្នកឲ្យដឹងនាថ្ងៃជំនុំជម្រះ (ថ្ងៃគ្វីយ៉ាម៉ាត្ត) អំពីរឿងដែលពួកអ្នក

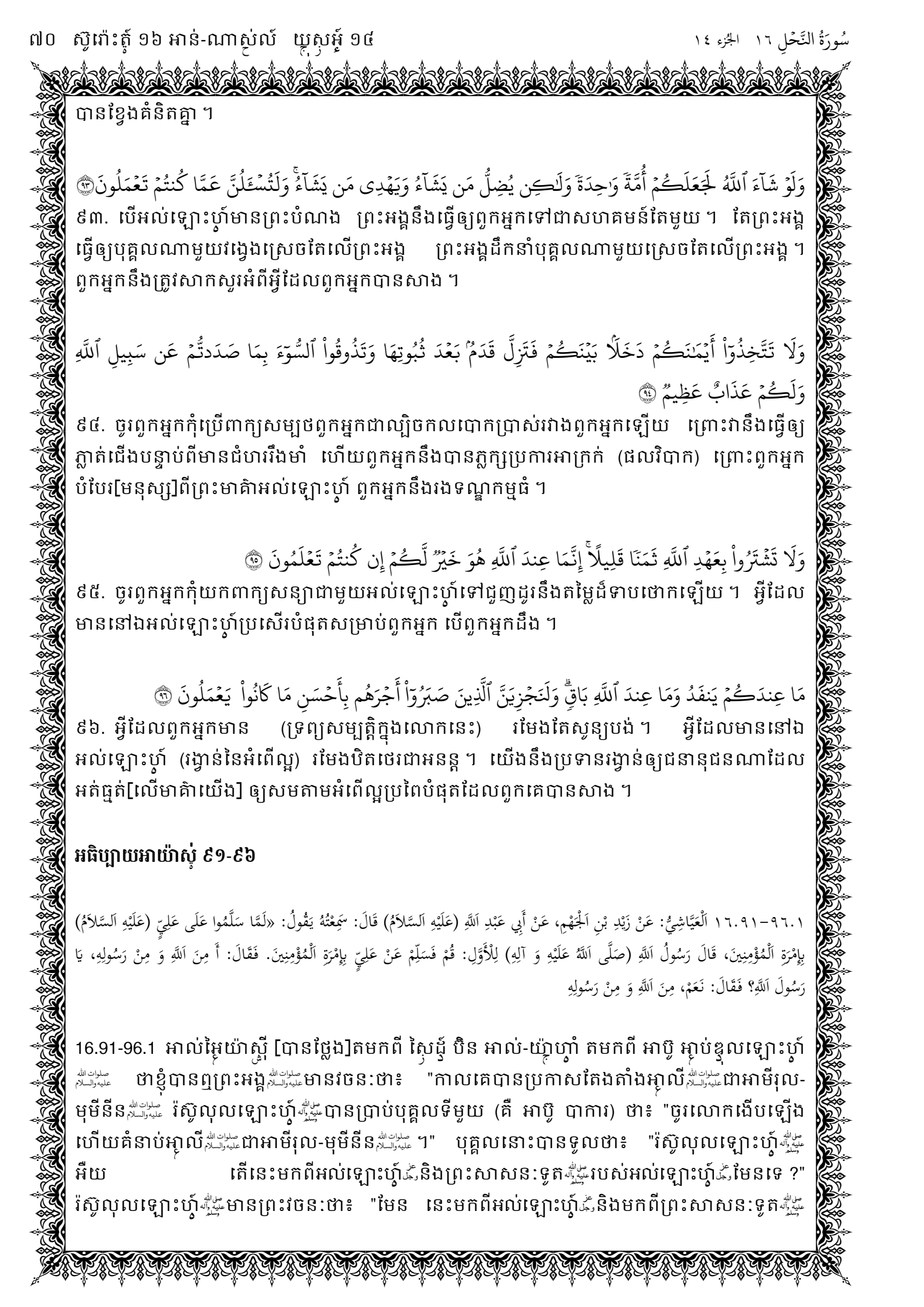

បានខ្វែងគំនិតគ្នា ។

وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَٰحِدَةً وَلَٰكِن يُضِلُّ مَن يَشَآءُ وَيَهْدِى مَن يَشَآءُ ۚ وَلَتُسْـَٔلُنَّ عَمَّا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾

៩៣. បើអល់ឡោះហ្ចាំមានព្រះបំណង ព្រះអង្គនឹងធ្វើឲ្យពួកអ្នកទៅជាសហគមន៍តែមួយ ។ តែព្រះអង្គធ្វើឲ្យបុគ្គលណាមួយវង្វេងស្រេចតែលើព្រះអង្គ ព្រះអង្គដឹកនាំបុគ្គលណាមួយស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។ ពួកអ្នកនឹងត្រូវសាកសួរអំពីអ្វីដែលពួកអ្នកបានសាង ។

وَلَا تَتَّخِذُوٓا۟ أَيْمَٰنَكُمْ دَخَلًۢا بَيْنَكُمْ فَتَزِلَّ قَدَمٌۢ بَعْدَ ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا۟ ٱلسُّوٓءَ بِمَا صَدَدتُّمْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٩٤﴾

៩៤. ចូរពួកអ្នកកុំប្រើពាក្យសម្បថពួកអ្នកជាល្បិចកលបោកប្រាស់រវាងពួកអ្នកឡើយ ព្រោះវានឹងធ្វើឲ្យភ្លាត់ជើងបន្ទាប់ពីមានជំហររឹងមាំ ហើយពួកអ្នកនឹងបានភ្លក្សប្រការអាក្រក់ (ផលវិបាក) ព្រោះពួកអ្នកបំបែរ[មនុស្ស]ពីព្រះមាគ៉ាអល់ឡោះហ្ចាំ ពួកអ្នកនឹងរងទណ្ឌកម្មធំ ។

وَلَا تَشْتَرُوا۟ بِعَهْدِ ٱللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ۚ إِنَّمَا عِندَ ٱللَّهِ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩٥﴾

៩៥. ចូរពួកអ្នកកុំយកពាក្យសន្យាជាមួយអល់ឡោះហ្ចាំទៅជួញដូរនឹងតម្លៃដ៏ទាបថោកឡើយ ។ អ្វីដែលមាននៅឯអល់ឡោះហ្ចាំប្រសើរបំផុតសម្រាប់ពួកអ្នក បើពួកអ្នកដឹង ។

مَا عِندَكُمْ يَنفَدُ وَمَا عِندَ ٱللَّهِ بَاقٍ ۗ وَلَنَجْزِيَنَّ ٱلَّذِينَ صَبَرُوٓا۟ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾

៩៦. អ្វីដែលពួកអ្នកមាន (ទ្រព្យសម្បត្តិក្នុងលោកនេះ) រមែងតែសូន្យបង់ ។ អ្វីដែលមាននៅឯអល់ឡោះហ្ចាំ (រង្វាន់នៃអំពើល្អ) រមែងបិតថេរជាអនន្ត ។ យើងនឹងប្រទានរង្វាន់ឲ្យជនានុជនណាដែលអត់ធ្មត់[លើមាគ៉ាយើង] ឲ្យសមតាមអំពើល្អប្រពៃបំផុតដែលពួកគេបានសាង ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ុ ៩១-៩៦

١٦.٩١-٩٦.١ اَلْعَيَّاشِيُّ: عَنْ زَيْدِ بْنِ اَلْجَهْمِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) قَالَ: سَمِعْتُهُ يَقُولُ: «لَمَّا سَلَّمُوا عَلَى عَلِيٍّ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) بِإِمْرَةِ اَلْمُؤْمِنِينَ، قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) لِلْأَوَّلِ: قُمْ فَسَلِّمْ عَنْ عَلِيٍّ بِإِمْرَةِ اَلْمُؤْمِنِينَ. فَقَالَ: أَ مِنَ اَللَّهِ وَ مِنْ رَسُولِهِ، يَا رَسُولَ اَللَّهِ؟ فَقَالَ: نَعَمْ، مِنَ اَللَّهِ وَ مِنْ رَسُولِهِ

16.91-96.1 អាល់អ្ុៃយ៉ាស្ុី [បានថ្លែង]តមកពី ស្ុៃដ្ធ៍ បិន អាល់-យ៉ាហ្ចាំ តមកពី អាប្ធ អ្ុាប់ឌ្ទុលឡោះហ្ចាំ ﷺ ថាខ្ញុំបានឲ្យព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "កាលគេបានប្រកាសតែងតាំងអ្ុាលី ﷺ ជាអាមីរុល-មុមីនីន ﷺ រ៉ស្ធ៍លុលឡោះហ្ចាំ ﷺ បានប្រាប់បុគ្គលទីមួយ (គឺ អាប្ធ បាការ) ថា៖ "ចូរលោកងើបឡើងហើយគំនាប់អ្ុាលី ﷺ ជាអាមីរុល-មុមីនីន ﷺ ។" បុគ្គលនោះបានទូលថា៖ "រ៉ស្ធ៍លុលឡោះហ្ចាំ ﷺ អឺយ តើនេះមកពីអល់ឡោះហ្ចាំ عز وجل និងព្រះសាសនៈទូត ﷺ របស់អល់ឡោះហ្ចាំ عز وجل មែនទេ ?" រ៉ស្ធ៍លុលឡោះហ្ចាំ ﷺ មានព្រះវចនៈថា៖ "មែន នេះមកពីអល់ឡោះហ្ចាំ عز وجل និងមកពីព្រះសាសនៈទូត ﷺ

របស់អល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ាន ។"

ثُمَّ قَالَ لِصَاحِبِهِ: قُمْ فَسَلِّمْ عَلَى عَلِيٍّ بِإِمْرَةِ اَلْمُؤْمِنِينَ. فَقَالَ: أَ مِنَ اَللَّهِ وَ مِنْ رَسُولِهِ؟ قَالَ: نَعَمْ، مِنَ اَللَّهِ وَ مِنْ رَسُولِهِ

រួចហើយព្រះអង្គ ﷺ មានព្រះវចន:ប្រាប់មិត្តរបស់បុគ្គលទីមួយនោះ (គឺ អ៊ូម៉ារ) ថា: "ចូរលោកងើបឡើង ហើយគំនាប់អ៊ីលី ﷺ ជាអាមីរុល-មុមីនីន ﷺ ។" បុគ្គលនោះបានទូលថា: "តើនេះមកពីអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ាន និងព្រះសាសន:ទូត ﷺ របស់អល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ានមែនទេ ?" រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ មានព្រះវចន:ថា: "មែន នេះមកពីអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ាន និងព្រះសាសន:ទូត ﷺ របស់អល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ាន ។"

ثُمَّ قَالَ: يَا مِقْدَادُ، قُمْ فَسَلِّمْ عَلَى عَلِيٍّ بِإِمْرَةِ اَلْمُؤْمِنِينَ – قَالَ – فَقَامَ وَ سَلَّمَ، وَ لَمْ يَقُلْ مَا قَالَ صَاحِبَاهُ

បន្ទាប់មករ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ មានព្រះវចន:ថា: "មិក្ខដ្ឌាដ្ឋ ﷺ អើយ ចូរងើបឡើង ហើយគំនាប់អ៊ីលី ﷺ ជាអាមីរុល-មុមីនីន ﷺ ។" អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះ ﷺ មានវចន:ថា: "មិក្ខដ្ឌាដ្ឋ ﷺ ក៏បានងើបឡើង បានធ្វើការកិច្ច មិនថាអ្វីដែលអ្នកឯទៀតបានថានោះទេ ។"

ثُمَّ قَالَ: قُمْ – يَا أَبَا ذَرٍّ – فَسَلِّمْ عَلَى عَلِيٍّ بِإِمْرَةِ اَلْمُؤْمِنِينَ. فَقَامَ وَ سَلَّمَ

បន្ទាប់មករ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ មានព្រះវចន:ថា: "អាប៊ូ ស្ទារ ﷺ អើយ ចូរលោកទៅគំនាប់អ៊ីលី ﷺ ជាអាមីរុល-មុមីនីន ﷺ ។" អាប៊ូ ស្ទារ ﷺ ក៏បានងើបឡើងហើយបានចុះចូល ។"

ثُمَّ قَالَ: قُمْ – يَا سَلْمَانُ – وَ سَلِّمْ عَلَى عَلِيٍّ بِإِمْرَةِ اَلْمُؤْمِنِينَ. فَقَامَ وَ سَلَّمَ».

បន្ទាប់មករ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ មានព្រះវចន:ថា: "សាល់ម៉ាន ﷺ អើយ ចូរងើបឡើង ហើយគំនាប់អ៊ីលី ﷺ ជាអាមីរុល-មុមីនីន ﷺ ។" សាល់ម៉ាន ﷺ ក៏បានងើបឡើងហើយបានចុះចូល ។"

قَالَ: «حَتَّى إِذَا خَرَجَا، وَ هُمَا يَقُولاَنِ: لاَ وَ اَللَّهِ، لاَ نُسَلِّمُ لَهُ مَا قَالَ أَبَداً، فَأَنْزَلَ اَللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى عَلَى نَبِيِّهِ: ''وَ لاَ تَنْقُضُوا اَلْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَ قَدْ جَعَلْتُمُ اَللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلاً'' بِقَوْلِكُمْ: أَ مِنَ اَللَّهِ وَ مِنْ رَسُولِهِ ؟ ''إِنَّ اَللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ * وَ لاَ تَكُونُوا كَالَّتِي نَقَضَتْ غَزْلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ أَنْكَاثاً تَتَّخِذُونَ أَيْمَانَكُمْ دَخَلاً بَيْنَكُمْ أَنْ تَكُونَ أَئِمَّةٌ هِيَ أَزْكَى مِنْ أَئِمَّتِكُمْ».

អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះ ﷺ មានវចន:ថា: "ពេលបុគ្គលទាំងពីរនាក់នោះ (គឺ អាប៊ូ បាការ និង អ៊ូម៉ារ) បានចេញទៅក្រៅ ពួកគេបានថា: "សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ាន យើងនឹងមិនចុះចូលក្រោមបង្គាប់គេ ﷺ នោះតាមសម្តីព្រះអង្គ ﷺ ជាដាច់ខាត ។" ដូច្នេះអល់ឡោះ ﷻ បានបើកឲ្យព្រះសាស្តា ﷺ ព្រះអង្គ ﷻ ដឹងថា: *[១៦:៩១] ចូរពួកអ្នកកុំក្បត់ពាក្យសន្យាក្រោយពីបានសន្យាយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួនហើយ ដោយបានយកអល់ឡោះ ﷻ ជាអ្នកធានា* [ធានា]សម្តីរបស់ពួកគេគឺ: "តើនេះមកពីអល់ឡោះ ﷻ និងព្រះសាសន:ទូត ﷺ របស់អល់ឡោះ ﷻ មែនទេ ?" *អល់ឡោះ ﷻ ទ្រង់ញ្ញាណអ្វីដែលពួកអ្នកប្រព្រឹត្ត ។ [១៦:៩២] ចូរពួកអ្នកកុំយកតម្រាប់តាមស្ត្រីដែលរុះធ្វើខ្សែអំបោះវេញ ក្រោយពីបានវេញវាយ៉ាងមាំ*

ហើយ ។ ចូរពួកអ្នកកុំយកពាក្យសម្បថមកប្រើជាឧបាយកលបោកប្រាស់រវាងពួកអ្នកឡើយ ដើម្បីពួកអ្នកនឹងទៅជាសហគមន៍មួយដែលចម្រើនជាងសហគមន៍មួយទៀត ។ ***ដើម្បីពួកអ្នកនឹងក្លាយខ្លួនទៅជាអ៊ីម៉ាំដែលប្រសើរលើសបណ្តាអ៊ីម៉ាំរបស់ពួកអ្នក*** *។"*

قَالَ: قُلْتُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ، إِنَّمَا نَقْرَؤُهَا ''أَنْ تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَى مِنْ أُمَّةٍ'' فَقَالَ: «وَيْحَكَ – يَا زَيْدُ – وَ مَا أَرْبَى؟! **أَنْ تَكُونَ أَئِمَّةٌ هِيَ أَزْكَى مِنْ أَئِمَّتِكُمْ** إِنَّمَا يَبْلُوكُمُ اَللهُ بِهِ'' يَعْنِي عَلِيّاً (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) ''وَ لَيُبَيِّنَنَّ لَكُمْ يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ وَ لَوْ شَاءَ اَللهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَ لَكِنْ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَ لَتُسْئَلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ * وَ لاَ تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلاً بَيْنَكُمْ فَتَزِلَّ قَدَمٌ بَعْدَ ثُبُوتِهَا'' بَعْدَ مَا سَلَّمْتُمْ عَلَى عَلِيٍّ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) بِإِمْرَةِ اَلْمُؤْمِنِينَ ''وَ تَذُوقُوا اَلسُّوءَ بِمَا صَدَدْتُمْ عَنْ سَبِيلِ اَللهِ'' يَعْنِي عَلِيّاً (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) ''وَ لَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ''».

ខ្ញុំបានទូលថា៖ "សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام តែយើងសូត្រអាយ៉ាស៊ុនេះថា *ដើម្បីពួកអ្នកនឹងទៅជាសហគមន៍មួយដែលចម្រើនជាងសហគមន៍មួយទៀត ។"* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "ស្ងៃដ្ជ៌អ៊ីយ អបមង្គលលើលោក អ្វីទៅដែលមានចំនួនច្រើនជាងគេនោះ ? *[១៦:៩២]* ***ដើម្បីពួកអ្នកនឹងក្លាយខ្លួនទៅជាអ៊ីម៉ាំដែលប្រសើរលើសបណ្តាអ៊ីម៉ាំរបស់ពួកអ្នក*** *។" តែអល់ឡោះហ្ស៊ាល្ជងពិសោធពួកអ្នកទេ ដោយប្រការទាំងនោះ ។ ព្រះអង្គនឹងបំភ្លឺឲ្យពួកអ្នកឲ្យដឹងនាថ្ងៃជំនុំជម្រះអំពីរឿងដែលពួកអ្នកបានខ្ញែងគំនិតគ្នា ។ ។ [១៦:៩៣] បើអល់ឡោះហ្ស៊ាមានព្រះបំណង ព្រះអង្គនឹងធ្វើឲ្យពួកអ្នកទៅជាសហគមន៍តែមួយ ។ តែព្រះអង្គធ្វើឲ្យបុគ្គលណាមួយវង្វេងស្រេចតែលើព្រះអង្គ ព្រះអង្គដឹកនាំបុគ្គលណាមួយស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។ ពួកអ្នកនឹងត្រូវសាកសួរអំពីអ្វីដែលពួកអ្នកបានសាង ។ [១៦:៩៤] ចូរពួកអ្នកកុំប្រើពាក្យសម្បថពួកអ្នកជាល្បិចកលបោកប្រាស់រវាងពួកអ្នកឡើយ ព្រោះវានឹងធ្វើឲ្យភ្លាត់ជើងបន្ទាប់ពីមានជំហររឹងមាំ ក្រោយពីបានចុះចូលចំពោះអ្ជាលី صلوات الله عليه والسلام ដែលជាអាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ហើយ ហើយពួកអ្នកនឹងបានភ្លក្សប្រការអាក្រក់ ព្រោះពួកអ្នកបំបែរពីព្រះមាគ៌ាអល់ឡោះហ្ស៊ា* មានន័យថា[បំបែរពី] *អ្ជាលី صلوات الله عليه والسلام ពួកអ្នកនឹងរងទណ្ឌកម្មធំ ។"*

ثُمَّ قَالَ لِي: «لَمَّا أَخَذَ رَسُولُ اَللهِ (صَلَّى اَللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) بِيَدِ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) فَأَظْهَرَ وَلاَيَتَهُ، قَالاَ جَمِيعاً: وَ اَللهِ، لَيْسَ هَذَا مِنْ تِلْقَاءِ اَللهِ، وَ مَا هُوَ إِلاَّ شَيْءٌ أَرَادَ أَنْ يُشَرِّفَ بِهِ اِبْنَ عَمِّهِ. (تفسير العيّاشيّ – اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٦٨ حَدِيث : ٦٤ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٥١ حَدِيث ٩٩ /٦١٤٣)**

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានប្រាប់ខ្ញុំថា៖ "កាលរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា صلى الله عليه وآله وسلم បានចាប់ដៃអ្ជាលី صلوات الله عليه والسلام បង្ហាញ រ៉ីឡាយ៉ាស៊ុ់របស់អ្ជាលី صلوات الله عليه والسلام បុគ្គលទាំងពីរនាក់នោះ (គឺ អាប៊ូ បាការ និង អ៊ូម៉ារ) បានថា៖ "សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل នេះមិនមែនអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل បានដាក់មកទេ ហើយនេះមិនមែនអ្វីក្រៅពីព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ចង់លើកតម្កើងបងប្អូនជីតាមួយ صلوات الله عليه والسلام របស់ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم នោះទេ ។" (تفسير العياشي 2: 268/ 64)

***

٩٦.٢-١٦.٩١ عَنْ عَبْدِ اَلرَّحْمَنِ بْنِ سَالِمٍ اَلْأَشَلِّ، عَنْهُ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، قَالَ: «اَلَّتِي نَقَضَتْ غَزْلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ أَنْكَاثاً عَائِشَةُ هِيَ نَكَثَتْ أَيْمَانَهَا». (تفسير العيّاشيّ – اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٦٩ حَدِيث : ٦٥ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٥٢ حَدِيث ٩٩ /٦١٤٤)**

16.91-96.2 ទទួលបានមកពី អ្ចាប់ឌុល ណ៉ះហ្ម៉ាន ប៊ិន សាលិម អាល់-អាស្ហាល់ ដែលបានតំណាលតមកពីព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា៖ *"[១៦:៩២] ចូរពួកអ្នកកុំយកតម្រាប់តាមស្ត្រីដែលរុះពីខ្សែអំបោះវេញ ក្រោយពីបានវេញវាយ៉ាងមាំហើយ* គឺ អ្ហ្ម៉ាស ។ គាត់បានក្បត់សម្បថខ្លួនឯង ។"
(تفسير العيّاشي 2: 269/ 65)

مَنْ عَمِلَ صَٰلِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُۥ حَيَوٰةً طَيِّبَةً ۖ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾

៩៧. អ្នកណាមួយ បុរសឬស្ត្រី ដែលធ្វើល្អ [សម្រាប់ខ្លួនឯងនិងសម្រាប់សង្គមមនុស្ស ដើម្បីមូលហេតុអល់ឡោះហ្ស៊ា] ហើយអ្នកនោះមានសទ្ធាជ្រះថ្លា យើងនឹងឲ្យអ្នកនោះរស់នៅដោយមានជីវិតរស់នៅល្អ ។ យើងនឹងតបស្នងពួកគេឲ្យសមតាមអំពើល្អបំផុតដែលខ្លួនបានសាង ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៩៧

١٦.٩٧.١ ابْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ الْوَلِيدِ،قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ الصَّفَّارُ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِهِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: قِيلَ لَهُ: إِنَّ أَبَا الْخَطَّابِ يَذْكُرُ عَنْكَ أَنَّكَ قُلْتَ لَهُ: إِذَا عَرَفْتَ الْحَقَّ فَاعْمَلْ مَا شِئْتَ، فَقَالَ: «لَعَنَ اللَّهُ أَبَا الْخَطَّابِ، وَ اللَّهِ مَا قُلْتُ لَهُ هَكَذَا، وَ لَكِنِّي قُلْتُ لَهُ: إِذَا عَرَفْتَ الْحَقَّ فَاعْمَلْ مَا شِئْتَ مِنْ خَيْرٍ يُقْبَلُ مِنْكَ، إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: ''مَنْ عَمِلَ صَالِحاً مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَى وَ هُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ''، وَ يَقُولُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى: ''مَنْ عَمِلَ صَالِحاً مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَى وَ هُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيَاةً طَيِّبَةً''». (معاني الأخبار – صفحة ٣٨٨ حديث ٢٦ ، البرهان في تفسير القرآن الجز : ٤ صفحة : ٧٥٩)**

16.97.1 [...] មូហ្ចាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អាប៊ូ ណ្ហ្ម៉ៃ៉ះបានតំណាលតមកពីមិត្តលោកម្នាក់ដែលបានតំណាលថាគេបានទូល អាប៊ូ អ្ចាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ា صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "អាប៊ូ អាល់-ខ្ឌ្ត្ត្ប់ បានលើកឡើងថាព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "ពេលណាលោកស្គាល់សច្ចធម៌ហើយ ពេលនោះលោកអាចធ្វើអ្វីបានស្រេចតែចិត្ត ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "សូមអល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل ដាក់បណ្ដាសា អាប៊ូ អាល់-ខ្ឌ្ត្ត្ប់ ។ សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام មិនបានប្រាប់គាត់ដូចនេះទេ ។ តែខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام បានថា៖ "ពេលណាលោកស្គាល់សច្ចធម៌ហើយ ពេលនោះលោកអាចធ្វើអំពើល្អណាមួយក៏បានស្រេចតែលោក គេនឹងទទួលយកទង្វើទាំងនោះពីលោក ។ អល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[៤០:៤០] អ្នកណាធ្វើអំពើអាក្រក់ អ្នកនោះនឹងពុំបានទទួលអ្វីក្រៅពីការតបស្នងស្មើគ្នាទេ ។ អ្នកណាធ្វើល្អ ប្រុសក្ដីស្រីក្ដី អ្នកនោះមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ពួកគេនឹងបានចូលឋានសួគ៌ គេនឹងប្រទានជីវព្រឹត្ដិឲ្យពួកគេឥតគណនា ។* អល់ឡោះហ្ស៊ា تبارك وتعالى មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[១៦:៩៧] អ្នកណាមួយ បុរសឬស្ត្រី ដែលធ្វើល្អ ហើយអ្នកនោះមានសទ្ធាជ្រះថ្លា យើងនឹងឲ្យអ្នកនោះរស់នៅដោយមានជីវិតរស់នៅល្អ ។* (معاني الأخبار: 388/ 26) 40:38-40

***

*١٦.٩٧.٢ الشَّيْخُ، فِي (أَمَالِيهِ): قَالَ: أَخْبَرَنَا أَبُو مُحَمَّدٍ الْحَسَنُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى الْفَحَّامُ بِسُرَّ مَنْ رَأَى، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبُو الْحَسَنِ مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ الْمَنْصُورِ، قَالَ: حَدَّثَنِي الْإِمَامُ عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدٍ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي عَلِيُّ بْنُ

مُوسَى، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ (عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ)، قَالَ: قَالَ سَيِّدُنَا الصَّادِقُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فِي قَوْلِهِ: ''فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيَاةً طَيِّبَةً'' قَالَ: «الْقُنُوعُ». (الأمالي - اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ٢٨١ ، البرهان في تفسير القرآن - اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٥٣ حَدِيث ٩٩ /٦١٤٧)**

*16.97.2 អាល់-ស្ស៊ៃខ៌ មានប្រសាសន៍នៅក្នុង[សាត្រា]របស់លោក អាល់-អាម៉ាលី ថា អាបូ មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ អាល់-ហ្ចាសាន់ ប៊ិន មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន យ៉ាស្ធ៊ីយ៉ា អាល់-ហ្ចាស្ធ៊ីហ្ចាំ បានតំណាលប្រាប់យើងនៅឯស្រុកស៊ូរ ម៉ាន រ៉ាអ តមកពី អាប៊ូ អាល់-ហ្ចាសាន់ មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អាស្ធ៊ីម៉ាដ្ធ ប៊ិន ឆ្ពៃបៃឌុលឡោះហ្ចា៌ ប៊ិន ម៉ាន់ស្ធ៊ូរ តមកពីអ៊ីមុាំ អ៊ុាលី ﷺ ប៊ិន មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ﷺ ដែលមានវចន:ថាព្រះបិតា ﷺ ខ្ញុំ ﷺ មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ៊ុាលី ﷺ បានតំណាលប្រាប់ខ្ញុំ ﷺ តមកពីព្រះបិតា ﷺ ព្រះអង្គ ﷺ អ៊ុាលី ﷺ ប៊ិន មូសា ﷺ តមកពីព្រះបិតា ﷺ ព្រះអង្គ ﷺ មូសា ﷺ ប៊ិន យ៉ាកុ៊ប ﷺ ថា: "អាល់-ស្ធ៊ីឌ្ធ៊ីកុ ﷺ ព្រះបរមគ្រូ ﷺ យើងមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ចា៌ ﷻ *[១៦:៩៧] យើងនឹងឲ្យអ្នកនោះរស់នៅដោយមានជីវិតរស់នៅល្អ* ថា "សេចក្ដីពេញចិត្ត ។" (الأمالي 1: 281)

فَإِذَا قَرَأْتَ ٱلْقُرْءَانَ فَٱسْتَعِذْ بِٱللَّهِ مِنَ ٱلشَّيْطَٰنِ ٱلرَّجِيمِ ﴿٩٨﴾

៩៨. ពេលអ្នកសូត្រគ្ពីរអាន ចូរអ្នកសូមពំនាក់អាស្រ័យចំពោះអល់ឡោះហ្ចា៌ឲ្យផុតពីស្ធ៊ៃតុ៌នត្រូវចំណោល (គឺត្រូវបណ្ដាសា គឺត្រូវចោលដោយបណ្ដាសា) ។

إِنَّهُۥ لَيْسَ لَهُۥ سُلْطَٰنٌ عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٩٩﴾

៩៩. វាពុំមានអំណាចលើបណ្ដាអ្នកណាដែលមានសទ្ធានិងទុកកាយថ្វាយចិត្តលើព្រះម្ចាស់ខ្លួនទេ ។

إِنَّمَا سُلْطَٰنُهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُۥ وَٱلَّذِينَ هُم بِهِۦ مُشْرِكُونَ ﴿١٠٠﴾

១០០. វាមានអំណាចតែលើជនានុជនណាដែលយកវាជាមិត្ត និងជនានុជនណាដែលយកអ្វីផ្សេងមកចូលរួមហ៊ានហាយជាមួយព្រះអង្គតែប៉ុណ្ណោះ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៩៨-១០០

١٦.٩٨-١٠٠.١ عَنْهُ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَسَنِ عَنْ مَنْصُورِ بْنِ يُونُسَ عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ قُلْتُ لَهُ ''فَإِذا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطانِ الرَّجِيمِ ، إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطانٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَ عَلى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ'' فَقَالَ يَا أَبَا مُحَمَّدٍ يُسَلَّطُ وَ اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِ عَلَى بَدَنِهِ وَ لَا يُسَلَّطُ عَلَى دِينِهِ قَدْ سُلِّطَ عَلَى أَيُّوبَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فَشَوَّهَ خَلْقَهُ وَ لَمْ يُسَلَّطْ عَلَى دِينِهِ وَ قَدْ يُسَلَّطُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى أَبْدَانِهِمْ وَ لَا يُسَلَّطُ عَلَى دِينِهِمْ

16.98-100.1 [...] ទទួលបានមកពី អាប៊ូ បាស្ធ៊ៀរ ដែលបានតណាលថាខ្ញុំបានទូល អាប៊ូ អ៊ុាប់ឌុលឡោះហ្ចា៌ ﷺ អំពី *[១៦:៩៨] ពេលអ្នកសូត្រគ្ពីរអាន ចូរអ្នកសូមពំនាក់អាស្រ័យចំពោះអល់ឡោះហ្ចា៌ឲ្យផុតពីស្ធ៊ៃតុ៌នត្រូវចំណោល [១៦:៩៩] វាពុំមានអំណាចលើបណ្ដាអ្នកណាដែលមានសទ្ធានិងទុកកាយថ្វាយចិត្តលើព្រះម្ចាស់ខ្លួនទេ ។* ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា: "អាប៊ូ មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ អ៊ីយ

សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្គ៌ ﷻ វាﷺអាចផ្ទាញ់អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាបានតាមខ្លួនអ្នកនោះ តែវាﷺមិនអាចផ្ទាញ់អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាបានតាមសាសនាអ្នកនោះទេ ។ វាបានﷺផ្ទាញ់អៃយ៉ូបﷺ វាបានធ្វើឲ្យកាយអៃយ៉ូបﷺខូចតែវាﷺមិនអាចផ្ទាញ់អៃយ៉ូបﷺតាមសាសនាព្រះអង្គﷺបានទេ ។ វាﷺអាចផ្ទាញ់អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាបានតាមខ្លួនពួកគេ តែវាﷺមិនអាចផ្ទាញ់អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាបានតាមសាសនាពួកគេទេ ។"

قُلْتُ قَوْلُهُ تَعَالَى ''إِنَّمَا سُلْطانُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ وَ الَّذِينَ هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ'' قَالَ الَّذِينَ هُمْ بِاللَّهِ مُشْرِكُونَ يُسَلَّطُ عَلَى أَبْدَانِهِمْ وَ عَلَى أَدْيَانِهِمْ. (الكافي – اَلْجُزْء: ٨ صَفْحَة : ٢٨٨ حَدِيث : ٤٣٣)

ខ្ញុំបានទូលថា៖ "[មានន័យថាអ្វី] ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ៌تعالى *[១៦:១០០] វាមានអំណាចតែលើជនានុជនណាដែលយកវាជាមិត្ត និងជនានុជនណាដែលយកអ្វីផ្សេងមកចូលរួមហ៊ានហាយជាមួយព្រះអង្គតែប៉ុណ្ណោះ ។* ព្រះអង្គﷺមានវចនៈថា៖ "អ្នកណាដែលយកអ្វីផ្សេងមកចូលរួមហ៊ានហាយ (شرك) ជាមួយអល់ឡោះហ្គ៌ ﷻ វាﷺនឹងផ្ទាញ់អ្នកនោះតាមខ្លួននិងតាមសាសនាអ្នកនោះ ។" (អាល់-កាហ្ស៊ីហ្ជាឌ្ទីស្ស14881) ឬ (الكافي 8: 288/ 433)

***

١٦.٩٨–١٠٠.٢ اِبْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو أَحْمَدَ هَانِئُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ مَحْمُودٍ الْعَبْدِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبِي مُحَمَّدُ بْنُ مَحْمُودٍ، بِإِسْنَادِهِ، رَفَعَهُ إِلَى مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) فِي حَدِيثِ سُؤَالِ اَلرَّشِيدِ لَهُ. فَقَالَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) فِي جَوَابِ سُؤَالِهِ: «أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ اَلشَّيْطَانِ اَلرَّجِيمِ ''بِسْمِ اَللَّهِ اَلرَّحْمٰنِ اَلرَّحِيمِ''» ثُمَّ قَرَأَ آيَةً... (عيون أخبار الرضا (عليه السلام) اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ٨١ حَدِيث : ٩ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٥٣ حَدِيث ٩٩ /٦١٤٩)**

16.98-100.2 អ៊ីបនូ បាបាវ៉ៃហ៌ៃ្ម បានថ្លែងថា [...] អាប៊ូ ម្ហ៊ាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន ម៉ាស្ល៉ាមូដ្ធ បានតំណាលយោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានលោកថាគេបានសួរ មូសាﷺ ប៊ិន យ៉ាកុ៊ប ហ្ជាវﷺ នៅក្នុងហ្ជាឌ្ទីស្ស មួយដែលរ៉ាស ស៊ីដ្ធ បានសួរព្រះអង្គﷺ ។ ព្រះអង្គﷺបានឆ្លើយតបសំណួរមួយរបស់រ៉ាស ស៊ីដ្ធ ថា៖ "ខ្ញុំﷺ សូមជ្រកក្រោមជម្រកអល់ឡោះហ្គ៌ ﷻ ឲ្យផុតពីមារស្ម៊ែតុនﷺ ត្រូវចំណោល ។ ដោយនូវព្រះនាមអល់ឡោះ ហ្ម ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។" រួចហើយព្រះអង្គﷺ សូត្រអាយ៉ាស ។"
(عيون أخبار الرضا (عليه السلام) 1: 81/ 9)

***

١٦.٩٨–١٠٠.٣ عَنْ سَمَاعَةَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): فِي قَوْلِ اَللَّهِ: ''فَإِذٰا قَرَأْتَ اَلْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ اَلشَّيْطٰانِ اَلرَّجِيمِ'' قُلْتُ: كَيْفَ أَقُولُ؟ قَالَ: «تَقُولُ: أَسْتَعِيذُ بِاللَّهِ اَلسَّمِيعِ اَلْعَلِيمِ مِنَ اَلشَّيْطَانِ اَلرَّجِيمِ». وَ قَالَ: «إِنَّ اَلرَّجِيمَ أَخْبَثُ اَلشَّيَاطِينِ ».

16.98-100.3 ទទួលបានពី សាម៉ាអ៊ូ ដែលបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ៊ូ ប ខ្ញុលឡោះហ្ម ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ៌ ﷻ *[១៦:៩៨] ពេលអ្នកសូត្រគ្ងរអាន ចូរអ្នកសូមពំនាក់អាស្រ័យចំពោះអល់ឡោះហ្ម ឲ្យផុតពីស្ម៊ែតុនត្រូវចំណោល ។* ខ្ញុំបានទូលថា៖ "តើទូលបង្គំត្រូវសូត្រដូចម្តេច ?" ព្រះអង្គﷺ មានវចនៈថា៖ "ចូរលោកថា៖ "ខ្ញុំសូមជ្រកអាស្រ័យអល់ឡោះហ្គ៌ ﷻ ព្រះទ្រង់សវនាការ ព្រះទ្រង់ញាណសព្វសារពើ ឲ្យផុតពីមារស្ម៊ែតុនﷺ ត្រូវចំណោល ។" ហើយព្រះអង្គﷺ មានវចនៈថា៖ "អាល់-

រ៉ាហ្ស៊ីម (اَلرَّحِيمَ) គឺពួក ស្ងែ ត្ងនដែលអាក្រក់បំផុត ។"

قَالَ: قُلْتُ لَهُ: لِمَ سُمِّيَ اَلرَّحِيمَ؟ قَالَ: «لِأَنَّهُ يُرْجَمُ». قُلْتُ: فَانْفَلَتَ مِنْهَا بِشَيْءٍ؟ قَالَ: «لاَ». قُلْتُ: فَكَيْفَ سُمِّيَ اَلرَّحِيمَ وَ لَمْ يُرْجَمْ بَعْدُ؟ قَالَ: «يَكُونُ فِي اَلْعِلْمِ أَنَّهُ رَجِيمٌ». (تفسير العيّاشي – اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٧٠ حَدِيث : ٦٧ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٥٤ حَدِيث ٩٩ /٦١٥٣)**

លោក[អ្នកអធិប្បាយ]មានប្រសាសន៍ថាខ្ញុំបានទូលព្រះអង្គ ﷺ ថា៖ "ហេតុអ្វីគេហៅវា ﷻ ថា "ត្រូវចំណោល" ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ "ពីព្រោះវា ﷻ ត្រូវចោល ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "អ្វីទៅដែលរបួតបាត់ពីវា ﷻ ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ "ទេ ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "ហេតុអ្វីបានជាគេហៅវា ﷻ ថា "ត្រូវចំណោល" មិនត្រូវចោលទេ ក្រោយមក ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ "ពីព្រោះនៅក្នុងព្រះអភិញ្ញា[របស់អល់ឡោះ ﷻ]នោះ វា ﷻ នឹងត្រូវចោល ។" (تفسير العيّاشي 2: 270/ 67)

***

١٦.٩٨-١٠٠.٤ اِبْنُ بَابَوَيْهِ: قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ اَلسِّنَانِيُّ (رَضِيَ اَللَّهُ عَنْهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ اَلْكُوفِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا سَهْلُ بْنُ زِيَادٍ، عَنْ عَبْدِ اَلْعَظِيمِ بْنِ عَبْدِ اَللَّهِ اَلْحَسَنِيِّ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا اَلْحَسَنِ عَلِيَّ بْنَ مُحَمَّدٍ اَلْعَسْكَرِيَّ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) يَقُولُ: «مَعْنَى اَلرَّحِيمِ أَنَّهُ مَرْجُومٌ بِاللَّعْنِ، مَطْرُودٌ مِنْ مَوَاضِعِ اَلْخَيْرِ، لاَ يَذْكُرُهُ مُؤْمِنٌ إِلاَّ لَعَنَهُ، وَ إِنَّ فِي عِلْمِ اَللَّهِ اَلسَّابِقِ أَنَّهُ إِذَا خَرَجَ اَلْقَائِمُ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) لاَ يَبْقَى مُؤْمِنٌ فِي زَمَانِهِ إِلاَّ رَجَمَهُ بِالْحِجَارَةِ، كَمَا كَانَ قَبْلَ ذَلِكَ مَرْجُوماً بِاللَّعْنِ». (معاني الأخبار – اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ١٣٩ حَدِيث : ١ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ١ صَفْحَة : ٦١٩ حَدِيث ٩٩ /١٦٨٤)***

16.98-100.4 អ ុីបនូ បាបារ៉ៃហ ្ម ៉ាមានប្រសាសន៍ថា ម ូហ ្ម ាំ ម ៉ាដ ្ដ ំ ប ិ ន អ ាស ្ម ៉ាដ ្ដ ំ អ ាល ់ - ស ុ ីណានី បាន តំណាលប្រាប ់ យ ើ ងតមកពី ម ូហ ្ម ាំ ម ៉ាដ ្ដ ំ ប ិ ន អ ាប ូ អ ុ ាប ់ ឌ ុ ល ឡ ោ ះ ហ ្ម ៉ ា អ ាល ់ - ត ូ ហ ្ម ី តមកពី ស ាស ់ ល ់ ប ិ ន ស ុ ីយ ៉ ាដ ្ដ ំ តមកពី អ ុ ាប ់ ឌ ុ ល អ ាល ់ - អ ុ ាស ុ ីម ប ិ ន អ ុ ាប ់ ឌ ុ ល ឡ ោ ះ ហ ្ម ៉ ា អ ាល ់ - ហ ្ម ាសានី ដ ែ លបានឲ ្យ ដ ឹ ងថ ា ខ ្ញ ុ ំ បានឮ អ ាប ូ អ ាល ់ - ហ ្ម ាសាន ់ អ ុ ាលី ﷺ ប ិ ន ម ូ ហ ្ម ាំ ម ៉ ា ដ ្ដ ំ អ ាល ់ - អ ុ ាស ់ ការ ី ﷺ មានវចន:ថ ា ៖ "ន ័ យ រ ប ស ់ *[១៦:៩៨] ត្រ ូ វ ចំ ណ ោ ល* (គ ឺ ស ្ង ែ ត ្ង ន ﷻ) នោ ះ គ ឺ វ ា ﷻ ត្រ ូ វ ចោ ល ដ ោ យ ប ណ ្ដ ា ស ា ត្រ ូ ว ប ណ ្ដ ោ ញ ចេ ញ ព ី ក ន ្ល ែ ង ល ្អ ។ ពេ ល ណ ា ម ូ ម ីន និ យ ា យ ព ី វ ា ﷻ ពេ ល នោ ះ ម ូ ម ីន ដ ា ក ់ ប ណ ្ដ ា ស ា វ ា ﷻ ។ អ ល ់ ឡ ោ ះ ហ ្ម ៉ ា ﷻ ទ ្រ ង ់ ញ ា ណ ជ ា ម ុ ន ថ ា ពេ ល អ ាល ់ - ក ុ ង ្ម ុ ី ﷺ ដ ើ ប ឡ ើ ង ម ូ ម ីន ទ ាំ ង អ ស ់ គ ្ម ាន ស ល ់ ម ្ន ា ក ់ ក ្ន ុ ង ស ម ័ យ ព ្រ ះ អ ង ្ค ﷻ នឹ ង ចោ ล វ ា ﷻ ដ ោ យ ដ ុ ំ ថ ្ម ដ ូ ច គ េ ប ាន ចោ ล វ ា ﷻ ដ ោ យ ប ណ ្ដ ា ស ា នោ ះ ដ ែ រ ។"* (معاني الأخبار: 139 / 1)

***

١٦.٩٨-١٠٠.٥ عَنْ حَمَّادِ بْنِ عِيسَى، رَفَعَهُ إِلَى أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اَللَّهِ: ''إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى اَلَّذِينَ آمَنُوا وَ عَلىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ * إِنَّمَا سُلْطَانُهُ عَلَى اَلَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ وَ اَلَّذِينَ هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ''. قَالَ: «لَيْسَ لَهُ أَنْ يُزِيلَهُمْ عَنِ اَلْوَلاَيَةِ، فَأَمَّا اَلذُّنُوبُ وَ أَشْبَاهُ ذَلِكَ فَإِنَّهُ يَنَالُ مِنْهُمْ كَمَا يَنَالُ مِنْ غَيْرِهِمْ». (تفسير العيّاشي 270/ 69: 2، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٥٤ حَدِيث ٩٩ /٦١٥٥)***

16.98-100.5 ទ ទ ួ ល ប ាន ព ី ហ ្ម ាំ ម ៉ ា ដ ្ដ ំ ប ិ ន អ ុ ី ស ា ដ ែ ល ប ាន ត ំ ណ ា ល ម ក ព ី អ ាប ូ អ ុ ាប ់ ឌ ុ ល ឡ ោ ះ ហ ្ម ៉ ា ﷺ ថ ា ខ ្ញ ុ ំ ប ាន ស ួ រ ព ្រ ះ អ ង ្ค ﷺ អ ំ ព ី ព ្រ ះ ប ន ្ទ ូ ล អ ល ់ ឡ ោ ះ ហ ្ম ៉ ា ﷻ *[១៦:៩៩] វ ា ព ុ ំ ម ាន អ ំ ណ ា ច ល ើ ប ណ ្ដ ា អ ្ន ក ណ ា ដ ែ ល ម ាន ស ទ ្ធ ា និ ង ទ ុ ក ក ា យ ថ ្វ ា យ ច ិ ត ្ត ល ើ ព ្រ ះ ម ្ន ា ស ់ ខ ្ល ួ ន ទ េ ។ [១៦:១០០] វ ា ម ាន អ ំ ណ ា ច ត ែ ល ើ*

ជនានុជនណាដែលយកវាជាមិត្ត និងជនានុជនណាដែលយកអ្វីផ្សេងមកចូលរួមហ៊ុនហាយជាមួយព្រះអង្គតែប៉ុណ្ណោះ ។ ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "វា ﷻ មិនមានមុខនាទីយកពួកគេ (គឺស្ដ្ដីអាស៊ុ) ចេញពីរ៉ីឡាយ៉ាស៊ុទេ ។ ចំណែកឯរឿងបាបនិងអ្វីដែលដូចបាបនោះវិញ វា ﷻ ប៉ះពាល់ពួកគេបានដូចអ្នកឯទៀតដែរ ។" (تفسير العيّاشي 2: 270/ 697)

***

١٦.٩٨-١٠٠.٦ ثُمَّ قَالَ اَلْحَسَنُ أَبُو مُحَمَّدٍ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: أَمَّا قَوْلُهُ اَلَّذِي نَدَبَكَ [اَللَّهُ] إِلَيْهِ، وَ أَمَرَكَ بِهِ عِنْدَ قِرَاءَةِ اَلْقُرْآنِ: «أَعُوذُ بِاللَّهِ [اَلسَّمِيعِ اَلْعَلِيمِ] مِنَ اَلشَّيْطَانِ اَلرَّجِيمِ»

16.98-100.6 អ៊ីមុាំ អាល់-ហ្ជាសាន់ អាប៊ូ មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ﷺ មានវចនៈថា៖ "ព្រះបន្ទូលរបស់អល់ឡោះហ្ជ៌ ﷻ ដែលព្រះអង្គ ﷻ បញ្ជាឲ្យលោកថា[មុន]សូត្រគ្ងរអាននោះគឺ៖ "ខ្ញុំសូមអាស្រ័យអល់ឡោះហ្ជ៌ ﷻ ព្រះ ﷻ ទ្រង់សវនាការ ព្រះ ﷻ ទ្រង់ញាណ ឲ្យបានចាកផុតពីស្ដ្ដ្ដ្ដ ﷺ ត្រូវចំណោល ។"

فَإِنَّ أَمِيرَ اَلْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ قَالَ: إِنَّ قَوْلَهُ: «أَعُوذُ بِاللَّهِ» أَيْ أَمْتَنِعُ بِاللَّهِ، «اَلسَّمِيعِ» لِمَقَالِ اَلْأَخْيَارِ وَ اَلْأَشْرَارِ وَ لِكُلِّ اَلْمَسْمُوعَاتِ مِنَ اَلْإِعْلاَنِ وَ اَلْإِسْرَارِ

អាមីរុល-មុមីនីន ﷺ មានវចនៈថា៖ "ព្រះបន្ទូល *"ខ្ញុំសូមអាស្រ័យអល់ឡោះហ្ជ៌ ﷻ ព្រះ ﷻ ទ្រង់សវនាការ"* មានន័យថា ខ្ញុំសូមអត់ធន់អាស្រ័យអល់ឡោះហ្ជ៌ ﷻ *"ព្រះ ﷻ ទ្រង់សវនាការ"* សម្ដីរបស់អ្នកល្អនិងអ្នកអាក្រក់ ព្រមទាំងបណ្ដាសម្ដីច្បាស់លាស់និងសម្ងាត់ដែលគេអាចឮបាន ។"

«اَلْعَلِيمِ» بِأَفْعَالِ اَلْأَبْرَارِ وَ اَلْفُجَّارِ، وَ بِكُلِّ شَيْءٍ مَا كَانَ وَ مَا يَكُونُ [وَ مَا لاَ يَكُونُ] أَنْ لَوْ كَانَ كَيْفَ كَانَ يَكُونُ

"ព្រះ ﷻ ទ្រង់ញាណ" បណ្ដាទង្វើរបស់អ្នកល្អនិងអ្នកអាក្រក់ និងសព្ទសារពើដែលបានកើតឡើងហើយ ព្រមទាំងសព្ទសារពើដែលនឹងកើតឡើងក្នុងអនាគតកាល (គឺអ្វីៗដែលមិនទាន់កើតឡើងនៅឡើយ) បើវាបានកើតឡើង តើវានឹងកើតឡើងដូចម្ដេច ។

«مِنَ اَلشَّيْطَانِ اَلرَّجِيمِ» (وَ اَلشَّيْطَانُ) هُوَ اَلْبَعِيدُ مِنْ كُلِّ خَيْرٍ «اَلرَّجِيمُ» اَلْمَرْجُومُ بِاللَّعْنِ، اَلْمَطْرُودُ مِنْ بِقَاعِ اَلْخَيْرِ وَ اَلِاسْتِعَاذَةُ هِيَ [مِمَّا] مَا قَدْ أَمَرَ اَللَّهُ بِهِ عِبَادَهُ عِنْدَ قِرَاءَتِهِمُ اَلْقُرْآنَ،

"ឲ្យបានចាកផុតពីស្ដ្ដ្ដ្ដ ﷺ ត្រូវចំណោល" ស្ដ្ដ្ដ ﷺ ឃ្លាតឆ្ងាយពីសេចក្ដីល្អ ត្រូវចោលដោយការប្រទេចផ្ដាសា បុគ្គលដែលត្រូវច្រានចោលពីកន្លែងល្អ ។ ការសូមព្រះជម្រក គឺអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ជ៌ ﷻ បានបញ្ជាមកលើបណ្ដាបាវក្នុងពេលពួកគេសូត្រគ្ងរអាន ។"

فَقَالَ: « فَإِذَا قَرَأْتَ اَلْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللهِ مِنَ اَلشَّيْطَانِ اَلرَّجِيمِ * إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى اَلَّذِينَ آمَنُوا وَ عَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ * إِنَّمَا سُلْطَانُهُ عَلَى اَلَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ وَ اَلَّذِينَ هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ » وَ مَنْ تَأَدَّبَ بِأَدَبِ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ أَدَّاهُ إِلَى اَلْفَلاَحِ اَلدَّائِمِ، وَ مَنِ اِسْتَوْصَى بِوَصِيَّةِ اَللَّهِ كَانَ لَهُ خَيْرُ اَلدَّارَيْنِ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام - ج 1 ص 16)

ដូច្នេះព្រះអង្គﷻមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[១៦:៩៨] ពេលអ្នកសូត្រគ្ពីរអាន ចូរអ្នកសូមពំនាក់អាស្រ័យចំពោះអល់ឡោះហ្វ៉ាឲ្យផុតពីស្ទ្ៀតនត្រូវចំណាល [១៦:៩៩] វាពុំមានអំណាចលើបណ្ដាអ្នកណាដែលមានសទ្ធានិងទុកកាយថ្វាយចិត្តលើព្រះម្ចាស់ខ្លួនទេ ។ [១៦:១០០] វាមានអំណាចតែលើជនានុជនណាដែលយកវាជាមិត្ត និងជនានុជនណាដែលយកអ្វីផ្សេងមកចូលរួមហ៊ានហាយជាមួយព្រះអង្គតែប៉ុណ្ណោះ ។* អ្នកណាលត់ដំខ្លួនតាមការអប់រំរបស់អល់ឡោះហ្វ៉ាﷻ អល់ឡោះហ្វ៉ាﷻនឹងឲ្យអ្នកនោះបានសម្រេច បានជោគជ័យជានិច្ចឥតខាន ។ អ្នកណាយកចិត្តទុកដាក់នឹងបណ្ដាំរបស់អល់ឡោះហ្វ៉ាﷻ អ្នកនោះនឹងបាននូវសេចក្ដីល្អក្នុងលោកទាំងពីរ (គឺលោកនេះនិងលោកមុខ) ។"
((التفسير العسكرى عليه السلام 1: 16))

وَإِذَا بَدَّلْنَآ ءَايَةً مَّكَانَ ءَايَةٍ وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُنَزِّلُ قَالُوٓاْ إِنَّمَآ أَنتَ مُفْتَرٍۭۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠١﴾

១០១. កាលណាយើងផ្លាស់ព្រះឱ្ការនីមួយដោយព្រះឱ្ការមួយទៀត អល់ឡោះហ្វ៉ាទ្រង់ញាណបំផុតនូវអ្វីដែលព្រះអង្គបើកឲ្យដឹង ពួកគេថា៖ "លោកទេជាអ្នកប្រឌិត !" ។ តែពួកគេភាគច្រើនមិនដឹងទេ ។

قُلْ نَزَّلَهُۥ رُوحُ ٱلْقُدُسِ مِن رَّبِّكَ بِٱلْحَقِّ لِيُثَبِّتَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ ﴿١٠٢﴾

១០២. ចូរអ្នកថា៖ "ព្រះសន្ដវិញ្ញាណបាននាំព្រះឱ្ការនោះមកពីព្រះម្ចាស់ ក្នុងនាមនៃព្រះសច្ចធម៌ ដើម្បីពង្រឹង[ជំនឿ]បុគ្គលទាំងនោះដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លា និងដើម្បីជាព្រះមគ្គទេសក៍ដឹកនាំនិងជាដំណឹងល្អសម្រាប់បណ្ដាអ្នកចុះចូលសឫប់ចិត្ត[ចំពោះអល់ឡោះហ្វ៉ា] ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១០១-១០២

١٠٢.١-١٦.١٠١ وَ عَنْهُ، قَالَ: وَ فِي رِوَايَةِ أَبِي اَلْجَارُودِ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): فِي قَوْلِهِ: ''رُوحُ اَلْقُدُسِ''. قَالَ: «هُوَ جَبْرَئِيلُ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، وَ اَلْقُدُسُ: اَلطَّاهِرُ ''لِيُثَبِّتَ اَلَّذِينَ آمَنُوا'' هُمْ آلُ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِمُ اَلسَّلاَمُ) ''وَ هُدىً وَ بُشْرىٰ لِلْمُسْلِمِينَ''». (تفسير القمّيّ – اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ٣٩٠ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٥٥ حَدِيث ٩٩ /٦١٥٧)**

16.101-102.1 លោក (គឺអ៊ូលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម) បានតំណាលថា អាប៊ូ អាល់-យ៉ាូរូដ្ បានធ្វើសេចក្ដីរាយការណ៍តមកពី អាប៊ូ យ៉ាូ ក្ដ៍ហ្វារ ﷺ ដែលមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ៉ាﷻ *[១៦:១០២] ព្រះសន្ដវិញ្ញាណ* ថា៖ "នោះគឺយ៉ូបរ៉អ៊ីល ﷺ ។ ឯព្រះសន្ដគឺសេចក្ដីបរិសុទ្ធ *ដើម្បីពង្រឹងបុគ្គលទាំងនោះដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លា* ពួកគេនោះគឺព្រះរាជបុត្ររាជនត្តា ﷺ របស់មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ ﷺ *និងជាដំណឹងល្អសម្រាប់បណ្ដាអ្នកចុះចូលសឫប់ចិត្ត ។"* (تفسير القمّي 1: 390)

***

*١٠٢.٢-١٦.١٠١ القمّيّ قال: كان إذا نسخت آية قالوا لرسول الله صلَّى الله عليه و آله و سلم أنت مفتر فردّ الله عليهِم. (تفسير الصافي ج٣ ص١٥٦)

*16.101-102.2 អាល់-ក្ដ្ដ ីមានប្រសាសន៍ថា កាលណាអាយ៉ាស់ណាមួយត្រូវលើកចេញ កាលនោះ

ពួកគេនិយាយដាក់រ៉ាស៊ូលុលទ្បោះហ្ស៊ីﷺថា៖ "លោកﷺជាអ្នកប្រឌិតវាឡើង ។" ដូច្នេះអល់ទ្បោះហ្ស៊ីﷻ ឆ្លើយបដិសេធពួកគេ ។ (تفسير الصافي 3: 156)

وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُۥ بَشَرٌ ۗ لِّسَانُ ٱلَّذِى يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَمِىٌّ وَهَٰذَا لِسَانٌ عَرَبِىٌّ مُّبِينٌ ﴿١٠٣﴾

១០៣. យើងដឹងច្បាស់ថាពួកគេនិយាយថា៖ "មនុស្សធម្មតាបង្រៀនគេទេ ។" ភាសារបស់បុគ្គលដែលពួកគេនិយាយដល់នោះជាភាសាបរទេស (គឺមិនមែនភាសាអារ៉ាប់ទេ) រីឯនេះ (គឺគ្ពីរអាន) ជាភាសាអារ៉ាប់ជាក់ច្បាស់ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១០៣

١٦.١٠٣.١ علي بن إبراهيم، قال: و هُوَ لِسَانُ أَبِي فُكَيْهَةَ مَوْلَى اِبْنِ اَلْحَضْرَمِيِّ، كَانَ أَعْجَمِيَّ اَللِّسَانِ، وَ كَانَ قَدِ اِتَّبَعَ نَبِيَّ اَللَّهِ وَ آمَنَ بِهِ، وَ كَانَ مِنْ أَهْلِ اَلْكِتَابِ، فَقَالَتْ قُرَيْشٌ: هذا - وَ اَللَّهِ يُعَلِّمُ مُحَمَّداً، عِلْمَهُ بِلِسَانِهِ، يَقُولُ اَللَّهُ: ''وَ هٰذا لِسانٌ عَرَبِيٌّ مُبِينٌ''. (تفسير القمّيّ – اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ٣٩٠ ، لبرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٥٥ حَدِيث ٩٩ /٦١٥٩ ، بحار الأنوار الجامعة لدرر أخبار الأئمة الأطهار عليهم السلام , جلد 17 , صفحة 206)**

16.103.1 អ្ហ៊ីលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ាហ៊ីមបានថ្លែងថា នេះគឺភាសារបស់ អាប៊ូ ហ្ស៊ីកៃហ្ការ៉ូ ទាស:របស់បានី-ហ្ការ៉ាដ្ជ៉ូ គឺភាសាបរទេស ។ អាប៊ូ ហ្ការ៉ាកៃហ្ការ៉ូតាមព្រះសាស្តាﷺនិងជឿព្រះអង្គﷺ ។ កាលពីមុនលោកជាជនគម្ពីរ (គឺយ៉ាហ្ស៊ីឌ្ជ៉ីនិងគ្រិស្ត) ។ ដូច្នេះពួកគ្ពូ៉ រ៉ាយ៉ស៊ីបានថា៖ "សូមស្បថនឹងអល់ទ្បោះហ្ស៊ីﷻ នេះគឺបុគ្គលដែលបង្ហាត់បង្រៀនមូហ្ការ៉ាំម៉ាដ្ជ៉ូﷺ បង្ហាត់បង្រៀនគេﷺដោយភាសាខ្លួន ។" អល់ទ្បោះហ្ស៊ីﷻ មានព្រះ បន្ទូលថា៖ *[១៦:១០៣] រីឯនេះជាភាសាអារ៉ាប់ជាក់ច្បាស់ ។* (تفسير القمّي 1: 390)

إِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ لَا يَهْدِيهِمُ ٱللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾

១០៤. ជនានុជនណាមិនជឿបណ្តាព្រះសញ្ញា[និងឱង្ការ]របស់អល់ទ្បោះហ្ស៊ីទេ អល់ទ្បោះហ្ស៊ីនឹងមិនដឹកនាំជនានុជននោះទេ[ទាំងបង្ខំ] ។ ជនានុជនទាំងនោះនឹងរងទណ្ឌកម្មឈឺចាប់ ។

إِنَّمَا يَفْتَرِى ٱلْكَذِبَ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَٰذِبُونَ ﴿١٠٥﴾

១០៥. មានតែបណ្តាអ្នកដែលមិនជឿបណ្តាព្រះសញ្ញា[និងឱង្ការ]របស់អល់ទ្បោះហ្ស៊ីទេ ដែលប្រឌិតនូវមុសាវាទនោះ ។ ពួកទាំងនោះជាមុសាវាទី ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១០៤-១០៥

١٦.١٠٤-١٠٥.١ اَلْعَيَّاشِيُّ: عَنِ اَلْعَبَّاسِ بْنِ هِلاَلٍ، عَنْ أَبِي اَلْحَسَنِ اَلرِّضَا (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): أَنَّهُ ذَكَرَ رَجُلاً كَذَّاباً ثُمَّ قَالَ: «قَالَ اَللَّهُ: ''إِنَّمَا يَفْتَرِي اَلْكَذِبَ اَلَّذِينَ لاٰ يُؤْمِنُونَ''». (تفسير العيّاشي – اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٧١ حَدِيث : ٧١ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٥٦ حَدِيث ٩٩ /٦١٦٠)**

16.104-105.1 អាល់-ម:ៃយ៉ាស្ស:ី បានតំណាលតមកពី អាល់-ម:ុ:ប:ាស់ ប:ិន ហ:ីឡ:ាល់ តមកពី អាប:ូ អាល់-ហ:ាសាន់ អាល់-រ:ីដ:ុ:ន ﷺ ដែលបានថ្លែងអំពីបុរសម្នាក់ដែលនិយាយកុហក ថា: "អល់ឡ:ោះ:ហ:ុ:ន ﷻ មានព្រ:ះ:បន្ទ:ូលថា: *"[១៦:១០៥] មានតែ:ប:ណ្ណ:ាអ:្នកដែ:ល:មិ:ន:ជ:ឿ:ប:ណ្ណ:ាព្រ:ះ:ស:ញ្ញ:ារ:ប:ស់:អ:ល់:ឡ:ោ:ះ:ហ:ុ:ន:ទ:េ ដែ:ល:ប្រ:ឌ:ិ:ត:ន:ូ:វ:ម:ុ:ស:ា:ទ:ន:ោ:ះ ។"* (تفسير العيّاشي 2: 271/ 71)

***

١٦.١٠٤-١٠٥.٢ قَالَ وَ سَمِعْتُهُ يَقُولُ: كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كُلِّهَا فِي بَطْنِ الْقُرْآنِ أَنْ كَذَّبُوا بِالْأَوْصِيَاءِ كُلِّهِمْ. (تفسير القمى – جلد 1 صفحة 199)

16.104-105.2 លោក[អ្នកអធិ:ប:ាយ]មានប្រ:ាសន៍ថ:ាខ្ញ:ុ:ំ:ប:ានឮ:ព្រ:ះ:អ:ង្គ ﷺ (គ:ឺ អ:ាប:ូ យ:ាកុ:ប:ហ:ារ ﷺ) មានវ:ចន:ថ:ា: "ព:ួ:ក:គ:េ:ប:ដ:ិ:ស:េ:ធ:ប:ណ្ណ:ាព្រ:ះ:ស:ញ្ញ:ាទ:ាំ:ង:អ:ស់:រ:ប:ស់:យ:ើ:ង ﷺ ក្ន:ុ:ង:អ:ត្ថ:ន:័:យ:ក្ន:ុ:ង:ប:ណ្ណ:ាគ:ួ:រ:អ:ាន ។ ព:ួ:ក:គ:េ:ប:ដ:ិ:ស:េ:ធ ប:ណ្ណ:ាអ:្នក:ស:្ន:ង ﷺ យ:ើ:ង:ទ:ាំ:ង:អ:ស់ ﷺ ។" (تفسير القمى , جلد 1 , صفحة 199)

***

١٦.١٠٤-١٠٥.٣ وَ قَالَ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ: اَلْآيَاتُ: أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْأَئِمَّةُ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ). وَ الدَّلِيلُ عَلَى ذَلِكَ قَوْلُ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «مَا لِلَّهِ آيَةٌ أَكْبَرُ مِنِّي». (تفسير القمّيّ – اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ٣٠٩ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ١٥ حَدِيث ٩٩ /٤٨٤٧ ، بحار الأنوار الجامعة لدرر أخبار الأئمة الأطهار عليهم السلام – جلد 23 صفحة 206)

16.104-105.3 អ:ុ:ាលី ប:ិន អ:ុ:ីប:រ:ហ:ីម: មានប្រ:ាសន៍ថ:ាប:ណ្ណ:ាព្រ:ះ:ស:ញ្ញ:ាគ:ឺ អ:ាមីរ:ុ:ល-ម:ុ:មីនីន ﷺ និ:ង ព្រ:ះ:ស:ន្ត:អ:ុ:ីម:ុ:ាំ ﷺ ទ:ាំ:ង:ឡ:ាយ ។ ភ:័:ស:្ត:ុ:ត:ាង:ប:ញ្ជ:ាក់:រ:ឿ:ង:ន:េ:ះ:គ:ឺ:ព្រ:ះ:វ:ចន::រ:ប:ស់:អ:ាមីរ:ុ:ល-ម:ុ:មីនីន ﷺ គ:ឺ:: "ម:ិ:ន:ម:ាន:ព្រ:ះ:ស:ញ្ញ:ាណ:ាម:ួ:យ:រ:ប:ស់:អ:ល់:ឡ:ោ:ះ:ហ:ុ:ន ﷻ ធ:ំ:ជ:ាង:ខ្ញ:ុ:ំ ﷺ ទ:េ ។" (تفسير القمّيّ 1:309)

***

*١٦.١٠٤-١٠٥.٤ مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي عُمَيْرٍ أَوْ غَيْرِهِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْفُضَيْلِ، عَنْ أَبِي حَمْزَةَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: ...كَانَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) يَقُولُ: مَا لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ آيَةٌ هِيَ أَكْبَرُ مِنِّي، وَ لاَ لِلَّهِ مِنْ نَبَأٍ أَعْظَمُ مِنِّي».** (الكافي الجزء ١ صفحة ١٦١ ، البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٥ صفحة : ٥٦٤)

*16.104-105.4 ម:ូ:ហ:ាំ:ម:ាដ:ុ: ប:ិ:ន យ:ាកុ:ប:គ:ួ:ប:មានប្រ:ាសន៍:ត:ម:ក:ព:ីម:ូ:ហ:ាំ:ម:ាដ:ុ: ប:ិ:ន យ:ាស:ុ:យ:ា: ត:ម:ក:ព:ីអ:ាស:ុ:ម:ាដ:ុ: ប:ិ:ន ម:ូ:ហ:ាំ:ម:ាដ:ុ: ត:ម:ក:ព:ី ម:ូ:ហ:ាំ:ម:ាដ:ុ: ប:ិ:ន អ:ាប:ូ អ:ូ:ម:ៃ:ម:ែ:រ: ឬ:ប:ុ:រ:ស:ម:្ន:ាក់:ទ:ៀ:ត: ត:ម:ក:ព:ី ម:ូ:ហ:ាំ:ម:ាដ:ុ: ប:ិ:ន អ:ាល់-ហ:ាដ:ីដ:ៃ:ល: ត:ម:ក:ព:ី អ:ាប:ូ ហ:ាំ:ស:ាស:ុ: ត:ម:ក:ព:ី អ:ាប:ូ យ:ាកុ:ប:ហ:ារ ﷺ ដែ:ល:ម:ាន:វ:ចន::ថ:ាអ:ាមីរ:ុ:ល-ម:ុ:មីនីន ﷺ ម:ាន:វ:ចន::ថ:ា: "ពុ:ំ:ម:ាន:ព្រ:ះ:ស:ញ្ញ:ាណ:ាម:ួ:យ:រ:ប:ស់:អ:ល់:ឡ:ោ:ះ:ហ:ុ:ន ﷻ ដែ:ល:ធ:ំ:ជ:ាង:ខ្ញ:ុ:ំ ﷺ ទ:េ ពុ:ំ:ម:ាន:ព្រ:ះ:ដ:ំ:ណ:ឹ:ង:ណ:ាម:ួ:យ:ព:ីអ:ល់:ឡ:ោ:ះ:ហ:ុ:ន ﷻ ដែ:ល:ធ:ំ:ជ:ាង:ខ្ញ:ុ:ំ ﷺ ទ:េ ។" (الكافي 1: 161)

مَن كَفَرَ بِٱللَّهِ مِنۢ بَعۡدِ إِيمَٰنِهِۦٓ إِلَّا مَنۡ أُكۡرِهَ وَقَلۡبُهُۥ مُطۡمَئِنُّۢ بِٱلۡإِيمَٰنِ وَلَٰكِن مَّن شَرَحَ بِٱلۡكُفۡرِ صَدۡرٗا فَعَلَيۡهِمۡ غَضَبٞ مِّنَ ٱللَّهِ وَلَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ ١٠٦

១០៦. អ:្ន:ក:ដ:ែ:ល:ម:ិ:ន:ម:ាន:ស:ទ:្ធ:ាចំ:ព:ោ:ះ:អ:ល់:ឡ:ោ:ះ:ហ:ុ:ន:ទ:េ:ក្រ:ោ:យ:ព:ីម:ាន:ស:ទ:្ធ:ា[ចំ:ព:ោ:ះ:ព្រ:ះ:អ:ង្គ]:ហ:ើ:យ លើ:ក:ល:ែ:ង:ត:ែ:ប:ុ:គ:្គ:ល:ណ:ាដ:ែ:ល:ត្រ:ូ:ว:គ:េ:ប:ង្ខ:ិ:ត:ប:ង្ខ:ំ ឯ:ដ:ួ:ង:ចិ:ត្ត:អ:្ន:ក:ន:ោ:ះ:ន:ៅ:ត:ែ:ជ:ឿ:ស:្ន:ោ:ះ:ជ:ា:ន:ិ:ច្ច ត:ែ:ប:ុ:គ:្គ:ល:ណ:ាដ:ែ:ល:ប:ើ:ក:ចិ:ត្ត:ទ:ទ:ួ:ล:ก:ារ:ป:ฏิ:เ:ส:ธ:ส:ท:ธ:า ព្រ:ះ:ព:ិ:ព:ោ:ធ:អ:ល់:ឡ:ោ:ះ:ហ:ុ:ន:ន:ឹ:ង:ស:្រ:ោ:ច:ម:ក:ល:ើ:ជ:ន:ទ:ាំ:ង:ន:ោ:ះ ។ ព:ួ:ក:ន:ោ:ះ

នឹងរងទណ្ឌកម្មធ្ងន់ ។

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ ٱسْتَحَبُّوا۟ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا عَلَى ٱلْـَٔاخِرَةِ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْكَـٰفِرِينَ ﴿١٠٧﴾

១០៧. នេះព្រោះពួកគេស្រឡាញ់ជីវិតលោកនេះជាងលោកមុខ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ាមិនចង្អុលណែនាំជនានុជនណាដែលបដិសេធសទ្ធាទេ ។

أُو۟لَـٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ طَبَعَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَسَمْعِهِمْ وَأَبْصَـٰرِهِمْ ۖ وَأُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلْغَـٰفِلُونَ ﴿١٠٨﴾

១០៨. ជនទាំងនោះគឺជនដែលអល់ឡោះហ្ស៊ាបិទដួងចិត្ត ត្រចៀក និងភ្នែកជិតស្លឹប [ព្រោះពួកគេជាជនទុច្ចរិតមានៈរឹងរូស] ។ ជនទាំងនោះជាជនមិនយកចិត្តទុកដាក់ ។

لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِى ٱلْـَٔاخِرَةِ هُمُ ٱلْخَـٰسِرُونَ ﴿١٠٩﴾

១០៩. ពិតប្រាកដណាស់ ជនទាំងនោះជាជនបរាជ័យនាលោកមុខ ។

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا۟ مِنۢ بَعْدِ مَا فُتِنُوا۟ ثُمَّ جَـٰهَدُوا۟ وَصَبَرُوٓا۟ إِنَّ رَبَّكَ مِنۢ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٠﴾

១១០. ព្រះម្ចាស់អ្នកទ្រង់អភ័យទោស ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ចំពោះជនានុជនដែលបានភៀសខ្លួនក្រោយពីរងការសង្កត់សង្កិន ដែលបានតស៊ូដោយអត់ធ្មត់ ក្រោយពីនោះ ។

۞يَوْمَ تَأْتِى كُلُّ نَفْسٍ تُجَـٰدِلُ عَن نَّفْسِهَا وَتُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١١١﴾

១១១. ថ្ងៃដែលម្នាក់ៗនឹងមកតវ៉ាការពារខ្លួនឯង ម្នាក់ៗនឹងត្រូវតបស្នងយ៉ាងគ្រប់គ្រាន់តាមអំពើដែលខ្លួនបានសាង ។ នឹងពុំមានអ្នកណាមួយរងអំពើអយុត្តិធម៌ឡើយ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ១០៦-១១១

١٦.١٠٦-١١١.١ مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ بَكْرِ بْنِ صَالِحٍ، عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ بُرَيْدٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو عَمْرٍو الزُّبَيْرِيُّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) - فِي حَدِيثٍ طَوِيلٍ - «فَأَمَّا مَا فَرَضَ عَلَى الْقَلْبِ مِنَ الْإِيمَانِ: فَالْإِقْرَارُ، وَ الْمَعْرِفَةُ، وَ الْعَقْدُ، وَ الرِّضَا، وَ التَّسْلِيمُ بِأَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ إِلَهاً وَاحِداً لَمْ يَتَّخِذْ صَاحِبَةً وَ لاَ وَلَداً، وَ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَ رَسُولُهُ (صَلَوَاتُ اللهِ عَلَيْهِ وَ عَلَى آلِهِ)، وَ الْإِقْرَارُ بِمَا جَاءَ بِهِ مِنْ عِنْدِ اللهِ مِنْ نَبِيٍّ أَوْ كِتَابٍ، فَذَلِكَ مَا فَرَضَ اللهُ عَلَى الْقَلْبِ مِنَ الْإِقْرَارِ وَ الْمَعْرِفَةِ وَ هُوَ عَمَلُهُ، وَ هُوَ قَوْلُ اللهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ''إِلاَّ مَنْ أُكْرِهَ وَ قَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَ لَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْراً''». (الكافي - اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٨ حَدِيث : ١ ، البرهان في تفسير القرآن - اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٥٦ حَدِيث ٩٩ /٦١٦١)**

16.106-111.1 មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ់ ប៊ិន យ៉ាកុ៉ាគ្ធូបបានថ្លែង[...] តមកពី អាប៊ូ អ្ហ៊ីរ អាល់-ស្ហ៊ូបៃរី ដែលបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ្ហ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ា صلوات الله عليه والسلام ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈនៅក្នុងហ្ហាឌ្ឋីស្ស រ៉ែងមួយថាៈ "ពាក់ព័ន្ធនឹងជំនឿ (អ៊ីម៉ាន់) ដែលអល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل បានតម្រូវមកលើបេះដូងនោះគឺការព្រមទទួល ការស្គាល់ ការសច្ចា សេចក្ដីរីករាយ ការចុះចូលដោយស្ម័គ្រចិត្ដថាមិនមានព្រះទេក្រៅពីអល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل ព្រះ

ﷻដែលពុំមានដៃគូ ព្រះﷻដែលមិនយកសហការី មិនយកបុត្រ ថាមូហាំម៉ាដ់ﷺជាបាវﷺនិងជារ៉ស៊ូលﷺរបស់អល់ឡោះហ្ទ៍ﷻ ព្រមទទួលយកអ្វីៗដែលមូហាំម៉ាដ់ﷺបាននាំមកពីអល់ឡោះហ្ទ៍ﷻ គឺដំណឹងឬព្រះគម្ពីរ ។ អល់ឡោះហ្ទ៍ﷻបានតម្រូវមកលើបេះដូងដូចនេះឯង គឺការព្រមទទួលនិងការទទួលស្គាល់ នេះគឺព្រះអភិញ្ញារបស់អល់ឡោះហ្ទ៍ﷻ ។ ទាំងនេះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ទ៍ﷻ *[១៦:១០៦] លើកលែងតែបុគ្គលណាដែលត្រូវគេបង្ខិតបង្ខំ ឯដួងចិត្តអ្នកនោះនៅតែជឿស្មោះជានិច្ច ។ តែបុគ្គលណាដែលបើកចិត្តទទួលការបដិសេធសទ្ធា ។"* (الكافي 2: 28/ 1)

***

١٦.١٠٦–١١١.٢ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ هَارُونَ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ مَسْعَدَةَ بْنِ صَدَقَةَ، قَالَ: قِيلَ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام): إِنَّ النَّاسَ يَرْوُونَ: أَنَّ عَلِيّاً (عليه السلام) قَالَ عَلَى مِنْبَرِ الْكُوفَةِ: أَيُّهَا النَّاسُ، إِنَّكُمْ سَتُدْعَوْنَ إِلَى سَبِّي، فَسُبُّونِي، ثُمَّ تُدْعَوْنَ إِلَى الْبَرَاءَةِ مِنِّي فَلَا تَبَرَّءُوا مِنِّي.

16.106-111.2 [...] ម៉ាស់អ៊ុដាស្ញ ប៊ិន ស្វ៍ដាកោះត៍ បានតំណាលថាគេបានទូល អាប៊ូអ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ទ៍صلوات الله عليه والسلامថាគេបានថាអ៊ុលីصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈពីលើវេទិកានៅអាល់-គូហ្វាស្ញថា៖ "ប្រជារាស្ត្រអើយ គេនឹងហៅអស់លោកឲ្យជេរប្រទេចខ្ញុំصلوات الله عليه والسلام ។ ដូច្នេះចូរជេរប្រទេចខ្ញុំصلوات الله عليه والسلامចុះ ។ បន្ទាប់ពីនោះគេនឹងហៅអស់លោកឲ្យដកខ្លួនចេញពីខ្ញុំصلوات الله عليه والسلام តែចូរកុំដកខ្លួនចេះពីខ្ញុំصلوات الله عليه والسلام ។"

فَقَالَ: «مَا أَكْثَرَ مَا يَكْذِبُ النَّاسُ عَلَى عَلِيٍّ (عليه السلام)!!» ثُمَّ قَالَ: «إِنَّمَا قَالَ: إِنَّكُمْ سَتُدْعَوْنَ إِلَى سَبِّي فَسُبُّونِي، ثُمَّ سَتُدْعَوْنَ إِلَى الْبَرَاءَةِ مِنِّي وَ إِنِّي لَعَلَى دِينِ مُحَمَّدٍ (صلى الله عليه و آله)، وَ لَمْ يَقُلْ: لَا تَبَرَّءُوا مِنِّي».

អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ទ៍صلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "មនុស្សបាននិយាយបង្កាច់អ៊ុលីصلوات الله عليه والسلامច្រើនលើកច្រើនគ្រាណាស់ ។" បន្ទាប់មកព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "តែអ៊ុលីصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "គេនឹងហៅអស់លោកឲ្យជេរប្រទេចខ្ញុំصلوات الله عليه والسلام ដូច្នេះចូរជេរប្រទេចខ្ញុំصلوات الله عليه والسلامចុះ ។ បន្ទាប់ពីនោះគេនឹងហៅអស់លោកឲ្យដកខ្លួនចេញពីខ្ញុំصلوات الله عليه والسلام ខ្ញុំصلوات الله عليه والسلامនៅក្នុងសាសនារបស់មូហាំម៉ាដ់ﷺ ។" តែអ៊ុលីصلوات الله عليه والسلامមិនបានមានវចនៈទេថា៖ "ចូរអស់លោកកុំដកខ្លួនចេញពីខ្ញុំصلوات الله عليه والسلام ។"

فَقَالَ لَهُ السَّائِلُ: أَ رَأَيْتَ إِنِ اخْتَارَ الْقَتْلَ دُونَ الْبَرَاءَةِ. فَقَالَ: «وَ اللَّهِ، مَا ذَلِكَ عَلَيْهِ، وَ مَا لَهُ إِلَّا مَا مَضَى عَلَيْهِ عَمَّارُ بْنُ يَاسِرٍ حَيْثُ أَكْرَهَهُ أَهْلُ مَكَّةَ وَ قَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ، فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ فِيهِ: ''إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَ قَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمانِ''، فَقَالَ لَهُ النَّبِيُّ (صلى الله عليه وآله) عِنْدَهَا يَا عَمَّارُ، إِنْ عَادُوا فَعُدْ، فَقَدْ أَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عُذْرَكَ، وَ أَمَرَكَ أَنْ تَعُودَ إِنْ عَادُوا». (الكافي – اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢١٩ حَدِيث : ١٠)

អ្នកសួរបានសួរព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامថា៖ "តើព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامយល់ឃើញយ៉ាងណាបើទូលបង្គំសុខចិត្តស្លាប់ជាជាងដកខ្លួនចេញ ?" ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ទ៍ﷻ នេះមិនអ្វីដែលគេដាក់ជាកំហិតលើខ្លួនគាត់ទេ ។ មុខនាទីរបស់គាត់មិនមែនអ្វីផ្សេងពីប្រការដែល អ៊ាំម៉ារ ប៊ិន យ៉ាសារ បានឆ្លងកាត់នោះទេ កាលពួកអ្នកស្រុកម៉ាក់កាស្ញបានបង្ខិតបង្ខំចិត្តលោកតែចិត្តលោកនៅតែមានសទ្ធា (អ៊ីម៉ាន់) ដដែល ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ទ៍ﷻបានបើកឲ្យដឹងសំដៅមកលើរូបលោកថា៖ *[១៦:១០៦] លើកលែងតែបុគ្គលណាដែលត្រូវគេបង្ខិតបង្ខំ ឯដួងចិត្តអ្នកនោះនៅតែជឿស្មោះជានិច្ច ។* ព្រះសាស្តាﷺ

បានប្រាប់លោកកាលនោះថា៖ "បើពួកគេនាំលោកប្រព្រឹត្តឡើងវិញ (គឺបង្ខំលោក) ចូរលោកប្រព្រឹត្តឡើងវិញចុះ ព្រោះអល់ឡោះហ្ ﷻបានដាក់មកឲ្យលោកនូវការលើកលែងទោស ហើយព្រះអង្គﷻដាក់ព្រះបញ្ញាឲ្យលោកប្រព្រឹត្តឡើងវិញចុះ បើពួកគេនាំលោកប្រព្រឹត្តឡើងវិញ (គឺបង្ខំលោក) ។"
(الكافي 2: 219/ 10)

***

١١١.٣-١٦.١٠٦ عَلِيٌّ عَنْ أَبِيهِ، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ جَمِيلٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مَرْوَانَ، قَالَ: قَالَ لِي أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام): «مَا مُنِعَ مِيثَمُ (رَحِمَهُ اللَّهُ) مِنَ التَّقِيَّةِ؟ فَوَ اللَّهِ، لَقَدْ عَلِمَ أَنَّ هَذِهِ الْآيَةَ نَزَلَتْ فِي عَمَّارٍ وَ أَصْحَابِهِ: ''إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَ قَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمانِ''».
(الكافي – اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ١٧٤ حَدِيث : ١٥)

16.106-111.3 [...] ទទួលបានមកពី មូហ៊ាំម៉ាដ់ ប៊ិន ម៉ារវ៉ាន ដែលបានតំណាលថា អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ៍ ﷺបានប្រាប់ខ្ញុំថា៖ "ហេតុអ្វី មីស្សាំ សូមអល់ឡោះហ្ ﷻអាណិតអាសូរលោក មិនលាក់ (ធ្វើតាគ្គីយ៉ាស្ស៊ុ) ? សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ ﷻ លោកបានដឹងស្រាប់ហើយថាអាយ៉ាស់នេះត្រូវបានបើកឲ្យដឹងសំដៅមកលើរូបលោក អុាំម៉ារ និងមិត្តទាំងឡាយរបស់លោកគឺ៖ *[១៦:១០៦] លើកលែងតែបុគ្គលណាដែលត្រូវគេបង្ខិតបង្ខំ ឯដួងចិត្តអ្នកនោះនៅតែជឿស្មោះជានិច្ច ។"* (الكافي 2: 174/ 15)

***

١١١.٤-١٦.١٠٦ الْحِمْيَرِيُّ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ جَعْفَرٍ: بِإِسْنَادِهِ عَنْ بَكْرِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: «إِنَّ التَّقِيَّةَ تُرْسُ الْمُؤْمِنِ، وَ لاَ إِيمَانَ لِمَنْ لاَ تَقِيَّةَ لَهُ». فَقُلْتُ لَهُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ، أَ رَأَيْتَ قَوْلَ اللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى: ''إِلاَّ مَنْ أُكْرِهَ وَ قَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمانِ'' قَالَ: «وَ هَلِ التَّقِيَّةُ إِلاَّ هَذَا». (قرب الإسناد – اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ١٧ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٥٧ حَدِيث ٩٩ /٦١٦٤)**

16.106-111.4 [...] ទទួលបានមកពី បាការ ប៊ិន មូហ៊ាំម៉ាដ់ ដែលបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ៍ ﷺ ។ ព្រះអង្គﷺមានវចនៈថា៖ "ការលាក់[ជំនឿ] (តាគ្គីយ៉ាស្ស៊ុ) ជាខែលរបស់អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ។ បើបុគ្គលមិនលាក់ទេ បុគ្គលនោះមិនមានជំនឿទេ ។" ខ្ញុំក៏បានទូលព្រះអង្គﷺថា៖ "សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលិកម្មដើម្បីព្រះអង្គﷺ ។ តើព្រះអង្គﷺយល់ឃើញយ៉ាងណាអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ تبارك وتعالى *[១៦:១០៦] លើកលែងតែបុគ្គលណាដែលត្រូវគេបង្ខិតបង្ខំ ឯដួងចិត្តអ្នកនោះនៅតែជឿស្មោះជានិច្ច?"* ព្រះអង្គﷺមានវចនៈថា៖ "តើនេះមិនមែនអ្វីក្រៅពីការលាក់ (តាគ្គីយ៉ាស្ស៊ុ) ទេ ?" (قرب الاسناد: 17)

***

١١١.٥-١٦.١٠٦ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَجْلاَنَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: سَأَلْتُهُ فَقُلْتُ لَهُ: إِنَّ الضَّحَّاكَ قَدْ ظَهَرَ بِالْكُوفَةِ، وَ يُوشِكُ أَنْ نُدْعَى إِلَى الْبَرَاءَةِ مِنْ عَلِيٍّ، فَكَيْفَ نَصْنَعُ؟ قَالَ: «فَابْرَأْ مِنْهُ». قَالَ: قُلْتُ لَهُ: أَيُّ شَيْءٍ أَحَبُّ إِلَيْكَ؟ قَالَ: «أَنْ يَمْضُوا فِي عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَلَى مَا مَضَى عَلَيْهِ عَمَّارُ بْنُ يَاسِرٍ (رَحِمَهُ اللَّهُ)، أُخِذَ بِمَكَّةَ فَقَالُوا لَهُ: ابْرَأْ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ، فَبَرِئَ مِنْهُ، فَأَنْزَلَ اللَّهُ عُذْرَهُ: ''إِلاَّ مَنْ أُكْرِهَ وَ قَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمانِ''». (تفسير العيّاشي – اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٧٢ حَدِيث : ٧٦ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٥٨ حَدِيث ٩٩ /٦١٦٩)**

16.106-111.5 ទទួលបានមកពី អ៊ុប់ឌុលឡោះហ៍ ប៊ិន អ៊ុជ្ជ៍ឡាន់ ដែលបានថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ

អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីصلوات الله عليه والسلام ថា៖ "អាល់-ដ្ឌោះហ្ចាក្ង់ បានមកង អាល់-គូហ្ចាស្ង់ ហើយបានហៅយើងឲ្យដកខ្លួនចេញពីអ៊ុលីصلوات الله عليه والسلام ។ តើយើងធ្វើយ៉ាងណា ?" ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "ចូរអស់លោកដកខ្លួនចេញពីព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلام ។" ខ្ញុំបានទូលព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلام ថា៖ "អ្វីទៅដែលជាទីស្រាឡាញ់បំផុតសម្រាប់ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلام ?" ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "នឹងមានរឿងកើតឡើងពាក់ព័ន្ធនឹងអ៊ុលីصلوات الله عليه والسلام ដូចរឿងដែលបានកើតឡើងចំពោះ អ៊ុំម៉ារ ប៊ិន យ៉ាសារ (رحمه الله) ក្នុងអតីតកាល ។ ពួកគេបានចាប់អ៊ុំម៉ារនៅឯម៉ាក់កាស្ង់ហើយបានសួរលោកថា៖ "តើអ្នកឯងដកខ្លួនចេញពីរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីصلى الله عليه وآله وسلم ទេ ?" អ៊ុម៉ារក៏បានដកខ្លួនចេញពីព្រះអង្គصلى الله عليه وآله وسلم ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ីعز وجل បានដាក់ចុះមកនូវការលើកលែងទោសឲ្យអ៊ុំម៉ារថា៖ *[១៦:១០៦] លើកលែងតែបុគ្គលណាដែលត្រូវគេបង្ខិតបង្ខំ ឯដួងចិត្តអ្នកនោះនៅតែជឿស្មោះជានិច្ច ។"*
(تفسير العيّاشي 2: 272/ 76)

***

١٦.١٠٦-١١١.٦ الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) يَقُولُ: «إِنَّ رَسُولَ اللهِ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) كَانَ يَدْعُو أَصْحَابَهُ، فَمَنْ أَرَادَ بِهِ خَيْراً سَمِعَ وَ عَرَفَ مَا يَدْعُوهُ إِلَيْهِ، وَ مَنْ أَرَادَ بِهِ شَرّاً طَبَعَ عَلَى قَلْبِهِ فَلاَ يَسْمَعُ وَ لاَ يَعْقِلُ، وَ هُوَ قَوْلُهُ: ''أُولٰئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللهُ عَلىٰ قُلُوبِهِمْ وَ سَمْعِهِمْ وَ أَبْصارِهِمْ وَ أُولٰئِكَ هُمُ الْغافِلُونَ''». (تفسير العيّاشي – اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٧٣ حَدِيث : ٧٧ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٥٩ حَدِيث ٩٩ /٦١٧١)**

16.106-111.6 អាល់-អ្ហ្ស៊ីយ៉ាស្ស៊ី [បានតំណាល]តមកពី អ៊ីសហ្ចាក្ង់ ប៊ិន អ៊ុំម៉ារ ដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានឮ អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីصلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីصلى الله عليه وآله وسلم តែងតែប្រកាសហៅសាវកព្រះអង្គصلى الله عليه وآله وسلم ។ ដូច្នេះបុគ្គលណាដែលចង់ធ្វើល្អ បុគ្គលនោះឮនិងទទួលស្គាល់អ្វីដែលព្រះអង្គصلى الله عليه وآله وسلم ហៅទៅរក ។ បុគ្គលណាចង់ធ្វើអាក្រក់ ចិត្តបុគ្គលនោះត្រូវបិទជិត ដូច្នេះបុគ្គលនោះមិនឮ មិនអើពើទេ ។ នេះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីعز وجل *[១៦:១០៨] ជនទាំងនោះគឺជនដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីបិទដួងចិត្ត ត្រចៀក និងភ្នែកជិតស្លឹប ។ ជនទាំងនោះជាជនមិនយកចិត្តទុកដាក់ ។"* (تفسير العيّاشي 2: 273/ 77)

وَضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ ءَامِنَةً مُّطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِّن كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ ٱللَّهِ فَأَذَٰقَهَا ٱللَّهُ لِبَاسَ ٱلْجُوعِ وَٱلْخَوْفِ بِمَا كَانُوا۟ يَصْنَعُونَ ﴿١١٢﴾

១១២. អល់ឡោះហ្ស៊ីលើកឡើងជាគំរូនូវស្រុកមួយដែលជាស្រុកផុតភ័យនិងមានសុវត្ថិភាព សម្បូរគ្រឿងទ្រទ្រង់ជីវិតមកពីគ្រប់ទិសទី ។ តែស្រុកនោះ (គឺប្រជារាស្ត្រស្រុកនោះ) បដិសេធ [មិនស្គាល់]ព្រះឧបការគុណអល់ឡោះហ្ស៊ី ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ីបានឲ្យស្រុកនោះភ្លក្សនូវការគ្របដណ្ដប់នៃការអត់ឃ្លាននិងការភ័យខ្លាច ដោយសារអំពើដែលពួកគេបានសាង ។

وَلَقَدْ جَآءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ ٱلْعَذَابُ وَهُمْ ظَٰلِمُونَ ﴿١١٣﴾

១១៣. មានព្រះសាសន:ទូតមួយអង្គ ក្នុងចំណោមពួកគេ បានមករកពួកគេ ។ តែពួកគេបានប្រឆាំងតតាំងគេ ។ ដូច្នេះពួកគេត្រូវទណ្ឌកម្មច្បាមដ្ឍិតពួកគេជាជនទុច្ចរិត ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១១២-១១៣

١٦.١١٢-١١٣.١ عَنْهُ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْمُغِيرَةِ عَنْ عَمْرِو بْنِ شِمْرٍ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلاَمُ يَقُولُ: إِنِّي لَأَلْعَقُ أَصَابِعِي مِنَ المأدم [الْأُدْمِ] حَتَّى أَخَافُ أَنْ يَرَى خَادِمِي أَنَّ ذَلِكَ مِنْ جَشَعٍ وَ لَيْسَ ذَلِكَ لِذَلِكَ إِنَّ قَوْماً أُفْرِغَتْ عَلَيْهِمُ النِّعْمَةُ وَ هُمْ أَهْلُ الثَّرْثَارِ فَعَمَدُوا إِلَى مُخِّ الْحِنْطَةِ فَجَعَلُوا يُنَجُّونَ بِهِ صِبْيَانَهُمْ حَتَّى اجْتَمَعَ مِنْ ذَلِكَ جَبَلٌ

16.112-113.1 [ម្ហ៊ាំ១ម៉ាដ្ដ ប៊ិន យ៉ាកុ៎ប្ប១ បានថ្លែង]តមកពីឪពុកលោក តមកពី[...] អ៊ុ១ូ ប៊ិន ស្ស៊ីមរ៎ ដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានឮ អាប៊ូ អ៊ុ១ាប់ឌ១ុលឡោះ១ាស៊ីមានវចន:ថា៖ "ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام លិទ្ធម្រាបដៃឲ្យជ្រះពីចំណីខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ខ្លាចស្រីបម្រើខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ១ើញព្រោះគាត់នឹងគិតថាខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ស្រេកឃ្លានខ្លាំង តែមិនមែនដូច្នោះទេ ។ មានប្រជារាស្ត្រមួយក្រុមដែលមាននូវព្រះអំណោយ១ូ១ហៀ១ គឺពួកអ្នកស្រុក អាល់-ស្ស១ស្ស១ (ឈ្មោះស្ទឹងមួយ) ។ ពួកគេសល់ចំណីអាហារ (គឺនំបាំង) យ៉ាង១្រើន យកអាហារនោះជូតគ១ទ១ូន ។ អាហារនោះសល់ចោលគ១ជាភ្ជុ ។"

قَالَ فَمَرَّ رَجُلٌ صَالِحٌ عَلَى امْرَأَةٍ وَ هِيَ تَفْعَلُ ذَلِكَ بِصَبِيٍّ لَهَا فَقَالَ وَيْحَكُمْ اتَّقُوا اللَّهَ لاَ يُغَيِّرْ مَا بِكُمْ مِنْ نِعْمَةٍ فَقَالَتْ كَأَنَّكَ تُخَوِّفُنَا بِالْجُوعِ أَمَا مَا دَامَ ثَرْثَارُنَا يَجْرِي فَإِنَّا لاَ نَخَافُ الْجُوعَ

អាប៊ូ អ៊ុ១ាប់ឌ១ុលឡោះ១ាស៊ីមានវចន:ថា៖ "បុ១ស១្រឹមត្រូ១ម្នាក់បានដើ១តាមនោះ ជួបនា១ីម្នាក់បានធ្វើបែបនេះចំពោះ១ូនគាត់ ។ បុ១ស១ោះបានប្រាប់នា១ីនោះថា៖ "អបមង្គ១លលើអស់លោក! ចូ១ខ្លាចអល់ឡោះ១ាស៊ីជ១ ។ ចូ១កុំដូ១ព្រះអំណោយដែលអស់លោកមាន១ោះឡើយ ។" នា១ីនោះបានប្រាប់បុ១ស១ោះថា៖ "យើ១មិនខ្លាចអត់ឃ្លានទេ ។ ដ១ាបណាស្ទឹង អាល់-ស្ស១ស្ស១ ១ៅតែ១ូ១ ដ១ាប១ោះយើ១មិនខ្លាចអត់ឃ្លានទេ ។"

قَالَ فَأَسِفَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ وَ أَضْعَفَ لَهُمُ الثَّرْثَارَ وَ حَبَسَ عَنْهُمْ قَطْرَ السَّمَاءِ وَ نَبْتَ الْأَرْضِ قَالَ فَاحْتَاجُوا إِلَى مَا فِي أَيْدِيهِمْ فَأَكَلُوهُ ثُمَّ احْتَاجُوا إِلَى ذَلِكَ الْجَبَلِ فَإِنْ كَانَ لَيُقَسَّمُ بَيْنَهُمْ بِالْمِيزَانِ. (المحاسن ج٢ ص٥٨٦)

អាប៊ូ អ៊ុ១ាប់ឌ១ុលឡោះ១ាស៊ីមានវចន:ថា៖ "អល់ឡោះ១ាស៊ីជ១ បានធ្វើឲ្យ[ស្ទឹង] អាល់-ស្ស១ស្ស១ ១ៅជាអន់មានទឹក ព្រះអ១្គ១ាស៊ីជ១ បានរា១ាំងតំណក់ទឹកភ្លៀងមកពីលើមេឃនិងរា១ាំងដំណាំលើផែនដី ។" អាប៊ូ អ៊ុ១ាប់ឌ១ុលឡោះ១ាស៊ីមានវចន:ថា៖ "ពួកគេត្រូ១ការអ្វីដែលនៅក្នុងដៃពួកគេ ។ ដូច្នេះពួកគេបរិភោគ១ា ។ ក្រោយពី១ោះមកពួកគេត្រូ១ការគំន១ភ្ជុ (គឺគំន១នំបាំងដែលចោលជាកាកសំណល់១ោះ) ពួកគេបែងចែក១ាឲ្យគ្នា១ដោយជញ្ជីញ ។" (المحاسن 2: 586)

***

١٦.١١٢-١١٣.٢ الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ حَفْصِ بْنِ سَالِمٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: «إِنَّ قَوْماً كَانُوا مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ، يُؤْتَى لَهُمْ مِنْ طَعَامِهِمْ حَتَّى جَعَلُوا مِنْهُ تَمَاثِيلَ بِمُدُنٍ كَانَتْ فِي بِلاَدِهِمْ يَسْتَنْجُونَ بِهَا، فَلَمْ يَزَلِ اللهُ بِهِمْ حَتَّى اضْطُرُّوا إِلَى التَّمَاثِيلِ يُنَقُّونَهَا وَ يَأْكُلُونَ مِنْهَا، وَ هُوَ قَوْلُ اللهِ: ''وَ ضَرَبَ اللهُ مَثَلاً قَرْيَةً كَانَتْ آمِنَةً مُطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَداً مِنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ اللهِ فَأَذَاقَهَا اللهُ لِبَاسَ الْجُوعِ وَ الْخَوْفِ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ''». (تفسير العيّاشي – اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٧٣ حَدِيث : ٧٨ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٦٠ حَدِيث ٩٩ /٦١٧٥)**

16.112-113.2 អាល់-អ៊ែយ៉ាស្ស៊ី [បានតំណាល]តមកពី ហ្ជាប៉ូស្ស៊ ប៊ិន សាលិម តមកពី អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះ៖ហ្ជ៌ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា៖ "កូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីលមួយក្រុមតែងតែបាននូវអាហារ[ច្រើនណាស់] ដល់ថ្នាក់ពួកគេធ្វើរូបបដិមាពីអាហារនោះ ហើយពួកគេតែងតែជូតគូទជាមួយអាហារនោះ ។ ដូច្នេះអល់ឡោះ៖ហ្ជ៌ ﷻ ធ្វើទណ្ឌកម្មពួកគេឥតឈប់ ទាល់តែពួកគេត្រូវបង្ខំចិត្តទៅរកូរបបដិមាធ្វើអំពីអាហារនោះនិងអាហារដែលពួកគេបានប្រើសម្រាប់កិតគូទនោះដើម្បីយកមកបរិភោគ ។ នេះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ៖ហ្ជ៌ ﷻ *[១៦:១១២] អល់ឡោះ៖ហ្ជ៌លើកឡើងជាគំរូនូវស្រុកមួយដែលជាស្រុកផុតភ័យនិងមានសុវត្ថិភាព សម្ប្ីរគ្រឿងទ្រទ្រង់ជីវិតមកពីគ្រប់ទិសទី ។ តែស្រុកនោះបដិសេធព្រះឧបការគុណអល់ឡោះ៖ហ្ជ៌ ។ ដូច្នេះអល់ឡោះ៖ហ្ជ៌បានឲ្យស្រុកនោះភ្លក្សនូវការគ្របដណ្ដប់នៃការអត់ឃ្លាននិងការភ័យខ្លាច ដោយសារអំពើដែលពួកគេបានសាង ។"* (تفسير العيّاشي 2: 273/ 78)

فَكُلُواْ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُ حَلَٰلًا طَيِّبًا وَٱشۡكُرُواْ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ إِن كُنتُمۡ إِيَّاهُ تَعۡبُدُونَ ١١٤

១១៤. ដូច្នេះចូរពួកអ្នកបរិភោគអ្វី (គ្រឿងទ្រទ្រង់ជីវិត) ដែលអល់ឡោះ៖ហ្ជ៌បានប្រទានឲ្យពួកអ្នក ស្របតាមច្បាប់និងល្អប្រសើរ ។ ចូរពួកអ្នកអរព្រះគុណដែលអល់ឡោះ៖ហ្ជ៌មានព្រះឧបការគុណ បើពួកអ្នកធ្វើសក្ការ:ព្រះអង្គមែន ។

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيۡكُمُ ٱلۡمَيۡتَةَ وَٱلدَّمَ وَلَحۡمَ ٱلۡخِنزِيرِ وَمَآ أُهِلَّ لِغَيۡرِ ٱللَّهِ بِهِۦۖ فَمَنِ ٱضۡطُرَّ غَيۡرَ بَاغٖ وَلَا عَادٖ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ١١٥

១១៥. ព្រះអង្គហាមពួកអ្នកបរិភោគសាច់សត្វស្លាប់ ឈាម សាច់ជ្រូក និងអ្វីៗដែលគេបូជាក្នុងនាមអ្វីផ្សេងពីអល់ឡោះ៖ហ្ជ៌ [ពេលសំឡេះ ទោះបីសត្វនោះនៅក្នុងចំពួកសត្វដែលអនុញ្ញាតឲ្យបរិភោគសាច់បានក៏ដោយ] ។ តែបើអ្នកណាមួយនៅក្នុងការចាំបាច់ [ចៀសពុំបាន ត្រូវតែបរិភោគ] ដោយមិនប្រាថ្នាល្មើសទេ មិនប្រព្រឹត្តបំពានទេនោះ អល់ឡោះ៖ហ្ជ៌ទ្រង់លើកលែងទោស ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១១៤-១១៥

١١٥.١-١٦.١١٤ الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ مَنْصُورِ بْنِ حَازِمٍ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): مُحْرِمٌ مُضْطَرٌّ إِلَى الصَّيْدِ وَ إِلَى مَيْتَةٍ، مِنْ أَيِّهِمَا يَأْكُلُ؟ قَالَ: «يَأْكُلُ مِنَ الصَّيْدِ». قُلْتُ: أَ لَيْسَ قَدْ أَحَلَّ اللَّهُ الْمَيْتَةَ لِمَنِ اضْطُرَّ إِلَيْهَا؟ قَالَ: «بَلَى، وَ لَكِنْ أَ لاَ تَرَى أَنَّهُ يَأْكُلُ مِنْ مَالِهِ؟ يَأْكُلُ الصَّيْدَ وَ عَلَيْهِ الْفِدَاءُ». (تفسير العيّاشي – اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٧٤ حَدِيث : ٨٠ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٦١ حَدِيث ٩٩ /٦١٧٧)**

16.114-115.1 អាល់-អ៊ែយ៉ាស្ស៊ី [បានតំណាល]តមកពី ម៉ាន់ស្ស៊ូរ ប៊ិន ហ្ជាស៊ីម ដែលបានថាខ្ញុំបានទូលអាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះ៖ហ្ជ៌ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "បុគ្គលគ្រងអ៊ុះហ្ជ៌រ៉ាមបារម្ភក្នុងការហ្ជបសាច់សត្វបរបាញ់បានឬសាច់សត្វស្លាប់ ។ តើគាត់ត្រូវហ្ជបសាច់សត្វមួយណា ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "គាត់គប្បីហ្ជបសាច់សត្វបរបាញ់បាន ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "អល់ឡោះ៖ហ្ជ៌ ﷻ មិនបានអនុញ្ញាតឲ្យបរិភោគសាច់សត្វស្លាប់ទេ សម្រាប់បុគ្គលដែលនៅក្នុងការចាំបាច់ ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "មែន តែលោកមិនឃើញទេថា

បុគ្គលនោះបរិភោគទ្រព្យឯង ? បុគ្គលនោះគប្បីបរិភោគសត្វបរបាញ់បាន ។ បុគ្គលនោះត្រូវសងពិន័យ ។" (تفسير العيّاشي 2: 274/ 80)

***

*١١٥.٢-١٦.١١٤ عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ وَ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ جَمِيعاً عَنْ عَمْرِو بْنِ عُثْمَانَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اَللَّهِ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ وَ عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا أَيْضاً عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَسْلَمَ عَنْ عَبْدِ اَلرَّحْمَنِ بْنِ سَالِمٍ عَنْ مُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اَللَّهِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ أَخْبِرْنِي جُعِلْتُ فِدَاكَ لِمَ حَرَّمَ اَللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى اَلْخَمْرَ وَ اَلْمَيْتَةَ وَ اَلدَّمَ وَ لَحْمَ اَلْخِنْزِيرِ

*16.114-115.2 រាយការណ៍មកពីមិត្តយើងច្រើននាក់ តមកពី សាស្ថ់ល៍ បិន ស្ស៊ីយ៉ាដ្ទ់ និង អ្ហ្ការ បិន អ៊ីបរ៉ហ្ចីម តមកពីឪពុកលោក តមកពី អ្ហ្ចំរ បិន អ្ហ្ស្ស្ម៉ាន តមកពី មូហ្ចាំម៉ាដ្ទ់ បិន អ្ហ្ចប់ឌុលឡោះហ្ចា៍ តមកពីមិត្តយើងម្នាក់ តមកពី អ្ហ្ចប៊ូ អ្ហ្ចប់ឌុលឡោះហ្ចា៍ صلوات الله عليه والسلام និងមិត្តយើងច្រើននាក់ដែរ តមកពី អាស្ថ់ម៉ាដ្ទ់ បិន មូហ្ចាំម៉ាដ្ទ់ បិន ខ្ម៌លីដ្ទ តមកពី មូហ្ចាំម៉ាដ្ទ់ បិន អាស់ឡាំ តមកពី អ្ហ្ចប់ឌុលរ៉ោះហ្ចា៍ម៉ាន បិន សាលិម តមកពី មូហ្វាដ្ទ់ដ្ទ៌ល់ បិន អ្ហ្ស៊ីម៉ារ ដែលបានថាខ្ញុំបានទូល អាប៊ូ អ្ហ្ចប់ឌុលឡោះហ្ចា៍ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។ សូមព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ប្រាប់ទូលបង្គំ ហេតុអ្វីអល់ឡោះហ្ចា៍ تبارك وتعالى ហាមស្រា សត្វស្លាប់ ឈាមនិងសាច់ជ្រូក ?"

فَقَالَ إِنَّ اَللَّهَ سُبْحَانَهُ وَ تَعَالَى لَمْ يُحَرِّمْ ذَلِكَ عَلَى عِبَادِهِ وَ أَحَلَّ لَهُمْ سِوَاهُ رَغْبَةً مِنْهُ فِيمَا حَرَّمَ عَلَيْهِمْ وَ لاَ زُهْداً فِيمَا أَحَلَّ لَهُمْ وَ لَكِنَّهُ خَلَقَ اَلْخَلْقَ وَ عَلِمَ عَزَّ وَ جَلَّ مَا تَقُومُ بِهِ أَبْدَانُهُمْ وَ مَا يُصْلِحُهُمْ فَأَحَلَّهُ لَهُمْ وَ أَبَاحَهُ تَفَضُّلاً مِنْهُ عَلَيْهِمْ بِهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى لِمَصْلَحَتِهِمْ وَ عَلِمَ مَا يَضُرُّهُمْ فَنَهَاهُمْ عَنْهُ وَ حَرَّمَهُ عَلَيْهِمْ

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ចា៍ تعالى មិនហាមអ្វីទាំងនេះលើបាវព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ទេ ព្រះអង្គ تعالى អនុញ្ញាតឲ្យបាវព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ទទូលទានផ្សេងពីនេះបាន នេះជាព្រះបំណងរបស់ព្រះអង្គ تعالى ជួសអ្វីដែលព្រះអង្គ تعالى ហាមពួកគេនោះ ហើយក៏មិនមែនចង់ឲ្យពួកគេស្អប់អ្វីដែលព្រះអង្គ تعالى អនុញ្ញាតឲ្យពួកគេនោះទេដែរ ។ តែព្រះអង្គ تعالى បានបង្កើតសត្វលោក ព្រះអង្គ تعالى ទ្រង់ញាណថាខ្លួនពួកគេរង់ចាំអ្វី ថាអ្វីត្រឹមត្រូវសម្រាប់ពួកគេ ។ ដូច្នេះព្រះអង្គ تعالى អនុញ្ញាតឲ្យពួកគេ យល់ព្រមឲ្យពួកគេបរិភោគអ្វីនោះក្នុងនាមនៃព្រះធម៌មេត្តាពីព្រះអង្គ تعالى ព្រោះវាត្រឹមត្រូវសម្រាប់ពួកគេ ។ ព្រះអង្គ تعالى ទ្រង់ញាណថាអ្វីផ្តល់គ្រោះថ្នាក់ដល់ពួកគេ ដូច្នេះព្រះអង្គ تعالى ហាមវាលើពួកគេ មិនអនុញ្ញាតឲ្យពួកគេបរិភោគវាទេ ។

ثُمَّ أَبَاحَهُ لِلْمُضْطَرِّ وَ أَحَلَّهُ لَهُ فِي اَلْوَقْتِ اَلَّذِي لاَ يَقُومُ بَدَنُهُ إِلاَّ بِهِ فَأَمَرَهُ أَنْ يَنَالَ مِنْهُ بِقَدْرِ اَلْبُلْغَةِ لاَ غَيْرِ ذَلِكَ

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ عز وجل បើកសិទ្ធិឲ្យអ្នកដែលនៅក្នុងការចាំបាច់នោះបរិភោគរបស់ហាមនោះបាន អនុញ្ញាតឲ្យអ្នកនោះអាចបរិភោគវាបានក្នុងអំឡុងពេលដែលខ្លួនអ្នកនោះមិនអាចអត់ទ្រាំបាន [ក្រែងគ្រោះថ្នាក់] បើមិនបរិភោគរបស់ហាមនោះទេ ។ អាស្រ័យហេតុនេះ ព្រះអង្គ تعالى ដាក់ព្រះរាជបញ្ញាឲ្យអ្នកនោះយករបស់ហាមនោះមកបរិភោគបានតាមកាលៈទេសៈចាំបាច់ មិនផ្សេងពីនោះទេ ។

ثُمَّ قَالَ أَمَّا اَلْمَيْتَةُ فَإِنَّهُ لاَ يُدْمِنُهَا أَحَدٌ إِلاَّ ضَعُفَ بَدَنُهُ وَ نَحَلَ جِسْمُهُ وَ ذَهَبَتْ قُوَّتُهُ وَ اِنْقَطَعَ نَسْلُهُ وَ لاَ يَمُوتُ آكِلُ اَلْمَيْتَةِ إِلاَّ فَجْأَةً

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "សត្វស្លាប់ ចូរកុំឲ្យបុគ្គលទម្លាប់បរិភោគសត្វស្លាប់ វាមិនមានផលប្រយោជន៍អ្វីទេ វាបានតែធ្វើឲ្យខ្លួនបុគ្គលខ្សោយ ធ្វើឲ្យខ្លួនបុគ្គលស្គម ធ្វើឲ្យបុគ្គលបាត់បង់កម្លាំង ធ្វើឲ្យបុគ្គលដាច់សាលោហិត (គឺគ្មានកូន) ។ អ្នកបរិភោគសត្វស្លាប់នឹងមិនស្លាប់ក្រៅពីការស្លាប់ទាន់ហន់ទេ ។

وَ أَمَّا اَلدَّمُ فَإِنَّهُ يُورِثُ آكِلَهُ اَلْمَاءَ اَلْأَصْفَرَ وَ يُبْخِرُ اَلْفَمَ وَ يُنَتِّنُ اَلرِّيحَ وَ يُسِيءُ اَلْخُلُقَ وَ يُورِثُ اَلْكَلَبَ وَ اَلْقَسْوَةَ فِي اَلْقَلْبِ وَ قِلَّةَ اَلرَّأْفَةِ وَ اَلرَّحْمَةِ حَتَّى لاَ يُؤْمَنَ أَنْ يَقْتُلَ وَلَدَهُ وَ وَالِدَيْهِ وَ لاَ يُؤْمَنَ عَلَى حَمِيمِهِ وَ لاَ يُؤْمَنَ عَلَى مَنْ يَصْحَبُهُ

ឈាម អ្នកបរិភោគឈាមនឹងចម្លងទឹកលឿង មានក្លិនមាត់ មានខ្យល់ស្អុយ ។ អ្នកនោះនឹងមានរបៀបរបបអាក្រក់ ស្រេកទឹកខ្លាំង មានអាការរឹងត្អឹងនៅក្នុងបេះដូង (ចិត្ត) កម្រមានចិត្តល្អ កម្រមានមេត្តាដល់ថ្នាក់គ្មានសុវត្ថិភាព ហ៉ានសម្លាប់កូនឯងនិងឪពុកម្តាយឯង ។ បុគ្គលជំនិតស្មិទ្ធស្មាលរបស់អ្នកនោះពុំមានសុវត្ថិភាពទេ បណ្តាអ្នកក្បែរខ្លួនអ្នកនោះក៏គ្មានសុវត្ថិភាព ។

وَ أَمَّا لَحْمُ اَلْخِنْزِيرِ فَإِنَّ اَللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى مَسَخَ قَوْماً فِي صُوَرٍ شَتَّى شِبْهِ اَلْخِنْزِيرِ وَ اَلْقِرْدِ وَ اَلدُّبِّ وَ مَا كَانَ مِنَ اَلْمُسُوخِ ثُمَّ نَهَى عَنْ أَكْلِهِ لِلْمَثُلَةِ لِكَيْلاَ يَنْتَفِعَ اَلنَّاسُ بِهَا وَ لاَ يُسْتَخَفَّ بِعُقُوبَتِهَا

សាច់ជ្រូក អល់ឡោះហ្ស៍ تبارك وتعالى បានផ្លាស់រូបមនុស្សខ្លះឲ្យមានរូបផ្សេងដូចសត្វជ្រូក ដូចសត្វស្វា ដូចសត្វខ្មាឃ្មុំ ដូចបុគ្គលខូចទ្រង់ទ្រាយផ្សេងៗទៀត ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គ تبارك وتعالى ហាមបរិភោគសត្វទាំងនោះ ព្រោះតែវាស្រដៀងបុគ្គលប្រែរូបទាំងនោះឯង ដោយសង្ឃឹមថាមនុស្សនឹងប្រយ័ត្នខ្លួននឹងរឿងនេះ នឹងមិនចាត់ទុកផលវិបត្តិរបស់រឿងនេះជារឿងតូចតាច ។

وَ أَمَّا اَلْخَمْرُ فَإِنَّهُ حَرَّمَهَا لِفِعْلِهَا وَ لِفَسَادِهَا وَ قَالَ مُدْمِنُ اَلْخَمْرِ كَعَابِدِ وَثَنٍ تُورِثُهُ اَلاِرْتِعَاشَ وَ تَذْهَبُ بِنُورِهِ وَ تَهْدِمُ مُرُوءَتَهُ وَ تَحْمِلُهُ عَلَى أَنْ يَجْسُرَ عَلَى اَلْمَحَارِمِ مِنْ سَفْكِ اَلدِّمَاءِ وَ رُكُوبِ اَلزِّنَا فَلاَ يُؤْمَنُ إِذَا سَكِرَ أَنْ يَثِبَ عَلَى حَرَمِهِ وَ هُوَ لاَ يَعْقِلُ ذَلِكَ وَ اَلْخَمْرُ لاَ يَزْدَادُ شَارِبُهَا إِلاَّ كُلَّ سُوءٍ . (الكافي ج٦ ص٢٤٢)

ស្រា ព្រះអង្គ عز وجل ហាមស្រាដោយសារឥទ្ធិពលរបស់វានិងដោយសារការខូចខាតបណ្តាលមកពីវា ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "អ្នកណាមានទម្លាប់ផឹកស្រា អ្នកនោះដូចអ្នកធ្វើសក្ការៈរូបចម្លាក់ (ទេវរូប) ។ អ្នកនោះនឹងចម្លងអាការញ័រ អ្នកនោះនឹងបាត់បង់ពន្លឺ ភាពជាបុរសរបស់អ្នកនោះនឹងខូច វានឹងធ្វើឲ្យអ្នកនោះព្រហើនក្នុងការល្មើសព្រះបម្រាមរឿងបង្ហូរឈាម រឿងខូចខិលផ្លូវភេទ ។ ដូច្នេះនឹងពុំមានសុវត្ថិភាពទេ ពេលអ្នកនោះស្រវឹង អ្នកនោះនឹងច្រលោតទៅលើសមាជិកគ្រួសារណាមួយដែលហ៉ានប្រដៅខ្លួន អ្នកនោះពុំមានប្រាជ្ញារឿងនេះទេ (រឿងសុជីវធម៌) ។ ស្រាបានត្រឹមតែធ្វើឲ្យអ្នកផឹកវាចម្រើនតែខាងអាក្រក់គ្រប់យ៉ាង ។" (الكافي 6: 242)

وَلَا تَقُولُواْ لِمَا تَصِفُ أَلۡسِنَتُكُمُ ٱلۡكَذِبَ هَٰذَا حَلَٰلٞ وَهَٰذَا حَرَامٞ لِّتَفۡتَرُواْ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَفۡتَرُونَ

عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿١١٦﴾

១១៦. ចូរពួកអ្នកកុំនិយាយ តាមមុសាវាទដែលអណ្តាតពួកអ្នកពោលនោះឡើយ ថា៖ "នេះត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ (ច្បាប់អនុញ្ញាត) នេះត្រូវច្បាប់ហាម" ក្នុងបំណងប្រឌិតមុសាវាទទម្លាក់លើអល់ឡោះហ្ថ៍ ។ ជនានុជនណាប្រឌិតមុសាវាទទម្លាក់លើអល់ឡោះហ្ថ៍ ជនានុជននោះមិនជោគជ័យទេ ។

مَتَٰعٌ قَلِيلٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١١٧﴾

១១៧. [វាជា]សេចក្តីត្រេកត្រអាលបន្តិចបន្តួច[សម្រាប់ពួកគេ ជាដំបូង] ហើយពួកគេនឹងរងទណ្ឌកម្ម ឈឺចាប់[បន្ទាប់ពីនោះ] ។

وَعَلَى ٱلَّذِينَ هَادُوا۟ حَرَّمْنَا مَا قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِن قَبْلُ ۖ وَمَا ظَلَمْنَٰهُمْ وَلَٰكِن كَانُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٨﴾

១១៨. យើងបានហាមចំពោះពួកយ៉ាហ្ជូឌ្ធី នូវអ្វីដែលយើងបានលើកមកថ្លែងឲ្យអ្នកជ្រាបដឹងរួចមកហើយកាលពីមុន ។ យើងមិនប្រព្រឹត្តអគប្បីលើពួកគេទេ ពួកគេទេដែលប្រព្រឹត្តអគប្បីលើខ្លួនឯងនោះ ។

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا۟ ٱلسُّوٓءَ بِجَهَٰلَةٍ ثُمَّ تَابُوا۟ مِنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ وَأَصْلَحُوٓا۟ إِنَّ رَبَّكَ مِنۢ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٩﴾

១១៩. ប៉ុន្តែព្រះម្ចាស់អ្នក ចំពោះជនានុជនណាដែលបានធ្វើខុសដោយមិនដឹង បន្ទាប់មកបានភ្ញាក់រលឹកស្មារលាលែងធ្វើដូច្នោះទៀតហើយសាងខ្លួនឲ្យល្អឡើងវិញ ព្រះម្ចាស់អ្នក បន្ទាប់ពីនោះ ទ្រង់លើកទោសឲ្យ ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។

إِنَّ إِبْرَٰهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِّلَّهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٠﴾

១២០. អ៊ិបរ៉ហ្ជ៊ីមជាសហគមន៍មួយដែលស្តាប់បង្គាប់អល់ឡោះហ្ថ៍ ទៀងត្រង់ គេមិននៅក្នុងចំណោមពួកពហុទេពនិយមទេ ។

شَاكِرًا لِّأَنْعُمِهِۦ ۚ ٱجْتَبَىٰهُ وَهَدَىٰهُ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿١٢١﴾

១២១. គេមានកតញ្ញតាចំពោះព្រះឧបការគុណព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គបានជ្រើសរើសគេ បានដឹកនាំគេទៅកាន់មាគ៉ាត្រង់ត្រូវ ។

وَءَاتَيْنَٰهُ فِى ٱلدُّنْيَا حَسَنَةً ۖ وَإِنَّهُۥ فِى ٱلْءَاخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١٢٢﴾

១២២. យើងបានប្រទានឲ្យគេក្នុងលោកនេះនូវចំណែកដ៏បវរ នាលោកមុខគេនឹងបាននៅក្នុងចំណោមអរិយ[និងបណ្តាសាស្តាអល់ឡោះហ្ថ៍] ។

ثُمَّ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ أَنِ ٱتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَٰهِيمَ حَنِيفًا ۖ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٣﴾

១២៣. បន្ទាប់មកយើងបានបើកឲ្យអ្នកដឹងថា៖ "ចូរអ្នកប្រតិបត្តិតាមលទ្ធិរបស់អ៊ិបរ៉ហ្ជ៊ីម បុគ្គលទៀងត្រង់ គេមិននៅក្នុងចំណោមពួកពហុទេពនិយមទេ ។"

إِنَّمَا جُعِلَ ٱلسَّبۡتُ عَلَى ٱلَّذِينَ ٱخۡتَلَفُواْ فِيهِۚ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحۡكُمُ بَيۡنَهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ فِيمَا كَانُواْ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَ ١٢٤

១២៤. សាប់បាត់ត្រូវបានចាត់តាំងឲ្យតែជនានុជនដែលខ្វែងគំនិតគ្នាអំពីរឿងនោះទេ ។ ពិតណាស់ព្រះម្ចាស់អ្នកនឹងកាត់ក្តីពួកគេនាថ្ងៃជំនុំជម្រះរឿងពួកគេបានខ្វែងគំនិតគ្នា ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១១៦-១២៤

١٦.١١٦-١٢٤.١ مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ عَمَّارِ بْنِ مَرْوَانَ، عَنْ سَمَاعَةَ بْنِ مِهْرَانَ، قَالَ: قَالَ لِي عَبْدٌ صَالِحٌ (صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ): «يَا سَمَاعَةُ، أَمِنُوا عَلَى فُرُشِهِمْ وَ أَخَافُونِي، أَمَا وَ اللَّهِ لَقَدْ كَانَتِ الدُّنْيَا، وَ مَا فِيهَا إِلاَّ وَاحِدٌ يَعْبُدُ اللَّهَ، وَ لَوْ كَانَ مَعَهُ غَيْرُهُ لَأَضَافَهُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِلَيْهِ حَيْثُ يَقُولُ: ''إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتاً لِلَّهِ حَنِيفاً وَ لَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ'' فَصَبَرَ بِذَلِكَ مَا شَاءَ اللَّهُ، ثُمَّ إِنَّ اللَّهَ آنَسَهُ بِإِسْمَاعِيلَ وَ إِسْحَاقَ فَصَارُوا ثَلاَثَةً،

16.116-124.1 មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន យ៉ាកុ៊ូប [បានតំណាល] [...]តមកពី សាម៉ាអ៊ុ៍ស្ស ប៊ិន មិះហ្ហ៉ារ៉ន ដែលបានតំណាលថា អ៊ុ៍ប៉ូ ស្ស្ល៊ីលិះហ្ហ៉ា صلوات الله عليه والسلام (អ៊ីមុ៉ាំទី៧ صلوات الله عليه والسلام) បានប្រាប់ខ្ញុំថា៖ "សាម៉ាអ៊ុ៍ស្ស ពួកគេគិតថាមានសុវត្ថិភាពនៅលើគ្រែពួកគេ ពួកគេធ្វើឲ្យខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ខ្លាច ។ សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ហ៉ា عز وجل ។ លោកនេះ [ដល់ដំណាក់កាលមួយ] នឹងមានអ្នកធ្វើសក្តារ:អល់ឡោះហ្ហ៉ា عز وجل តែម្នាក់ទេ ។ បើមានម្នាក់ទៀតអល់ឡោះហ្ហ៉ា عز وجل នឹងបន្ថែម[អ្នកធ្វើសក្តារអល់ឡោះហ្ហ៉ា عز وجل នៅក្នុងលោកនេះ] ទៀតត្រង់កន្លែងព្រះអង្គ عز وجل មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[១៦:១២០] អ៊ីបរ៉ហ៊ីមជាសហគមន៍មួយដែលស្តាប់បង្គាប់អល់ឡោះហ្ហ៉ា ទៀងត្រង់ គេមិននៅក្នុងចំណោមពួកពហុទេពនិយមទេ ។* ដូច្នេះស្ថានភាពនេះមានតរៀងទៅស្រេចតែអល់ឡោះហ្ហ៉ា عز وجل មានព្រះបំណង ។ បន្ទាប់ពីនោះអល់ឡោះហ្ហ៉ា عز وجل បានជួយសម្រាលទុក្ខអ៊ីបរ៉ហ៊ីម عليه السلام ដោយអ៊ីសម៉ាអ៊ីល عليه السلام និងអ៊ីសហ្ហាក់ عليه السلام ។ ដូច្នេះពួកគេ عليهم السلام មានគ្នាបីនាក់ عليهم السلام ។

أَمَا وَ اللَّهِ إِنَّ الْمُؤْمِنَ لَقَلِيلٌ، وَ إِنَّ أَهْلَ الْكُفْرِ لَكَثِيرٌ، أَ تَدْرِي لِمَ ذَلِكَ؟» فَقُلْتُ: لاَ أَدْرِي، جُعِلْتُ فِدَاكَ. فَقَالَ: «صُيِّرُوا أُنْساً لِلْمُؤْمِنِينَ، يَبُثُّونَ إِلَيْهِمْ مَا فِي صُدُورِهِمْ فَيَسْتَرِيحُونَ إِلَى ذَلِكَ وَ يَسْكُنُونَ إِلَيْهِ». (الكافي – اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ١٩٠ حَدِيث : ٥ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٦٢ حَدِيث ٩٩ /٦١٨٠)**

សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ហ៉ា عز وجل អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាមានចំនួនតិចណាស់ អ្នកបដិសេធសទ្ធាមានចំនួនច្រើន ។ លោកដឹងទេថាហេតុអ្វីបានជាដូច្នេះ ?" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "ទូលបង្គំមិនដឹងទេ ។ សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាស្រាលទុក្ខពេលពួកគេបានតំណាលរឿងដែលនៅក្នុងទ្រូងពួកគេប្រាប់ពួកគេនោះ (គឺមុមីនឯទៀត) ដូច្នេះពួកគេសប់ចិត្តរឿងនេះហើយបាត់បារម្ភ ។" (الكافي 2: 190 /5)

***

١٦.١١٦-١٢٤.٢ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: وَ فِي رِوَايَةِ أَبِي الْجَارُودِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فِي قَوْلِهِ: ''إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتاً لِلَّهِ حَنِيفاً''. قَالَ: «وَ ذَلِكَ أَنَّهُ كَانَ عَلَى دِينٍ لَمْ يَكُنْ عَلَيْهِ أَحَدٌ غَيْرُهُ، فَكَانَ أُمَّةً وَاحِدَةً، [...] (تفسير القمّيّ – اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ٤٩٢ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٦٢ حَدِيث ٩٩ /٦١٨٢)**

16.116-124.2 អ៊ុលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អាល់-យ៉ារ្ជូ ដែលបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ជ៊ាន់ *[១៦:១២០] អ៊ីបរ៉ហ៊ីមជាសហគមន៍មួយដែលស្តាប់បង្គាប់អល់ឡោះហ៊ូ ទៀងត្រង់ ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "នេះពីព្រោះព្រះអង្គ عليه السلام ជឿព្រះសាសនាដែលពុំមានអ្នកណាជឿ ។ ដូច្នេះព្រះអង្គ عليه السلام ជាសហគមន៍មួយ (គឺប្រជាជាតិរបស់អល់ឡោះហ្ជ៊ាន់) ។"
(تفسير القمّي 1: 392)

***

١٦.١١٦-١٢٤.٣ اَلْعَيَّاشِيُّ: عَنْ زُرَارَةَ وَ حُمْرَانَ وَ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ وَ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِمَا اَلسَّلاَمُ): عَنْ قَوْلِهِ: ''إِنَّ إِبْرٰاهِيمَ كٰانَ أُمَّةً قٰانِتاً لِلّٰهِ حَنِيفاً''، قَالَ: «شَيْءٌ فَضَّلَهُ اَللَّهُ بِهِ». (تفسير العيّاشي - اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٧٤ حَدِيث : ٨١ ، البرهان في تفسير القرآن - اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٦٢ حَدِيث ٩٩ /٦١٨٣)**

16.116-124.3 អាល់-អ៊ៃយ៉ាស្ស៊ី [បានតំណាល]តមកពី ស្ស៊ូរ៉ោះតុ៌, ហ្ជ៊ារ៉ន និង មូហ្ហ៊ាំម៉ាដ្ជ ប៊ិន មុស្លីម ដែលបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام និង អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ៊ូ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ជ៊ាន់ *[១៦:១២០] អ៊ីបរ៉ហ៊ីមជាសហគមន៍មួយដែលស្តាប់បង្គាប់អល់ឡោះហ៊ូ ទៀងត្រង់ ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "គឺអ្វីមួយដែលអល់ឡោះហ្ជ៊ាន់ បានព្រះរាជទានឲ្យព្រះអង្គ عليه السلام ។"
(تفسير العيّاشي 2: 274/ 81)

***

١٦.١١٦-١٢٤.٤ مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ سَعْدٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ مُوسَى، قَالَ: حَدَّثَنِي أَخِي وَ عَمِّي، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: «ثَلاَثَةُ مَجَالِسَ يَمْقُتُهَا اللَّهُ وَ يُرْسِلُ نَقِمَتَهُ عَلَى أَهْلِهَا فَلاَ تُقَاعِدُوهُمْ وَ لاَ تُجَالِسُوهُمْ: مَجْلِساً فِيهِ مَنْ يَصِفُ لِسَانُهُ كَذِباً فِي فُتْيَاهُ، وَ مَجْلِساً ذِكْرُ أَعْدَائِنَا فِيهِ جَدِيدٌ وَ ذِكْرُنَا فِيهِ رَثٌّ، وَ مَجْلِساً فِيهِ مَنْ يَصُدُّ عَنَّا وَ أَنْتَ تَعْلَمُ».

16.116-124.4 [...] អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ៊ូ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "មានអង្គប្រជុំបីប្រភេទដែលអល់ឡោះហ្ជ៊ាន់ ស្អប់ ។ ព្រះអង្គ ﷻ តបស្នងអ្នកចូលរួមក្នុងអង្គប្រជុំនោះ ។ ដូច្នេះលោកមិនត្រូវអង្គុយក្នុងអង្គប្រជុំនោះទេ មិនត្រូវចូលរួមជាមួយពួកគេទេ ។ [អង្គប្រជុំទាំងបីប្រភេទនោះគឺ៖] អង្គប្រជុំដែលមានគេនិយាយមុសារឿងព្រះសច្ចធម៌ (រឿងសាសនា), អង្គប្រជុំដែលមានការថ្លែងសសើរសត្រូវយើង عليهم السلام ថាថ្មី ថ្លែងអំពីយើង عليهم السلام ថាចាស់អន់តម្លៃ, អង្គប្រជុំដែលគេសាងឧបសគ្គប្រឆាំងយើង عليهم السلام ដែលលោកដឹង ។"

قَالَ: ثُمَّ تَلاَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) ثَلاَثَ آيَاتٍ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ كَأَنَّمَا كُنَّ فِي فِيهِ - أَوْ قَالَ فِي كَفِّهِ -: ''وَ لاٰ تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ فَيَسُبُّوا اللّٰهَ عَدْواً بِغَيْرِ عِلْمٍ * وَ إِذٰا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي آيٰاتِنٰا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتّٰى يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ * وَ لاٰ تَقُولُوا لِمٰا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هٰذٰا حَلاٰلٌ وَ هٰذٰا حَرٰامٌ لِتَفْتَرُوا عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ''. (الكافي - اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٨٠ حَدِيث : ١٢ ، البرهان في تفسير القرآن - اَلْجُزْء : ٢ صَفْحَة : ٤٦٧ حَدِيث ٩٩/ ٣٦١٨)**

លោក (គឺអ្នកអធិប្បាយ) បានថា៖ "បន្ទាប់មក អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ៊ូ صلوات الله عليه والسلام បានសូត្របីអាយ៉ាស្ងំព្រះ

គម្ពីរអល់ឡោះ^ﷻហ៊ាក់ដូចជាអាយ៉ាស់ទាំងបីនេះនៅលើបាតដៃព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} (ឬនៅក្នុងមាត់ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام}) ថា៖ *[៦:១០៨] ចូរពួកអ្នកកុំប្រមាថមើលងាយបណ្តាអ្នកដែលបួងសួងផ្សេងពីអល់ឡោះ^ﷻ ក្រែងលោពួកគេនឹងប្រមាថមើលងាយអល់ឡោះ^ﷻដោយសារកំហឹង ដោយប្រាសចាកការចេះដឹង ។ [៦:៦៨] ពេលអ្នកឃើញពួកគេនិយាយប្រមាថបណ្តាសញ្ញាយើង ចូរអ្នកដកខ្លួនចេញពីពួកគេ លុះត្រាតែពួកគេនិយាយរឿងផ្សេង ។ [១៦:១១៦] ចូរពួកអ្នកកុំនិយាយ តាមមុសាវាទដែលអណ្តាតពួកអ្នកពោលនោះឡើយ ថា៖ "នេះត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ នេះត្រូវច្បាប់ហាម" ក្នុងបំណងប្រឌិតមុសាវាទទម្លាក់លើអល់ឡោះ^ﷻហ៊ាក់ ។"* (الكافي 2 : 280 / 12)6:108-111

ٱدۡعُ إِلَىٰ سَبِيلِ رَبِّكَ بِٱلۡحِكۡمَةِ وَٱلۡمَوۡعِظَةِ ٱلۡحَسَنَةِۖ وَجَٰدِلۡهُم بِٱلَّتِي هِيَ أَحۡسَنُۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعۡلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهِۦ وَهُوَ أَعۡلَمُ بِٱلۡمُهۡتَدِينَ ١٢٥

១២៥. ចូរអ្នកអំពាវនាវហៅឲ្យមកកាន់ព្រះមាគ៌ាម្ចាស់អ្នក ដោយគតិប្រាជ្ញានិងដោយការដាស់តឿនយ៉ាងល្អ ។ ចូរអ្នកជជែកជាមួយពួកគេដោយអ្វីដែលល្អប្រពៃបំផុត ។ ព្រះម្ចាស់អ្នកទ្រង់ញាណបណ្តាអ្នកវង្វេងចេញពីព្រះមាគ៌ាព្រះអង្គ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណបណ្តាអ្នកប្រតិបត្តិតាមមាគ៌ាល្អប្រពៃ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១២៥

١٦.١٢٥.١ وَ قَالَ اَلصَّادِقُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) – وَ قَدْ ذَكَرْنَا عِنْدَهُ الْجِدَالَ فِي الدِّينِ، وَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ وَ اَلْأَئِمَّةَ (عَلَيهِمُ السَّلاَمُ) قَدْ نَهَوْا عَنْهُ – فَقَالَ اَلصَّادِقُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) :لَمْ يُنْهَ عَنْهُ مُطْلَقاً، وَ لَكِنَّهُ نُهِيَ عَنِ الْجِدَالِ بِغَيْرِ الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ أَ مَا تَسْمَعُونَ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: ''وَ لا تُجادِلُوا أَهْلَ الْكِتابِ إِلاَّ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ''. وَ قَوْلَهُ تَعَالَى: ''اُدْعُ إِلى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَ الْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ ، وَ جادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ''.

16.125.1 [អ៊ីម៉ាំ អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ្ជាស់ការី^{صلوات الله عليه والسلام}មានវចន:ថា៖]កាលគេបាននិយាយនៅចំពោះមុខអ៊ីម៉ាំ អាល់-ស្ស^នាឌ[ិ]ក[ី]ក[ី]ក[ី]ﷺ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីការជជែកអំពីសាសនាដែលរ៉ាស[ូ]ល[ុ]ល[ា]ﷺ^{صلى الله عليه وآله وسلم}និងអ៊ីម៉ាំ^{عليهم السلام}បានហាម អ៊ីម៉ាំ អាល់-ស្ស^នាឌ[ិ]ក[ី]ក[ី]ﷺ^{صلوات الله عليه والسلام}មានវចន:ថា៖ "មិនមានន័យថាត្រូវហាមដាច់ខាតទេ ។ តែត្រូវហាមជជែកជាមួយអ្នកដទៃក្រៅពីដោយវិធីល្អប្រពៃ ។ លោកមិនបានឮអល់ឡោះ^ﷻហ៊ាក់^ﷻមានព្រះបន្ទូលទេថា៖ *[២៩:៤៦] ចូរពួកអ្នកជជែកជាមួយជនគម្ពីរដោយតែអ្វីដែលល្អប្រសើរ ។* ហើយអល់ឡោះ^{تعالى}ហ៊ាក់^ﷻមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[១៦:១២៥] ចូរអ្នកអំពាវនាវហៅឲ្យមកកាន់ព្រះមាគ៌ាម្ចាស់អ្នកដោយគតិប្រាជ្ញានិងដោយការដាស់តឿនយ៉ាងល្អ ។ ចូរអ្នកជជែកជាមួយពួកគេដោយអ្វីដែលល្អប្រពៃបំផុត ។*

فَالْجِدَالُ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ قَدْ قَرَنَهُ الْعُلَمَاءُ بِالدِّينِ، وَ الْجِدَالُ بِغَيْرِ الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ مُحَرَّمٌ حَرَّمَهُ اللَّهُ تَعَالَى عَلَى شِيعَتِنَا، وَ كَيْفَ يُحَرِّمُ اللَّهُ الْجِدَالَ جُمْلَةً وَ هُوَ يَقُولُ: ''وَ قالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلاَّ مَنْ كانَ هُوداً أَوْ نَصارى'' وَ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: ''تِلْكَ أَمانِيُّهُمْ ، قُلْ هاتُوا بُرْهانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صادِقِينَ''؟ فَجَعَلَ عِلْمَ الصِّدْقِ وَ الْإِيمَانِ بِالْبُرْهَانِ، وَ هَلْ يُؤْتَى بِالْبُرْهَانِ إِلاَّ فِي الْجِدَالِ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ؟

ការជជែកដោយវិធីល្អប្រពៃជាឥរិយាបថរបស់បណ្តាអ្នកប្រាជ្ញនៅក្នុងព្រះសាសនា ។ ការជជែកដោយវិធីផ្សេងពីដោយវិធីល្អប្រពៃ[ការជជែកដែល]ត្រូវហាម ។ អល់ឡោះ^ﷻហ៊ាក់^ﷻហាមស្ទ[ី]អ[ុ]ស[ុ]ំយើងជជែកគ្នា

ដោយវិធីនោះ ។ តើអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាអាចហាមការជជែកទាំងអស់បានម្តេចទៅ ដោយមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:១១១] ពួកគេថា៖ "មិនមានអ្នកណាចូលឋានសួគ៌ទេក្រៅពីយ៉ាហ្ស៊ីឌ្ស៊ីឬគ្រិស្តសាសនិក (ណាស្ស៊ារ៉ានី) ។* អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាមានព្រះបន្ទូលថា៖ *"នេះគឺសេចក្តីប៉ង់ប្រាថ្នារបស់ពួកគេ ។ ចូរអ្នកថា៖ "ចូរនាំភ័ស្តុតាងរបស់អស់លោកមក បើអស់លោកនិយាយពិតមែននោះ ។"* ចំណេះចេះដឹងនិងជំនឿពិតស្ថិតនៅលើភ័ស្តុតាង ។ តើការបង្ហាញភ័ស្តុតាងនោះអាចផ្សេងពីការជជែកដោយប្រើវិធីល្អប្រពៃកើតទេ ?"

فَقِيلَ: يَا اِبْنَ رَسُولِ اللَّهِ فَمَا الْجِدَالُ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ، وَ الَّتِي لَيْسَتْ بِأَحْسَنَ؟ قَالَ: أَمَّا الْجِدَالُ بِغَيْرِ الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ، فَأَنْ تُجَادِلَ مُبْطِلاً، فَيُورِدَ عَلَيْكَ بَاطِلاً فَلاَ تَرُدَّهُ بِحُجَّةٍ قَدْ نَصَبَهَا اللَّهُ، وَ لَكِنْ تَجْحَدُ قَوْلَهُ أَوْ تَجْحَدُ حَقّاً يُرِيدُ ذَلِكَ الْمُبْطِلُ أَنْ يُعِينَ بِهِ بَاطِلَهُ، فَتَجْحَدُ ذَلِكَ الْحَقَّ مَخَافَةَ أَنْ يَكُونَ لَهُ عَلَيْكَ فِيهِ حُجَّةٌ، لِأَنَّكَ لاَ تَدْرِي كَيْفَ التَّخَلُّصُ مِنْهُ، فَذَلِكَ حَرَامٌ عَلَى شِيعَتِنَا أَنْ يَصِيرُوا فِتْنَةً عَلَى ضُعَفَاءِ إِخْوَانِهِمْ وَ عَلَى الْمُبْطِلِينَ. أَمَّا الْمُبْطِلُونَ فَيَجْعَلُونَ ضَعْفَ الضَّعِيفِ مِنْكُمْ إِذَا تَعَاطَى مُجَادَلَتَهُ وَ ضَعْفَ مَا فِي يَدِهِ حُجَّةً لَهُ عَلَى بَاطِلِهِ. وَ أَمَّا الضُّعَفَاءُ فَتُغَمُّ قُلُوبُهُمْ لِمَا يَرَوْنَ مِنْ ضَعْفِ الْمُحِقِّ فِي يَدِ الْمُبْطِلِ.

ពួកគេបានទូលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "បុត្ររ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ី صلى الله عليه وآله وسلم អើយ អ្វីទៅការជជែកដោយវិធីល្អប្រពៃនោះ ? ការជជែកមួយណាដែលមិនល្អនោះ ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "ការជជែកដែលប្រព្រឹត្តទៅដោយវិធីផ្សេងពីវិធីល្អប្រពៃគឺពេលលោកជជែកអំពីអ្វីដែលខុស គេបានលើកយកមកឲ្យលោកនូវពាក្យសំអាងដែលខុស ។ តែលោកមិនលើកយកមកនូវពាក្យសំអាងជំទាស់ដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាបានដាក់មកនោះទេ តែលោកប្រយុទ្ធទល់នឹងសម្តីគេ ប្រយុទ្ធទល់នឹងការពិត ដោយចង់ឲ្យអ្នកនិយាយមុសានោះចូលរួមក្នុងអ្វីដែលខុស ។ លោកប្រយុទ្ធទល់នឹងការពិតនោះព្រោះតែខ្លាចការពិតនោះទៅជាពាក្យសំអាងជំទាស់លោក ព្រោះលោកមិនដឹងនឹងបញ្ចប់ការជជែកនេះដូចម្តេចទេ ។ ការជជែកបែបនេះត្រូវហាមចំពោះស្ត្រីអ្ហ្ម៉ាស់ យើង عليهم السلام ព្រោះវាអាចទៅជាជម្លោះទៅលើបងប្អូនទន់ខ្សោយរបស់ពួកគេ និងលើជននិយាយមុសា ។ ចំណែកឯជននិយាយមុសា ពួកគេធ្វើឲ្យអន់ខ្សោយ បណ្តាអ្នកទន់ខ្សោយជាងគេក្នុងចំណោមអស់លោក ពេលលោកបំពានការជជែករបស់ជននោះ ធ្វើឲ្យអន់ខ្សោយអ្វីៗដែលនៅក្នុងដៃជននោះដែលជាភ័ស្តុតាងប្រឆាំងអ្វីដែលខុសរបស់ជននោះ ។ ចំណែកឯបុគ្គលទន់ខ្សោយ ពួកគេព្រួយចិត្ត ព្រោះតែឃើញសេចក្តីអន់ខ្សោយរបស់បុគ្គលត្រឹមត្រូវវិនាសដោយដៃជននិយាយមុសា ។

وَ أَمَّا الْجِدَالُ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَهُوَ مَا أَمَرَ اللَّهُ تَعَالَى بِهِ نَبِيَّهُ أَنْ يُجَادِلَ بِهِ–مَنْ جَحَدَ الْبَعْثَ بَعْدَ الْمَوْتِ وَ إِحْيَاءَهُ لَهُ، فَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى حَاكِياً عَنْهُ: ''وَ ضَرَبَ لَنَا مَثَلاً وَ نَسِيَ خَلْقَهُ–قَالَ مَنْ يُحْيِ الْعِظَامَ وَ هِيَ رَمِيمٌ''. فَقَالَ اللَّهُ فِي الرَّدِّ عَلَيْهِ: قُلْ يَا مُحَمَّدُ ''يُحْيِيهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَ هُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ، اَلَّذِي جَعَلَ لَكُمْ مِنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ ناراً فَإِذَا أَنْتُمْ مِنْهُ تُوقِدُونَ''.

ឯការជជែកដែលល្អប្រពៃ គឺការជជែកដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាបានបញ្ជាឲ្យព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله ព្រះអង្គ ﷻ ធ្វើតទល់នឹងបុគ្គលដែលបដិសេធការរស់ឡើងវិញក្រោយពីស្លាប់ ដែលបដិសេធថាអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ានឹងធ្វើឲ្យបុគ្គលនោះមានជីវិតវិញ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាមានព្រះបន្ទូលអំពីរឿងនេះថា៖ *[៣៦:៧៨] គេធ្វើការប្រៀបធៀបជាមួយយើង ដោយភ្លេចថាខ្លួនគេផ្ទាល់ត្រូវបង្កើតមក ។ គេបានថា៖ "អ្នកណានឹងធ្វើឲ្យឆ្អឹងដែលផុយរលួយអស់ទៅហើយនោះរស់ឡើងវិញ ?""* អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាមានព្រះបន្ទូលជំទាស់បុគ្គលនោះថា៖ មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ صلى الله عليه وآله អើយ *[៣៦:៧៩] ចូរអ្នកថា៖ "ព្រះអង្គនឹងឲ្យឆ្អឹងនោះរស់ឡើងវិញ ព្រះដែលបានបង្កើតវា*

មកគ្រាដំបូងបង្អស់ ។ ព្រះអង្គចេះបង្កើតសព្វសារពើ ។" [៣៦:៨០] ព្រះអង្គជាអ្នកបង្កើតភ្លើងមកពីដើមឈើបៃតងសម្រាប់ពួកអ្នក ហើយពួកអ្នកបង្ហាត់ភ្លើងជាមួយឈើនោះ ។ ។

فَأَرَادَ اللّٰهُ مِنْ نَبِيِّهِ أَنْ يُجَادِلَ الْمُبْطِلَ الَّذِي قَالَ:كَيْفَ يَجُوزُ أَنْ يُبْعَثَ هَذِهِ الْعِظَامُ وَ هِيَ رَمِيمٌ؟ قَالَ اللّٰهُ تَعَالَى: ''قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ'' أَ فَيَعْجِزُ مَنِ ابْتَدَأَ بِهِ لاَ مِنْ شَيْءٍ أَنْ يُعِيدَهُ بَعْدَ أَنْ يَبْلَى؟ بَلِ ابْتِدَاؤُهُ أَصْعَبُ عِنْدَكُمْ مِنْ إِعَادَتِهِ. ثُمَّ قَالَ: ''اَلَّذِي جَعَلَ لَكُمْ مِنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَاراً'' أَيْ إِذَا كَانَ قَدْ كَمَنَ النَّارُ الْحَارَّةُ-فِي الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ الرَّطْبِ يَسْتَخْرِجُهَا، فَعَرَّفَكُمْ أَنَّهُ عَلَى إِعَادَةِ مَا بَلِيَ أَقْدَرُ.

អល់ឡោះហ្គ៌ﷻចង់ឲ្យព្រះសាស្តាﷺព្រះអង្គﷻអះអាងជំទាស់បុគ្គលនិយាយមុសាដែលថា៖ "តើឆ្អឹងដែលបានទៅជាធូលីហើយនោះនឹងមានជីវិតឡើងវិញបានដូចម្តេច ?" អល់ឡោះហ្គ៌ﷻមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[៣៦:៧៩] ចូរអ្នកថា៖ "ព្រះអង្គនឹងឲ្យឆ្អឹងនោះរស់ឡើងវិញ ព្រះដែលបានបង្កើតវាមកគ្រាដំបូងបង្អស់ ។* ព្រះអង្គﷻអាចមានឧបសគ្គក្នុងការបង្កើតសត្វលោកសាជាថ្មីបានដូចម្តេចទៅ ព្រោះព្រះអង្គﷻបានចាប់ផ្តើមបង្កើតដោយពុំមានអ្វីឡើយនោះ ? តែការចាប់ផ្តើមបង្កើតពិបាកជាងការបង្កើតសាជាថ្មីទៅទៀតសម្រាប់ពួកអ្នក ។ បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្គ៌ﷻមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[៣៦:៨០] ព្រះអង្គជាអ្នកបង្កើតភ្លើងមកពីដើមឈើបៃតងសម្រាប់ពួកអ្នក* មានន័យថាពេលព្រះﷻដែលលាក់ភ្លើងក្តៅទុកក្នុងឈើ ដើម្បីនឹងឲ្យគេយកវាចេញមក (ដោយយកមែកឈើពីរជុំវាយគ្នាដើម្បីបង្ហាត់ភ្លើង) ។ ព្រះអង្គﷻធ្វើឲ្យលោកដឹងថាព្រះអង្គﷻមានព្រះសមត្ថភាពបង្កើតសាឡើងវិញវាបានអ្វីដែលរលួយហើយ ។"

ثُمَّ قَالَ: ''أَ وَ لَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰاوٰاتِ وَ الْأَرْضَ بِقٰادِرٍ عَلىٰ أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ بَلىٰ وَ هُوَ الْخَلّٰاقُ الْعَلِيمُ'' أَيْ إِذَا كَانَ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ أَعْظَمَ وَ أَبْعَدَ فِي أَوْهَامِكُمْ وَ قَدَرِكُمْ أَنْ تَقْدِرُوا عَلَيْهِ مِنْ إِعَادَةِ الْبَالِي فَكَيْفَ جَوَّزْتُمْ مِنَ اللّٰهِ خَلْقَ هَذَا الْأَعْجَبِ عِنْدَكُمْ وَ الْأَصْعَبِ لَدَيْكُمْ وَ لَمْ تُجَوِّزُوا مَا هُوَ أَسْهَلُ عِنْدَكُمْ مِنْ إِعَادَةِ الْبَالِي؟ فَقَالَ اَلصَّادِقُ (عليه السلام): فَهَذَا الْجِدَالُ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ، لِأَنَّ فِيهَا قَطْعَ عُذْرِ الْكَافِرِينَ وَ إِزَالَةَ شُبَهِهِمْ.

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្គ៌ﷻមានបន្ទូលថា៖ *[៣៦:៨១] ព្រះអ្នកបង្កើតមេឃនិងផែនដីមិនមានសមត្ថភាពបង្កើតអ្វីដែលដូចពួកគេទេ ? ពិតមែន ព្រះអង្គគឺព្រះអ្នកបង្កើត ព្រះអង្គទ្រង់ញាណបំផុត ។* មានន័យថាបង្កើតមេឃ បង្កើតដីធ្ងន់និងពិបាកបំផុតនៅក្នុងការគិតនិងការកំណត់របស់អស់លោក ដែលអល់ឡោះហ្គ៌ﷻអាចធ្វើឲ្យវត្ថុរលួយហើយនោះត្រឡប់ដូចដើមវិញបាន ។ អស់លោកព្រមទទួលស្គាល់ថាអល់ឡោះហ្គ៌ﷻធ្វើដូចនេះបាន ក្នុងការបង្កើតអ្វីៗទាំងនេះហើយអស់លោកមិនភ្ញាក់ផ្អើលរឿងនេះទេ តែអស់លោកបែរជាមិនព្រមទទួលស្គាល់ទេ ថាព្រះអង្គﷻមានព្រះសមត្ថភាពអាចបង្កើតវាសាឡើងវិញបាន ហើយវាជាការងាយស្រួលជាងនោះទៅទៀត ?" អ៊ីមុាំអាល់-ស្ហ្ស៊ីកﷺមានវចន:ថា៖ "នេះគឺការជជែកដោយវិធីល្អប្រពៃ ព្រោះវាកាត់ផ្តាច់ចម្លើយដោះសានិងបំបាត់ការសង្ស័យរបស់ពួកអសទ្ធា ។"

وَ أَمَّا الْجِدَالُ بِغَيْرِ الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَأَنْ تَجْحَدَ حَقّاً لاَ يُمْكِنُكَ أَنْ تُفَرِّقَ بَيْنَهُ وَ بَيْنَ بَاطِلِ مَنْ تُجَادِلُهُ، وَ إِنَّمَا تَدْفَعُهُ عَنْ بَاطِلِهِ بِأَنْ تَجْحَدَ الْحَقَّ، فَهَذَا هُوَ الْمُحَرَّمُ لِأَنَّكَ مِثْلَهُ، جَحَدَ هُوَ حَقّاً، وَ جَحَدْتَ أَنْتَ حَقّاً آخَرَ. (التفسير العسكرى عليه السلام ج١ ص٥٢٧ ح٣٢٢)

ចំណែកឯការជជែកដោយវិធីផ្សេងពីវិធីត្រឹមត្រូវ គឺ[ពេល]លោក[ចប់ការ]ប្រយុទ្ធទល់នឹងអ្វីដែលពិត តែលោកមិនអាចវែកញែករកការពិតបានទេ រវាងអ្វីដែលខុសនិងប្រការខុសរបស់អ្នកជជែកនោះ ។ ការពិតលោកវាយច្រានអ្នកជជែកនោះ ចេញពីប្រការខុសរបស់គាត់ដោយការបដិសេធការពិតរបស់លោក ។ នេះគឺអ្វីដែលគេហាម ព្រោះលោកក្លាយទៅជាដូចបុគ្គលនោះ ។ បុគ្គលនោះវាយប្រហារការពិត ឯលោកវាយប្រហារការពិតមួយទៀត ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري (عليه السلام): 527/ 322)

***

١٦.١٢٥.٢ مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ بَكْرِ بْنِ صَالِحٍ، عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ بُرَيْدٍ، عَنْ أَبِي عَمْرٍو الزُّبَيْرِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: ''اُدْعُ إِلىٰ سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَ الْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَ جادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ''. قَالَ: «بِالْقُرْآنِ». (الكافي – اَلْجُزْء: ٥ صَفْحَة : ١٣ حَدِيث : ١ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٦٣ حَدِيث ٩٩ /٦١٨٩)**

16.125.2 មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន យ៉ាកុ៌ប [បានតំណាល] [...]តមពីពី អាប៊ូ អ៊ុំរូ អាល់-ស្ហ្ស៊ីបៃរី ដែលបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ហ៌ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ហ៌ تعالى *[១៦:១២៥] ចូរអ្នកអំពាវនាវហៅឲ្យមកកាន់ព្រះមាគ៌ាម្ចាស់អ្នក ដោយគតិប្រាជ្ញានិងដោយការដាស់តឿនយ៉ាងល្អ ។ ចូរអ្នកជជែកជាមួយពួកគេដោយអ្វីដែលល្អប្រពៃបំផុត ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ដោយគ្ម្ពីរអាន ។"
(الكافي 5: 13/ 1)

وَإِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُواْ بِمِثْلِ مَا عُوقِبْتُم بِهِۦ ۖ وَلَئِن صَبَرْتُمْ لَهُوَ خَيْرٌ لِّلصَّٰبِرِينَ ﴿١٢٦﴾

១២៦. បើពួកអ្នកធ្វើទណ្ឌកម្ម[លើជនឈ្លានពាន] ចូរពួកអ្នកធ្វើទណ្ឌកម្មឲ្យស្មើនឹងអំពើដែលគេប្រព្រឹត្តមកលើពួកអ្នក ។ តែបើពួកអ្នកអត់ធ្មត់ វាជាការប្រសើរបំផុតសម្រាប់ជនានុជនដែលអត់ធ្មត់ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១២៦

١٦.١٢٦.١ الْعَيَّاشِيُّ: عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ حَمْزَةَ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) يَقُولُ: «لَمَّا رَأَى رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) مَا صُنِعَ بِحَمْزَةَ بْنِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ، قَالَ: اَللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ، وَ إِلَيْكَ الْمُشْتَكَى، وَ أَنْتَ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا أَرَى. ثُمَّ قَالَ: لَئِنْ ظَفِرْتُ لَأُمَثِّلَنَّ وَ لَأُمَثِّلَنَّ. قَالَ: فَأَنْزَلَ اللَّهُ: ''وَ إِنْ عاقَبْتُمْ فَعاقِبُوا بِمِثْلِ ما عُوقِبْتُمْ بِهِ وَ لَئِنْ صَبَرْتُمْ لَهُوَ خَيْرٌ لِلصّابِرِينَ'' فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): أَصْبِرُ، أَصْبِرُ». (تفسير العيّاشي – اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة : ٢٧٤ حَدِيث : ٨٥ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٢ صَفْحَة : ٤٦٥ حَدِيث ٩٩ /٦١٩٢)**

16.126.1 អាល់-ណ្ហ្ស៊ីយ៉ាស្ស៊ី [បានតំណាល]តមកពី អាល់-ហ្ហ្ស៊ីសែន ប៊ិន ហ្ហ៊ាស្ស៊ុ ដែលបានតំណាលថា ខ្ញុំបានឮ អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ហ៌ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "កាលរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ហ៌ صلى الله عليه وآله وسلم បានឃើញអ្វីដែលបានកើតឡើងចំពោះ ហ្ហ៊ាស្ស៊ុ ប៊ិន អ៊ុប់ឌុល មុត្ត្ត៌លិប رضي الله عنه ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم បានទូលថា៖ "អល់ឡោះហ្ហ៌ عز وجل អើយ សូមសក្តារ:ព្រះអង្គ عز وجل ។ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ صلى الله عليه وآله وسلم សូមប្តឹងព្រះអង្គ عز وجل ។ ព្រះអង្គ عز وجل ជាអ្នកជួយជ្រោមជ្រែងទល់នឹងអ្វីទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ صلى الله عليه وآله وسلم បានឃើញ ។" បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم បានទូលថា៖ "បើទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ

ﷺ ឈ្នះ នឹងមានការទូទាត់គ្នាសងវិញដូចគ្នា ។" អល់ឡោះហ្គ្រ៉ាន់ﷻ ក៏បានបើកឲ្យដឹងថា៖ *[១៦:១២៦] បើពួកអ្នកធ្វើទណ្ឌកម្ម ចូរពួកអ្នកធ្វើទណ្ឌកម្មឲ្យស្មើនឹងអំពើដែលគេប្រព្រឹត្តមកលើពួកអ្នក ។ តែបើពួកអ្នកអត់ធ្មត់ វាជាការប្រសើរបំផុតសម្រាប់ជនានុជនដែលអត់ធ្មត់ ។"* ដូច្នេះរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីﷺ មានព្រះវចន:ថា៖ "អត់ធ្មត ! អត់ធ្មត់ !" (تفسير العيّاشي 2: 274/ 85)

وَٱصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِٱللَّهِۚ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِى ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ ﴿١٢٧﴾

១២៧. ចូរអ្នកអត់ធ្មត់ ។ អំណត់របស់អ្នកអាស្រ័យតែលើអល់ឡោះហ្ស៊ីទេ ។ ចូរអ្នកកុំកើតទុក្ខព្រោះពួកគេ ចូរអ្នកកុំបារម្ភអំពីឧបាយកលរបស់ពួកគេ ។

إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَواْ وَّٱلَّذِينَ هُم مُّحْسِنُونَ ﴿١٢٨﴾

១២៨. អល់ឡោះហ្ស៊ីរមែងនៅជាមួយជនានុជនណាដែលជឿសាប់ចិត្ត និងជនានុជនណាដែលប្រព្រឹត្តល្អ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១២៧-១២៨

١٦.١٢٧-١٢٨.١ مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحَسَنِ، وَ غَيْرِهِ، عَنْ سَهْلٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى، وَ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى، وَ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ، جَمِيعاً، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ جَابِرٍ، وَ عَبْدِ الْكَرِيمِ بْنِ عَمْرٍو، عَنْ عَبْدِ الْحَمِيدِ بْنِ أَبِي الدَّيْلَمِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) - فِي حَدِيثٍ - قَالَ فِيهِ: «فَلَمَّا بَعَثَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ مُحَمَّداً (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) سَلَّمَ لَهُ الْعَقِبُ مِنَ الْمُسْتَحْفَظِينَ، وَ كَذَّبَهُ بَنُو إِسْرَائِيلَ، وَ دَعَا إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ جَاهَدَ فِي سَبِيلِهِ،

16.127-128.1 មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ់ ប៊ិន យ៉ាកុ៉ាគ្ងូប [បានថ្លែង] [...] តមកពី អ៊ាប់ឌុល ហ្ការីដ ប៊ិន អាប៊ូ អាល់-ដ្ជែឡាំ ដែលបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីﷺ ។ ព្រះអង្គﷺ មានវចន:នៅក្នុងហ្ការីឌ្ទីស្ស មួយថា៖ "កាលអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ បានបញ្ជូនមូហ្ហាំម៉ាដ្ទ់ﷺ មក បណ្ដាកូនចៅរបស់បណ្ដាអ្នកដែលគេបានអភិរក្សនោះជឿព្រះអង្គﷺ ចំណែកឯបណ្ដាកូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីលប្រឆាំងព្រះអង្គﷺ ។ ព្រះអង្គﷺ បានប្រកាសហៅឲ្យមករកអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ បានតស៊ូលើមាគ៌ាព្រះអង្គﷻ ។

ثُمَّ أَنْزَلَ اللَّهُ جَلَّ ذِكْرُهُ عَلَيْهِ أَنْ أَعْلِنْ فَضْلَ وَصِيِّكَ فَقَالَ: إِنَّ الْعَرَبَ قَوْمٌ جُفَاةٌ، لَمْ يَكُنْ فِيهِمْ كِتَابٌ، وَ لَمْ يُبْعَثْ إِلَيْهِمْ نَبِيٌّ، وَ لاَ يَعْرِفُونَ نُبُوَّةَ الْأَنْبِيَاءِ، وَ لاَ شَرَفَهُمْ، وَ لاَ يُؤْمِنُونَ بِي إِنْ أَنَا أَخْبَرْتُهُمْ بِفَضْلِ أَهْلِ بَيْتِي.

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ស៊ី ذكره جل បានបើកឲ្យដឹងថា៖ "ចូរអ្នកﷺ ប្រកាសឲ្យដឹងអំពីបុណ្យបារមីរបស់អ្នកស្នងអ្នកﷺ ។" រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីﷺ បានទូលថា៖ "ពួកអារ៉ាប់ជាមនុស្សកាច ។ ពួកគេមិនមានព្រះគម្ពីរទេ គេមិនបានបញ្ជូនព្រះសាស្ដាﷺ មករកពួកគេទេ ពួកគេមិនយល់សាស្ដាភាពទេ ពួកគេមិនស្គាល់សេចក្ដីថ្កើងថ្កានរបស់ព្រះសាស្ដាﷺ ទេ ។ ពួកគេនឹងមិនជឿទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំﷺ ទេបើទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំﷺ ប្រាប់ពួកគេអំពីបុណ្យបារមីរបស់ព្រះរាជកុលដ្ឋានﷺ របស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំﷺ ។"

فَقَالَ اللَّهُ جَلَّ ذِكْرُهُ: ''وَ لاٰ تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ ، وَ قُلْ سَلاٰمٌ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ''، فَذَكَرَ مِنْ فَضْلِ وَصِيِّهِ ذِكْراً، فَوَقَعَ النِّفَاقُ فِي قُلُوبِهِمْ، فَعَلِمَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) ذَلِكَ، فَقَالَ اللَّهُ جَلَّ ذِكْرُهُ: ''وَ لَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّكَ يَضِيقُ صَدْرُكَ بِمٰا يَقُولُونَ ، فَإِنَّهُمْ لاٰ يُكَذِّبُونَكَ وَ لٰكِنَّ الظّٰالِمِينَ بِآيٰاتِ اللهِ يَجْحَدُونَ''، وَ لَكِنَّهُمْ يَجْحَدُونَ بِغَيْرِ حُجَّةٍ لَهُمْ». (الكافي – اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ٢٣٣ حَدِيث : ٣ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٤ صَفْحَة : ٨٨٨ حَدِيث ٩٩ /٩٦٨٦)**

ដូច្នេះអល់ឡោះហ្គ៌ عز وجل ذكره جل មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[១៦:១២៧] ចូរអ្នកកុំកើតទុក្ខព្រោះពួកគេ [៤៣:៨៩] ចូរអ្នកថា៖ "សាឡាម ។" បន្តិចទៀតពួកគេនឹងដឹង ។* រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីតាអ៊ីឡាក៏បានថ្លែងអំពីបុណ្យបារមីរបស់ព្រះឧត្តរាធិការី صلوات الله عليه والسلام របស់ព្រះអង្គ ﷺ (គឺអ្នកស្នងព្រះអង្គ ﷺ) ។ ពុតត្បុតក៏បានកើតមានឡើងនៅក្នុងចិត្តពួកគេ ។" អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអ៊ីឡាមានព្រះបន្ទូលថា៖ "មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ ﷺ អើយ *[១៥:៩៧] យើងដឹងថាអ្វីដែលពួកគេនិយាយនោះធ្វើឲ្យអ្នកសោកសៅ ។ [៦:៣៣] ពុំមែនអ្នកទេដែលពួកគេប្រទូសប្រឆាំង តែបណ្តាសញ្ញារបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអ៊ីឡានោះទេដែលពួកទុច្ចរិតបដិសេធ ។* ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ពួកគេមិនព្រមទទួលស្គាល់រឿងនេះទេ ដោយគ្មានហេតុផល គ្មានការអនុញ្ញាត ។" (الكافي 1: 233/ 3)

***

*١٦.١٢٧–١٢٨.٢ فِي (الْفِقْهِ الْمَنْسُوبِ إِلَى الْإِمَامِ الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)): «أَنَّ رَجُلاً سَأَلَ الْعَالِمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): أَ كَلَّفَ اللَّهُ الْعِبَادَ مَا لاَ يُطِيقُونَ؟ فَقَالَ: كَلَّفَ اللَّهُ جَمِيعَ الْخَلْقِ مَا لاَ يُطِيقُونَهُ، إِنْ لَمْ يُعِنْهُمْ عَلَيْهِ، فَإِنْ أَعَانَهُمْ عَلَيْهِ أَطَاقُوهُ، قَالَ اللَّهُ جَلَّ وَ عَزَّ لِنَبِيِّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): ''وَ اصْبِرْ وَ مٰا صَبْرُكَ إِلاّٰ بِاللهِ''». (الفقه المنسوب إلى الإمام الرضا (عليه السّلام) – اَلْجُزْء: ١ صَفْحَة : ٣٤٩ ، البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء : ٣ صَفْحَة : ٤٦٧)**

*16.127-128.2 នៅក្នុង[សាត្រា] អាល់-ហ្ស៊ីក្ហ៊ូ អាល់-ម៉ាន់ស៊ុប ដែលគេចាត់ទុកថាជាវណ្ណកម្មរបស់អ៊ីម៉ាំ អាល់-រ៉ីដ្ធ ﷺ ។ បុរសម្នាក់បានសួរព្រះញាណី صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "តើអល់ឡោះហ្ស៊ីតាអ៊ីឡាដាក់បន្ទុកលើបាវនូវអ្វីដែលបាវនោះលីរែកមិនរួច ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអ៊ីឡាដាក់បន្ទុកលើបណ្តាសត្វលោកទាំងអស់នូវអ្វីដែលបណ្តាសត្វលោកនោះអត់ទ្រាំពុំបាន បើព្រះអង្គ عز وجل មិនជួយបណ្តាបាវនោះទេ ។ ដូច្នេះព្រះអង្គ عز وجل ជួយបាវក្នុងការលីរែកបន្ទុកនោះ អាស្រ័យហេតុនេះពួកគេអាចអត់ទ្រាំបាន ។" អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអ៊ីឡាមានព្រះរាជបន្ទូលប្រាប់ព្រះសាស្តា ﷺ ព្រះអង្គ عز وجل ថា៖ *[១៦:១២៧] ចូរអ្នកអត់ធ្មត់ ។ អំណាត់របស់អ្នកអាស្រ័យតែលើអល់ឡោះហ្ស៊ីតាអ៊ីឡាទេ ។"* (الفقه المنسوب إلى الإمام الرضا (عليه السّلام): 349)

29/12/2016

ពាក្យរាយ

-*"ត្រូវចំណាល"* [១៦:៩៨] (មើល 16.98-100.3-16.98-100.4) ។ ៧៦
-ម:ុ:ស:ាស:ុ ក្ឍ:ត់ណាបី ﷺ និង អ:ាលី عليه السلام (មើល 16.91-96.2) ។ ៧៣
-អត្ថន័យក្នុងរបស់ [១៦:១៦-១៧] (ហ:ា. 16.17.1-16.17.3) ។ ១៣
-អត្ថន័យក្នុងរបស់ [១៦:៦៨-៦៩] (ហ:ា. 16.68-69.1) ។ ៥០
-អត្ថន័យក្នុងរបស់ [១៦:៩០] (មើល 16.90.1) ។ ៦៧
-អត្ថន័យក្នុងរបស់ [១៦:៩០] (មើល 16.90.3) ។ ៦៨
-អត្ថន័យក្នុងរបស់ [១៦:៩០] (មើល 16.90.4) ។ ៦៩
-អត្ថន័យក្រៅរបស់ [១៦:១៦-១៧] (ហ:ា. *16.17.4) ។ ១៤
-បុគ្គលទី ១ និង បុគ្គលទី ២ ក្ឍ:ត់ណាបី ﷺ និងអ:ាលី عليه السلام (មើល 16.91-96.1) ។ ៧១
-អល់ឡោះ:ហ:ា ﷻ ឲ្យអ:ាលី عليه السلام បង្ហាញ:ាមី [១៦:៨-១៥] (ហ:ា. *8-15-3) ។ ១២
-អល់ឡោះ:ហ:ា ﷻ ហៅ:ាគ:ុ:ាអានថ:ាព្រះ:ាម្រ:ើនរ:ាព:ាក (ហ:ា. 16.43.44.4) ។ ៣១
-អល់ឡោះ:ហ:ា ﷻ ដ:ាក់ស:ាព:ាសារ:ាពីក្រ:ាមបារ:ាមីអ:ាលី عليه السلام [១៦:៨-១៥] (ហ:ា. *8-15-3) ។ ១២
-បំណ:ាងរបស់អល់ឡោះ:ហ:ា ﷻ និង បំណ:ាងរបស់ស:ាព:ាលោក (ហ:ា. 16.40.42.1) ។ ២៩
-ក:ានស្រី (ហ:ា. 16.52.63.6) ។ ៥៥
-រ:ាស:ូលុលឡោះ:ហ:ា ﷺ ប:ានឲ្យ:ាពក:ាគ:ាស្គ:ាល់រ:ាឡ:ាយ:ាស:ុ:ាស:ុ:ាមរបស់អ:ាលី عليه السلام (មើល 16.82-83.3) ។ ៦២
-ស្ត:ាចឃ:ុ:ាំ [១៦:៦៨] (ហ:ា. 16.68-69.3) ។ ៥១
-យ:ើង عليهم السلام គឺ អ:ាស:ុ:ាលុល-ស:ុ:ីក:ៀ:ារ (ហ:ា. 16.43.44.2) ។ ៣០
-យ:ើង عليهم السلام គឺព្រះ:ឧបការ:ាធ:ាមិ:ារបស់អល់ឡោះ:ហ:ា ﷻ (មើល 16.82-83.2) ។ ៦១
-ផ:ុ:ាតពីរ:ាគ:ាឡ:ាប់ស:ារ:ាតី ផ:ុ:ាតពីព្រ:ាយ:ាបារ:ាម្ត ផ:ុ:ាតពីរ:ាគ:ាឃ្ល:ាង់ (ហ:ា. 1) ។ ៣
-ក:ាលកំណ:ាត់ម:ាន ២ ប្រ:ាភ:ាទ (ហ:ា. 16.52.63.4) ។ ៥៥
-ផ:ាលវ:ាបត្ត:ារបស់ក:ារ:ាបរ:ាភ:ាគ:ាណ:ាម (មើល *16.114-115.2) ។ ៨៨
-ផ:ាលវ:ាបត្ត:ារបស់ក:ារ:ាបរ:ាភ:ាគ:ាស:ាច:ាជ្រ:ាក (មើល *16.114-115.2) ។ ៨៨
-ផ:ាលវ:ាបត្ត:ារបស់ក:ារ:ាបរ:ាភ:ាគ:ាស:ាច:ាស:ាព:ាស្ល:ាប់ (មើល *16.114-115.2) ។ ៨៨
-ផ:ាលវ:ាបត្ត:ារបស់ក:ារ:ាធ:ាកស្ម:ា (មើល *16.114-115.2) ។ ៨៨
-ក:ារ:ាលាក់ជ:ាំនឿ (ត:ាគ:ុ:ីយ:ាស:ុ:ាំ) (មើល 16.106-111.4) ។ ៨៣
-ចិ:ាញ:ុ:ាមក:ានស្រី ប:ាងប្អ:ានស្រី (ហ:ា. 16.52.63.9) ។ ៥៦
-ម:ីស:ាញ:ុ:ាំ អ:ានក:ាម:ានជ:ាំនឿ:ាជ:ានិ:ាច (មើល 16.106-111.3) ។ ៨៣
-ព:ានក:ាអ:ានទ:ាប:ាដ:ានសេ:ានិ:ាវ:ានក:ាល (ហ:ា. 16.38.39.2) ។ ២៧
-ព:ានក:ាក្ឍ:ត់រ:ាស:ូលុលឡោះ:ហ:ា ﷺ ឲ:ានអ:ាលី عليه السلام (មើល 16.82-83.1) ។ ៦១
-ម:ានបៀ:ាបស:ូត្ត:ានអ:ាន (មើល 16.98-100.6) ។ ៧៧
-ព្រ:ាជ:ានកុ:ានដ:ាន (أهل البيت) عليهم السلام ជ:ាជ:ានម្រ:ានក:ារ:ាព:ារ:ាពីជ:ានម្ល:ានៃ (ហ:ា. 16.27.37.1) ។ ២៣
-ព្រ:ានបញ្ញ:ា គឺ អ:ាល់-ក:ុ:ាអ:ានមី عجل الله فرجه *[១៦:១-២]* (ហ:ា. 1.2.1) ។ ៥
-ព្រ:ានម្ត:ានរ:ាព:ាក, ព្រ:ាជ:ានកុ:ានដ:ានរបស់ព្រ:ានម្ត:ានរ:ាព:ាក (ហ:ា. 16.43.44.1) ។ ៣០
-ព្រ:ានស:ាញ:ារបស់អល់ឡោះ:ហ:ា ﷻ (មើល 16.104-105.2, 16.104-105.3) ។ ៨០

-ព្រះសញ្ញារបស់អល់ឡោះ ﷻ (មើល 16.104-105.4) ។ ៨០
-សូរអ៊ីមុាំ عليهم السلام ជាការចាំបាច់ តែអ៊ីមុាំ عليهم السلام មិនចាំបាច់ឆ្លើយសំណួរទេ (ហ្ជ. 16.43.44.2) ។ ៣១
-សញ្ញាដឹកនាំ គឺព្រះសន្ត អ៊ីមុាំទាំងឡាយ عليهم السلام [១៦:១៦-១៧] (ហ្ជ. 16.17.1) ។ ១៣
-សញ្ញាដឹកនាំ គឺអាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام [១៦:១៦-១៧] (ហ្ជ. 16.17.2) ។ ១៣
-វិញ្ញាណទាំង ៤ ក្នុងខ្លួនមនុស្ស (មើល 16.70-74.3) ។ ៥៤
-វិញ្ញាណមិនមែនទេវតាទេ *[១៦:១-២]* (ហ្ជ. 1.2.3) ។ ៦
-ទ័ព ៣ របស់ អាល់-ម៉ាស្ងុ ឌ្ឋី عجل الله فرجك *[១៦:១-២]* (ហ្ជ. 1.2.1) ។ ៥
-ទឹកឃ្មុ [១៦:៦៨-៦៩] (ហ្ជ. 16.68-69.5) ។ ៥២
-អាល់-ក្ងុ៊ីម عجل الله فرجك ដើបឡើងវិញ (ហ្ជ. 16.38.39.1) ។ ២៧
-អ:ាលី صلوات الله عليه والسلام ជាទ្វារ និង ជាផ្លូវរបស់អល់ឡោះ ﷻ [១៦:៨-១៥] (ហ្ជ. *8-15-2) ។ ១២
-អ:ាំម៉ារ ប៊ិន យ៉ាសារ អ្នកមានជំនឿជានិច្ច (មើល 16.106-111.2) ។ ៨២
-អាពាហ៍ពិពាហ៍ និង ការលែងលះរបស់ទាស: (មើល 16.75-76.1-*16.75-76.3) ។ ៥៧
-អាស្ងុលុល-ស:ីរ:ៀ មិនមែនជនគម្ពីរទេ (ហ្ជ. 16.43.44.3) ។ ៣១
-អាវុធ (ហ្ជ. *2) ។ ៣
-អាវុធបំផ្លាញផលានុផល និង មនុស្ស (ហ្ជ. *3) ។ ៤
-អាយ៉ាស្ងុកាត់ចោល [១៦:៩២] (មើល 16.91-96.1) ។ ៧០
-អាយ៉ាស្ងុត្រូវកាត់ចោល [១៦:២៤] (ហ្ជ. 16.20.25.1) ។ ១៧
-អាយ៉ាស្ងុត្រូវកាត់ចោល [១៦:៩០] (មើល 16.90.2) ។ ៦៧

Revision: 01/01/2018, 28/01/2018, 24/12/2019, 12/08/2020, 11/01/2023, 21/01/2024, 10/02/2024(16:65-67 h2), 08/10/2024(16:45-47)